

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
VIII kadencja
Ministerstwo Spraw Zagranicznych

DKSE.902.70.2017/2/17

Druk nr 2226

Warszawa, 10 stycznia 2018 r.

Pan
Marek Kuchciński
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

w związku z realizacją zobowiązań wynikających z ustawy z dnia 8 października 2010 r. o współpracy Rady Ministrów z Sejmem i Senatem w sprawach związanych z członkostwem Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej (Dz.U. Nr 213, poz. 1395), w załączeniu przekazuję przygotowaną w trybie art. 3 ust. 1 ustawy

**- Informację dla Sejmu i Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej o udziale
Rzeczypospolitej Polskiej w pracach
Unii Europejskiej w okresie lipiec-
grudzień 2017 r. /przewodnictwo
Estonii w Radzie Unii Europejskiej/**

Jednocześnie informuję, że ww. dokument został przyjęty przez Komitet do Spraw Europejskich w dniu 9 stycznia 2018 r.

Z poważaniem

(-) Konrad Szymański

MINISTERSTWO SPRAW ZAGRANICZNYCH

INFORMACJA DLA SEJMU I SENATU RP O UDZIALE RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ W PRACACH UNII EUROPEJSKIEJ W OKRESIE LIPIEC-GRUDZIEŃ 2017 R.

/PRZEWODNICTWO ESTONII W RADZIE UNII EUROPEJSKIEJ/

Dokument przygotowany w związku
z art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 8 października
2010 r. o współpracy Rady Ministrów z Sejmem
i Senatem w sprawach związanych
z członkostwem Rzeczypospolitej Polskiej
w Unii Europejskiej (Dz. U. Nr 213, poz. 1395)

Spis treści

I. WPROWADZENIE	4
II. PREZYDENCJA ESTOŃSKA I JEJ ZNACZENIE DLA INTERESÓW POLSKI W UE	5
2.1 Przebieg negocjacji wyjścia Wielkiej Brytanii z UE	10
III. AKTYWNOŚĆ POLSKI W PRIORYTETOWYCH DLA PREZYDENCJI ESTOŃSKIEJ OBSZARACH FUNKCJONOWANIA UE	11
3.1. Otwarta i innowacyjna gospodarka europejska	11
3.1.1. Wzmocnienie konkurencyjności gospodarki UE	11
3.1.2. Polityka handlowa	17
3.1.3. Reforma Unii Gospodarczej i Walutowej	22
3.1.4. Unia Bankowa	24
3.1.5. Unia Rynków Kapitałowych	25
3.1.6. Europejski Fundusz Inwestycji Strategicznych	27
3.1.7. Budżet UE	27
3.1.8. Przyszłe Wieloletnie Ramy Finansowe	29
3.1.9. Podatki i przeciwdziałanie praktykom unikania płacenia podatków na terenie UE	29
3.1.10. Energia (Unia Energetyczna)	31
3.2. Bezpieczna i chroniona Europa	36
3.2.1. Unia bezpieczeństwa	36
3.2.1.1. Zwiększenie bezpieczeństwa strefy Schengen	36
3.2.1.2. Terroryzm	37
3.2.2. Migracje	39
3.2.2.1. Współpraca z krajami pochodzenia i tranzytu migrantów	39
3.2.2.2. Legalna migracja	40
3.2.2.3. Wspólny Europejski System Azylowy	41
3.2.3. UE na arenie globalnej	43
3.2.3.1. Wspólna Polityka Zagraniczna i Bezpieczeństwa	43
3.2.3.2. Polityka rozszerzenia	49
3.2.3.3. Polityka rozwojowa i pomoc humanitarna	49
3.3. Cyfrowa Europa ze swobodą przepływu danych	50
3.3.1. Jednolity rynek cyfrowy	50
3.3.2. Telekomunikacja (w tym negocjacje Europejskiego Kodeksu łączności Elektronicznej)	54
3.3.3. Cyberbezpieczeństwo	55
3.3.4. Ochrona danych osobowych	56
3.4. Inkluzyjna i zrównoważona Europa	56
3.4.1. Polityka społeczna, zatrudnienie i podnoszenie kwalifikacji	56
3.4.2. Polityka klimatyczna	62
3.4.3. Gospodarka o obiegu zamkniętym (w tym zarządzanie odpadami oraz rozporządzenie ws. nawozów)	66
IV. POZOSTAŁE OBSZARY FUNKCJONOWANIA UE	67

4.1. Polityka Spójności i Polityka Regionalna	67
4.2. Wymiar sprawiedliwości	71
4.3. Transport.....	72
4.4. Ochrona środowiska.....	80
4.5. Polityka rolna	82
4.6. Polityka rybołówstwa.....	88
4.7. Zdrowie	89
4.8. Edukacja, młodzież, kultura i sport	90
4.9. Kwestie instytucjonalne UE	93
LISTA ZAŁĄCZNIKÓW	94
1. Rozliczenia finansowe pomiędzy RP a UE;	94
2. Informacja o wykorzystaniu środków z funduszy strukturalnych, Funduszu Spójności oraz funduszy pozaunijnych;.....	94
3. Plan prac nad projektami ustaw wykonujących prawo Unii Europejskiej (przygotowany na podstawie ust. 1a art. 125a Regulaminu Sejmu);	94
4. Wykaz stanowisk do aktów prawnych UE, przygotowanych przez Rząd zgodnie z ustawą z 8 października 2010 r. o współpracy Rady Ministrów z Sejmem i Senatem w sprawach związanych z członkostwem RP w UE, przekazanych do Sejmu i Senatu RP w II poł. 2017 r.;.....	94
5. Wykaz stanowisk do dokumentów pozalegisacyjnych UE, przygotowanych przez Rząd zgodnie z ustawą z 8 października 2010 r. o współpracy Rady Ministrów z Sejmem i Senatem w sprawach związanych z członkostwem RP w UE, przekazanych do Sejmu i Senatu RP w II poł. 2017 r.....	94

I. Wprowadzenie

Niniejsza informacja jest dwudziestym ósmym półrocznym sprawozdaniem Rady Ministrów dla Sejmu i Senatu Rzeczypospolitej Polskiej z udziału Rzeczypospolitej Polskiej w pracach Unii Europejskiej w okresach kolejnych prezydencji. Została opracowana w związku z realizacją postanowień art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 8 października 2010 roku o współpracy Rady Ministrów z Sejmem i Senatem w sprawach związanych z członkostwem Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej (Dz. U. Nr 213, poz. 1395), na mocy którego Rada Ministrów ma obowiązek poinformować Sejm i Senat – nie rzadziej niż raz na sześć miesięcy – o udziale Polski w pracach Unii Europejskiej. W dokumencie przygotowanym wspólnie przez wszystkie ministerstwa i urzędy centralne posumowano działania realizowane przez Rząd Rzeczypospolitej Polskiej w okresie prezydencji estońskiej tak, aby poprzez zaprezentowanie ich Sejmowi i Senatowi Rzeczypospolitej Polskiej dopełnić zasady kontroli władzy ustawodawczej nad wykonawczą.

Pierwsza część informacji podsumowuje w syntetyczny sposób przebieg i dokonania prezydencji estońskiej przez pryzmat jej priorytetów oraz kwestii kluczowych z punktu widzenia Polski. Natomiast część druga zawiera szerszy opis działań podejmowanych w poszczególnych obszarach tematycznych. Dokument koncentruje się na elementach współpracy Rady Ministrów z Sejmem i Senatem, które są kluczowe z perspektywy politycznego, społecznego i gospodarczego interesu Polski w Unii Europejskiej. W Informacji zwrócono szczególną uwagę na postulaty i inicjatywy, które miały na celu realizację polskich interesów, przede wszystkim w odniesieniu do projektów o najpoważniejszych długofalowych konsekwencjach, zarówno w zakresie pozytywnych bodźców oddziaływujących na rozwój wielu obszarów, jak i elementów niosących ze sobą potencjalne zagrożenia.

W załącznikach zamieszczono informacje o transferach finansowych pomiędzy Polską a Unią Europejską, o wykorzystaniu środków z funduszy strukturalnych i funduszu spójności, a także wykazy stanowisk do aktów prawnych i dokumentów pozalegisłacyjnych Unii Europejskiej, przygotowanych przez Rząd zgodnie z ustawą z 8 października 2010 roku o współpracy Rady Ministrów z Sejmem i Senatem w sprawach związanych z członkostwem Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej, przekazanych do Sejmu i Senatu Rzeczypospolitej w drugiej połowie 2017 roku. Podstawą przygotowania planu prac nad projektami ustaw wykonujących prawo Unii Europejskiej (zamieszczonego w załączniku nr 5.3) jest ust. 1a art. 125a Regulaminu Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej.

II. Prezydencja estońska i jej znaczenie dla interesów Polski w UE

Estonia sprawowała prezydencję w Radzie UE po raz pierwszy w historii, w okresie od lipca do grudnia 2017 r. jako pierwszy kraj nowego trio Estonia-Bułgaria-Austria. Program prac prezydencji estońskiej kształtowały: program trio prezydencji, priorytety wyznaczone przez RE, w tym Agenda Strategiczna 2014, a także program prac KE na 2017 r.

Mottem prezydencji estońskiej było hasło „Jedność poprzez równowagę”. W czerwcu 2017 r. rząd estoński zatwierdził szczegółowy program prezydencji, w której znalazły się cztery priorytety inspirowane postanowieniami szczytu w Bratysławie oraz Deklaracją Rzymską. Zostały wskazane następująco:

- Otwarta i innowacyjna gospodarka europejska;
- Bezpieczna i chroniona Europa;
- Cyfrowa Europa ze swobodą przepływu danych;
- Inkluzywna i zrównoważona Europa.

W ramach ww. priorytetów znalazły się dwa tematy horyzontalne tj. agenda cyfrowa i Partnerstwo Wschodnie.

Realizacja priorytetów prezydencji

Otwarta i innowacyjna gospodarka europejska

Jednym z głównych obszarów aktywności prezydencji estońskiej w minionym półroczu były działania na rzecz wzmocnienia konkurencyjności gospodarki UE. Prezydencja kontynuowała prace nad inicjatywami przedłożonymi przez KE w oparciu o Strategię Rynku Wewnętrznego, koncentrując się przede wszystkim na e-karcie usługowej. W toku prowadzonych prac Polska postuluje ambitne podejście do instrumentu e-karty i oczekuje, że w rzeczywisty sposób przyczyni się on do redukcji barier administracyjnych dla przedsiębiorców. Istotną wartością dodaną tej regulacji powinno być zapewnienie pełnej przejrzystości stosowanych przez państwa członkowskie wymogów administracyjnych w odniesieniu do zarówno transgranicznego świadczenia usług, jak też zakładania przedsiębiorstw usługowych.

Istotnym elementem agendy realizowanej przez prezydencję estońską była reforma Unii Gospodarczej i Walutowej (UGW). Dyskusja na ten temat miała miejsce m.in. podczas nieformalnego posiedzenia ministrów finansów UE we wrześniu 2017 r. w Tallinnie oraz podczas Szczytu strefy euro, który odbył się w formacie rozszerzonym w grudniu w Brukseli¹. Ze względu na ścisłe relacje gospodarcze ze strefą euro, w interesie Polski, jak i całej UE jest większa stabilność UGW. W ocenie Rządu RP reforma UGW jest konieczna, aby UE stała się bardziej odporna na przyszłe wyzwania. Oprócz wymiaru gospodarczego, reforma ma ogromne znaczenie polityczne dla kierunku integracji europejskiej, jedności i spójności UE, a także legitymizacji demokratycznej projektu europejskiego. Z tych względów Rząd RP aktywnie uczestniczy w procesie reformy UGW, a jej priorytetem pozostaje utrzymanie pełnej transparentności i otwartości procesu na państwa spoza strefy euro.

Podczas prezydencji estońskiej zakończyły się w Brukseli negocjacje w sprawie budżetu UE na 2018 rok. Przyszłoroczny budżet unijny zakłada m.in. wzrost wydatków na program Erasmus, wydzielenie środków na komunikację strategiczną oraz wsparcie ochrony granic zewnętrznych i bezpieczeństwa w UE. Jednocześnie wzmocni działania realizowane przez UE poza jej granicami w celu eliminowania przyczyn migracji w krajach pochodzenia i tranzytu przy jednoczesnym silniejszym wsparciu działań

¹ Oznacza to, że państwa, które ratyfikowały Traktat o stabilności, koordynacji i zarządzaniu w Unii Gospodarczej i Walutowej, w tym Polska, brały udział w dyskusji na równych prawach z państwami strefy euro (Czechy i Chorwacja brały udział w Szczycie w charakterze obserwatora).

wobec państw Partnerstwa Wschodniego. Polskim sukcesem w negocjacjach było zapewnienie finansowania polityki spójności i Wspólnej Polityki Rolnej, działów budżetowych o szczególnym znaczeniu dla Polski, w sposób umożliwiający ich efektywną realizację. Finansowanie to będzie zapewnione zarówno na poziomie obecnych prognoz przekazanych przez Polskę i inne państwa członkowskie, jak i na okoliczność dalszego spodziewanego przyspieszenia realizacji projektów. Ten ostatni cel udało się osiągnąć dzięki doprowadzeniu do przyjęcia specjalnej deklaracji o płatnościach, wspólnie podpisanej przez Radę UE, Parlament Europejski (PE) i Komisję Europejską (KE). Mówi ona o tym, że w przypadku dalszego przyspieszenia realizacji projektów finansowanych z budżetu UE, w ciągu 2018 roku zostaną przyjęte zmiany finansowe na poziomie budżetu UE zapewniające spłacanie wszystkich wniosków o refundacje, jakie trafią do KE.

Bezpieczna i chroniona Europa

W kontekście zmieniających się wyzwań w otoczeniu międzynarodowym szczególnego znaczenia nabrały działania prezydencji estońskiej w zakresie podnoszenia zdolności obronnych UE. Jednym z najbardziej znaczących wydarzeń w tym obszarze było ustanowienie Stałej Współpracy Strukturalnej (PESCO), do której swój akces zgłosiło 25 krajów członkowskich UE, w tym Polska. PESCO jest postrzegane przez inicjatorów (FR i DE) jako projekt polityczny, mający po brexicie przeciwdziałać rozpadowi UE i prowadzić do wymiernego zacieśnienia współpracy w obszarze bezpieczeństwa i obrony. Rząd RP oczekuje, że rozwój Stałej Współpracy Strukturalnej UE nie osłabi determinacji państw członkowskich do realizacji zobowiązań ze szczytów NATO w Newport i Warszawie. Sukces polityki obronnej UE zależy od jej komplementarności wobec NATO, uwzględnienia zagrożeń ze wszystkich kierunków geograficznych (również na wschodzie) oraz równomiernego rozwoju przemysłu obronnego z odpowiednią rolą małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP) i przedsiębiorstw o średniej kapitalizacji (*mid-caps*). Dla Polski istotne jest, by PESCO faktycznie przyczyniło się do zwiększenia europejskich zdolności obronnych, zmniejszając w ten sposób transatlantycką dysproporcję wkładu w bezpieczeństwo Europy. Zdaniem Rządu RP PESCO powinna być kierowana przez tworzące je państwa i odpowiadać na ich rzeczywiste potrzeby. Dla Polski kluczowe jest, aby dalsze prace w tym zakresie były prowadzone w sposób transparentny i inkluzyjny, bez presji czasu, dający możliwość dokonania pełnej analizy przedstawianych projektów oraz możliwości udziału w nich.

Poszukiwanie rozwiązań wobec aktualnych wyzwań w kwestii polityki migracyjnej było jednym z kluczowych zamierzeń, jakie postawiła przed sobą prezydencja estońska. W czasie minionego półrocza, w wyniku rozmów trójstronnych, osiągnięto porozumienie co do najważniejszych kwestii politycznych w odniesieniu do Europejskiego Systemu Informacji o Podróży oraz Zezwolenia na Podróż (ETIAS), przyjęto rozporządzenie ws. Systemu Wjazdu/Wyjazdu (EES) oraz ustanowiono nadzwyczajny fundusz powierniczy UE na rzecz zwalczania przyczyn nielegalnej migracji w Afryce (*Emergency Trust Fund for Africa*) mający na celu przeciwdziałanie zjawiskom leżącym u źródeł migracji. W zakresie rozwiązań kryzysu migracyjnego, Polska nadal za kluczową uznaje dalszą intensyfikację działań UE i państw członkowskich w obszarze zewnętrznego wymiaru wspólnej polityki migracyjnej. Rezultaty współpracy z kluczowymi państwami pochodzenia i tranzytu w Afryce są coraz bardziej zadowalające. UE i państwa członkowskie powinny konsekwentnie realizować działania, które zbliżają Unię do odzyskania kontroli nad przepływami migracyjnymi, tj.: wzmocnienie granic zewnętrznych, rozwijanie współpracy z państwami trzecimi, poprawę skuteczności polityki powrotowej oraz wspieranie państw obciążonych napływem migrantów. W ocenie Polski, zapewnienie odpowiedniego poziomu bezpieczeństwa granic zewnętrznych pozostaje najważniejszą gwarancją utrzymania kontroli nad nielegalną migracją i redukcji zagrożeń wynikających z niekontrolowanego napływu migrantów. W tym kontekście pozytywnie należy ocenić postęp prac nad Europejskim Systemem Informacji o Podróży oraz Zezwolenia na Podróż (ETIAS), a także przyjęcie rozporządzenia ws. Systemu Wjazdu/Wyjazdu (EES).

Prezydencja estońska kontynuowała również wysiłki na rzecz reformy Wspólnego Europejskiego Systemu Azylowego (WESA) w oparciu o osiągnięcia poprzednich prezydencji i wytyczne Rady

Europejskiej przyjęte na posiedzeniu w czerwcu 2017 r. W ramach pakietu WESA, największy stopień zaawansowania osiągnęły prace nad rozporządzeniem ws. Europejskiej Agencji Azylowej (EASO). Ponadto w dniu 26 września 2017 r. przestały obowiązywać decyzje relokacyjne (decyzja Rady (UE) 2015/1523 i decyzja Rady (UE) 2015/1601) obligujące kraje UE do uczestnictwa w mechanizmie obowiązkowej relokacji osób ubiegających się o azyl. Ponieważ Polska oraz Węgry nie przyjęły na swoje terytorium żadnej osoby ubiegającej się o azyl, w grudniu 2017 r. KE wniosła do Trybunału Sprawiedliwości UE skargi w stosunku do tych państw oraz Czech. W odniesieniu do dalszych prac nad WESA, Rząd RP wyraża przekonanie, że nadal największym wyzwaniem pozostaje rozumienie idei solidarności. Wypracowanie akceptowalnych dla wszystkich państw członkowskich rozwiązań jest bowiem niezbędne dla ustanowienia stabilnych przepisów, które w przyszłości będą służyły efektywnemu rozwiązywaniu sytuacji kryzysowych. Podkreślając zdecydowany sprzeciw wobec jakichkolwiek obligatoryjnych i automatycznych mechanizmów redystrybucji, Polska niezmiennie stoi na stanowisku, iż zakres i forma zaangażowania danego państwa członkowskiego w mechanizmy solidarnościowe nie powinny być narzucane państwu członkowskiemu, stanowiąc wyraz ich dobrowolnej decyzji na każdym etapie przewidywanych działań. Rząd RP jest gotowy udzielić wsparcia w tych obszarach, w których działania Polski realnie przyczyniają się do poprawy sytuacji i odzyskania kontroli nad przepływami migracyjnymi.

Na okres estońskiego przewodnictwa przypadł również szczyt Partnerstwa Wschodniego (PW) (Bruksela, 24 listopada 2017 r.), który odbył się w kontekście zmieniających się wyzwań w otoczeniu międzynarodowym, w tym zagrożeń hybrydowych. Przyjęta podczas szczytu deklaracja koncentruje się na konkretnych rezultatach i celach PW w ramach „20 celów do zrealizowania do 2020 r.” („20 deliverables for 2020”). W części politycznej utrzymany został język deklaracji ryskiej dot. europejskich aspiracji najbardziej ambitnych państw PW oraz uwzględniono zapisy dotyczące integralności terytorialnej państw PW i rozwiązywania konfliktów terytorialnych w oparciu o międzynarodowy porządek prawny. Podczas Szczytu została podjęta decyzja o rozszerzeniu Transeuropejskiej Sieci Transportowej (TEN-T) na kraje PW. Na marginesie szczytu podpisano dwustronną umowę o współpracy UE z Armenią (*Comprehensive and Enhanced Partnership Agreement – CEPA*), co powinno uutorować drogę innym państwom, takim jak np. Białoruś, która na szczycie zadeklarowała chęć rozpoczęcia negocjacji. Dla Polski szczyt PW w Brukseli był ważnym krokiem naprzód, ponieważ stanowił symbol jedności UE z krajami objętymi PW. Szefowie państw i rządów krajów UE i krajów Partnerstwa Wschodniego podpisali wspólną deklarację pomimo dzielących ich różnic, potwierdzając tym samym swoje poparcie dla PW jako ważnej polityki UE. Analiza wyznaczonych celów pokazuje, że PW w większym stopniu będzie teraz skupione na współpracy sektorowej i zacieśnianiu współpracy w ramach konkretnych polityk niż na budowaniu politycznej perspektywy ew. rozszerzenia. Rząd RP jest zdania, że pomimo przyjęcia zestawu konkretnych celów wyznaczających dalsze działania w ramach PW, wydźwięk deklaracji jest niestety mało ambitny, głównie z powodu oporu części państw zachodnioeuropejskich. Polska uważa, że istnieje potrzeba pozytywnego języka motywującego partnerów do wdrożenia ambitnych planów reformy AA i DCFTA.

Cyfrowa Europa ze swobodą przepływu danych

W minionym półroczu prezydencja estońska w sposób szczególny kładła nacisk na cyfrowy wymiar jednolitego rynku. Prezydencja estońska uzgodniła mandat do rozmów z Parlamentem Europejskim w odniesieniu do projektu rozporządzenia ws. swobodnego przepływu danych nieosobowych oraz kontynuowała prace nad europejskim kodeksem łączności elektronicznej. Na posiedzeniu Rady ds. Konkurencyjności w listopadzie 2017 r. przyjęto także podejście ogólne do projektu rozporządzenia ws. jednolitego portalu cyfrowego. Prezydencja doprowadziła również do porozumienia z PE dot. zakazu ograniczeń w sprawie blokowania geograficznego ze względu na przynależność państwową klientów, ich miejsce zamieszkania lub miejsce prowadzenia działalności (tzw. geoblokowanie) oraz do przyjęcia planu działania ws. technologii 5G. Prezydencja promowała szersze wykorzystanie e-

rozwiązań dla społeczeństwa oraz rozwój e-usług transgranicznych, w tym rozwój ponadgranicznego e-handlu elektronicznego.

Z punktu widzenia Polski w minionym półroczu priorytetowy charakter miały prace nad rozporządzeniem ws. swobody przepływu danych nieosobowych. W ocenie Polski swobodny przepływ danych jest kluczowy dla przyszłości wspólnego rynku i konkurencyjności gospodarki UE. W toku prowadzonych dyskusji Polska opowiadała się za ambitnym podejściem do projektu rozporządzenia, przede wszystkim w odniesieniu do kwestii lokalizacji danych. Osiągnięty w Radzie kompromis i uzgodniony mandat do negocjacji z PE nie jest z punktu widzenia Polski w pełni satysfakcjonujący ze względu na jego zbyt zawężający zakres i wyłączenie spod projektowanych przepisów sektora publicznego. Jednakże ze względu na wagę zagadnienia swobody przepływu danych dla dalszego rozwoju jednolitego rynku cyfrowego Polska zdecydowała się poprzeć wypracowany przez prezydencję estońską mandat.

W czasie prezydencji estońskiej, w dniu 29 września 2017r. w Tallinnie odbył się tzw. szczyt cyfrowy (*Digital Summit*) z udziałem szefów państw i rządów. Nieformalne spotkanie było pierwszym posiedzeniem tej rangi poświęconym wyłącznie zagadnieniom cyfrowym. Intencją spotkania było zdefiniowanie wyzwań, obszarów wspólnego zaangażowania w UE i nadanie nowego impulsu dyskusji o sektorze cyfrowym w UE. Dyskusja dotyczyła społecznego i ekonomicznego wymiaru cyfryzacji. Koncentrowała się również na zagadnieniach szeroko rozumianej łączności, cyberbezpieczeństwa, kompetencji cyfrowych oraz e-administracji. Dla Polski szczyt ten był dobrą okazją do przedstawienia swoich oczekiwań w dziedzinie szeroko rozumianej rewolucji cyfrowej, która była mocno eksponowana w ubiegłym półroczu przez prezydencję estońską. W czasie spotkania w Tallinnie Polska podkreślała istotę kwestii swobodnego przepływu danych oraz opowiedziała się za wykorzystaniem cyfryzacji do podniesienia jakości i powszechnej dostępności usług publicznych wskazując przy tym na znaczenie inicjatyw zmierzających do wzmocnienia cyberodporności, bezpieczeństwa danych w kontekście budowania zaufania obywateli, a także na potrzebę walki z umieszczaniem nielegalnych treści w cyberprzestrzeni. Rząd RP wsparł również ambitne cele i szybkie tempo prac nad reformą ram regulacyjnych dla sektora telekomunikacji oraz zwrócił uwagę na potrzebę zapewnienia powszechnego dostępu do sieci 5G.

Inkluzywna i zrównoważona Europa

W ramach priorytetu inkluzywnej Europy prezydencja estońska kontynuowała prace nad nowymi inicjatywami KE w zakresie polityki społecznej. Z punktu widzenia Polski szczególne znaczenie miały negocjacje projektu zmiany dyrektywy ws. delegowania pracowników w ramach świadczenia usług i przyjęcia podejścia ogólnego wobec tego projektu (przy sprzeciwie Polski, Węgier, Łotwy i Litwy oraz wstrzymaniu się od głosu Chorwacji, Irlandii i Zjednoczonego Królestwa) na październikowej Radzie ds. Zatrudnienia i Polityki Społecznej (EPSCO). Polska nie poparła wypracowanego w Radzie porozumienia ze względu na niesatysfakcjonujące rozwiązania w zakresie transportu drogowego, które były jednym z kluczowych elementów prowadzonych negocjacji. Transport nie został wyłączony z zakresu dyrektywy, a przyjęte stanowisko Rady przewiduje jedynie zawieszenie stosowania do transportu drogowego zmienionych przepisów ws. delegowania do czasu wejścia w życie regulacji sektorowych przedstawionych przez KE w ramach pakietu mobilności. W ocenie Polski objęcie transportu regulacjami delegowania pracowników będzie mieć negatywny wpływ nie tylko na funkcjonowanie branży transportowej, ale również na swobodny przepływ towarów i w konsekwencji na konkurencyjność europejskiej gospodarki. Pozostałe elementy przyjętego stanowiska Rady w większym stopniu wychodzą naprzeciw oczekiwaniom Polski. Należy podkreślić, iż finalny tekst podejścia ogólnego jest w wielu aspektach lepszy niż pierwotna propozycja KE przedłożona w marcu 2016 r. oraz zdecydowanie lepszy niż projekt raportu przyjęty przez Komisję ds. Zatrudnienia w PE. Polska jako korzystny ocenia kompromis osiągnięty w zakresie wydłużenia okresu transpozycji dyrektywy (do 3 lat) oraz wprowadzenia okresu przejściowego (4 lata) na dostosowanie się do nowych zasad. Okres przejściowy umożliwi przedsiębiorcom zapoznanie się i przygotowanie do stosowania nowych rozwiązań, wynikających ze zmiany dyrektywy dot. delegowania pracowników. W

odniesieniu do delegowania długoterminowego uzgodniono, iż co do zasady delegowanie będzie trwało 12 miesięcy, a po złożeniu przez usługodawcę umotywowanej notyfikacji zostanie wydłużone do 18 miesięcy. Polska pozytywnie ocenia też przepis wprowadzający złagodzenie odpowiedzialności pracodawcy w przypadku, gdy zastosował się on do niekompletnej/błędnej informacji dot. warunków zatrudnienia opublikowanych na oficjalnej krajowej stronie internetowej.

Prezydencja doprowadziła także do uzgodnienia między Radą, PE i KE treści międzyinstytucjonalnej proklamacji ws. ustanowienia Europejskiego Filaru Praw Socjalnych. Proklamacja została uroczystie podpisana przez Przewodniczącego KE, Przewodniczącego PE oraz Premiera Estonii jako przedstawiciela Rady podczas Szczytu społecznego na rzecz sprawiedliwego zatrudnienia i wzrostu gospodarczego w Göteborgu w dniu 17 listopada 2017 r. Polska była aktywnym uczestnikiem prac nad treścią proklamacji. Celem Polski było zapewnienie, że dokument ten będzie miał charakter deklaracji politycznej, stanowiącej mapę drogową dla państw członkowskich, jednakże bez narzucania zuniformizowanych rozwiązań, niedostosowanych do uwarunkowań i praktyk krajowych. Priorytetem Polski było uwzględnienie zasad pomocniczości oraz podziału kompetencji między państwami członkowskimi a UE wynikających z Traktatów oraz poszerzenie zapisów o poszanowaniu zróżnicowanych systemów zabezpieczenia społecznego funkcjonujących w poszczególnych państwach UE. Postulaty Polski były zbieżne z oczekiwaniami znacznej grupy państw członkowskich i znalazły odzwierciedlenie w tekście proklamacji. Dlatego też Rząd RP opowiedział się podczas posiedzenia Rady EPSCO w dniu 23 października 2017 r. za przyjęciem międzyinstytucjonalnej proklamacji w sprawie utworzenia Europejskiego Filaru Praw Socjalnych oraz udzieleniem mandatu prezydencji estońskiej do podpisania w imieniu Rady międzyinstytucjonalnej proklamacji podczas Szczytu społecznego.

Aktywne działania prezydencji estońskiej były widoczne w obszarze środowiskowym. W listopadzie 2017 r. zawarto wstępne porozumienie podczas trójstronnych negocjacji międzyinstytucjonalnych w zakresie sprawozdawczości środowiskowej, natomiast w grudniu w zakresie pakietu odpadowego, którego głównym celem jest zwiększenie poziomu recyklingu i zmniejszenie poziomu składowania odpadów na wysypiskach. Prezydencja estońska wyeksponowała również temat ekoinnowacji, który jej zdaniem powinien być postrzegany jako kluczowy element przejścia na gospodarkę o obiegu zamkniętym.

Podczas prac nad pakietem odpadowym Polska opowiadała się za wprowadzaniem takich rozwiązań, które w możliwie pełny sposób uwzględniały uwarunkowania gospodarczo-społeczne panujące w Polsce i gwarantowały realistyczne wdrażanie unijnych inicjatyw. Polska dążyła do tego, aby ustanowione cele dotyczące poziomów przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych oraz opakowaniowych były możliwe do osiągnięcia pod względem technicznym i technologicznym oraz w sposób zrównoważony – w powiązaniu z metodyką ich obliczenia i definicjami. Ostatecznie, dzięki ambicji prezydencji estońskiej, do zawarcia wstępnego porozumienia w zakresie pakietu odpadowego doszło podczas szóstych trójstronnych negocjacji międzyinstytucjonalnych w dniu 18 grudnia 2017 r. Ostatecznie odsetek odpadów komunalnych przeznaczanych do recyklingu, który wynosi obecnie w UE 44% ma osiągnąć 65% (wagowo) w 2035 roku. Kompromis udało się uzyskać także w zakresie celów dot. składowania odpadów – 10 % w 2035 roku, a także odpadów opakowaniowych – 70% w 2030 roku.

W obszarze polityki klimatycznej zakończyły się negocjacje międzyinstytucjonalne pomiędzy PE, Radą UE i KE w zakresie reformy systemu handlu uprawnieniami do emisji (ETS) oraz w zakresie emisji w sektorze lotniczym w systemie EU ETS. Odnośnie do rozporządzeń dot. redukcji emisji w sektorach gospodarki nieobjętych systemem ETS (*Effort Sharing Regulation* - ESR i *Land Use, Land Use-Change and Forestry* - LULUCF) na październikowym posiedzeniu Rady ENVI zostało przyjęte podejście ogólne, natomiast w grudniu osiągnięto wstępne porozumienie podczas trójstronnych negocjacji międzyinstytucjonalnych w zakresie LULUCF i non-ETS. W drugim półroczu 2017 r. prowadzone były również prace dot. monitorowania i raportowania emisji CO₂ i zużycia paliwa przez nowe pojazdy ciężkie oraz rozpoczęto prace nt. norm wydajności emisji dla nowych samochodów osobowych i

nowych lekkich samochodów dostawczych jako część zintegrowanego podejścia UE do zmniejszenia emisji CO₂ przez lekkie pojazdy dostawcze.

Odnosnie reformy systemu handlu uprawnieniami do emisji (ETS) Polska stanowczo podkreślała kwestię swojej specyficznej sytuacji paliwowej – dominującej roli węgla w miksie energetycznym – a co za tym idzie, konieczności zastosowania specjalnego podejścia do kwestii ograniczania emisji. Rząd RP dążył aby ostateczne porozumienie pomiędzy Radą a PE uwzględniało zrównoważony wynik pomiędzy z jednej strony zwiększonymi ambicjami redukcyjnymi, a z drugiej, wynikającymi z nich zwiększonymi kosztami modernizacyjnymi w państwach biedniejszych. Ponieważ nie wszystkie istotne dla Polski kwestie zostały uwzględnione Polska ostatecznie nie poparła porozumienia (wstrzymała się od głosu) w tym obszarze. Polska poparła natomiast kompromis w zakresie prac dot. emisji w sektorze lotniczym w systemie EU ETS, ponieważ postulaty wysuwane przez Polskę w kontekście prac nad projektem rozporządzenia dot. m.in. utrzymania dotychczasowych proporcji rozdzielania przydziałów dla lotnictwa, wykorzystania dochodów uzyskanych ze sprzedaży uprawnień na aukcji do decyzji państw członkowskich, zostały ostatecznie uwzględnione w kompromisowym tekście rozporządzenia.

W toku prac nad rozporządzeniem ESR Polska wskazywała, że podział zobowiązań przedstawionych w projekcie rozporządzenia jest niespójny z wielkością deklarowanej redukcji emisji gazów cieplarnianych przez UE w ramach dotychczas przyjętych decyzji UE (konkluzje Rady).

W zakresie LULUCF, Polska postulowała stworzenie zachęt w rozporządzeniu do zwiększenia potencjału pochłaniania dla sektora użytkowania gruntów, zmiany użytkowania gruntów i leśnictwa, w szczególności dla prowadzonej gospodarki leśnej, która stanowi kluczowe działanie w sektorze LULUCF. Rząd RP podkreślał również wagę zagadnienia metodyki ustanowienia poziomu odniesienia dla zarządzanych gruntów leśnych. Polska wskazywała konieczność dążenia do ustanowienia poziomu odniesienia dla zarządzanych gruntów leśnych na podstawie rzeczywistych działań, opartych na bieżących trendach, a nie bazowania na statycznym ujęciu z historycznego okresu. Ostatecznie Polska nie poparła kompromisowego tekstu rozporządzenia LULUCF uzgodnionego między Radą a PE ze względu na brak uwzględnienia kluczowych polskich postulatów dot. m.in. roli ekosystemów leśnych jako pochłaniaczy dwutlenku węgla w Europie.

2.1 Przebieg negocjacji wyjścia Wielkiej Brytanii z UE

Na okres prezydencji estońskiej przypadła I faza negocjacji dot. wyjścia Zjednoczonego Królestwa z Unii Europejskiej. W okresie od lipca do grudnia zorganizowane zostało pięć rund negocjacyjnych. Rozmowy skupiły się przede wszystkim na kwestiach rozliczenia finansowego, ochrony praw obywateli unijnych w Zjednoczonym Królestwie oraz brytyjskich w UE, a także statusu Irlandii Północnej.

Z uwagi na charakter negocjacji rola prezydencji w trakcie ich trwania była ograniczona. Główny ciężar organizowania pracy i prowadzenia rozmów spoczywał na KE jako negocjatorze UE, a także Sekretariacie Generalnym Rady prowadzącym grupę roboczą dot. negocjacji.

Polska bardzo aktywnie brała udział w pracach Rady dotyczących negocjacji. Utrzymywała także stały kontakt z zespołem zadaniowym KE odpowiedzialnym za ich prowadzenie. Dzięki aktywnej postawie Polski mandat negocjacyjny KE przyjęty w trakcie prezydencji maltańskiej w pełni uwzględniał nasze interesy.

Ustalenia podjęte podczas I fazy negocjacji w zakresie ochrony praw obywateli oraz rozliczenia finansowego wychodzą naprzeciw oczekiwaniom Polski. Gwarantują ochronę praw obywateli w tym ich dostęp do rynku pracy, usług publicznych i zabezpieczenia społecznego na równych zasadach z obywatelami brytyjskimi. Zagwarantowany został także bezpośredni skutek umowy wyjścia a także uwzględnianie przez sądy brytyjskie orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości UE. W zakresie rozliczenia finansowego udało się osiągnąć podstawowy cel negocjacyjny Polski, którym była minimalizacja ryzyka luki finansowej.

W tym stanie rzeczy, Polska podobnie jak pozostałe państwa członkowskie wyraziła w trakcie grudniowej Rady Europejskiej w formacie art. 50 zgodę na przejście do kolejnej fazy negocjacji ze Zjednoczonym Królestwem, które obejmować będzie dyskusję dotyczącą okresu przejściowego oraz ram przyszłych relacji. Wytyczne dotyczące negocjacji okresu przejściowego przyjęte przez Radę Europejską uwzględniają polskie postulaty w tym oparcie go na dalszym stosowaniu przez Zjednoczone Królestwo unijnego *acquis*.

III. Aktywność Polski w priorytetowych dla prezydencji estońskiej obszarach funkcjonowania UE

3.1. Otwarta i innowacyjna gospodarka europejska

3.1.1. Wzmocnienie konkurencyjności gospodarki UE

Polityka konkurencyjności

Stałym elementem posiedzeń Rady ds. Konkurencyjności jest tzw. sprawdzian konkurencyjności (*competitiveness check-up*) – punkt w porządku obrad, który zakłada spontaniczną i swobodną dyskusję ministrów dotyczącą różnych aspektów konkurencyjności europejskiej gospodarki. Podczas Rady ds. Konkurencyjności w dniu 30 listopada 2017 r. tematem sprawdzianu konkurencyjności były cele polityki przemysłowej. Dla Polski, która od długiego czasu postuluje na forum UE stworzenie ambitnej agendy, która zapewni przemysłową transformację i zbuduje podstawy przyszłej konkurencyjności, była to istotna wymiana opinii. Podczas dyskusji Polska podkreśliła, że długookresowym celem europejskiej strategii przemysłowej powinno być zapewnienie konkurencyjności istniejących branż na rynkach międzynarodowych.

Przyszłość polityki przemysłowej UE oraz jej zewnętrzny wymiar były jednym z tematów posiedzenia Grupy Wysokiego Szczebla ds. konkurencyjności i wzrostu w dniu 9 listopada 2017 r. Polska postulowała, aby UE przygotowała systemową odpowiedź na wyzwania wynikające z aktywnej roli państwa chińskiego we wspieraniu przemysłu, wykorzystując odpowiednio instrumenty wspólnej polityki handlowej, w tym narzędzia przewidziane przez WTO.

Polska brała aktywny udział w pracach grupy roboczej Rady UE ds. konkurencyjności i wzrostu, której tematem był wydany we wrześniu 2017 r. Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady Europejskiej, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego, Komitetu Regionów oraz Europejskiego Banku Inwestycyjnego pt. „Inwestowanie w inteligentny, innowacyjny i zrównoważony przemysł. Odnowiona strategia UE w zakresie polityki przemysłowej”. W ramach prac grupy został przygotowany raport oraz projekt konkluzji dotyczące strategii przemysłowej, które zostały przyjęte przez ministrów podczas posiedzenia Rady ds. Konkurencyjności w dniu 30 listopada 2017 r. W czasie prac nad raportem i konkluzjami Polska z zadowoleniem odniosła się do publikacji Komunikatu, wzywając jednocześnie KE do monitorowania implementacji strategii i opublikowania w przyszłości wszechstronnego dokumentu, który brałby pod uwagę cele długoterminowe polityki przemysłowej UE. Polskie uwagi zgłaszane do raportu i do projektu konkluzji zostały częściowo uwzględnione przez prezydencję estońską.

Ponadto, zarówno na posiedzeniu Grupy Wysokiego Szczebla ds. konkurencyjności i wzrostu w dniu 9 listopada 2017 r. oraz na posiedzeniu Rady ds. Konkurencyjności w dniu 30 listopada 2017 r. toczyły się dyskusje na temat konkurencyjności europejskich łańcuchów dostaw w przemyśle kosmicznym. Polska wyraziła przekonanie, że wskazane jest dążenie do zapewnienia bardziej zrównoważonego udziału wszystkich państw członkowskich w tworzeniu kolejnych generacji

europejskiej infrastruktury satelitarnej.

Rozporządzenie ws. SMIT

Prace grupy roboczej Rady UE ds. konkurencyjności i wzrostu koncentrowały się także nad projektem rozporządzenia określającego warunki i procedurę, zgodnie z którymi KE może wzywać przedsiębiorstwa i związki przedsiębiorstw do udzielenia informacji związanych z rynkiem wewnętrznym i powiązаныmi dziedzinami (tzw. SMIT). Na posiedzeniach tej grupy przedstawiciel Polski podkreślał, że stanowisko Rządu RP - poparte przez obie izby polskiego parlamentu - jest negatywne. Polska nie popiera zaproponowanych rozwiązań głównie ze względu na (1) poziom obciążeń dla przedsiębiorców - przedsiębiorcy zostaną zobowiązani pod groźbą kary do przekazania informacji (w tym wrażliwych i stanowiących tajemnice przedsiębiorstwa) bezpośrednio do KE, (2) bardzo duży zakres uprawnień KE i marginalną rolę państw członkowskich, (3) wątpliwy pozytywny wpływ projektowanego rozporządzenia na lepsze funkcjonowanie jednolitego rynku - stopień oddziaływania wyselekcjonowanych przypadków na cały rynek wewnętrzny jest dyskusyjny.

Polska (wraz z Francją, Węgrami, Chorwacją, Rumunią, Słowacją, Hiszpanią, Cyprzem, Łotwą, Grecją) przyłączyła się do negatywnego wobec SMIT non-paper przygotowanego przez Niemcy i Austrię, w którym wzywa się KE do przeanalizowania potrzeby prac z uwagi na wątpliwości co do legalności i celowości SMIT. Polska poparła również opinię prawną służb prawnych Rady UE, w której zakwestionowano legalność projektu (podstawa prawna proponowana przez KE jest niewłaściwa).

Polska pozostaje aktywna w tym obszarze i podejmuje liczne rozmowy z reprezentantami innych państw członkowskich oraz parlamentarzystami w PE w celu uzyskania poparcia dla swojego stanowiska.

Pakiet usługowy

Przedmiotem prac grupy roboczej Rady UE ds. konkurencyjności i wzrostu były także projekty aktów prawnych z tzw. pakietu usługowego, tj. projekty ws. europejskiej e-karty usług² (dyrektywy w sprawie ram prawnych i operacyjnych europejskiej e-karty usług oraz rozporządzenia PE i Rady w sprawie wprowadzenia europejskiej e-karty usługowej).

Od początku prac Polska prezentuje pozytywne stanowisko w odniesieniu do przedłożonych projektów i wskazuje, że ich przyjęcie będzie miało ogólny pozytywny efekt na rozwój transgranicznego świadczenia usług. Jednocześnie jednak Polska jednoznacznie wskazywała, że przedłożony przez KE projekt nie jest wystarczająco kompleksowy i ambitny. W związku z powyższym, w trakcie prac nad projektami, Polska postulowała odpowiednie zmiany w tekście, a wiele z nich – np. postulat, aby e-karta potwierdzała nie tylko legalne ustanowienie działalności w państwie pochodzenia, lecz także w państwie przyjmującym – co zostało poparte przez inne państwa członkowskie. Znalazło to także odzwierciedlenie w ostatnich poprawkach do tekstu zaproponowanych przez prezydencję estońską.

Pomimo tych wysiłków obecnie dyskusja w ramach Rady osiągnęła impas. Państwa członkowskie okazują niechęć do kontynuacji prac nad inicjatywą wskazując na brak jej wartości dodanej. Negatywne stanowisko w odniesieniu do tego instrumentu prezentuje nie tylko Francja, Niemcy, Austria i Luksemburg, także Grecja, Słowenia, Belgia, Hiszpania, Portugalia, Holandia oraz Bułgaria mogą być skłonne do głosowania za odrzuceniem propozycji.

² W przypadku trzeciego aktu z pakietu usługowego - projektu dyrektywy ws. egzekwowania dyrektywy 2006/123/WE dotyczącej usług na rynku wewnętrznym, określającej procedurę powiadomień w odniesieniu do systemów zezwoleń i wymogów dotyczących usług COM(2016)821 - podejście ogólne zostało przyjęte przez Radę COMPET podczas prac prezydencji maltańskiej.

Polska stara się aktywnie budować poparcie grupy państw członkowskich dla stanowiska Rządu. We wrześniu, SPRP w Brukseli zorganizowało spotkanie grupy *like minded*, które w ocenie wielu państw członkowskich dało impuls prezydencji estońskiej do dalszych prac nad projektem, pomimo wyraźnego rosnącego krytycyzmu pozostałych, ww. państw. W rezultacie tego spotkania, państwa członkowskie w ramach grupy *like minded* poparły postulat, aby kontynuować prace nad tym dossier pomimo jego niezadowolającego kształtu, gdyż w obecnych warunkach nie ma możliwości przedstawienia przez KE projektu, który miałby bardziej kompleksowy charakter.

Zawody regulowane

Jednym z projektów aktów prawnych stanowiących część pakietu usługowego jest projekt dyrektywy PE i Rady w sprawie analizy proporcjonalności przed przyjęciem nowych regulacji dotyczących zawodów. Jego celem jest stworzenie jednolitych ram na potrzeby przeprowadzenia oceny proporcjonalności by zapobiegać rozbieżnościom w regulacji dostępu do zawodu w poszczególnych państwach członkowskich Unii Europejskiej oraz przyjmowaniu nieproporcjonalnych środków. Prace nad tekstem prowadzone są w Radzie od lutego 2017 r. w ramach grupy roboczej ds. konkurencyjności i wzrostu. Po intensywnym okresie negocjacji wiosną 2017 r. (czyli jeszcze w okresie prezydencji maltańskiej) zakończonym przyjęciem podejścia ogólnego na Radzie COMPET w dniu 30 maja 2017 r., w II połowie 2017 r. w czasie prezydencji estońskiej nie odbyło się ani jedno spotkanie grupy roboczej poświęcone temu projektowi.

Ochrona konkurencji

Prezydencja estońska kontynuowała prace nad projektem dyrektywy PE i Rady dotyczącym nadania organom ochrony konkurencji państw członkowskich uprawnień w celu zapewnienia skuteczniejszego egzekwowania reguł konkurencji i należytego funkcjonowania rynku wewnętrznego (tzw. dyrektywa ECN+).

Projekt dyrektywy jest efektem oceny funkcjonowania systemu ochrony konkurencji, przeprowadzonej z okazji 10-lecia uchwalenia rozporządzenia 1/2003 z dnia 16 grudnia 2002 r. w sprawie wprowadzenia w życie reguł konkurencji ustanowionych w art. 81 i 82 Traktatu.

Proponowana regulacja opiera się przede wszystkim na doświadczeniach zgromadzonych w ramach europejskiej sieci konkurencji (*European Competition Network- ECN*). Celem projektu jest wzmocnienie uprawnień organów ds. konkurencji państw członkowskich.

Organy ochrony konkurencji stoją na straży poszanowania zasad wolnej konkurencji, która jest niezbędnym elementem prawidłowego funkcjonowania zrównoważonego rynku wewnętrznego. Konkurencja pomiędzy przedsiębiorcami umożliwia skuteczne wykorzystanie zasobów danego społeczeństwa, rozwój technologiczny oraz innowacje.

Dyrektywa ECN+ ma zapewnić, aby krajowe organy posiadały odpowiednie narzędzia w zakresie gromadzenia dowodów i nakładania kar, które umożliwią im skuteczne egzekwowanie unijnego prawa konkurencji, a w konsekwencji stworzenie jednolitego rynku.

Prace nad projektem dyrektywy postępują stopniowo i jednocześnie odbywają się w Radzie i PE (komisje parlamentarne). Polska, popierając umocnienie pozycji narodowych organów odpowiedzialnych za ochronę konkurencji, pozostawała aktywna zarówno w ramach posiedzeń grupy roboczej Rady ds. konkurencji jak również w ramach prac komisji parlamentarnych. W minionym półroczu w trakcie prac grupy roboczej Polska wspierała zharmonizowanie w UE zasad dotyczących nakładania kar na przedsiębiorców naruszających prawo konkurencji, podstawowych elementów funkcjonowania programów łagodzenia kar dla przedsiębiorców dopuszczających się udziału w porozumieniu antykonkurencyjnym, jak również reguł współpracy między krajowymi organami ochrony konkurencji, w tym wzajemnego wdrażania decyzji nakładających kary na przedsiębiorców. W ramach prac w PE nad projektem dyrektywy ECN+ Polska przedstawiła swoje stanowisko odnośnie do raportu posła sprawozdawcy Andreasa Schwabba, zawierającego poprawki do proponowanego aktu. Przede wszystkim Polska sprzeciwiła się ograniczeniu prawa urzędów antymonopolowych do

priorytetyzowania spraw i postępowań, możliwości powołania się przez przedsiębiorstwo na wolność od samooskarżania i na tej podstawie odmówienia udzielenia informacji organowi ochrony konkurencji jak również ustanowieniu sztywnej, ujednoliconej wysokości kary dla przedsiębiorców naruszających reguły konkurencji w wysokości 10% właściwego obrotu.

Ochrona konsumentów

W okresie prezydencji estońskiej Komisja Europejska prowadziła przegląd ustawodawstwa dot. ochrony konsumentów (*Fitness Check of EU consumer and marketing law*) w ramach programu sprawności i wydajności regulacyjnej (REFIT). Dotyczył on następujących aktów prawnych:

1. dyrektywy 2005/29/WE PE i Rady z dnia 11 maja 2005 r. dotyczącej nieuczciwych praktyk handlowych stosowanych przez przedsiębiorstwa wobec konsumentów na rynku wewnętrznym oraz zmieniającej dyrektywę Rady 84/450/EWG, dyrektywy 97/7/WE, 98/27/WE i 2002/65/WE PE i Rady oraz rozporządzenie (WE) nr 2006/2004 PE i Rady;
2. dyrektywy Rady 93/13/EWG z dnia 5 kwietnia 1993 r. w sprawie nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich;
3. dyrektywy 1999/44/WE PE i Rady z dnia 25 maja 1999 r. w sprawie niektórych aspektów sprzedaży towarów konsumpcyjnych i związanych z tym gwarancji;
4. dyrektywy 98/6/WE PE i Rady z dnia 16 lutego 1998 r. w sprawie ochrony konsumenta przez podawanie cen produktów oferowanych konsumentom;
5. dyrektywy PE i Rady 2009/22/WE z dnia 23 kwietnia 2009 r. w sprawie nakazów zaprzestania szkodliwych praktyk w celu ochrony interesów konsumentów;
6. dyrektywy 2006/114/WE PE i Rady z dnia 12 grudnia 2006 r. dotyczącej reklamy wprowadzającej w błąd i reklamy porównawczej.

Polska popiera przegląd ustawodawstwa konsumenckiego i aktywnie bierze udział w działaniach związanych z tym procesem. W okresie od 30 czerwca do 8 października 2017 r. Polska brała aktywny udział w prowadzonych przez KE konsultacjach dotyczących ukierunkowanej rewizji unijnego prawa konsumenckiego.

Ponadto Polska aktywnie uczestniczyła w prowadzonych przez KE do 16 listopada 2017 r. konsultacjach dotyczących dyrektywy z dnia 23 kwietnia 2009 r. w sprawie nakazów zaprzestania szkodliwych praktyk w celu ochrony interesów konsumentów. Działania te, podjęte w ramach *Fitness Check of EU consumer and marketing law* mają na celu ocenę skuteczności środków proceduralnych w celu ochrony zbiorowych interesów konsumentów.

Zarówno rewizja prawa konsumenckiego, jak i rewizja dyrektywy nakazowej będą częścią inicjatywy *New Deal for Consumers* zapowiedzianej przez Przewodniczącego KE Jean-Claude Junckera w liście intencyjnym KE opublikowanym z okazji Orędzia o stanie Unii³ oraz uwzględnionej w Programie Prac KE na rok 2018 jako inicjatywa mająca na celu ułatwienie koordynacji i skuteczne działania krajowych organów ochrony konsumentów na poziomie UE, a także wzmocnienie publicznego stosowania prawa i lepszą ochronę praw konsumentów. Zgodnie z zapowiedzią KE, inicjatywa legislacyjna ma zostać przedstawiona w pierwszym kwartale 2018 r.

Zgodnie z założeniami KE, rewizja dyrektywy nakazowej ma na celu zapewnienie tańszych i skuteczniejszych środków służących zaprzestaniu i naprawie naruszeń, przynoszących jednocześnie szkody wielu konsumentom w UE (jak np. w przypadku *Dieselgate*). Wyniki *Fitness Check* w zakresie tej dyrektywy pokazały bowiem, że nie osiągnięto pełnego potencjału dyrektywy nakazowej. Pomimo że stanowi ona ważny mechanizm egzekwowania prawa, procedura nakazowa nie jest

³ https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/letter-of-intent-2017_en.pdf

wykorzystywana w pełni w całej UE, głównie ze względu na koszty, jej przewlekłość i brak bezpośredniego skutku procedury dla poszkodowanych konsumentów.

W wynikach *Fitness Check* stwierdzono, że ewentualne zmiany powinny być ukierunkowane na: (i) ułatwianie dostępu do wymiaru sprawiedliwości i zmniejszanie kosztów "kwalifikowanych podmiotów", które chronią zbiorowe interesy konsumentów; (ii) zwiększenie odstraszającego efektu nakazów; oraz (iii) zwiększenie wpływu nakazu na dotkniętych konsumentów (np. zdolność do uzyskania zadośćuczynienia).

Rewizja dyrektywy nakazowej będzie opierać się także na ocenie⁴ wdrożenia Zalecenia KE z 2013 r. w sprawie zbiorowego dochodzenia roszczeń. W wyniku tej oceny stwierdzono, że wpływ zalecenia był ograniczony – tylko kilka państw członkowskich wprowadziło nowe procedury zbiorowego dochodzenia roszczeń lub zmieniło swoje ustawodawstwo od czasu przyjęcia zalecenia, a dziewięć państw członkowskich nadal nie przewiduje możliwości zbiorowego dochodzenia roszczeń. Z kolei w państwach, w których zapewniona jest w prawie taka możliwość, nadal uważa się, że proces dochodzenia roszczeń jest zbyt skomplikowany, kosztowny i długotrwały, aby osiągnąć swoje cele.

Zdaniem Polski dyrektywy objęte badaniem *Fitness Check of EU consumer and marketing law* wymagały przeglądu z uwagi na upływ czasu i zmieniające się warunki rynkowe. Dostosowanie regulacji do nowych technologii, środków przekazu, zwłaszcza w kontekście tzw. gospodarki cyfrowej, jest niezwykle istotne w świetle niezwykle dynamicznej dziedziny, którą jest ochrona konsumenta. Konsument jako siła napędowa rynku wewnętrznego powinni dysponować środkami ochrony "uszytymi" na miarę czasów, w których żyją i dostosowanymi do nowych technologii ery cyfrowej również w zakresie praktyk nieuczciwych, z którymi stykają się na co dzień, w poczuciu że są na tym rynku bezpieczni.

Projekt rozporządzenia w sprawie współpracy między organami krajowymi odpowiedzialnymi za egzekwowanie przepisów prawa w zakresie ochrony konsumentów

W trakcie posiedzenia Rady COMPET 20 lutego 2017 r. przyjęte zostało podejście ogólne do projektu rozporządzenia PE i Rady w sprawie współpracy między organami krajowymi odpowiedzialnymi za egzekwowanie przepisów prawa w zakresie ochrony konsumentów. Rozporządzenie ma na celu wzmocnienie mechanizmów współpracy w zakresie egzekwowania prawa określonych w rozporządzeniu (WE) nr 2006/2004 PE i Rady z dnia 27 października 2004 r. w sprawie współpracy między organami odpowiedzialnymi za egzekwowanie przepisów prawa w zakresie ochrony konsumentów tzw. rozporządzenie w sprawie współpracy w dziedzinie ochrony konsumentów. Rozporządzenie ma na celu ułatwienie przestrzegania przez przedsiębiorców unijnego prawa konsumentckiego, jak również zapobieganie szkodom wyrządzanym konsumentom. Wpłyne ponadto na pewność prawa w ramach jednolitego rynku, co w sposób znaczący przyczyni się do wzrostu siły nabywczej konsumentów. Po przyjęciu przez Komisję IMCO PE raportu 24 marca 2017 r. rozpoczęły się trilogi z PE. Polska z zadowoleniem przyjęła fakt, że w wielu miejscach poprawki sformułowane w sprawozdaniu IMCO pokrywają się z poprawkami przyjętymi przez Radę.

Polska podkreślała potrzebę zachowania dorobku prac Rady w zakresie minimalnych kompetencji organów właściwych, ukształtowania systemu ochrony konsumentów w prawie państw członkowskich i uporządkowania struktury tekstu. W rozmowach z PE problematycznymi kwestiami były zagadnienia dotyczące odszkodowań, okresów przedawnienia, konsultacji z konsumentami, organizacjami konsumentckimi i innymi podmiotami, a także obowiązku wymiany danych o skargach konsumentckich. Dnia 30 czerwca 2017 r. na posiedzeniu COREPER został przyjęty kompromisowy tekst rozporządzenia. Porozumienie zostało uzgodnione w brzmieniu przedstawionym przez prezydentkę przy sprzeciwie Szwecji i Austrii. Zjednoczone Królestwo podtrzymało zastrzeżenie parlamentarne. W tekście rozporządzenia uwzględniono liczne postulaty zgłaszane przez Polskę, stąd

⁴ Wyniki tej oceny nie zostały jeszcze opublikowane przez KE.

też uwzględniając całokształt przyjętych rozwiązań, kompromisowy tekst spełnia nasze oczekiwania. PE przyjął kompromisowy tekst rozporządzenia w dniu 14 listopada 2017 r.

Projekt dyrektywy dot. ram prawnych restrukturyzacji zapobiegawczej, drugiej szansy i środków zwiększających skuteczność postępowań restrukturyzacyjnych, upadłościowych i w zakresie umorzenia

Podczas grudniowej Rady WSiSW odbyła się debata polityczna, podczas której wysokie poparcie państw członkowskich uzyskały propozycje prezydencji estońskiej w zakresie wprowadzenia opcjonalnego testu rentowności oraz mechanizmu zatwierdzania planu restrukturyzacji w sytuacji sprzeciwu jednej z grup wierzycieli. Krytycznie zaś przyjęto wskazanie trzyletniego maksymalnego okresu całkowitego umorzenia długów dla uczciwych przedsiębiorców – w tym przypadku konieczne są dalsze dyskusje na poziomie grupy roboczej co do włączy, warunków, możliwości przedłużenia okresów umorzenia oraz sposobów zapobiegania nadużyciom.

Rząd RP od początku prac nad projektowaną dyrektywą wskazywał, iż wspólne przepisy europejskie dot. restrukturyzacji powinny ograniczać się do ustanowienia pewnych reguł o charakterze ogólnym, a państwom członkowskim należy zaś pozostawić dostateczną swobodę w tworzeniu uregulowań szczegółowych, tj. wyboru środków realizujących cele dyrektywy. W odniesieniu do testu wypłacalności, Polska poparła proponowane przez prezydencję estońską zwiększenie swobody państw członkowskich. Wskazała, że rozwiązaniem właściwym jest przyznanie państwom członkowskim możliwości utrzymania lub wprowadzenia w prawie krajowym testu wypłacalności dłużnika.

Polska pozytywnie odniosła się również do znajdującego się w dyrektywie mechanizmu zatwierdzenia przez sąd planu restrukturyzacji przy braku zgody jednej lub więcej grupy wierzycieli (tzw. *cross-class cram-down* – CCCD). Polska zastrzega jednak, że kluczowe jest uzgodnienie warunków zatwierdzenia planu w ramach mechanizmu CCCD. Natomiast do zasady absolutnego pierwszeństwa Polska ma stosunek negatywny.

Co do zasady Polska popiera przyjęcie jako podstawowego 3-letniego okresu, po upływie którego następuje pełne oddłużenie uczciwego przedsiębiorcy, jednakże dyrektywa musi dopuszczać, w określonych sytuacjach, możliwość wydłużenia tego podstawowego okresu, a nawet możliwość całkowitego wyłączenia umorzenia długów.

Badania i rozwój

Prace prowadzone przez prezydencję estońską w obszarze badań naukowych i innowacji koncentrowały się na następujących priorytetach: 1. Wpływ i wartość płynąca z inwestycji w badania i innowacje; 2. Zwiększona spójność i otwartość partnerstw UE na rzecz badań i innowacji.

W ramach swojego przewodnictwa w Radzie UE Estonia przeprowadziła debatę ministrów nt. maksymalizacji wpływu z inwestycji w badania naukowe i innowacje oraz nt. otwartości i uproszczenia krajobrazu partnerstw (publiczno-publicznych, publiczno-prywatnych) w obszarze badań naukowych i innowacji. Kluczowym tematem podczas prezydencji estońskiej była analiza śródkresowej oceny programu ramowego „Horyzont 2020” oraz wstępne dyskusje nt. podejścia, na którym opierać będzie się przyszły program ramowy (misje, tzw. *mission-oriented approach*). Wymiany poglądów w tym zakresie będą kontynuowane podczas nadchodzącej prezydencji bułgarskiej. Głównym rezultatem prezydencji estońskiej są konkluzje Rady UE pt. „Od oceny śródkresowej programu „Horyzont 2020” ku dziewięciemu programowi ramowemu” przyjęte podczas Rady COMPET w dniu 1 grudnia 2017 r. Polska brała aktywny udział w pracach prezydencji estońskiej, w tym w pracach nad dokumentem konkluzji. Polska przedstawiła do niego oświadczenie ws. zapisów nt. zwiększania udziału w programie ramowym oraz dołączyła, wraz z kilkoma państwami, wspólne stanowisko dotyczące harmonizacji przepisów w celu poprawy globalnej konkurencyjności UE poprzez badania naukowe i innowacje (postulaty na rzecz uproszczenia przepisów mających na celu maksymalizację wpływu oraz umożliwiający rzeczywistą synergię

pomiędzy europejskimi źródłami finansowania działalności badawczej, rozwojowej i innowacyjnej). Podczas prezydencji estońskiej finalizowano także prace nad pakietem PRIMA (badania naukowe w rejonie Morza Śródziemnego).

Rezultatem flagowej konferencji prezydencji Estonii w obszarze badań naukowych i innowacji - „*European Research Excellence – Impact and Value for Society*” (Tallinn, 12.10.2017 r.) jest dokument pt. „*Tallinn Call For Action*”, który został przekazany przez Premiera Estonii (Jüri Ratas). Dokument ten wzywa do zapewnienia szerokiego publicznego zaufania do badań naukowych, a także zaangażowania politycznego na rzecz zwiększenia finansowania badań i innowacji. Wezwania do działania określają rolę i obowiązki zainteresowanych stron w zwiększaniu inwestycji, zaufania i wpływu z badań naukowych i innowacji.

3.1.2. Polityka handlowa

W drugim półroczu 2017 r. działania w ramach polityki handlowej UE koncentrowały się na przygotowaniach do XI Konferencji Ministerialnej Światowej Organizacji Handlu (WTO), negocjacjach dwustronnych umów handlowych i inwestycyjnych m.in. z Japonią, Meksykiem i Mercosur'em, Chile, a także przygotowaniach do rozpoczęcia takich negocjacji z Australią i Nową Zelandią.

Wielostronne negocjacje handlowe w ramach Światowej Organizacji Handlu (WTO)

Na forum Światowej Organizacji Handlu (WTO) kontynuowane były prace nad przygotowaniem projektów pakietu uzgodnień i deklaracji, które miały być przyjęte w trakcie XI Konferencji Ministerialnej w Buenos Aires w grudniu 2017 r.

Prezydencja estońska kontynuowała prace prowadzone przez prezydenturę maltańską. Na forum WTO prezentowano opracowaną wspólnie z Brazylią propozycję w obszarze rolnym, a także ofertę dot. subsydiów w rybołówstwie, propozycje dotyczące regulacji wewnętrznych w usługach i handlu elektronicznego. Generalnie w swoich propozycjach KE niezmiennie zakładała, że nowa agenda powinna obejmować zarówno tematy wybrane z agendy negocjacji toczących się w ramach rundy rozwojowej Doha tzw. DDA (bezpośrednie wsparcie w rolnictwie, subsydia w rybołówstwie, regulacje krajowe w usługach) jak i tzw. „nowe tematy” (handel elektroniczny, inwestycje), a przyszły program prac powinien obejmować wszystkie sektory negocjacji.

Mimo ambitnych celów i starań prezydencji oraz KE podczas samej konferencji nie doszło do wypracowania ambitnego, ale zrównoważonego pakietu uzgodnień. KE przedstawiła realistyczne propozycje w zakresie wsparcia wewnętrznego w rolnictwie oraz publicznych zapasów na potrzeby bezpieczeństwa żywnościowego, a także dołożyła starań, aby wypracować efekty w kwestiach subsydiów w rybołówstwie oraz regulacji wewnętrznych w sektorze usług, jednak nie udało się dokonać postępów w tych obszarach.

W trakcie prezydencji estońskiej w Radzie UE, Polska w pracach Komitetu Polityki Handlowej podkreślała z jednej strony potrzebę zachowania negocjacyjnej funkcji WTO zarówno na poziomie wielostronnym, z drugiej wskazywała na potrzebę przyjęcia uzgodnień, które powinny być proporcjonalne do stopnia rozwoju gospodarczego poszczególnych członków WTO. Jednocześnie Rząd RP zwracał uwagę na potrzebę takiego określenia zakresu przyszłych negocjacji, który nie ograniczałby się wyłącznie do kwestii rolnych, ale zawierałby również inne elementy istotne dla naszej gospodarki, takie jak restrykcje w eksporcie czy bariery techniczne w handlu. W kwestiach rolnych uzgodnienia nie powinny ograniczać prawa UE do kształtowania polityki rolnej w zakresie wsparcia wewnętrznego w ramach wspólnej polityki rolnej UE. Ponadto Polska podkreślała swoje zaangażowanie w prace dot. handlu usługami na forum WTO, zwłaszcza te dotyczące realizacji mandatu zawartego w GATS i dotyczącego wynegocjowania porozumienia o stosowaniu przejrzystych regulacji krajowych w sektorach usługowych członków WTO. Rząd RP wskazywał także na konieczność intensywnych prac nad nowym tematem w WTO jakim jest handel elektroniczny i

przyjęcie programu prac WTO w tym zakresie celem zatwierdzenia go podczas XI Konferencji Ministerialnej WTO.

Wielostronny trybunał ds. rozstrzygania sporów inwestycyjnych (MIC)

Prezydencja estońska rozpoczęła prace nad decyzjami Rady UE oraz przedstawicieli rządów państw członkowskich UE w Radzie UE do projektu mandatu upoważniającego KE do rozpoczęcia negocjacji w sprawie konwencji ustanawiającej wielostronny trybunał rozstrzygania sporów inwestycyjnych. Trybunał ma stanowić stałe ramy dla rozstrzygania międzynarodowych sporów w relacjach inwestor – państwo. Ustanowienie wielostronnego trybunału inwestycyjnego zrealizowałoby cel UE, którym jest odejście od tradycyjnego mechanizmu rozstrzygania sporów inwestor – państwo (ISDS) w porozumieniach inwestycyjnych. Prezydencja estońska uwzględniła w pracach nad decyzjami postulat Polski ws. nominowania członków trybunału – każda ze stron konwencji ma prawo do nominowania członka do trybunału oraz zagwarantowanie aby członkowie trybunału byli wyznaczani do rozstrzygania danej sprawy w przejrzysty i obiektywny sposób.

Bilateralne negocjacje handlowe i inwestycyjne UE

Kanada

Od dnia 21 września 2017 r. rozpoczęło się tymczasowe stosowanie Kompleksowej Umowy Gospodarczo-Handlowej UE – Kanada (CETA). Tymczasowe stosowanie oznacza, że zaczęły obowiązywać postanowienia części handlowej CETA, natomiast wyłączone pozostaną kwestie ochrony inwestycji i sądu inwestycyjnego (*Investment Court System - ICS*), które należą do kompetencji dzielonych państw członkowskich UE oraz KE. Pełne wejście w życie CETA będzie możliwe dopiero po zakończeniu procedury ratyfikacyjnej we wszystkich państwach członkowskich UE. W przypadku Polski nastąpi to po podpisaniu umowy przez Prezydenta RP za zgodą parlamentu wyrażoną w ustawie.

Japonia, Republika Korei

W trakcie prezydencji estońskiej Polska brała udział w przygotowaniach szczytu UE-Japonia (lipiec 2017 r.) oraz porozumienia o strategicznym partnerstwie. Uczestniczyła także w pracach nad umową o wolnym handlu UE z Japonią (FTA), której negocjacje zakończono 8 grudnia 2017 r.

Kontynuowane będą uzgodnienia na poziomie technicznym w obszarach wymagających dalszych dyskusji, m.in. w obszarze inwestycji. W trakcie negocjacji Polska podtrzymywała stanowisko, że priorytetem powinna być jakość negocjowanej umowy, a nie termin zakończenia negocjacji. Obszarami priorytetowymi dla nas pozostawała eliminacja przez Japonię barier taryfowych oraz pozataryfowych – m.in. zniesienie przez Japonię zakazu importu z Polski wieprzowiny, dostęp do rynku zamówień publicznych i rynku rolnego (także w odniesieniu do wrażliwych dla Japonii produktów, jak np. mięso, produkty mleczne i zbożowe, wyroby cukiernicze czy czekoladowe) oraz znoszenie barier w dostępie do rynku usług. Obecnie państwa członkowskie, w tym Polska, analizują uzgodniony tekst umowy. Niezależnie od tego, Polska brała udział w przygotowaniach szczytu UE-Japonia (lipiec 2017 r.) oraz porozumienia o strategicznym partnerstwie.

Polska również uczestniczyła w przygotowaniu kolejnego posiedzenia Wspólnego Komitetu UE-Republika Korei w dniu 15 grudnia 2017 r., którego celem był przegląd głównych obszarów współpracy. Zgłaszaliśmy szereg uwag w trakcie prac UE dotyczących realizacji umowy o wolnym handlu z Republiką Korei.

Mercosur

W czasie prezydencji estońskiej intensyfikacji uległy rozmowy dotyczące wznowionych negocjacji Umowy Stowarzyszeniowej UE-Mercosur (Argentyna, Brazylia, Paragwaj i Urugwaj). Na początku grudnia strony dokonały kolejnej wymiany ofert taryfowych. Polska, przekazując szczegółowe uwagi

do kolejnych propozycji tekstu umowy, wskazywała na to, że istotne jest, aby przyszła umowa spełniała unijne, w tym polskie oczekiwania i uwzględniała w możliwie szerokim zakresie interesy ofensywne i defensywne państw członkowskich. Kluczowym wyzwaniem było ustalenie zakresu koncesji w dostępie do unijnego rynku towarów rolnych, głównego interesu ofensywnego krajów Mercosur, a jednocześnie obszaru wrażliwego dla UE i Polski. Rząd RP wskazywał na potrzebę zachowania ostrożności ze strony KE w procesie tych negocjacji, m.in. poprzez zastosowanie częściowej liberalizacji importu (np. poprzez wykorzystanie kontyngentów taryfowych, okresów przejściowych), czy wprowadzenie zapisów umożliwiających efektywne zastosowanie instrumentów ochronnych. Polska zakłada, że oferta taryfowa obu stron będzie wzajemna i zrównoważona oraz uwarunkowana realizacją przez Mercosur postanowień w obszarach barier sanitarnych i fitosanitarnych (SPS), standardów środowiskowych, czy dobrostanu zwierząt. W tym kontekście Rząd RP podkreśla także potrzebę uwzględnienia wniosków z przygotowanej na zlecenie KE analizy skumulowanego wpływu umów handlowych na rolnictwo UE, a także potencjalne konsekwencje brexitu na sytuację na rynkach rolnych w UE.

Meksyk

Na podstawie uzyskanego od państw członkowskich UE mandatu, w czasie prezydencji estońskiej KE przeprowadziła trzy rundy negocjacji dot. modernizacji umowy o wolnym handlu pomiędzy UE a Meksykiem. Omówiono propozycje tekstów w zakresie podstawowych obszarów negocjacji (handel towarami, reguły pochodzenia, cła, bariery w handlu, przepisy sanitarne, zamówienia publiczne, energia, własność intelektualna, MSP i procedury rozstrzygania sporów). Intensywne prace prowadzone były także w odniesieniu do treści rozdziału umowy dotyczącego usług i inwestycji oraz budowy oferty UE w usługach i inwestycjach, która powstała w oparciu o nowy format hybrydowy dla zapisywania zobowiązań w sektorach. W połowie grudnia 2017 r. nastąpiła wymiana ofert zrewidowanych. Polska na bieżąco monitorowała proces przygotowywania oferty i zgłaszała konieczne uwagi zgodne z interesem Polski.

Chile

W trakcie prezydencji estońskiej w dniu 13 listopada 2017 r. przyjęty został mandat negocjacyjny dot. modernizacji umowy o stowarzyszeniu między UE a Chile, a następnie w dniu 16 listopada 2017 r. odbyło się pierwsze spotkanie inicjujące negocjacje. W trakcie prac Polska popierała przeprowadzenie ww. negocjacji oraz zgłosiła szereg uwag do projektu mandatu negocjacyjnego. Przyjęty kształt mandatu odpowiada oczekiwaniom Polski.

Australia i Nowa Zelandia

W trakcie prezydencji estońskiej rozpoczęto prace nad mandatem negocjacyjnym na negocjacje umów o wolnym handlu UE z Australią i Nową Zelandią. W dniu 13 września 2017 r. KE opublikowała zalecenia dotyczące decyzji Rady upoważniającej do rozpoczęcia rokowań ws. tzw. mandatów negocjacyjnych. Polska popiera rozpoczęcie negocjacji umów o wolnym handlu z Australią i Nową Zelandią. W ramach prac przygotowawczych zabiegaliśmy o zagwarantowanie swoich interesów, w szczególności w zakresie wrażliwości sektora rolno-spożywczego.

Relacje handlowe UE ze wschodnimi sąsiadami

Na marginesie szczytu Partnerstwa Wschodniego w listopadzie 2017 r. podpisana została Poszerzona i Wzmocniona Umowa o Partnerstwie Współpracy UE-Armenia (*Comprehensive and Enhanced Partnership and Cooperation Agreement* — CEPA) oraz memorandum ws. rozszerzenia transeuropejskiej sieci transportowej (TEN-T), zawierające mapy kluczowych połączeń infrastrukturalnych z krajami PW. Ogłoszono także zakończenie negocjacji nowej umowy lotniczej UE-Armenia.

Chiny

W obszarze polityki handlowej w relacjach UE – Chiny kluczowymi zagadnieniami pozostawały

kwestia przyznania Chinom statusu gospodarki rynkowej (*market economy status* - MES) oraz prace nad dwustronną umową inwestycyjną. W odniesieniu do MES, w trakcie prezydencji estońskiej ostatecznie wypracowana została nowa metodologia obliczania dumpingu.

Prezydencja estońska kontynuowała strategię opartą o 3 elementy: (i) poprawa warunków działania firm europejskich w Chinach poprzez zawarcie umowy inwestycyjnej (kolejna runda negocjacji planowana jest na początek 2018 r.); (ii) poprawa dostępu do chińskiego rynku zamówień publicznych poprzez ustalenie odpowiednich warunków akcesji Chin do umowy o zamówieniach rządowych WTO (GPA); oraz (iii) poprawa sytuacji w zakresie przestrzegania w Chinach praw własności intelektualnej poprzez zawarcie porozumienia o ochronie unijnych oznaczeń geograficznych. Żadna z powyższych inicjatyw nie została zakończona w okresie prezydencji estońskiej. W trakcie toczących się dyskusji, Polska postulowała zawarcie ambitnego porozumienia inwestycyjnego, obejmującego nie tylko ochronę inwestycji ale także dostęp do rynku oraz konieczność poprawy warunków funkcjonowania polskich przedsiębiorstw na chińskim rynku. Chiny w kontaktach z UE podnosiły kwestię możliwości zawarcia umowy o wolnym handlu, jednak KE popierana przez zdecydowaną większość krajów członkowskich, w tym Polskę, nie przewiduje w najbliższym czasie rozpoczęcia kompleksowych rozmów z Chinami w tej sprawie. Możliwe i pożądane są natomiast negocjacje kolejnych porozumień sektorowych, analogicznych do umowy inwestycyjnej.

Filipiny i Indonezja

Podczas prezydencji estońskiej trwały prace nad projektem tekstów umów o wolnym handlu (FTA) UE-Filipiny i UE-Indonezja. We wrześniu 2017 r. odbyła się trzecia runda negocjacyjna z Indonezją. Polska popierała ww. negocjacje i zabiegała o ich szeroki zakres obejmujący wymianę handlową towarów, usług i inwestycji, w tym m.in. zapewnienie dostępu do rynków zamówień publicznych, przestrzeganie zasad ochrony konkurencji i ochrony praw własności intelektualnej.

Jednocześnie Rząd RP zwracał uwagę, iż do głównych problemów w handlu z tymi krajami należą bariery pozataryfowe (NTB) w dostępie do tych rynków – zarówno w eksporcie, jak i imporcie – i w ramach negocjacji należy dążyć do jak najszerzej ich likwidacji. Polska sprzeciwiała się także proponowanym rozwiązaniom z zakresu reguł pochodzenia towarów, w tym na tzw. kumulację z krajami ASEAN, które nie posiadają umowy FTA z UE, a także nie poparła wprowadzania do zapisów umów postanowień o powołaniu sądów inwestycyjnych, w których strony sporu nie mają prawa wyboru arbitrów.

Postępowania ochronne (antysubsydia i antydumping)

Polska podejmowała na forum UE działania mające na celu przeciwdziałanie nieuczciwym praktykom handlowym ze strony dostawców pozaunijnych, poprzez doprowadzenie do ustanowienia ceł antydumpingowych lub antysubsydyjnych.

W drugim półroczu 2017 r. KE wszczęła cztery nowe postępowania ochronne, których łącznie toczy się 28. Z punktu widzenia interesów polskiego przemysłu, szczególnie istotne są aktualnie obowiązujące cła antydumpingowe lub antysubsydyjne na import następujących towarów: rowerów i części rowerowych z Chin, kół aluminiowych z Chin, paneli słonecznych z Chin, zastawy stołowej i kuchennej z porcelany z Chin, rur bez szwu z Chin, stali powlekanej organicznie z Chin, płaskich wyrobów ze stali walcowanych na zimno z Chin, płytek ceramicznych z Chin, kukurydzy z Tajlandii, saletry amonowej z Rosji, żelazokrzemu z Rosji i Chin, rur spawanych z Rosji, Białorusi i Chin, pstrąga tęczowego z Turcji, prętów zbrojeniowych z Białorusi.

Jednocześnie należy wskazać, że podczas prezydencji estońskiej zakończony został proces toczących się od prawie 5 lat negocjacji dot. zmian w systemie Instrumentów Ochrony Handlu (Modernizacja Instrumentów Ochrony Handlu; MTDI). 5 grudnia 2017 r. na trilogu osiągnięto kompromis i polityczną akceptację uzgodnionego tekstu w sprawie Modernizacji Instrumentów Ochrony Handlu. Publikacja rozporządzenia w tym zakresie jest spodziewana na wiosnę 2018 r. Głównym punktem polaryzacji stanowisk pomiędzy krajami członkowskimi UE była kwestia odejścia od zasady niższego

cta (Lesser Duty Rule – LDR). Polska była w grupie krajów zdecydowanie opowiadających się za wzmocnieniem instrumentów ochrony handlu z uwagi na zmienioną sytuację ekonomiczną na świecie.

Obniżenie unijnych ceł ze względów gospodarczych

W okresie prezydencji estońskiej Polska podejmowała na forum UE działania mające na celu obniżenie kosztów importu zaopatrzeniowego surowców i komponentów (zawieszenie ceł albo preferencyjne kontyngenty taryfowe) z krajów pozaunijnych do dalszego przerobu i produkcji wyrobów gotowych. W rezultacie naszych zabiegów uwzględniono sześć wnioskowanych przez Polskę towarów stanowiących komponenty dla przemysłu motoryzacyjnego. Ponadto Polska złożyła dziesięć sprzeciwów do wniosków innych państw członkowskich UE (dot. surowców do produkcji nawozów tj. amoniaku i tzw. DAP). Wszystkie polskie sprzeciwy okazały się skuteczne – dziewięć wniosków, do których się odnosiły polskie sprzeciwy nie zostało uwzględnionych w regulacjach UE. W jednym przypadku zawężono zakres wniosku w taki sposób, który wyłączył polską produkcję.

Dostęp do rynków krajów trzecich

W okresie prezydencji estońskiej Polska zaangażowana była w bieżące działania na forum UE w zakresie znoszenia barier (taryfowych, pozataryfowych) w dostępie do rynków krajów trzecich (pozaunijnych), które ograniczają dostęp dla unijnego, w tym polskiego eksportu. Działania Polski znacząco przyczyniły się do znoszenia barier przez kraje trzecie stosowanych wobec unijnego, w tym polskiego, eksportu. Polska na bieżąco przekazywała także informacje w zakresie zidentyfikowanych barier do KE (min. listy kluczowych dla UE barier w dostępie do krajów pozaunijnych), która w oparciu o informacje ze strony państw członkowskich UE publikuje corocznie osiągnięcia w tym zakresie w ramach corocznego raportu KE dot. barier w handlu i inwestycjach w dostępie do rynków krajów trzecich dla UE. Bariery wskazane w tym raporcie, jak również umieszczone na ww. kluczowych listach barier, są następnie w sposób priorytetowy podnoszone na najwyższym szczeblu przez KE na forach międzynarodowych i w kontaktach Unii Europejskiej z krajami trzecimi, których te bariery dotyczą.

Z uwagi na eksportowe interesy polskiego biznesu, w okresie prezydencji estońskiej w sposób szczególny Polska zaangażowała się m.in. w kwestie eliminacji ograniczeń w eksporcie cementu do Rosji, licznych barier weterynaryjnych i fitosanitarnych, tranzytu towarów przez Rosję; eliminacji restrykcji w używaniu określonych niebezpiecznych substancji w sprzęcie oświetleniowym przez Zjednoczone Emiraty Arabskie; certyfikacji towarów rolno-spożywczych o niskim ryzyku w Chinach; restrykcyjnych standardów w imporcie do Chin mebli; restrykcyjnych wymogów w imporcie opon i napojów alkoholowych przez Indie; ograniczeń w imporcie do Chin kosmetyków; ograniczeń w dostępie na zabawki do Rosji i Kazachstanu; restrykcji w eksporcie z Ukrainy i Białorusi drewna; restrykcyjnych wymogów Halal w imporcie do Indonezji min. towarów rolno-spożywczych.

Działania te przekładają się na poprawę warunków eksportu także dla polskich produktów, usług, inwestycji - przykładowo a) Białoruś zniosła ograniczenia na import drobiu i produktów drobiowych w związku z chorobą ptasiej grypy (HPAI), b) Chiny: w przypadku wymogów dot. certyfikacji żywności o niskim ryzyku przedłużyły okres zastosowania środków o 2 lata; zniosły nadzwyczajne środki zapobiegawcze związane z wystąpieniem ptasiej grypy w Polsce.

Prace legislacyjne w ramach polityki handlowej

Polska na forum UE uczestniczyła w pracach nad rozporządzeniem, którego celem jest ustanowienie ram dla państw członkowskich oraz w niektórych przypadkach dla KE, służących monitorowaniu bezpośrednich inwestycji zagranicznych w UE, a jednocześnie umożliwiających państwom członkowskim uwzględnienie ich indywidualnych sytuacji i uwarunkowań. Według projektowanego rozporządzenia, mechanizm tzw. screeningu, może pozwolić KE wpłynąć na projekty lub programy będące w interesie UE ze względu na bezpieczeństwo lub porządek publiczny. Polska popiera projekt i posiada już podobne uregulowania na poziomie krajowym. Unijne rozporządzenie nie powinno

ograniczać możliwości stosowania krajowych regulacji w tym zakresie i nie powinno stanowić zbytniego obciążenia dla krajowych administracji. W ostatnim czasie w szeregu przejęć przedsiębiorstw europejskich uczestniczyli inwestorzy zagraniczni mający silne powiązania z rządami w swoich krajach, których strategia skupia się na nabywaniu przedsiębiorstw europejskich opracowujących technologie lub utrzymujących infrastrukturę niezbędną do wykonywania funkcji krytycznych w społeczeństwie i gospodarce. Kolejnym projektem aktu prawnego, nad którym toczyły się prace na forum UE, był projekt rozporządzenia PE i Rady w sprawie wprowadzenia w odniesieniu do Ukrainy tymczasowych autonomicznych środków handlowych, uzupełniających koncesje handlowe dostępne na mocy układu o stowarzyszeniu. Prace te zakończyły się w okresie prezydencji estońskiej i rozporządzenie weszło w życie na początku października 2017 r. Celem ww. rozwiązania jest przyznanie dodatkowej pomocy handlowej Ukrainie, będącej wyrazem wsparcia ze strony UE dla rządu Ukrainy w związku z trudną sytuacją gospodarczą tego kraju, będącą także następstwem działań wojennych prowadzonych w związku z aneksją Krymu przez Rosję i działań separatystycznych na wschodzie Ukrainy, wspieranych przez stronę rosyjską. Polska wstrzymała się od głosu nad przyjęciem tej regulacji, z uwagi na objęcie tym projektem wrażliwych towarów rolnych oraz utrzymywanie przez Ukrainę zakazu eksportu drewna, który ma dla Polski znaczenie zaopatrzeniowe.

Udział w pracach międzynarodowych organizacji surowcowych

Członkostwo Polski w międzynarodowych organizacjach surowcowych przyczynia się do zrównoważonego rozwoju, zabezpieczenia dostaw surowców i zwiększania przejrzystości rynków surowcowych.

Na forum samych organizacji surowcowych Polska kładzie szczególny nacisk na zwiększanie merytorycznej jakości ich prac (baz danych statystycznych, opracowań i raportów oraz dyskusji nt. najważniejszych problemów rynków surowcowych), tak aby miały one jak największe praktyczne zastosowanie dla przemysłu, sektora prywatnego i pozostałych uczestników rynków surowcowych. Potwierdzeniem tego jest rosnące zainteresowanie i udział polskich przedsiębiorców i ekspertów w posiedzeniach tych organizacji, jak również pełnione przez przedstawiciela Polski funkcje przewodniczącego Komitetu Statystycznego Międzynarodowej Organizacji Kawy (ICO) i Komitetu Ekonomiczno-Środowiskowego Międzynarodowej Grupy Studyjnej ds. Miedzi (ICSG).

3.1.3. Reforma Unii Gospodarczej i Walutowej

Reforma Unii Gospodarczej i Walutowej (UGW) była przedmiotem prac na forum UE od września do końca 2017 r. Polska aktywnie uczestniczyła w dyskusjach prowadzonych na forum Komitetu EFC, Rady UE ds. Ekonomicznych i Finansowych (ECOFIN) oraz w ramach rozszerzonego o państwa non-euro formatu grupy roboczej Eurogrupy (EWG), samej Eurogrupy i poprzez udział w Szczycie strefy euro.

W trakcie tych prac Polska zabiegała o zachowanie perspektywy państw pozostających poza strefą euro, w tym pełnej transparentności, dobrowolności i otwartości procesu reformy UGW w stosunku do państw non-euro, jak również o zachowanie zasad i integralności Jednolitego Rynku oraz spójności Unii i konkurencyjności państw członkowskich i UE jako całości.

Przyszłości UGW poświęcone było również nieformalne posiedzenie ministrów finansów UE w dniach 15-16 września 2017 r. w Tallinnie. Punktem wyjścia dla dyskusji ministrów były przygotowane przez prezydenturę estońską noty pt. „*Deepening the EMU and maximising the impact of EU Finances*” oraz „*Discussion on interaction of rules and institutions within the context of deepening the EMU*”. Dyskusja ministrów koncentrowała się na kwestiach poprawy konwergencji, implementacji reform strukturalnych oraz większej stabilności strefy euro, w tym poprzez dalsze zmiany ram zarządzania gospodarczego oraz budowę nowych instrumentów fiskalnych dla strefy euro.

W listopadzie i grudniu 2017 r. Polska uczestniczyła w przygotowaniach do szczytu strefy euro, który odbył się 15 grudnia 2017 r. Przygotowanie szczytu było przedmiotem dwóch posiedzeń grupy roboczej Eurogrupy (26 października i 27 listopada 2017 r.) i Eurogrupy (6 listopada i 4 grudnia

2017 r.), obradujących w składzie rozszerzonym o państwa spoza strefy euro. Tematy omawiane przez państwa członkowskie obejmowały dokończenie Unii Bankowej, reformę reguł fiskalnych, utworzenie zdolności fiskalnej dla strefy euro oraz reformę Europejskiego Mechanizmu Stabilności. W dyskusji Polska poparła dokończenie budowy Unii Bankowej poprzez utworzenie wspólnego mechanizmu zabezpieczającego w ramach jednolitego funduszu restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji (SRF) oraz ustanowienie europejskiego mechanizmu gwarantowania depozytów. Dodatkowo Polska wskazała, że działania w zakresie redukcji ryzyka, powinny odbywać się przy zapewnieniu równowagi pomiędzy krajem macierzystym i goszczącym daną instytucją finansową. Zaznaczyła potrzebę reformy reguł fiskalnych w celu wzmocnienia wiarygodności europejskich ram fiskalnych. W ocenie Polski służyć temu powinno zwiększenie skuteczności wdrażania reguł fiskalnych. W tym celu należy dążyć do maksymalnej prostoty i przejrzystości systemu zarządzania gospodarczego w UE bez osłabiania dyscypliny fiskalnej. Państwa członkowskie powinny koncentrować się w większym stopniu na kontroli wydatków oraz redukcji długu. W odniesieniu do nowych instrumentów fiskalnych Polska podkreślała, że nie widzi możliwości budowy odrębnego budżetu strefy euro, a jedynie dopuszcza dyskusję na temat utworzenia mechanizmu stabilizującego w UGW służącego absorpcji szoków asymetrycznych. W dyskusji nt. reformy Europejskiego Mechanizmu Stabilności (ESM) Polska zajęła stanowisko, iż popiera zmiany ESM, które wzmocniłyby stabilność finansową strefy euro. Jednak jakiegokolwiek zmiany ESM nie powinny wpłynąć negatywnie na spójność instytucjonalno-prawną UE w tym także w zakresie potencjalnego powielania kompetencji.

Ponadto, w dniu 1 grudnia 2017 r. Polska przekazała *non-paper* ws. przyszłości UGW prezentujący polskie priorytety w zakresie dalszej reformy UGW: przejrzystość, otwartość oraz inkluzywność procesu reformy UGW w stosunku do wszystkich państw członkowskich UE; potrzebę zdefiniowania zasad – zbioru reguł leżących u podstaw relacji między strefą euro a państwami spoza strefy euro; konieczność uproszczenia reguł fiskalnych, tak aby zwiększyć skuteczność ich wdrażania w państwach UE bez uszczerbku dla dyscypliny budżetowej; priorytety w obszarze dokończenia budowy Unii Bankowej (jw.); wsparcie polityki spójności jako głównego narzędzia konwergencji w UE; konieczność zachowania spójności instytucjonalno – prawnej UE oraz wzmocnienia demokratycznej legitymizacji.

W dniu 6 grudnia 2017 r. KE, zgodnie z zapowiedzią Przewodniczącego KE zawartą w Orędziu o stanie Unii oraz w nawiązaniu do dokumentu refleksyjnego nt. pogłębienia UGW z 31 maja 2017 r., przedstawiła komunikat ws. planu działania na rzecz pogłębienia UGW w perspektywie do połowy 2019 r. oraz pakiet dokumentów o charakterze legislacyjnym i nie legislacyjnym. Pakiet ten obejmuje:

- 1) wniosek (dotyczący rozporządzenia Rady) w sprawie utworzenia Europejskiego Funduszu Walutowego;
- 2) wniosek (dotyczący dyrektywy Rady) w sprawie włączenia części postanowień Traktatu o stabilności, koordynacji i zarządzaniu w UGW do ram prawnych UE;
- 3) komunikat w sprawie osadzonych w ramach prawnych UE nowych instrumentów budżetowych na rzecz stabilnej strefy euro;
- 4) nowelizację rozporządzenia ustanawiającego wspólne przepisy dotyczące europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych celem uruchomienia środków stanowiących wsparcie reform krajowych;
- 5) nowelizację rozporządzenia ws. programu wspierania reform strukturalnych;
- 6) komunikat w sprawie stanowiska Europejskiego Ministra Gospodarki i Finansów. Prace nad wnioskami legislacyjnymi rozpoczną się w 2018 r. za prezydencji bułgarskiej.

Celem grudniowego szczytu strefy euro była dyskusja nt. harmonogramu i priorytetów dalszej reformy UGW. Dyskusja podczas Szczytu odbyła się w oparciu o notę decyzyjną przygotowaną przez Przewodniczącego RE. W ocenie Przewodniczącego RE przedstawionej w nocy największa zbieżność poglądów wśród państw członkowskich dotyczy dalszych prac nad unią bankową i wzmocnieniem

Europejskiego Mechanizmu Stabilności (z ew. możliwością powołania Europejskiego Funduszu Walutowego). Z kolei rozbieżności dotyczą: reformy reguł fiskalnych, zdolności fiskalnej dla strefy euro oraz utworzenia europejskiego ministra finansów i gospodarki.

Postanowienia Szczytu zostały ogłoszone w formie listu Przewodniczącego RE do przewodniczącego Eurogrupy. Państwa członkowskie uznały za zasadny powrót do dyskusji w formacie rozszerzonym w czerwcu 2018 r. w celu podjęcia pierwszych decyzji i wytycznych ws. dalszych działań. Polska poparła ten tryb działania. Przygotowaniu decyzji ma służyć Szczyt strefy euro (w formacie państw strefy euro), który ma zostać zwołany w marcu 2018 r.

Na uwagę zasługuje zorganizowane w dniu 21 listopada 2017 r. przez KE seminarium na temat rad do spraw produktywności, których powstanie wynika z zapisów raportu 5 przewodniczących „Dokończenie budowy europejskiej Unii Gospodarczej i Walutowej” oraz zalecenia Rady w sprawie ustanowienia krajowych rad do spraw produktywności z 20 września 2016 r. W trakcie seminarium przedstawiciele OECD, Włoch, Węgier oraz organizacji zrzeszającej przedsiębiorców *Business Europe* odnieśli się do pojęcia produktywności, a także wyzwiań Europy w tym zakresie. Następnie miała miejsce wymiana doświadczeń pomiędzy krajami posiadającymi przedmiotowe rady (Holandia, Dania) oraz przedstawicielami państw będących na etapie ich tworzenia (Portugalia, Francja). Zgodnie z zapisami znajdującymi się w zaleceniu Rady państwa strefy euro oraz pozostałe państwa członkowskie UE deklarujące chęć ich utworzenia, zobowiązane są do ustanowienia rad do marca 2018 r.

3.1.4. Unia Bankowa

Inicjatywy mające na celu wzmocnienie Unii Bankowej (*Banking Union*) stanowiły jeden z priorytetów pracy Rady UE pod przewodnictwem prezydencji estońskiej. Polska zasadniczo popiera działania na poziomie europejskim zmierzające do usprawnienia funkcjonowania mechanizmów Unii Bankowej, postrzegając je jako gwarancję stabilności finansowej całej UE. W trakcie prac w tym zakresie Polska podkreślała konieczność zachowania właściwej równowagi pomiędzy państwami partycypującymi w Jednolitym Mechanizmie Nadzorczym (*Single Supervisory Mechanism - SSM*), a tymi znajdującymi się poza systemem jednolitego nadzoru.

Banking Package (pakiet bankowy)

Jednym z filarów rozwoju Unii Bankowej jest pakiet bankowy (*Risk Reduction Measures - RRM*), w którego skład wchodzi wnioski KE zmieniające:

- rozporządzenie (UE) nr 575/2013 sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych (*Capital Requirements Regulation - CRR*),
- dyrektywę 2013/36/UE w sprawie warunków dopuszczenia instytucji kredytowych do działalności oraz nadzoru ostrożnościowego nad instytucjami kredytowymi i firmami inwestycyjnymi (*Capital Requirements Directive - CRD*),
- dyrektywę 2014/59/UE ustanawiającą ramy na potrzeby prowadzenia działań naprawczych oraz restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji w odniesieniu do instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych (*Bank Recovery and Resolution Directive - BRRD*)
- rozporządzenie (UE) 806/2017 ustanawiające jednolite zasady i jednolitą procedurę restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji instytucji kredytowych i niektórych firm inwestycyjnych w ramach jednolitego mechanizmu restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji oraz jednolitego funduszu restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji.

Polska popiera nadrzędny cel pakietu, jakim jest redukcja ryzyka związanego z działalnością banków i firm inwestycyjnych na rynku finansowym. Od samego początku negocjacji w zakresie zmian w pakiecie bankowym Polska opowiadała się za koniecznością zachowania delikatnej równowagi pomiędzy państwami przyjmującymi instytucje kredytowe z innych państw członkowskich (*host*

group), a państwami, w których te instytucje kredytowe mają siedzibę (*home group*). W zakresie zmian w pakiecie CRR/CRD (*CRD IV package, tj. Capital Requirements Directive and the Capital Requirements Regulation*) Polska podkreślała potrzebę dostosowania obowiązujących regulacji do skali i charakteru działalności mniejszych instytucji finansowych, aby uczynić je bardziej proporcjonalnymi. Dodatkowo, podczas negocjacji Polska starała się aby przepisy dotyczące wyznaczania minimalnego wymogu dotyczącego funduszy własnych i zobowiązań kwalifikowanych (*Minimum Requirement for own funds and Eligible Liabilities - MREL*) pozwalały na utrzymywanie przez polskie banki odpowiedniego poziomu MREL. Celem było zbliżenie proponowanych przepisów do obecnych regulacyjnych standardów technicznych dotyczących ustalania wymogu MREL, które uwzględniają wystarczającą elastyczność przepisów oraz konieczność uwzględniania w wymogu MREL wartości niezbędnej do osiągnięcia przez podmiot odpowiedniego dokapitalizowania po zakończeniu przymusowej restrukturyzacji w celu osiągnięcia pewności inwestycyjnej dla rynku (*market confidence buffer*).

Na posiedzeniu Rady ECOFIN 5 grudnia 2017 r. przyjęty został raport z postępu prac (*progress report*) w odniesieniu do pakietu bankowego, który, w opinii Polski, we właściwy sposób odzwierciedla wyniki dotychczasowych prac. Polska dostrzega wyraźny postęp poczyniony w pracach nad pakietem bankowym (w szczególności w zakresie równowagi *home-host*), niemniej jednak widzi konieczność dalszych prac w tym zakresie.

Wniosek w sprawie ustanowienia Europejskiego Systemu Gwarantowania Depozytów

W ramach powołanej w styczniu 2016 r. grupy roboczej Rady UE, w drugiej połowie 2017 r. prezydencja estońska kontynuowała dyskusję i prace techniczne nad projektem rozporządzenia mającego na celu ustanowienie Europejskiego Systemu Gwarantowania Depozytów (*European Deposit Insurance Scheme - EDIS*) – trzeciego filaru Unii Bankowej, dopełniającego istniejącą już strukturę.

Polska, pomimo iż aktualnie nie uczestniczy w Unii Bankowej, popiera dokończenie jej budowy. W związku z tym, biorąc pod uwagę cele, jakie EDIS miałby realizować w wymiarze europejskim, popiera również ustanowienie tego mechanizmu. Poparcie dla tej inicjatywy Polska wyrażała w ramach spotkań różnych gremiów europejskich (m.in. ECOFIN). Jednocześnie na spotkaniach tych Polska podkreślała znaczenie wypracowania w ramach EDIS rozwiązań zapewniających niedyskryminujące traktowanie państw i podmiotów, których mechanizm ten dotyczył będzie od samego początku, jak również i tych, które mogłyby przystąpić do unii bankowej w późniejszym okresie.

W okresie prezydencji estońskiej Polska aktywnie uczestniczyła w prowadzonych pracach i dyskusjach dotyczących EDIS mając na względzie potrzebę zapewnienia ochrony interesów Polski, jako państwa obecnie nieuczestniczącego w Unii Bankowej, a mogącego przystąpić do niej w przyszłości. W tym kontekście w ramach prac grupy roboczej, jeszcze w okresie poprzedniej prezydencji maltańskiej, Polska była współinicjatorem postulatu dotyczącego przedstawienia przez KE oceny wpływu regulacji EDIS na jednolity rynek. W okresie prezydencji estońskiej Polska ponowiła ten postulat. Przedstawiciele Polski uczestniczyli też w spotkaniu z KE (w węższym gronie państw) mającym na celu doprecyzowanie kwestii, które miałyby zostać przeanalizowane. Ponadto Polska aktywnie uczestniczyła w dyskusjach nt. rozwiązań szczegółowych zawartych w projekcie EDIS, zwłaszcza tych, które uważano za istotne z perspektywy interesów krajowych (m.in. kwestia zakresu podmiotowego EDIS). W okresie prezydencji estońskiej opublikowany został też komunikat KE w sprawie dokończenia budowy Unii Bankowej, do którego Polska odniosła się w ramach przygotowanego stanowiska Rządu.

3.1.5. Unia Rynków Kapitałowych

Projekt budowy unii rynków kapitałowych (*Capital Markets Union - CMU*), jest jednym z filarów Planu Inwestycyjnego KE i odgrywa zasadniczą rolę w realizacji priorytetów KE, tj. pobudzenia rynku pracy i

wzrostu gospodarczego w UE. Zasadniczym krokiem w kierunku realizacji projektu był opublikowany 30 września 2015 r. „Plan działania na rzecz tworzenia unii rynków kapitałowych” (*Action Plan for Capital Markets Union*). Dokument przedstawia zakres prac przewidzianych na lata 2015-2018, w tym planowane inicjatywy legislacyjne. Głównym celem unii rynków kapitałowych jest utworzenie prawdziwie jednolitego europejskiego rynku kapitałowego. Silniejszy jednolity rynek kapitałowy miałby uzupełnić mocno zakorzenioną europejską tradycję finansowania bankowego i przyczynić się do: (i) uruchomienia większej liczby inwestycji w UE i pozostałej części świata; (ii) lepszego połączenia finansowania z projektami inwestycyjnymi w całej Unii; (iii) zapewnienia większej stabilności systemu finansowego; oraz (iv) pogłębienia integracji finansowej i zwiększenia konkurencji.

Powodem podjęcia prac nad CMU były odczuwalne w dalszym ciągu w gospodarce europejskiej skutki globalnego kryzysu finansowego oraz niska wartość przepływów kapitału między krajami członkowskimi.

W zakresie tworzenia unii rynków kapitałowych w okresie sprawowania prezydencji w Radzie UE przez Estonię ostatecznie zostały sfinalizowane prace nad zagadnieniami modernizacji regulacji w sprawie prospektu emisyjnego oraz zmiany przepisów dotyczących europejskich fundusze *venture capital* (EuVECA)⁵ i europejskich funduszy społecznie odpowiedzialnych (EuSEF)⁶. Stosowne rozporządzenie zostało opublikowane 25 października 2017 r.

Przed wszystkim jednak w trakcie prezydencji estońskiej była kontynuowana procedura legislacyjna związana z wnioskami KE, które nie wynikają wprost z Planu działania, niemniej są związane i spójne z inicjatywą utworzenia unii rynków kapitałowych. Projekty te to:

- 1) rozporządzenie w sprawie ram na potrzeby prowadzenia działań naprawczych oraz restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji w odniesieniu do kontrahentów centralnych oraz zmieniające rozporządzenia (UE) nr 1095/2010, (UE) nr 648/2012 i (UE) 2015/2365 – *CCP RR*. Celem projektu jest wprowadzenie do unijnego porządku prawnego zharmonizowanych przepisów dotyczących naprawy, restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji w odniesieniu do kontrahentów centralnych (CCP).

Jednym z priorytetów delegacji polskiej podczas prac w Radzie UE jest m.in. zapewnienie polskim podmiotom dostępu do udziału w pracach *kolegiów ds. resolution* (kolegia ds. restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji) z innymi państwami członkowskimi.

W czasie trwania prac prezydencji estońskiej miały miejsce cztery grupy robocze Rady UE na szczeblu ekspertów (ostatnia odbyła się 15 listopada).

- 2) rozporządzenie zmieniające rozporządzenie (UE) nr 648/2012 w odniesieniu do obowiązku rozliczania, zawieszania obowiązku rozliczania, wymogów dotyczących zgłaszania, technik ograniczania ryzyka związanego z kontraktami pochodnymi będącymi przedmiotem obrotu poza rynkiem regulowanym, które nie są rozliczane przez kontrahenta centralnego, rejestracji repozytoriów transakcji i nadzoru nad nimi, a także wymogów dotyczących repozytoriów transakcji – *EMIR REFIT*. Niniejszy wniosek zawiera szereg propozycji ukierunkowanych w szczególności na uproszczenie przepisów i zwiększenie ich proporcjonalności.

W ramach prezydencji estońskiej miały miejsce cztery spotkania grup roboczych ds. usług finansowych Rady UE, 1 grudnia 2017 r. odbyło się pierwsze spotkanie grupy roboczej na szczeblu attaché, przyjmujące wstępnie ogólne podejście Rady (*general approach*), będące podstawą do negocjacji z PE (formalnie zatwierdzone na posiedzeniu COREPER II 20 grudnia 2017 r.).

- 3) rozporządzenie PE i Rady zmieniające rozporządzenie (UE) nr 1095/2010 w sprawie ustanowienia Europejskiego Urzędu Nadzoru (Europejskiego Urzędu Nadzoru Giełd i Papierów Wartościowych) oraz zmieniające rozporządzenie (UE) nr 648/2012 w odniesieniu do procedur i organów związanych z udzielaniem zezwolenia CCP oraz wymogów dotyczących uznawania CCP z państw

⁵ *Venture capital*: nazwa zamienna dla inwestycji na niepublicznym rynku kapitałowym, znajdującym się w początkowej fazie rozwoju – tj. finansowanie innowacyjnych, ale przez to ryzykownych inwestycji.

⁶ EuSEF: *European social entrepreneurship funds*.

trzecich. Zmiany przewidziane w przedmiotowym wniosku koncentrują się na (i) przepisach dotyczących wzmocnienia nadzoru nad zlokalizowanymi w krajach trzecich CCP świadczącymi usługi rozliczeniowe dla podmiotów z UE oraz na (ii) kwestiach modyfikacji systemu nadzoru nad CCP zlokalizowanymi w UE, w tym utworzenia Kolegium Wykonawczego ds. CCP w ramach Rady Organów Nadzoru Europejskiego Urzędu Nadzoru Giełd i Papierów Wartościowych. Choć nie zostało to wprost wskazane we wniosku KE, został on przedstawiony w głównej mierze w związku z planowanym wystąpieniem Zjednoczonego Królestwa z Unii Europejskiej, obecnie bowiem kontrahenci centralni z siedzibą w Zjednoczonym Królestwie rozliczają znaczny wolumen transakcji nominowanych w euro.

W okresie prezydencji estońskiej miały miejsce cztery grupy robocze na szczeblu ekspertów i jedna grupa na szczeblu *attaché* (12 grudnia 2017 r.).

Najnowszą inicjatywą w ramach rozwoju unii rynków kapitałowych w ostatnim półroczu była propozycja KE rewizji Europejskiego Systemu Nadzoru Finansowego (ESNF). Rewizja ESNF obejmuje zaproponowane zmiany w kilkunastu rozporządzeniach. Do szerokiego spektrum zmian, które zostały przedstawione można zaliczyć m.in.:

- a) zmianę sposobu finansowania Europejskich Urzędów Nadzoru (*European Supervision Authorities -ESAs*);
- b) zmianę struktury zarządzającej ESAs i nadania dodatkowych kompetencji ESAs;
- c) akceptację przez Europejski Urząd Nadzoru Giełd i Papierów Wartościowych (*European Securities and Markets Authority - ESMA*) niektórych prospektów emisyjnych;
- d) przyznanie ESMA uprawnień nadzorczych nad niektórymi rodzajami alternatywnych funduszy inwestycyjnych;
- e) nadzór przez ESMA nad wszystkimi krytycznymi benchmarkami;
- f) zasadę uchwalania przez każdą z ESA Strategicznego Planu Nadzorczego oraz zobowiązania krajowych organów nadzoru do zaimplementowania w formie krajowych planów nadzorczych;
- g) zmiany w Europejskiej Radzie ds. Ryzyka Systemowego (*European Systemic Risk Board -ESRB*) polegające głównie na zmianach organizacyjnych.

Podczas prezydencji estońskiej odbyły się trzy spotkania grup roboczych Rady UE.

3.1.6. Europejski Fundusz Inwestycji Strategicznych

Podczas prezydencji estońskiej zakończyły się prace nad projektem rozporządzenia PE i Rady zmieniającego rozporządzenia (UE) nr 1316/2013 oraz (UE) 2015/1017 w odniesieniu do przedłużenia okresu obowiązywania Europejskiego Funduszu na rzecz Inwestycji Strategicznych oraz wprowadzenia usprawnień technicznych dla tego Funduszu oraz Europejskiego Centrum Doradztwa Inwestycyjnego. Tekst rozporządzenia uwzględnia kluczowe polskie postulaty dot. wydłużenia obowiązywania EFIS co najmniej do końca 2020 r. (z perspektywą na kolejną prolongatę), rozszerzenia katalogu sektorów, które mogą być kwalifikowalne do wsparcia EFIS; zwiększenia budżetu EFIS za pomocą niewykorzystanych środków pochodzących z Instrumentu "Łącząc Europę" (CEF) oraz podkreślenia konieczności wypracowania podejścia, które ułatwi łączenie wsparcia EFIS z dofinansowaniem ze środków UE.

3.1.7. Budżet UE

Prace nad budżetem UE w cyklu rocznym podzielone są na powtarzalne bloki tematyczne:

- procedura przyjmowania budżetu na kolejny rok,
- praca nad absolutorium z wykonania budżetu za rok n-2 oraz

- prace implementacyjne dotyczące budżetu roku bieżącego (KE przedstawia m.in. transfery i budżety korygujące).

Do najważniejszych tematów w II połowie roku 2017 dotyczących budżetu roku obecnego należały prace nad projektami budżetów korygujących za rok 2017 (*Draft Amending Budget – DAB*). Korekty te pozwalają dostosowywać budżet UE do potrzeb pojawiających się w trakcie roku, np. gdy potrzeba środków na pokrycie skutków klęsk żywiołowych w państwach członkowskich. Korekta może być także konieczna, by zmniejszyć środki budżetowe i w ten sposób uwzględnić fakt, że wykonanie budżetu jest niższe, niż zakładano. Projekty budżetów korygujących przyjmowane są przez Radę UE i PE na wniosek KE.

Podczas prezydencji estońskiej trwały prace nad budżetami korygującymi nr 4 – 6, zakończone ich przyjęciem przez Radę i PE:

- **Budżet korygujący nr 4** – dotyczy uruchomienia Funduszu Solidarności UE w wysokości 1 166 797 579 EUR w celu udzielenia Włochom pomocy po szeregu trzęsieniach ziemi, które miały miejsce między sierpniem 2016 r., a styczniem 2017 r. w regionach: Abruzzo, Lazio, Marche i Umbria.
- **Budżet korygujący nr 5** – dotyczy finansowania Europejskiego Funduszu na rzecz Zrównoważonego Rozwoju (EFSD). Fundusz opiewa na kwotę 1,5 mld EUR. Wraz z funduszem EFSD utworzony został fundusz gwarancyjny (FG) EFSD w kwocie 750 mln EUR, przy czym środki na FG będą pochodziły z budżetu UE (350 mln EUR) oraz Europejskiego Funduszu Rozwoju (400 mln EUR). Wnioskowana przez KE kwota 275 mln EUR z budżetu UE zostanie przekazana na FG EFSD za 2017 rok. Pozostałe 75 mln EUR zostanie przekazane do FG w latach 2018-2020. Ponadto zgodnie z tegorocznym porozumieniem w sprawie przeglądu WRF 2014-2020, KE zwiększyła rezerwę na pomoc nadzwyczajną do kwoty 300 mln EUR.
- **Budżet korygujący nr 6** – dotyczy aktualizacji zarówno wydatków, jak i dochodów w budżecie UE. KE zaproponowała dostosowanie poziomu płatności w odniesieniu do niektórych pozycji w budżecie w celu zbliżenia ich do najnowszych szacunków potrzeb. Wnioskowana redukcja środków na płatności wynosi 7 719,7 mln EUR, natomiast środki na zobowiązania zostały zmniejszone o 61,3 mln EUR.

Równocześnie prezydencja estońska prowadziła prace nad budżetem UE na rok 2018. Prace rozpoczęły się 30 maja, po opublikowaniu przez KE projektu budżetu UE na 2018 r.

Najważniejsze elementy projektu:

- Wysokość środków na zobowiązania wynosiła 160,6 mld EUR, co oznaczało wzrost o 2,2 mld EUR w porównaniu do roku 2017, tj. +1,4%;
- Wysokość środków na płatności wynosiła 145,4 mld EUR, co oznaczało wzrost w porównaniu do roku 2017 o 10,9 mld EUR, tj. o 8,1%.

Następnie, po pracach Komitetu Budżetowego Rady UE, 12 lipca 2017 r. Komitet Stałych Przedstawicieli COREPER osiągnął porozumienie odnośnie do stanowiska Rady UE wobec projektu budżetu UE na rok 2018 oraz zdecydował o skorzystaniu ze zwykłej procedury pisemnej dla uzyskania potwierdzenia osiągniętego porozumienia (zgoda na stanowisko Rady UE została przyjęta większością kwalifikowaną 4 września 2017 r., po upływie terminu 8-tygodni na opiniowanie przez parlamenty narodowe; od głosu wstrzymało się tylko Zjednoczone Królestwo).

Porozumienie to zakładało ograniczenie: zobowiązań o 1,7 mld EUR oraz płatności o 995,5 mln EUR.

Wobec aktywnej postawy Polski i innych beneficjentów budżetu UE udało się zminimalizować presję państw-płatników netto do budżetu UE na cięcia w polityce spójności. Ponadto ochroniono także wydatki dla regionów najuboższych i ograniczono do minimum zmiany w zakresie Funduszu Spójności. Udało się także ograniczyć cięcia w Programie Rozwoju Obszarów Wiejskich.

25 października 2017 r. PE przegłosował poprawki do budżetu UE. W zdecydowanej większości odrzucił poprawki Rady UE i przywrócił kwoty zaproponowane przez KE lub je podwyższył.

W związku z faktem, że Rada UE nie zaakceptowała poprawek PE, dnia 31 października powołany został Komitet Pojedynczy Rady UE i PE.

W dniu 18 listopada 2017 r. zakończyły się negocjacje pomiędzy Radą UE (w formacie Rady ECOFIN) a PE w sprawie budżetu UE na rok 2018. Uzgodniono, iż zobowiązania budżetu UE w przyszłym roku wyniosą ponad 160,1 mld EUR przy płatnościach na poziomie 144,7 mld EUR.

Polskim sukcesem w negocjacjach było zapewnienie finansowania polityki spójności i Wspólnej Polityki Rolnej, działów budżetowych o szczególnym znaczeniu dla Polski, w sposób umożliwiający ich efektywną realizację. Finansowanie to będzie zapewnione zarówno na poziomie obecnych prognoz przekazanych przez Polskę i inne państwa członkowskie, jak i na okoliczność dalszego spodziewanego przyspieszenia realizacji projektów. Ten ostatni cel udało się osiągnąć dzięki doprowadzeniu do przyjęcia specjalnej deklaracji o płatnościach, wspólnie podpisanej przez Radę UE, PE i KE. Mówi ona o tym, że w przypadku dalszego przyspieszenia realizacji projektów finansowanych z budżetu UE, w ciągu 2018 roku zostaną przyjęte zmiany finansowe na poziomie budżetu UE zapewniające spłacanie wszystkich wniosków o refundacje, jakie trafią do KE.

Przyszłoroczny budżet unijny będzie także wspierać ochronę granic zewnętrznych i bezpieczeństwa w UE. Jednocześnie wzmocni działania realizowane przez UE poza jej granicami w celu eliminowania przyczyn migracji w krajach pochodzenia i tranzytu przy jednoczesnym silniejszym wsparciu działań wobec państw Partnerstwa Wschodniego. Gwarantuje zachowanie właściwej równowagi pomiędzy realizacją bieżących programów, a zapewnieniem środków na nowe wyzwania, wykorzystując do tego m.in. dostępne instrumenty elastyczności. Gwarantuje także zachowanie właściwej równowagi pomiędzy realizacją bieżących programów, a zapewnieniem środków na nowe wyzwania, wykorzystując do tego m.in. dostępne instrumenty elastyczności.

Potwierdzenie porozumienia, zgodnie z art. 314 ust. 6 Traktatu o funkcjonowaniu UE, nastąpiło 30 listopada 2017 r., gdy Rada UE (COMPET) oraz PE ostatecznie przyjęły projekt budżetu UE na rok 2018.

3.1.8. Przyszłe Wieloletnie Ramy Finansowe

Prezydencja estońska nie przewidziała w swoim kalendarzu wydarzeń związanych z przyszłymi Wieloletnimi Ramami Finansowymi. Wynikało to z przesunięcia procesu negocjacji w czasie, ze względu na toczące się negocjacje o warunkach wyjścia Zjednoczonego Królestwa, których wynik również mógł mieć przełożenie na stanowiska poszczególnych państw członkowskich. Kalendarz debaty nad kształtem przyszłych WRF zakłada rozpoczęcie refleksji na nieformalnym posiedzeniu Rady Europejskiej 23 lutego 2018 r.

20 listopada 2017 r. odbył się, na marginesie spotkania Rady ds. Ogólnych, lunch roboczy z Komisarzem ds. budżetu – G. Oettingerem. Dyskusja miała charakter ogólny i służyła orientacji co do podejścia poszczególnych państw członkowskich. Pojawiły się również wątki nowej warunkowości otrzymania środków unijnych, nawiązującej do przestrzegania zasad praworządności.

3.1.9. Podatki i przeciwdziałanie praktykom unikania płacenia podatków na terenie UE

Polska popiera wszelkie inicjatywy podejmowane na poziomie UE mające na celu walkę z oszustwami podatkowymi, unikaniem i uchylaniem się od opodatkowania, jak również z agresywnym planowaniem podatkowym, które prowadzą do erozji podstaw opodatkowania w państwach członkowskich UE i aktywnie uczestniczy w pracach grup eksperckich Rady UE poświęconych tym

zagadnieniom. W okresie przewodnictwa Estonii w Radzie UE kontynuowane były już wcześniej rozpoczęte prace, jak też pojawiły się nowe inicjatywy wpisujące się w przedmiotowe działania.

Podatki dochodowe

Polska aktywnie uczestniczyła w pracach grupy eksperckiej Rady poświęconych kontynuacji dyskusji nad wnioskiem dotyczącym dyrektywy Rady w sprawie wspólnej podstawy opodatkowania osób prawnych, zgłaszając uwagi techniczne do omawianego aktu. Uwagi te dotyczyły wysokości progu kwotowego ograniczającego możliwość odliczania odsetek, odliczenia dla przedsiębiorstw niezależnych, odliczenia dla pożyczek oraz możliwości bezterminowego przeniesienia nieodliczonej nadwyżki kosztów finansowania. Polska sprzeciwiała się udzieleniu upoważnienia KE do przyjmowania aktów delegowanych, a także zgłaszała uwagi do propozycji bezterminowego przenoszenia strat, zauważając, że może to rodzić problemy w kontekście przepisów o przedawnieniu i opowiadając się za wprowadzeniem ograniczenia czasowego, np. 5 lat.

W czasie trwania przewodnictwa Estonii w Radzie UE podjęto także próbę wznowienia prac nad projektem dyrektywy IRD. Jednak różnice w stanowiskach dotyczących klauzuli MET pomiędzy państwami członkowskimi spowodowały, że prezydencja Estonii nie prowadziła dalszych prac nad dyrektywą IRD.

Zgodnie z przyjętym stanowiskiem Rządu, Polska uznaje za celowe podejmowanie na szczeblu wspólnotowym działań zmierzających do zapewnienia, aby zyski osób prawnych były wykazywane i podlegały opodatkowaniu podatkiem dochodowym w państwie, w którym przedsiębiorstwo faktycznie prowadzi działalność gospodarczą. Jednakże ujednoczeniu zasad opodatkowania podatkiem dochodowym od osób prawnych w UE można przypisać nie tylko opisywane przez KE korzyści, ale również konkretne zagrożenia, które długofalowo mogą wpłynąć na zbalansowanie pozytywnych i negatywnych skutków tego projektu. Podstawę do dalszych prac na forum unijnym może stanowić wniosek w sprawie wspólnej podstawy opodatkowania osób prawnych. Powinny one koncentrować się na uzyskaniu optymalnego kształtu wspólnej podstawy opodatkowania, uwzględniającej odpowiednie ukształtowanie strony przychodowej i kosztowej oraz innych elementów konstrukcyjnych podatku.

Polska także aktywnie uczestniczyła w pracach grupy eksperckiej Rady zajmującej się projektem KE z 21 czerwca 2017 r. w zakresie obowiązkowej automatycznej wymiany informacji w dziedzinie opodatkowania w odniesieniu do raportowanych uzgodnień transgranicznych. Działania w UE mają na celu jednolite wdrożenie przez państwa członkowskie rozwiązań podatkowych realizujących działanie 12 projektu BEPS.

Dodatkowo w ramach trwających dyskusji na arenie międzynarodowej Polska przywiązuje szczególną wagę do prac, prowadzonych zarówno w UE, jak i w OECD-BEPS, w zakresie opodatkowania gospodarki cyfrowej. Polska opowiada się za możliwie szybkim sfinalizowaniem prac w tym zakresie w UE oraz możliwie sprawnym przyjęciem rozwiązań w OECD, które pozwolą lepiej „dostosować” systemy podatkowe państw członkowskich do dynamicznie zmieniających się modeli biznesowych sektora *digital economy*.

W podejmowane na poziomie UE działania na rzecz zwalczania oszustw podatkowych, uchylania się od opodatkowania oraz agresywnego planowania podatkowego wpisują się także sfinalizowane w okresie prezydencji Estonii prace grupy do spraw Kodeksu postępowania w dziedzinie opodatkowania działalności gospodarczej (COCG) nad unijnym wykazem jurysdykcji niechętnych współpracy w obszarze podatków.

Efektom tych działań jest przyjęty przez Radę w dniu 5 grudnia 2017 r. wykaz obejmujący 17 jurysdykcji wpisanych na unijną listę (spośród 92 jurysdykcji objętych przeglądem w 2017 r.), a ponadto znaczna liczba (47) jurysdykcji, które podjęły na wysokim szczeblu politycznym zobowiązanie do zastosowania się do ustaleń COCG i podjęcia działań w celu wyeliminowania niezgodności z kryteriami procesu screeningu (wdrożenie standardów przejrzystości i wymiany informacji do celów

podatkowych, wycofanie szkodliwych systemów podatkowych, zgodnie z kryteriami kodeksu postępowania w zakresie opodatkowania działalności gospodarczej, a także wdrożenie standardów BEPS).

Polska aktywnie uczestniczyła zarówno w procesie oceny jurysdykcji objętych przeglądem, jak też w dyskusjach nad środkami defensywnymi, jakie państwa członkowskie mogłyby/powinny wdrożyć wobec jurysdykcji niechętnych współpracy. Polska opowiada się za podjęciem na szczeblu UE skoordynowanych działań defensywnych skierowanych wobec jurysdykcji, które nie chcą uczestniczyć w procesie odchodzenia od szkodliwej konkurencji podatkowej.

VAT

Podczas prezydencji estońskiej na forum Rady kontynuowane były intensywne prace legislacyjne nad pakietem nowelizacji unijnych przepisów VAT w segmencie handlu elektronicznego, które zostały zakończone przyjęciem tego pakietu przez Radę ECOFIN w dn. 5 grudnia 2017 r. Nowelizacje, które wejdą w życie w dwóch etapach, tj. od 2019 i 2021 r. przyczynią się m.in. do wzmocnienia zasady opodatkowania sprzedaży towarów /usług, a co za tym idzie zapłaty VAT, w państwie ich faktycznej konsumpcji, uszczelnienia systemu VAT w sektorze importu małych przesyłek, jak również polepszenia sytuacji unijnych przedsiębiorców, zwłaszcza z obszaru MŚP dzięki wprowadzeniu szeregu uproszczeń i nowatorskich rozwiązań do przepisów VAT (m.in. rozszerzenie małego punktu kompleksowej obsługi oraz włączenie określonych platform cyfrowych w proces poboru i zapłaty VAT). Mając na względzie znaczenie pakietu e-commerce dla zapewnienia wpływów budżetowych państw członkowskich związanych z obszarem handlu elektronicznego, jak i rozwoju firm z UE i w efekcie rynku wewnętrznego, Polska aktywnie dążyła na forum Rady do jak najszybszego wypracowania kompromisu z pozostałymi państwami członkowskimi w tym zakresie.

W październiku 2017 r. w Radzie rozpoczęto prace nad pakietem wniosków legislacyjnych w przedmiocie docelowego (definitywnego) systemu VAT, które mają zmodernizować zasady opodatkowania transakcji wewnątrzspółnotowych w relacjach B2B, co stanowi realizację zapowiedzi KE z VAT *Action Plan*, gdzie system docelowy został przedstawiony jako środek służący zniwelowaniu luki w VAT, wynikającej z podatności obecnego systemu VAT na oszustwa.

Należy podkreślić, że przedstawiony pakiet nie reformuje jeszcze systemu kompleksowo, stanowi wyłącznie pewien etap, który ma na celu zharmonizowanie lub wprowadzenie nowych instytucji związanych z wewnątrzunijną wymianą handlową. Szczegółowych propozycji technicznych związanych z docelowym systemem VAT należy spodziewać się w pierwszej połowie 2018 r.

3.1.10. Energia (Unia Energetyczna)

Prezydencja estońska skoncentrowała swoje wysiłki w obszarze energii na pracach nad poszczególnymi projektami przedstawionego przez Komisję Europejską w dniu 30 listopada 2016 r. pakietu „Czysta energia dla wszystkich Europejczyków”, a jej priorytetem był rynek wewnętrzny energii elektrycznej. W tym celu prezydencja zintensyfikowała prace na grupie roboczej Rady UE ds. energii i przeprowadziła szczegółowe dyskusje nad poszczególnymi artykułami rozporządzenia rynkowego, dyrektywy rynkowej i rozporządzenia ws. postępowania na wypadek zagrożeń. Równoległe do dyskusji ws. nowego modelu rynku energii elektrycznej prowadzone były prace nad dyrektywą OZE i rozporządzeniem ws. zarządzania unią energetyczną. W dalszej kolejności rozpoczęły się dyskusje i negocjacje dotyczące rozporządzenia ACER.

W dniach 19-20 września 2017 r. odbyło się nieformalne spotkanie ministrów UE ds. Energii w Tallinnie, której tematem przewodnim był nowy model rynku energii elektrycznej. Ministrowie dyskutowali w trzech równoległych grupach nt. dwóch zagadnień dot. pakietu „Czysta energia dla wszystkich Europejczyków” - konsumentów oraz współpracy regionalnej. Wszystkie grupy podkreśliły potrzebę zaangażowania konsumentów, podkreślając jednak konieczność wzięcia pod uwagę kosztów takiego zaangażowania oraz różnice pomiędzy poszczególnymi państwami członkowskimi.

Wszystkie grupy zaprezentowały silne poparcie dla współpracy regionalnej, zaznaczono jednak, że powinna mieć ona charakter *bottom-up* i należy zachować niezbędną elastyczność państw członkowskich w tym zakresie. Polska wzięła czynny udział w dyskusji przedstawiając najważniejsze elementy stanowiska RP w ww. kwestiach. Dodatkowo, w celu wzmocnienia cyfrowego wymiaru sektora energetycznego prezydencja estońska przedstawiła deklarację dotyczącą digitalizacji sektora energetycznego, którą podpisały wszystkie państwa Unii Europejskiej, w tym Polska oraz wielu interesariuszy z sektora.

Polska z dużym zaangażowaniem pracowała przez cały okres prezydencji estońskiej nad pakietem czystej energii, zarówno na poziomie technicznym i COREPER, budując koalicje do poszczególnych elementów pakietu, jak i prowadząc rozmowy z przedstawicielami Komisji Europejskiej, dzięki czemu wiele zapisów pakietu zostało pomyślnie wynegocjowane zgodnie z oczekiwaniami Polski.

W dniu 18 grudnia 2017 r. w Brukseli odbyło się posiedzenie Rady Ministrów UE ds. Energii, podczas którego przyjęto podejście ogólne wobec czterech projektów aktów legislacyjnych:

- 1) projektu dyrektywy ws. wspólnych zasad rynku wewnętrznego;
- 2) projektu rozporządzenia ws. rynku wewnętrznego energii elektrycznej;
- 3) projektu rozporządzenia ws. zarządzania Unią Energetyczną;
- 4) projektu dyrektywy ws. odnawialnych źródeł energii.

Ze względu na uzyskanie kompromisowych zapisów, Polska zagłosowała za przyjęciem podejścia ogólnego dla każdego z ww. projektów.

Projekt dyrektywy w sprawie wspólnych zasad rynku wewnętrznego energii elektrycznej

Podczas negocjacji prowadzonych przez prezydencję estońską Polska współtworzyła grupę państw UE, które popierały pozostawienie w gestii państw decyzję o korzystaniu z regulacji cen energii elektrycznej dla odbiorców końcowych w sposób elastyczny, tj. bez ustalania dokładnego terminu odejścia od regulacji cen. Takie podejście miało na celu zapewnienie możliwości ochrony najbardziej wrażliwych odbiorców końcowych przed nieuczciwymi praktykami na rynku energii oraz nadmiernym wzrostem cen energii. Nie stało to w sprzeczności z poparciem, jakie Polska wyrażała w stosunku do narzędzi, dzięki którym odbiorcy mogli odgrywać bardziej aktywną rolę na rynku energii, tj. możliwość zawarcia kontraktu z ceną dynamiczną, instalacji inteligentnego licznika, działalności prosumenckiej lub we wspólnocie energetycznej. Jednakże taka działalność powinna być podejmowana na podstawie indywidualnej decyzji odbiorcy energii. Ponadto Polska podkreślała, że rozpowszechnienie inteligentnego opomiarowania na szeroką skalę powinno odbywać się w sposób stopniowy i nie doprowadzić do obciążenia nadmiernymi kosztami odbiorców końcowych. Polska również proponowała zapisy, które umożliwiałyby operatorom systemów przesyłowych (OSP) i operatorom systemów dystrybucyjnych (OSD) posiadanie magazynów energii i aktywów do świadczenia części usług pomocniczych (głównie tych niezależnych od częstotliwości, szczególnie do celów lepszego wykonywania obowiązków operatorskich przez te podmioty. W ramach przyjętego podejścia ogólnego do dyrektywy rynkowej kluczowe polskie postulaty zostały zaakceptowane.

Projekt rozporządzenia w sprawie wewnętrznego rynku energii elektrycznej

W toku intensywnych prac nad rozporządzeniem, Polska konsekwentnie wyrażała poparcie dla tych propozycji, które mają prowadzić do zapewnienia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej i jej ekonomicznej dostępności dla wszystkich obywateli państw UE, a także bezpieczeństwa funkcjonowania systemu elektroenergetycznego. Kluczowym elementem prac było wynegocjowanie jak najkorzystniejszych zapisów dotyczących zasad funkcjonowania rynków mocy, szczególnie w kontekście objęcia standardem emisyjnym jednostek mogących otrzymywać wynagrodzenie na rynku mocy. Polska dążyła do tego, aby rynki mocy zaakceptowane decyzją notyfikacyjną przed wejściem w życie rozporządzenia rynkowego były w jak największym stopniu chronione przed zastosowaniem standardu emisyjnego. W przyjętej ostatecznie przez Radę UE w ramach podejścia

ogólnego propozycji prezydencji wprowadzono zapisy zgodnie z którymi w projektowaniu rynków mocy, jednostki wytwórcze emitujące więcej niż 550kgCO₂/MWh na jednostkę energii (lub emitujące średnio 700kgCO₂ na zainstalowany kW), w stosunku do których finalna decyzja inwestycyjna została podjęta po wejściu w życie rozporządzenia nie będą mogły otrzymywać płatności po 2025 r. Jednostki wytwórcze, w odniesieniu do których finalna decyzja inwestycyjna została podjęta przed datą wejścia w życie rozporządzenia nie będą mogły otrzymywać płatności po 2030 r. (z wyjątkiem kontraktów obowiązujących do 2035 r.), a moc z tych jednostek objęta wsparciem z rynku mocy powinna być zmniejszana o 5% rocznie w okresie 31 grudnia 2025 r.– 31 grudnia 2030 r.

Projekt rozporządzenia w sprawie zarządzania unią energetyczną

Podczas prac Polska niejednokrotnie podkreślała, że nieakceptowalne jest wywieranie wpływu przez Unię Europejską na kształt miks energetycznego bez uwzględnienia specyfiki, potencjału oraz dotychczasowych wysiłków redukcyjnych poszczególnych państw członkowskich. Rezultatem rozporządzenia będzie opracowanie przez każde państwo członkowskie krajowego planu na rzecz energii i klimatu, opartego o jednolity szablon. Dzięki dużemu zaangażowaniu Polski, wypracowany w ramach prac Rady kształt rozporządzenia w sprawie zarządzania unią energetyczną jest w wielu aspektach zbliżony ze stanowiskiem Polski. Udało się m.in. wypracować zapis o niewiążącym charakterze rekomendacji KE oraz dobrowolnej platformie finansowej OZE. W ostatecznym projekcie rozporządzenia, przyjętym przez Radę, znalazł się również mechanizm śledzenia postępów w realizacji celu OZE oparty o 3 punkty odniesienia (x-24% w 2023 roku, y-40% w 2025 oraz trzeci 60% w 2027 r.), który umożliwi odejście od proponowanej pierwotnie trajektorii liniowej. Projekt rozporządzenia w przyjętym w dniu 18 grudnia 2017 r. kształcie zapewnia państwom UE m.in. większą elastyczność w realizacji celu OZE.

Projekt dyrektywy w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych

Polska brała aktywny udział w kształtowaniu kompromisu, który uwzględniałby krajową specyfikę rynku energetycznego i minimalizował ryzyko negatywnego wpływu na krajową gospodarkę związaną z wdrożeniem propozycji dyrektywy. W szczególności wynegocjowano: wykreślenie obowiązkowej trajektorii celów na poszczególne lata 2021-2029; wykreślenie LPG z mianownika celu OZE w transporcie; zachowanie 7% ograniczenia dla biopaliw spożywczych do roku 2030 – gwarantujące stabilność sektora rolno-przemysłowego; istotne ograniczenie celu dla biopaliw zaawansowanych (do poziomu 3% przed podwójnym naliczaniem) oraz umożliwienie podwójnego naliczania dla biopaliw zaawansowanych; wprowadzenie dobrowolności otwarcia systemów wsparcia, pozostawienie państwom członkowskim dowolności w zakresie kierunku oraz tempa rozwoju odnawialnych źródeł energii w sektorze ciepła i chłodu czy też umożliwienie większego wykorzystania paliw biomasowych do produkcji energii.

Projekt rozporządzenia w sprawie gotowości na wypadek zagrożeń w sektorze energii elektrycznej

W trakcie drugiego półrocza 2017 r. toczyły się także negocjacje na grupie roboczej Rady UE ds. energii ws. projektu rozporządzenia w sprawie gotowości na wypadek zagrożeń w sektorze energii elektrycznej uchylające dyrektywę 2005/89/WE, który ma na celu zwiększenie bezpieczeństwa systemów poprzez poprawę współpracy między operatorami systemów przesyłowych (OSP) na szczeblu regionalnym, co ma się stać dzięki określeniu sposobu współpracy państw członkowskich UE, zapewnieniu wspólnych metod oceny ryzyka, zwiększeniu porównywalności i przejrzystości na etapie przygotowań oraz w trakcie kryzysu energetycznego, zagwarantowaniu dostaw energii elektrycznej innym państwom UE, będącym w potrzebie na z góry określonych zasadach i za odszkodowaniem, nakreśleniu ram bardziej systematycznego monitorowania kwestii związanych z bezpieczeństwem dostaw za pośrednictwem Grupy Koordynacyjnej ds. Energii Elektrycznej (ECG). W trakcie dyskusji podczas posiedzeń grupy roboczej ds. energii, Polska opowiadała się za utrzymaniem odpowiedzialności i decyzyjności za długoterminową wystarczalność zdolności wytwórczych w gestii

poszczególnych państw. COREPER I w dniu 16 listopada 2017 r. zaakceptował przedstawione przez prezydencję podejście ogólne, co zostało potwierdzone przez Radę UE w dn. 4 grudnia 2017 r.

Projekt rozporządzenia ustanawiającego Agencję Unii Europejskiej ds. Współpracy Organów Regulacji Energetyki

Szczegółowa dyskusja w trakcie prac grupy roboczej Rady UE ds. energii dotycząca projektu rozporządzenia ustanawiającego Agencję Unii Europejskiej ds. Współpracy Organów Regulacji Energetyki (wersja przekształcona) rozpoczęła się we wrześniu 2017 r. Projekt rozporządzenia jest inicjatywą, która przenosi na poziom instytucjonalny rozwiązania przedstawione przez KE w projektach rewizji dyrektywy ws. wspólnych zasad rynku wewnętrznego energii elektrycznej oraz rozporządzenia ws. wewnętrznego rynku energii elektrycznej. Polska w trakcie negocjacji nad rozporządzeniem sprzeciwiała się proponowanej zmianie zasad głosowania w Radzie Organów Regulujących poprzez obniżenie wymaganego progu dla podjęcia decyzji do zwykłej większości. Na forum UE został osiągnięty kompromis ws. formuły głosowania większością 2/3 w Radzie Organów Regulujących BoR (*Board of Regulators*). Przygotowaniem podejścia ogólnego względem ww. projektu rozporządzenia zajmie się prezydencja bułgarska.

Rozporządzenie w sprawie środków zapewniających bezpieczeństwo dostaw gazu ziemnego

W trakcie sprawowania prezydencji przez Estonię w Radzie UE, w dniu 1 listopada 2017 r. weszło w życie rozporządzenie 2017/1938 z dnia 25 października 2017 r. w sprawie środków zapewniających bezpieczeństwo dostaw gazu ziemnego (tzw. rozporządzenie SoS). Przepisy przyjętego rozporządzenia przewidują, że państwa członkowskie UE utworzą cztery grupy regionalne usystematyzowane według zidentyfikowanych czynników ryzyka, grupy te będą podstawą do współpracy na poziomie całej UE. Zgodną decyzją państw członkowskich Polska objęła funkcję Lidera Regionalnej Grupy Ryzyka zajmującej się zagadnieniami związanymi z dostawami gazu ze wschodu m.in. z kierunku białoruskiego. Zadaniem Polski będzie koordynacja prac łącznie 10 państw członkowskich będących członkami ww. grupy, tj.: Belgii, Estonii, Litwy, Luksemburga, Łotwy, Holandii, Niemiec, Polski, Czech i Słowacji. Dodatkowo Polska jest członkiem grupy analizującej ryzyka dotyczące kierunku ukraińskiego. W efekcie tych działań wzrośnie bezpieczeństwo energetyczne w sektorze gazu tak poszczególnych państw jak i całej UE. Taka współpraca stanowi doskonałe uzupełnienie prowadzonych przez Polskę działań inwestycyjnych związanych z dywersyfikacją źródeł i dróg dostaw gazu, wzmacniających odporność Europy Środkowo-Wschodniej na zakłócenia w dostawach.

Nord Stream 2

W ramach działań na rzecz wzmocnienia bezpieczeństwa dostaw gazu podczas prac prezydencji estońskiej równie istotny był temat połączenia gazowego Nord Stream 2. Na forum UE toczy się obecnie dyskusja mająca na celu wyjaśnienie kwestii reżimu prawnego, jakemu podlegać będzie Nord Stream 2 oraz konsekwencji dla przyszłości rynku gazu w UE. Stanowisko Polski dotyczące ww. projektu pozostaje niezmiennie. Gazociąg ten będzie służyć bezpośrednim dostawom gazu ziemnego z Rosji przez Morze Bałtyckie do Niemiec omijając funkcjonujące, lądowe szlaki transportu gazu ziemnego. Podczas posiedzenia grupy roboczej Rady UE ds. energii, które odbyło się w dniu 12 października 2017r. polska delegacja przedstawiła analizę prawną dotyczącą konieczności stosowania prawa UE do gazociągu Nord Stream 2. Z analizy przygotowanej przez polskich ekspertów wynika, że argumenty służb prawnych Rady w tym zakresie są pozbawione podstaw prawnych. Zastosowanie jurysdykcji UE do części gazociągu leżącej poza jej terytorium wynika z konieczności zachowania jednolitości regulacyjnej całego gazociągu oraz ochrony konkurencji na europejskim rynku gazu. Trybunał Sprawiedliwości UE niejednokrotnie potwierdzał konieczność stosowania prawa UE w takich przypadkach.

Dyrektywa gazowa

W związku z wieloma wątpliwościami i rozbieżnymi interpretacjami prawnymi co do zakresu stosowania prawa UE wobec projektu Nord Stream 2 (szczególnie stosowalności III pakietu energetycznego) w dniu 8 listopada 2017 r. KE przedstawiła propozycje zmian do dyrektywy gazowej 2009/73/WE, tak aby restrykcje unijnego prawa obejmowały również podmorskie gazociągi importowe, a w szczególności Nord Stream 2. Polska w pełni popiera inicjatywę KE, ponieważ zaproponowane rozwiązanie, w postaci doprecyzowania definicji „połączenia wzajemnego” (interkonektora) w odniesieniu do gazociągów łączących systemy przesyłowe państw członkowskich z państwami trzecimi, pozwoli długofalowo zabezpieczyć interesy państw członkowskich w zakresie bezpieczeństwa dostaw i rozwoju konkurencji na europejskim rynku gazu ziemnego. W interesie odbiorców jest zapewnienie przejrzystości i konkurencyjności nie tylko w zakresie swobodnego przepływu gazu wewnątrz Unii, ale również w odniesieniu do gazociągów dostarczających gaz do UE spoza Unii. W opinii Polski nie ma więc uzasadnienia, aby gazociągi importowe podlegały innym reżimom prawnym. Dotychczas odbyły się trzy posiedzenia grupy roboczej ds. energii. Dyskusja nt. dyrektywy będzie kontynuowana przez prezydencję bułgarską. Kluczowe jest, aby nowelizacja dyrektywy zaczęła obowiązywać jeszcze w 2018 r. dlatego działania Polski ukierunkowane są na szybkie prace w Radzie i PE.

Elektromobilność

Istotnym wsparciem dla promocji elektromobilności, wzmocnienia innowacji i rozwoju gospodarczego, a także poprawy jakości powietrza, szczególnie w kontekście zrównoważonego rozwoju miast, jest opublikowany przez KE w trakcie prezydencji estońskiej w dniu 8 listopada 2017 r. pakiet „Czysta mobilność”. Polska jest w trakcie analizy komunikatu pt. "W kierunku jak najpowszechniejszego wykorzystania paliw alternatywnych - plan działania dotyczący infrastruktury paliw alternatywnych przyjęty na podstawie art. 10 ust. 6 dyrektywy 2014/94/UE, uwzględniający ocenę krajowych ram polityki na podstawie art. 10 ust. 2 dyrektywy 2014/94/UE", którego celem jest zwiększenie poziomu ambicji planów krajowych, zwiększenie inwestycji i akceptacji ze strony konsumentów. Polska w pełni popiera rozwój infrastruktury paliw alternatywnych, czego dowodem jest Rządowy Program Rozwoju Elektromobilności, wpisujący się w działania Unii Europejskiej zmierzające do popularyzacji elektromobilności i paliw alternatywnych w UE.

Platforma wsparcia dla regionów górniczych

W II połowie 2017 r., KE zintensyfikowała prace dotyczące inicjatywy wsparcia regionów górniczych w procesie przejścia do gospodarki niskoemisyjnej. Idea powstania „Platformy wsparcia dla regionów górniczych” ma na celu rozwiązanie kwestii oddziaływania, jakie będzie miało przejście na system czystej energii w obszarze społecznym, w sferze umiejętności oraz w przemyśle. W dniu 11 grudnia 2017 r. w Strasburgu odbyła się inauguracja ww. platformy, która ma dwa wymiary: proces restrukturyzacji regionów górniczych, w których zaprzestano wydobycia węgla (pod kątem infrastrukturalnym i społecznym) oraz prace badawczo – rozwojowe dotyczące czystych technologii węglowych i alternatywnych metod wykorzystania węgla. Polska dostrzega w tej inicjatywie szansę na wzmocnienie działań w zakresie transformacji społecznej i infrastrukturalnej na Śląsku poprzez współpracę władz regionalnych, partnerów społecznych oraz administracji rządowej.

Trzecie sprawozdanie na temat stanu unii energetycznej

W kontekście przechodzenia na gospodarkę niskoemisyjną i rozwoju unii energetycznej, w trakcie prezydencji estońskiej, w dniu 23 listopada 2017 r. KE opublikowała komunikat „Trzecie sprawozdanie na temat stanu unii energetycznej”, wskazując że transformacja w społeczeństwo niskoemisyjne staje się nową rzeczywistością na terenie UE. W sprawozdaniu KE wskazała m.in., że zmiana gospodarki na niskoemisyjną dotknie wiele grup społecznych – konsumentów, pracowników oraz samych uczestników rynku energii. Chociaż nie wszyscy mogą skorzystać na transformacji

energetycznej w krótkim okresie, to dzięki racjonalnemu zarządzaniu ostatecznie przyniesie ona korzyści całej gospodarce UE, tworząc nowe możliwości zatrudnienia, redukując koszty energii lub poprawiając jakość powietrza. W ciągu niecałych trzech lat od publikacji strategii ramowej na rzecz unii energetycznej (luty 2015 r.) KE przedstawiła prawie wszystkie propozycje niezbędne do realizacji zasady „efektywność energetyczna przede wszystkim”, wspierania globalnego przywództwa UE w dziedzinie działań na rzecz klimatu i energii ze źródeł odnawialnych i zapewnienia uczciwych warunków dla odbiorców energii.

Charakterystyka Energetyczna Budynków

W drugiej połowie 2017 r. prowadzone były dalsze prace nad projektem dyrektywy PE i Rady zmieniającej dyrektywę 2010/31/UE w sprawie charakterystyki energetycznej budynków. Ogólny kierunek wypracowanych zmian w projekcie dyrektywy jest dla Polski satysfakcjonujący. W trakcie tychże prac, Polska wskazywała słuszność dalszego poszukiwania optymalnych ekonomicznie rozwiązań w zakresie dalszej poprawy charakterystyki energetycznej zasobów budowlanych w państwach członkowskich UE, jak również rozwiązań racjonalnie wspierających możliwość ładowania pojazdów elektrycznych w budynkach w przyszłości.

Polska aktywnie popierała inne państwa członkowskie postulujące odrzucenie propozycji zmian mogących nieść za sobą nieuzasadnione obciążenia administracyjne lub koszty (związane m.in. z obowiązkami sprawozdawczymi, zmianami w sposobie systemu kontroli systemów ogrzewania i wentylacji), których poniesienie nie byłoby zrekomensowane przez potencjalnie uzyskane korzyści.

W dniu 20 grudnia 2017 r. COREPER zatwierdził porozumienie zawarte z PE.

3.2. Bezpieczna i chroniona Europa

3.2.1. Unia bezpieczeństwa

3.2.1.1. Zwiększenie bezpieczeństwa strefy Schengen

Działania prezydencji estońskiej w odniesieniu do problematyki ochrony granic miały bardzo intensywny charakter i koncentrowały się na realizacji Europejskiego Programu na rzecz Migracji oraz Strategii Bezpieczeństwa Wewnętrznego.

Mając na względzie nadanie priorytetu wzmocnieniu ochrony granic zewnętrznych w ramach zwalczania trwającego kryzysu migracyjnego, a także stałą potrzebę doskonalenia systemów kontroli granic, prezydencja estońska kontynuowała wysiłki na rzecz osiągnięcia porozumienia w sprawie wniosku dot. ustanowienia Systemu Wjazdu i Wyjazdu (EES) oraz Europejskiego Systemu Informacji o Podróży oraz Zezwolenia na Podróż (ETIAS). Prace nad ustanowieniem Systemu EES dobiegły końca, rozporządzenie wejdzie w życie w dniu 30 grudnia 2017 r. Z dużą intensywnością na etapie trilogów kontynuowano także prace w odniesieniu do systemu ETIAS. Na posiedzeniu COREPER II w dniu 20 grudnia 2017 r. Stali Przedstawiciele udzielili wstępnego poparcia prezydencji w zakresie głównych politycznych kwestii uzgodnionych dotychczas w negocjacjach z PE. Prezydencja potwierdziła potrzebę dalszych prac na poziomie technicznym. Oba wyżej wymienione przyszłe narzędzia informatyczne pozwolą na wypełnienie luki informacyjnej wobec podróżujących do UE cudzoziemców, zarówno zobowiązanych do posiadania wizy, jak i zwolnionych z tego wymogu.

W ramach prowadzonych prac kontynuowano również działania na rzecz lepszego wykorzystania i interoperacyjności istniejących już systemów. Kontynuowane były działania na rzecz dostosowania i wzmocnienia systemu Eurodac - w okresie od lipca do grudnia 2017 r. prace koncentrowały się głównie na trilogach z PE oraz rozszerzeniu mandatu negocjacyjnego o możliwość wprowadzenia do Eurodac danych osób przesiedlonych.

Podczas prezydencji estońskiej zapoczątkowano także prace nad rozwojem koncepcji strategii zintegrowanego zarządzania granicą (IBM). Prezydencja położyła również nacisk na zakończenie dyskusji na temat pakietu legislacyjnego odnośnie do ustanowienia i korzystania z Systemu Informacyjnego Schengen, którego celem jest zwiększenie efektywności tego instrumentu. Przyznano mandat prezydencji do zainicjowania w imieniu Rady negocjacji z Parlamentem Europejskim (PE). Polska aktywnie uczestniczy w toczących się pracach, wspierając prezydencję w osiągnięciu kompromisu z PE. W kontekście zwiększania skuteczności i efektywności działania Systemu Informacyjnego Schengen, Rada przyjęła konkluzje w sprawie funkcjonowania biur *SIRENE* (*Supplementary Information Request at the National Entries*).

Odpowiadając na wspólną inicjatywę państw członkowskich (Austria, Dania, Francja, Szwecja, Norwegia), w dniu 27 września 2017 r. KE przedstawiła propozycję zmiany Kodeksu Granicznego Schengen, której celem jest wydłużenie możliwości przywrócenia kontroli przez państwo członkowskie. Polska aktywnie uczestniczy w pracach na rzecz wypracowania odpowiedniego kompromisu uwzględniającego zachowanie integralności strefy Schengen i zapewnienie bezpieczeństwa wewnętrznego.

Europejska Straż Graniczna jest, w ocenie Polski, jednym z kluczowych elementów służących skutecznemu zarządzaniu migracjami i zapewnieniu wysokiego poziomu bezpieczeństwa wewnętrznego w UE. Polska aktywnie uczestniczy w działaniach prowadzonych przez Europejską Straż Graniczną i Przybrzeżną, oddelegowując funkcjonariuszy Straży Granicznej do wspólnych operacji.

3.2.1.2. Terroryzm

Polska konsekwentnie postulowała wzmocnienie potencjału antyterrorystycznego UE między innymi w obszarze wymiany informacji, współpracy operacyjnej, jak również szerzej w kontekście prowadzenia racjonalnej polityki migracyjnej oraz skutecznej polityki granicznej. W drugim półroczu 2017 r. podjęto istotne wysiłki na rzecz przeciwdziałania radykalizacji. Polska postulowała w tym zakresie konieczność identyfikowania radykalizacji na jak najwcześniejszym etapie, jak również skutecznego zwalczania treści terrorystycznych w Internecie. Ponadto Polska aktywnie uczestniczyła w dyskusjach na temat możliwości zacieśnienia współpracy pomiędzy misjami i operacjami wspólnej polityki bezpieczeństwa i obrony (WPBiO) oraz agencjami wymiaru sprawiedliwości i spraw wewnętrznych (WSiSW), takimi jak Europol i Frontex, jak również pomiędzy organami policyjnymi oraz służbami specjalnymi, realizującymi zadania antyterrorystyczne.

Istotnym wątkiem w dyskusjach na forum UE podczas prezydencji estońskiej była problematyka retencji danych telekomunikacyjnych dla celów zapobiegania i zwalczania przestępczości, w związku z orzecznictwem Trybunału Sprawiedliwości UE (sprawy *Tele2*, *Digital Rights Ireland*). Polska aktywnie zabiegała o właściwe uregulowanie retencji danych telekomunikacyjnych na forum UE, przedstawiając w tym zakresie propozycje możliwych rozwiązań oraz działając na rzecz uznania priorytetowego charakteru tego instrumentu w kontekście bezpieczeństwa wewnętrznego.

Drugim istotnym procesem strategicznej oceny oraz planowania w obszarze bezpieczeństwa wewnętrznego UE w trakcie prezydencji estońskiej był śródkresowy przegląd odnowionej Strategii Bezpieczeństwa Wewnętrznego UE na lata 2015-2020. Zakończył się on w październiku przyjęciem przez Radę ds. WSiSW konkluzji w przedmiotowej sprawie. Ich treść odzwierciedla co do zasady kierunkowe postulaty Polski, wskazując m.in. na takie priorytety jak wzmocnienie wymiany informacji, wzmocnienie zwalczania cyberprzestępczości, zapewnienie dostępności skutecznych narzędzi dochodzeniowych w Internecie, zapewnienie dostępności danych dla potrzeb organów ścigania czy też wzmocnienie powiązań pomiędzy zewnętrznym i wewnętrznym wymiarem bezpieczeństwa, w tym zwiększenie współpracy z państwami trzecimi. W odniesieniu do ostatniego z

wymienionych priorytetów, Polska aktywnie wspierała wysiłki prezydencji estońskiej na rzecz wzmocnienia współpracy z Ukrainą w obszarze WSISW.

Prezydencja estońska w agendzie swoich prac zwróciła dużą uwagę na rosnące zagrożenie problemem cyberprzestępczości, jak również na wyzwania, które stoją przed właściwymi organami w skutecznym wykryciu i ściganiu tego typu przestępstw. Działanie to, angażujące przede wszystkim ekspertów z państw członkowskich i agencji Europol, stanowiło część szerokiej agendy równoległych inicjatyw wpisujących się w ustanowienie Jednolitego Rynku Cyfrowego UE. Przeprowadzona dyskusja pozwoliła na zidentyfikowanie czterech głównych obszarów do dalszych prac w 2018 r., które znalazły odzwierciedlenie w konkluzjach Rady ws. cyberbezpieczeństwa i towarzyszącym im Planie Działań. W obszarze wyzwań dla bezpieczeństwa w świecie wirtualnym kontynuowano także refleksję nad szyfrowaniem danych i współpracą z dostawcami usług internetowych, w ramach której KE przedstawiła szereg propozycji praktycznych rozwiązań, których rozwijanie i ew. ujęcie w formie późniejszych propozycji legislacyjnych będzie obiektem dalszych analiz w 2018 r.

W czasie prezydencji estońskiej kontynuowano i zintensyfikowano prace na rzecz interoperacyjności wielkoskalowych systemów informacyjnych w obszarze wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości, w których od samego początku strona polska brała aktywny udział. Mając na uwadze rekomendacje ujęte w raporcie finalnym grupy wysokiego szczebla (HLEG) oraz zapisy konkluzji Rady w sprawie dalszych prac nad usprawnieniem wymiany informacji i zapewnieniem interoperacyjności unijnych systemów informacyjnych, z udziałem polskich ekspertów w różnych gremiach, koordynowanych zarówno przez prezydencję, jak i KE, prowadzone były refleksje i analizy mające stanowić grunt pod opracowanie pakietu rozporządzeń (tzw. *Omnibus Package*), w horyzontalny sposób ujmującego zmiany w architekturze unijnych systemów IT. Projekty ww. rozporządzeń opublikowano w dniu 12 grudnia 2017 r., a szczegółowa dyskusja w ramach Rady i podczas trilogów będzie kontynuowana podczas następnych prezydencji.

Przygotowując podstawy pod szeroko zakrojone unijne przepisy interoperacyjności, na forum UE prowadzono także szereg działań komplementarnych, które obejmowały m. in. trwającą dyskusję nad zmianami w regulacjach dotyczących istniejących, jak i ustanowieniem nowych systemów wielkoskalowych. W ramach tzw. I pakietu interoperacyjności z czerwca 2017 r. prezydencja estońska sfinalizowała dyskusję w Radzie nad propozycją legislacyjną wzmacniającą mandat agencji eu-LISA (*European Agency for the operational management of large-scale IT systems in the area of freedom, security and justice*) oraz propozycją ustanawiającą system ECRIS – TCN (*European Criminal Records Information System - Third Country Nationals*). Podejście ogólne Rady wobec obu projektów zostało przyjęte podczas posiedzenia ministrów spraw wewnętrznych i sprawiedliwości w grudniu 2017 r. Warto jednocześnie odnotować zaaprobowanie przez Radę w czasie estońskiej prezydencji aktualizacji (obejmującą także spostrzeżenia strony polskiej) do Planu działania na rzecz intensyfikacji wymiany informacji i udoskonalenia zarządzania nimi, w tym na rzecz rozwiązań interoperacyjnych w dziedzinie wymiaru sprawiedliwości i spraw wewnętrznych (tzw. *Roadmap*), grupującego wszystkie kluczowe inicjatywy legislacyjne i techniczne na forum UE we wskazanym obszarze.

Polska przedstawiła również swoje stanowisko na temat oceny dotychczasowego rozwoju oraz horyzontalnych kierunków dalszej współpracy w ramach Przestrzeni Wolności, Bezpieczeństwa i Sprawiedliwości (PWBIS), uczestnicząc w procesie śródkresowego przeglądu strategicznych wytycznych w PWBIS. W tym zakresie postulowano między innymi konieczność wzięcia pod uwagę powiązań pomiędzy kryzysem migracyjnym oraz terroryzmem i przestępczością czy też zagrożeniami hybrydowymi.

W czasie prezydencji estońskiej kontynuowano prace nad projektem dyrektywy zmieniającej dyrektywę w sprawie zapobiegania wykorzystywaniu systemu finansowego do prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu. Głównym celem projektu jest skuteczniejsze przeciwdziałanie finansowaniu terroryzmu i zapewnienie większej przejrzystości transakcji finansowych oraz podmiotów o charakterze korporacyjnym na podstawie ram prawnych funkcjonujących w UE,

a mianowicie na podstawie dyrektywy (UE) 2015/849 („4. Dyrektywa AML” lub „czwarta dyrektywa AML”).

Wydarzenia związane z atakami terrorystycznymi w państwach członkowskich pokazały, że pomimo przyjęcia w maju 2015 r. zaktualizowanych zasad przeciwdziałania praniu pieniędzy, wciąż istnieją luki w nadzorze wielu środków finansowych wykorzystywanych przez terrorystów, od gotówki poprzez handel dobrami kultury aż do wirtualnych walut i anonimowych kart przedpłaconych. Omawiany projekt dyrektywy ma na celu wyeliminowanie tych luk, zapobiegając jednocześnie niepotrzebnym przeszkodom utrudniającym funkcjonowanie rynku płatności i rynku finansowego dla zwykłych, przestrzegających prawa obywateli i przedsiębiorstw, dbając w ten sposób o równowagę między koniecznością zaostrożenia środków bezpieczeństwa, a potrzebą ochrony praw podstawowych, w tym danych osobowych i swobód gospodarczych.

Podczas prezydencji estońskiej sfinalizowano rozmowy trójstronne (trilog) w sprawie dyrektywy zmieniającej dyrektywę w sprawie zapobiegania wykorzystywaniu systemu finansowego do prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu. Przewiduje się zakończenie prac nad ostatecznym tekstem dyrektywy w pierwszym kwartale 2018 r.

Polska przychylnie odnosiła się do inicjatyw zawartych w projekcie dyrektywy w sprawie zapobiegania wykorzystywaniu systemu finansowego do prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu zmierzających do wzmocnienia systemów zwalczania finansowania terroryzmu oraz prania pieniędzy w państwach członkowskich. Podczas negocjacji trójstronnych w II półroczu 2017 r., dotyczących przedmiotowego projektu, Polska podnosiła m.in. kwestie związku projektu dyrektywy z tzw. pierwszą dyrektywą prawa spółek, miejsca rejestracji beneficjentów rzeczywistych trustów i podobnych porozumień prawnych, dostępu do informacji zawartych w rejestrach beneficjentów rzeczywistych, tworzenia europejskiej jednostki analityki finansowej oraz terminu implementacji przepisów dyrektywy.

3.2.2. Migracje

3.2.2.1. Współpraca z krajami pochodzenia i tranzytu migrantów

W drugiej połowie 2017 r. tematyka migracyjna nadal stanowiła główną oś debaty na forum UE. Od lipca do grudnia 2017 r. liczba nielegalnych migrantów z Libii znacznie spadła w porównaniu z 2016 r. (180 tys./118 tys.). Poprawa sytuacji wynika z bezpośredniego zaangażowania Włoch w Libii. W drugiej połowie 2017 r. można było zauważyć zwiększenie intensywności działań w terenie przez UNHCR (*United Nations High Commissioner for Refugees*) i IOM (*International Organization for Migration*). W związku z programem dobrowolnych powrotów liczba osób odesłanych z Libii do innych krajów afrykańskich stopniowo rośnie. Presja migracyjna na szlaku środkowosródziemnomorskim zmniejszyła się, niemniej jednak kryzys migracyjny nie został do końca zażegnany. Ponadto, dało się zauważyć niepokojący trend wzrostowy, jeśli chodzi liczbę osób docierających do Hiszpanii. Tym samym, w dalszym ciągu należy monitorować szlaki w różnych rejonach Morza Śródziemnego.

Prace prezydencji estońskiej w obszarze współpracy z państwami trzecimi skoncentrowane były na wzmocnieniu wysiłków UE w Libii i wsparciu działań Włoch w odpowiedzi na obserwowany w okresie wiosennym wzrost liczby migrantów na szlaku w środkowej części Morza Śródziemnego. Polska pozytywnie odnosiła się do inicjatyw prezydencji i KE w tym zakresie, deklarując swoje wsparcie dla działań mających ograniczyć presję migracyjną oraz zwiększając zaangażowanie w misję EUNAVFOR MED Sophia, prowadzoną w ramach Wspólnej Polityki Bezpieczeństwa i Obrony oraz we wspólną operację Tryton, koordynowaną przez Europejską Agencję Straży Granicznej i Przybrzeżnej. Polska angażowała się również w działania podejmowane w państwach pochodzenia i tranzytu oraz w zwiększenie efektywności ochrony granic zewnętrznych UE i działała na rzecz wsparcia unijnych

partnerów, delegując ekspertów z właściwych merytorycznie służb. Priorytetem wg Polski jest udzielanie pomocy bezpośrednio na miejscu. W tym kontekście jesteśmy zadowoleni z postanowień piątego Szczytu UE-UA i podjętych zobowiązań dot. migracji. Przykładem naszego zaangażowania są działania realizowane przez polską organizację Polskie Centrum Pomocy Międzynarodowej, która działa m.in. w Libanie, realizując projekty bardzo dobrze oceniane przez m.in. zaangażowany w tym regionie UNHCR.

Polska znacząco zwiększyła finansowe zaangażowanie w zewnętrzny wymiar współpracy. W 2017 r. uruchomiono kwotę w wysokości: 44,2 mln zł oraz 106 mln zł na wpłatę obowiązkową na Instrument Turecki. Dofinansowanie dla Funduszu Powierniczego UE na rzecz Afryki wyniosło 10,48 mln euro, co pod koniec grudnia 2017 r. stawiało nasz kraj na czwartym miejscu wśród państw donorów (za Niemcami, Włochami i Holandią), a przed Norwegią (która również uczestniczy), Belgią, Szwecją, Francją, czy Hiszpanią. Zaangażowanie to pozwoliło Polsce włączyć się w inicjatywę Grupy Wyszehradzkiej, która wspólnie w pełni sfinansuje projekt zintegrowanego zarządzania granicami w Libii o wartości 35 mln euro (projektem tym kierują Włochy). Polska wsparła finansowo również Inicjatywę Wzmocnienia Gospodarczego (*Economic Resilience Initiative*) realizowaną przez Europejski Bank Inwestycyjny na rzecz Bliskiego Wschodu i Bałkanów Zachodnich na kwotę 50 mln euro.

Polska podkreślała również konieczność kontynuacji działań na rzecz zwiększenia efektywności polityki powrotowej. Polska wspierała wysiłki prezydencji estońskiej w zakresie dalszego poszukiwania mniej sformalizowanych narzędzi współpracy w zakresie powrotów i readmisji, na wzór przyjętego przez Afganistan dokumentu *Joint Way Forward*. Polska poparła również wdrożenie możliwości wykorzystania polityki wizowej jako bodźca do podjęcia współpracy przez najbardziej problematyczne państwa trzecie i skorzystania z niej w odniesieniu do Ludowej Republiki Bangladeszu. Działania te doprowadziły do ustanowienia nieformalnych ram współpracy z Bangladeszem i Gwineą.

W dyskusjach dotyczących kierunku dalszych działań, prowadzonych na forach Rady, Polska podtrzymywała stanowisko wskazujące na konieczność rozwiązania problemu migracji w oparciu o wzmocnienie granic zewnętrznych, przeniesienie ciężaru działań UE na zewnętrzny wymiar polityki migracyjnej i na horyzontalną współpracę z państwami trzecimi w dziedzinie migracji, w tym w zakresie zwalczania przyczyn migracji oraz powrotów i readmisji.

3.2.2.2. Legalna migracja

W zakresie zagadnień dotyczących migracji legalnej w drugim półroczu 2017 r. kontynuowane były prace nad projektem nowej dyrektywy w sprawie warunków wjazdu i pobytu obywateli państw trzecich w celu podjęcia pracy w zawodzie wymagającym wysokich umiejętności⁷ (dyrektywa ws. niebieskiej karty), która ma zastąpić obecnie obowiązującą dyrektywę z 2009 r. Założeniem opracowania przez KE projektu nowej dyrektywy była poprawa zdolności UE do przyciągania i zatrzymywania obywateli państw trzecich posiadających wysokie umiejętności. Ponadto KE we współpracy z państwami członkowskimi rozpoczęła przegląd aktów prawnych w zakresie legalnej migracji – *Fitness Check*, który ma na celu ocenę odpowiedności, efektywności, spójności, skuteczności dotychczas funkcjonujących aktów prawnych związanych z migracją legalną.

W odniesieniu do projektu dyrektywy ws. niebieskiej karty, od września 2017 r. prowadzone były trilogi pomiędzy KE, PE i Radą. Polska aktywnie uczestniczyła w wypracowaniu, a następnie wsparła kompromisowe stanowisko Rady, uwzględniające najważniejsze polskie postulaty (zachowanie możliwości utrzymania równoległych krajowych systemów przyjmowania wysoko wykwalifikowanych pracowników, kompromis w zakresie progów wynagrodzeń, możliwość stosowania testu rynku pracy,

⁷ Wniosek Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie warunków wjazdu i pobytu obywateli państw trzecich w celu podjęcia pracy w zawodzie wymagającym wysokich umiejętności COM(2016) 378.

opcjonalność przyznania prawa wnioskowania o niebieską kartę beneficjentom ochrony międzynarodowej, brak możliwości przyjmowania osób stanowiących zagrożenie dla bezpieczeństwa i porządku publicznego). Wątpliwości Polski budziły natomiast propozycje PE dążące do maksymalnego poszerzenia zakresu stosowania dyrektywy. Ze sprzeciwem Polski spotkały się m.in.: obowiązek uwzględniania u aplikujących o niebieską kartę wyższych umiejętności zawodowych przy braku odpowiedniego wykształcenia, znaczne ograniczenie możliwości stosowania testu rynku pracy. Ponadto Polska zajęła zdecydowanie negatywne stanowisko wobec postulatów PE w zakresie objęcia zakresem dyrektywy osób dopiero wnioskujących o ochronę międzynarodową (zdaniem Polski mogłoby to stanowić czynnik przyciągający – *pull factor* dla migrantów) czy pracowników sezonowych, a także brak obowiązku cofnięcia niebieskiej karty, gdy jej posiadacz został uznany za zagrożenie dla bezpieczeństwa lub porządku publicznego.

Polska w zakresie inicjatyw UE dotyczących migracji legalnej postulowała, aby były one realizowane z zachowaniem ostrożności oraz poszanowaniem suwerenności państw członkowskich. Przyszłe unijne rozwiązania w zakresie migracji powinny zdaniem Polski uwzględniać w większym stopniu sytuację migracyjną oraz potrzeby poszczególnych państw członkowskich, w tym także swobodę regulacji w kwestii dodatkowych (równoległych) rozwiązań krajowych w zakresie regulowanym dyrektywami unijnymi..

Polska w dyskusjach o dynamice na szlakach migracyjnych wskazywała na znaczące przepływy migracyjne w kontekście wschodniego sąsiedztwa UE. Liczba wydanych wiz, jak również utrzymujące się trendy dotyczące migracji legalnej zarobkowej, potwierdzają, iż jesteśmy jednym z kluczowych krajów UE w kontekście imigracji. Ponad połowa legalnej migracji zarobkowej⁸ do UE w samym 2016 r. skierowała się do Polski. Znajdujemy się na pierwszym miejscu, deklasując całkowicie pozostałe państwa członkowskie w zestawieniu wydanych po raz pierwszy pozwoleń na pobyt w związku z pracą⁹. Tym samym należy wskazać na znaczący wkład Polski w stabilizację bieżącej sytuacji migracyjnej w UE.

3.2.2.3. Wspólny Europejski System Azylowy

Prezydencja estońska kontynuowała prace w odniesieniu do przedstawionej przez KE w 2016 r. propozycji całościowej reformy Wspólnego Europejskiego Systemu Azylowego (WESA). Polska z zadowoleniem odnotowała te propozycje, które zmierzają do wzmocnienia sankcji wobec migrantów, ograniczenia ruchów wtórnych oraz uszczelnienia procedur azylowych, sprzeciwiając się wszelkim obowiązkom nakładanym na państwa członkowskie, które mogłyby stanowić nadmierną ingerencję w kompetencje krajowe.

Wśród procedowanych obecnie wniosków legislacyjnych w dalszym ciągu najbardziej kontrowersyjnym elementem pozostaje projekt zmiany tzw. rozporządzenia dublińskiego¹⁰, zakładający m.in. ustanowienie obligatoryjnego i automatycznego mechanizmu alokacji osób wnioskujących o ochronę międzynarodową, któremu Polska konsekwentnie się sprzeciwia. Z uwagi na dalszy brak kompromisu rozmowy w tym zakresie były kontynuowane na poziomie politycznym w zakresie ogólnego podejścia do zasad solidarności i odpowiedzialności europejskiej. Polska w dalszym ciągu podnosiła, że dotychczas proponowane instrumenty i przenoszenie ciężaru odpowiedzialności na inne państwa członkowskie poprzez redystrybucję migrantów nie stanowią właściwej odpowiedzi i nie mogą być postrzegane jako właściwe rozwiązanie. Podkreślając zdecydowany sprzeciw wobec

⁸ tj. z wyłączeniem osób legalizujących pobyt z powodów: rodziny, nauki i innych.

⁹ Wszelkie formy pozwoleń na pobyt oraz wizy C i D wydane po raz pierwszy.

¹⁰ rozporządzenie PE i Rady zmieniające rozporządzenie PE i Rady (UE) nr 604/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie ustanowienia kryteriów i mechanizmów ustalania państwa członkowskiego odpowiedzialnego za rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej złożonego w jednym z państw członkowskich przez obywatela państwa trzeciego lub bezpaństwowca COM(2016) 270.

jakichkolwiek obligatoryjnych i automatycznych mechanizmów redystrybucji, Polska wskazywała, że przyszły kompromis w zakresie stosowania mechanizmów solidarnościowych powinien opierać się wyłącznie na rozwiązaniach akceptowalnych przez wszystkie państwa członkowskie. Polska niezmiennie podkreślała, iż zakres i forma zaangażowania danego państwa członkowskiego w realizację zasad solidarności i odpowiedzialności nie powinny być narzucane państwom członkowskim, stanowiąc wyraz ich dobrowolnej decyzji na każdym etapie przewidywanych działań. Wskazywano przy tym, że Polska jest gotowa do udzielenia wsparcia w tych obszarach, w których działania realnie przyczyniają się do poprawy sytuacji i odzyskania kontroli nad przepływami migracyjnymi. PE przyjął w październiku 2017 r. niekorzystny w kontekście polskiego stanowiska raport postanki Wikstroem ws. rozporządzenia dublińskiego.

Na posiedzeniu Rady Europejskiej (RE) w dniu 19 października 2017 r., m.in. w wyniku starań Polski, RE w swoich konkluzjach potwierdziła, że będzie dążyć do osiągnięcia konsensusu w sprawie reformy WESA, który będzie odzwierciedlał odpowiednią równowagę między odpowiedzialnością a solidarnością i zapewni odporność na przyszłe kryzysy, zgodnie z konkluzjami RE z czerwca 2017 r. Dyskusja w tym zakresie była kontynuowana na posiedzeniu grudniowej RE, podczas którego wskazano na konieczność osiągnięcia politycznego konsensusu do czerwca 2018 r.

Kolejnym kontrowersyjnym dla Polski elementem reformy WESA jest wniosek w zakresie ustanowienia Agencji UE ds. Azylu¹¹. Na grudniowym posiedzeniu Komitetu Stałych Przedstawicieli COREPER II Polska sprzeciwiła się przyjęciu porozumienia w odniesieniu do przedmiotowej propozycji w przedłożonym przez prezydencję kształcie, wyrażając sprzeciw wobec możliwości podjęcia interwencji przez przyszłą Agencję na terytorium państwa członkowskiego bez zgody tego państwa. Każde państwo członkowskie powinno mieć w ocenie Polski możliwość podjęcia decyzji, czy i w jakim zakresie będzie miała miejsce interwencja na jego terytorium.

Główne postulaty Polski zostały uwzględnione w projekcie rozporządzenia kwalifikacyjnego¹². W odniesieniu do przedmiotowego wniosku, na lipcowym posiedzeniu COREPER II, przy szerokim konsensusie państw członkowskich, przyjęto porozumienie umożliwiające negocjacje z PE w zakresie przedmiotowej propozycji.

W listopadzie, przy konsensusie państw członkowskich, przyjęto mandat do rozpoczęcia negocjacji z PE w zakresie rozporządzenia ustanawiającego unijne ramy przesiedleń¹³. W wyniku starań państw Grupy Wyszehradzkiej, prezydencja estońska dokonała zmian redakcyjnych w tekście kompromisowym w celu zapewnienia pełnej gwarancji interpretacyjnej w zakresie dobrowolności udziału państw członkowskich w proponowanym instrumencie. W związku z powyższym Polska nie sprzeciwiła się ostatecznej propozycji kompromisowej.

Biorąc pod uwagę odniesienia do rozporządzenia ustanawiającego Agencję UE ds. Azylu, a także do rozporządzenia dublińskiego w przedłożonym przez prezydencję tekście kompromisowym dyrektywy recepcyjnej¹⁴, Polska konsekwentnie sprzeciwiła się przyjęciu mandatu do dalszych negocjacji z PE

¹¹Rozporządzenie PE i Rady w sprawie Agencji Unii Europejskiej ds. Azylu i uchylające rozporządzenie nr 439/2010 COM(2016) 271.

¹² Rozporządzenie PE i Rady w sprawie norm dotyczących kwalifikowania obywateli państw trzecich lub bezpaństwowców jako osób korzystających z ochrony międzynarodowej, jednolitego statusu uchodźców lub osób kwalifikujących się do otrzymania ochrony uzupełniającej oraz zakresu udzielanej ochrony oraz zmieniające dyrektywę Rady 2003/109/WE z dnia 25 listopada 2003 r. dotyczącą statusu obywateli państw trzecich będących rezydentami długoterminowymi COM(2016) 466. Polska nie wyraziła zgody na przyjęcie częściowego podejścia ogólnego w zakresie rozporządzenia kwalifikacyjnego w przedłożonym kształcie z uwagi na wątpliwości odnośnie do kształtu motywów (28a) i (29), które w ocenie Polski zbyt preferencyjnie traktują przedstawicieli środowisk LGBTI.

¹³ Rozporządzenie PE i Rady ustanawiające unijne ramy przesiedleń i zmieniające rozporządzenie PE i Rady (UE) nr 516/2014 COM(2016) 468.

¹⁴ Dyrektywa PE i Rady w sprawie ustanowienia norm dotyczących przyjmowania osób ubiegających się o ochronę międzynarodową (wersja przekształcona) COM(2016) 465.

w tym zakresie. W odniesieniu do rozporządzenia proceduralnego¹⁵ nadal toczą się prace na poziomie grupy roboczej ds. azylu.

W dniu 7 grudnia 2017 r. ukazał się komunikat KE nawiązujący w swojej treści do propozycji i działań zawartych w dokumencie z 27 września 2017 r., który podsumowywał osiągnięcia z okresu ponad 2 lat od przyjęcia Europejskiego Programu na rzecz migracji (*European Agenda on Migration*). Raport postuluje znaczące przyspieszenie prac nad wszystkimi aspektami systemu migracyjno-azyłowego, co miałyby zostać potwierdzone przez przywódców państw. W opinii Polski proponowany harmonogram działań wydaje się jednak mało realistyczny, biorąc pod uwagę stopień skomplikowania oraz ciężar polityczny poszczególnych elementów systemu.

3.2.3. UE na arenie globalnej

3.2.3.1. Wspólna Polityka Zagraniczna i Bezpieczeństwa

Podczas prezydencji estońskiej kluczowe znaczenie miały dwa procesy dotyczące tzw. wymiaru obronnego UE, tj. ustanowienie Stałej Współpracy Strukturalnej (*Permanent Structured Co-operation*, PESCO) oraz prace nad Europejskim Programem Rozwoju Przemysłu Obronnego (*European Defence Industrial Development Program* - EDIDP).

Polska aktywnie uczestniczyła w dyskusji nt. PESCO. Rząd RP podkreślał potrzebę poprawy efektywności WPBiO, w sposób komplementarny do NATO, zgodnie z art. 42. ust. 7 TUE, który będzie wzmacniał więzi transatlantyckie w sferze bezpieczeństwa. Zabiegał o to, by UE rozwijała kluczowe zdolności wzmacniające odporność państw na zagrożenia (w tym w ramach obrony kolektywnej NATO). Polsce zależało nam na tym, by zdolności rozwijane w ramach projektów PESCO wychodziły naprzeciw priorytetom sojuszniczego planowania obronnego, kładącego nacisk na operacje bojowe dużej skali, oraz zwiększały możliwości WPBiO w zakresie reagowania na zagrożenia zarówno ze wschodu, jak i z południa. Rząd RP dążył do przyjmowania rozwiązań zapewniających komplementarność polityki obronnej UE i NATO, wzmacniających bezpieczeństwo wschodniej flanki sojuszu, prowadzących do rozwijania zdolności w ramach PESCO i wpisujących się w wysiłki UE zmierzające do zrównoważonego rozwoju europejskiego przemysłu obronnego. Polska wskazywała na potrzebę utrzymania międzyrządowego modelu zarządzania PESCO, który zapewniałby państwom członkowskim korzystniejsze warunki dla realizacji podejmowanych zobowiązań. Wymienione elementy polskiego stanowiska w sprawie PESCO przedstawione zostały w liście ministrów spraw zagranicznych i obrony narodowej do Wysokiej Przedstawiciel Unii do Spraw Zagranicznych i Polityki Bezpieczeństwa F. Mogherini z dnia 13 listopada 2017 r. Podjęte działania stworzyły warunki umożliwiające Polsce przystąpienie w listopadzie 2017 r. do notyfikacji zamiaru przystąpienia do PESCO¹⁶, przyjęcie w grudniu 2017 r. decyzji Rady UE o ustanowieniu PESCO, przedstawienie Narodowego Planu Implementacji zobowiązań oraz zadeklarowanie udziału w dwóch z siedemnastu projektów PESCO: (1) transgranicznym przerzucie wojsk i (2) radiostacjach programowalnych.

Prezydencja estońska wiele uwagi poświęciła wdrażaniu ogłoszonej w dniu 7 czerwca 2017 r. inicjatywy Europejskiego Funduszu Obronnego (*European Defence Fund* - EDF), który ma być kluczowym instrumentem wspierającym ambicje UE w dziedzinie obronności. Fundusz składa się z dwóch tzw. „okien”: badawczego (*the research window*) i zdolności (*the capability window*). Wspólne badania w wybranych dziedzinach będą wspierane na zasadzie grantów funduszowych z funkcjonującego już Działania Przygotowawczego w zakresie badań obronnych (*Preparatory Action*

¹⁵ Rozporządzenie PE i Rady ustanawiające wspólną procedurę ubiegania się o ochronę międzynarodową w Unii i uchylające dyrektywę 2013/32/UE COM(2016) 467.

¹⁶ Notyfikację podpisały ostatecznie wszystkie państwa UE z wyjątkiem Wielkiej Brytanii, Malty oraz Danii (nieuczestniczącej w realizacji wojskowych aspektów WPBiO).

on Defence Research) na lata 2017-2019, z budżetem w wysokości 90 mln EUR. Wielonarodowe programy budowy zdolności wojskowych ma finansować Europejski Program Rozwoju Przemysłu Obronnego (*European Defence Industrial Development Programme - EDIDP*) na lata 2019-2020, z budżetem w wysokości 500 mln EUR, który zostanie powołany do życia w 2018 r. na mocy wynegocjowanego w grudniu 2017 r. rozporządzenia PE i Rady. Polska była aktywnie zaangażowana w prowadzone przez prezydencję estońską prace uzgodnieniowe. Projekt rozporządzenia na kolejnym etapie przekazany będzie do konsultacji z PE. Rozporządzenie powinno wejść w życie przed latem 2018 r.

W toku prac nad projektem rozporządzenia ws. EDIDP, Polska akcentowała w szczególności konieczność zapewnienia zrównoważonego rozwoju przemysłu obronnego w całej UE i zapewnienie wszystkim przedsiębiorcom działającym w zakresie przemysłu zbrojeniowego równych warunków dostępu do EDF, w tym do EDIDP. Z inicjatywy Polski w rozporządzeniu zapisano, że udział przedsiębiorstw o średniej kapitalizacji w ubiegającym się o unijne środki wielonarodowym konsorcjum będzie dodatkowo premiowany finansowo. Polska dążyła również do tego, aby możliwe było finansowanie ze środków EDIDP ewentualnych projektów zgłoszonych przez firmy zlokalizowane na terytorium UE, ale kontrolowane przez podmioty spoza UE (np. PZL Mielec). W dokumencie uwzględniony został wniosek Polski o ujęcie w raporcie z implementacji EDIDP informacji o pochodzeniu wspieranych podmiotów. Z naszej inicjatywy doprecyzowano również, że o środki z EDIDP będą mogły ubiegać się zarówno przedsiębiorstwa, jak i instytuty badawcze oraz uczelnie. Wynegocjowane na forum FoP ustalenia można uznać za satysfakcjonujące dla Polski.

Polska brała również udział w podejmowanych na różnych forach UE dyskusjach dot. EDF, dbając również o właściwy przekaz na szczeblu ministrów i szefów państw i rządów (konkluzje Rady Europejskiej z 19.10.2017). Podstawową przesłanką do stanowiska negocjacyjnego Polski było traktowanie przemysłu obronnego jako zasobu strategicznego, który określa nasz potencjał obronny. Wskazywaliśmy, że EDF powinien służyć pluralistycznemu charakterowi Europejskiej Bazy Technologiczno-Przemysłowej Sektora Obronnego (*European Defence Technological and Industrial Base -EDTIB*), a nie dalszej „konsolidacji” sektora obronnego i monopolizacji rynku obronnego przez największych producentów sprzętu i uzbrojenia wojskowego w UE. Podkreślaliśmy potrzebę wspierania tzw. przedsiębiorstw o średniej kapitalizacji (kategoria ta obejmuje część polskich przedsiębiorstw przemysłu obronnego). Zwracaliśmy uwagę na potencjał rozwijania nowych inicjatyw w zakresie rozwoju zdolności i przemysłu obronnego państw UE i NATO w kontekście prac nad EDF, zaznaczając jednocześnie wymóg komplementarności unijnych inicjatyw z sojuszniczym procesem rozwoju zdolności obronnych.

Równolegle, zaangażowane w prace nad EDF i EDIDP resorty (MON, MR i MSZ) podejmowały działania mające na celu zaktywizowanie podmiotów rodzimego przemysłu obronnego. Rząd RP zachęcał polskie przedsiębiorstwa sektora obronnego do uruchomienia bądź włączenia się w wielonarodowe projekty badawcze, programy rozwojowe oraz inicjatywy pozyskiwania zdolności wojskowych w celu ubiegania się o środki dostępne w ramach EDF.

Polska utrzymała na dotychczasowym poziomie zaangażowanie w unijnych misjach cywilnych (ogółem 131 osób) i operacjach wojskowych (ogółem 55 os.): EULEX *Kosovo* (do 114 os.), EUMM *Georgia* (13 os.); EUAM *Ukraine* (2 os.), EUCAP *Sahel Mali* (1 os.), EUPOL COPPS (1 os.), EUFOR *Althea* w Bośni i Hercegowinie (do 50 żołnierzy i pracowników wojska), EUNAVFOR *Atalanta* u wybrzeży Somalii (do 2 żołnierzy), EUNAVFOR *Med Sophia* na Morzu Śródziemnym (1 żołnierz), EUTM *RCA* w Republice Środkowoafrykańskiej (do 2 żołnierzy). Przygotowano podstawy do planowanego zwiększenia zaangażowania w operację EUNAVFOR *Med Sophia* w I połowie 2018 r.

Globalna Strategia UE

W trakcie prezydencji estońskiej kontynuowano proces wdrażania Strategii Globalnej UE (*Shared Vision, Common Approach: A Stronger Europe. A Global Strategy for the EU's Foreign and Security Policy – EUGS*), z naciskiem na obszar bezpieczeństwa i obrony. Podczas Rady do Spraw

Zagranicznych 17.07.2017 uzgodniono priorytety wdrażania Strategii na kolejny rok – kontynuacja działań w zakresie bezpieczeństwa i obrony, odporności (*resilience*) i dyplomacji publicznej, jak również wzmacnianie porządku globalnego opartego na prawie międzynarodowym, w tym promocja multilateralizmu z wiodącą rolą ONZ.

W toku prac nad priorytetowymi działaniami w drugim roku wdrażania Strategii Polska akcentowała potrzebę skoncentrowania na konkretnym wsparciu dla sąsiadów UE, porządku globalnym opartym na prawie międzynarodowym oraz współpracy z ONZ. Konsekwentnie podkreślaliśmy gotowość do aktywnego wsparcia przez PL, jako przyszłego niestałego członka RB ONZ, do wdrażania EUGS w tym zakresie, w tym poprzez zacieśnianie partnerstwa UE-ONZ. Priorytetem dla Polski było także również wzmacnianie odporności sąsiadów UE na zagrożenia wewnętrzne i zewnętrzne oraz zrównoważone zaangażowanie UE na kierunku południowym i wschodnim.

Europejska Polityka Sąsiedztwa

W drugim półroczu 2017 r. kontynuowany był proces wdrażania zrewidowanej Europejskiej Polityki Sąsiedztwa (EPS), skoncentrowany we wschodnim sąsiedztwie na przygotowaniach do Szczytu Partnerstwa Wschodniego, natomiast w południowym sąsiedztwie, na działaniach mających na celu wsparcie zapewnienie stabilności państw regionu, przeciwdziałanie i zwalczanie zagrożenia terrorystycznego, powstrzymanie nielegalnej migracji oraz zapewnienie efektywnego zarządzania granicami. W ślad za komunikatem ws. odporności (*resilience*) z czerwca 2017 r., Rada przyjęła w listopadzie 2017 r. konkluzje ws. wzmacniania odporności państw trzecich. W toku negocjacji Polska opowiadała się za wyeksponowaniem kwestii odporności sąsiadów, zarówno w kontekście wdrażania przeglądu EPS, jak i wzmacniania jej wymiaru bezpieczeństwa, apelując o przedstawienie konkretnych propozycji działań w tym zakresie. Dzięki zabiegom Polski w tekście zawarte zostały odwołania do zwalczania zagrożeń hybrydowych, cybernetycznych oraz komunikacji strategicznej (*StratCom*).

W czasie prezydencji Estonii Polska bardzo aktywnie angażowała się we wzmocnienie *StratCom* UE, szczególnie w odpowiedzi na wrogie działania Rosji w zakresie dezinformacji i propagandy, w tym poprzez wzmocnienie finansowe i kadrowe zespołu zajmującego się komunikacją strategiczną na obszarze wschodnim (*EU East StratCom Task Force*). Na wniosek Polski i siedmiu innych krajów UE (ministrowie SZ wystosowali list do WP Mogherini) w listopadzie 2017 r. odbyła się dyskusja Rady ws. komunikacji strategicznej. Dzięki zabiegom Polski i innych podobnie myślących państw członkowskich, w 2018 r. przewiduje się zwiększenie finansowania *StratCom* do 800 tys. euro w ramach oddzielnej linii budżetowej oraz przeznaczenie 3 mln euro na działania informacyjne w ramach relacji zewnętrznych.

Partnerstwo Wschodnie (PW)

Prace prezydencji estońskiej skoncentrowane były również na przygotowaniu do 5. Szczytu Partnerstwa Wschodniego (PW) 24 listopada 2017 r. w Brukseli. Podstawę dyskusji w ramach przygotowania do Szczytu stanowił zrewidowany dokument dotyczący celów i priorytetów PW "20 deliverables for 2020". Dotyczył on sposobów zacieśniania współpracy z krajami PW w czterech obszarach priorytetowych, zidentyfikowanych podczas poprzedniego Szczytu PW w Rydze: gospodarka, rządy prawa, łączność (sieci transportowe, energetyka) oraz kwestie społeczne.

W okresie prezydencji estońskiej Polska dbała o utrzymanie PW na agendzie UE i inicjowała dyskusję na forum unijnym nt. jego rozwoju. Aktywnie uczestniczyliśmy w przygotowaniach Szczytu oraz negocjowaniu Deklaracji końcowej Szczytu. Na skutek m.in. starań Polski, w części politycznej Deklaracji utrzymany został język Deklaracji ryzyk dot. europejskich aspiracji najbardziej ambitnych państw PW oraz uwzględniono zapisy dotyczące integralności terytorialnej państw PW i rozwiązywania konfliktów terytorialnych w oparciu o międzynarodowy porządek prawny. Dzięki zaangażowaniu prezydencji estońskiej, na marginesie Szczytu podpisano Kompleksową i Poszerzoną Umowę o Partnerstwie pomiędzy UE a Armenią (CEPA). Strona polska zabiegała o to, by nie doszło do opóźnień w podpisaniu umowy z powodów proceduralnych. Podpisano również memoranda nt.

porozumienia ws. rozszerzenia transeuropejskiej sieci transportowej (TEN-T), zawierające mapy kluczowych połączeń infrastrukturalnych, ze wszystkimi państwami PW.

Ukraina

W odniesieniu do konfliktu rosyjsko-ukraińskiego, priorytetem działań Polski na forum UE podczas prezydencji estońskiej było utrzymanie obowiązujących reżimów sankcyjnych UE wobec Rosji osób odpowiedzialnych za sprzeniewierzenie ukraińskich środków publicznych oraz osób i podmiotów, których działania podważały integralność terytorialną, suwerenność i integralność terytorialną Ukrainy. Ponadto Polska zabiegała o utrzymanie w dokumentach UE języka wsparcia politycznego dla Ukrainy w obliczu rosyjskiej agresji, podkreślającego sprawstwo Rosji w wojnie w Donbasie. Kontynuowaliśmy pomoc rozwojową oraz aktywne wsparcie dla wdrażania kluczowych reform na Ukrainie, które mogą przynieść najbardziej odczuwalne i oczekiwane zmiany dla ukraińskiego społeczeństwa (szczególnie reforma samorządowa, reformy oświaty oraz walka z korupcją).

Południowe sąsiedztwo UE

Syria, Jordania i Liban

Polska wspierała zabiegi WP F. Mogherini na rzecz kontynuowania rozmów prowadzonych w Genewie pomiędzy przedstawicielami władz w Damaszk i opozycji syryjskiej, wskazując na potrzebę doprowadzenia w pierwszej kolejności do natychmiastowego dostarczenia pomocy humanitarnej. Poparliśmy decyzję Rady o rozszerzeniu sankcji na przedstawicieli reżimu syryjskiego odpowiedzialnych za ofiary wśród ludności cywilnej. Podczas prezydencji estońskiej Polska w ramach pomocy humanitarnej kontynuowała także zaangażowanie we wspieranie państw regionu przyjmujących syryjskich uchodźców (Jordania, Liban, Irak).

Polska udzieliła politycznego poparcia dla Planu ONZ wobec Libii, zaproponowanego przez specjalnego wysłannika ONZ, G. Salamé. Zdecydowała też o przekazaniu dodatkowego wsparcia finansowego w wysokości ok. 7 mln euro do Funduszu Powierniczego UE na rzecz Afryki (EUTF) z przeznaczeniem m.in. na pomoc dla Libii oraz 50 mln euro do Europejskiego Banku Inwestycyjnego na wdrożenie Inicjatywy Wsparcia Gospodarczego (*Economic Resilience Initiative*) na rzecz uchodźców i społeczności goszczących. W czasie prezydencji estońskiej Polska ogłosiła decyzję o wzmocnieniu swojego zaangażowania w misję EUNAVFOR *Med Sophia* poprzez skierowanie dodatkowo 3 oficerów do Dowództwa Operacji w Rzymie, wydzielenie zespołu abordażowego i wydzielenie samolotu rozpoznawczego An-28B1R. Ponadto delegowaliśmy pracownika MSZ do misji EUBAM *Libya* na stanowisko *Political Officer*.

Podczas prezydencji estońskiej Polska wspierała międzynarodowe wysiłki na rzecz rozwiązania konfliktu bliskowschodniego. W odniesieniu do decyzji prezydenta USA ws. statusu Jerozolimy, podobnie jak większość państw UE i WP F. Mogherini, podkreślaliśmy, że kwestia ta powinna być częścią rozwiązania pokojowego. Na forum UE zabiegaliśmy m.in. o możliwie szybkie zwołanie Rady Stowarzyszeniowej UE-Izrael, która powinna stanowić okazję również do omówienia relacji izraelsko-palestyńskich.

Podczas prezydencji estońskiej Polska uczestniczyła w pracach na rzecz wzmocnienia relacji UE z krajami Maghrebu, w ramach implementacji zrewidowanej EPS.

W trakcie prezydencji estońskiej, Polska angażowała się na rzecz stabilizacji Iraku w wymiarze politycznym i praktycznym. Poparliśmy utworzenie i uruchomienie unijnej misji EUAM Iraq (*EU Security Sector Reform Advise and Assist Mission*) – w październiku 2017 r. Rada do Spraw Zagranicznych podjęła w tej sprawie decyzję. Od 1 lipca 2017r. nastąpiło zwiększenie składu Polskiego Kontyngentu Wojskowego w Iraku z 80 do 130 żołnierzy i pracowników wojska oraz 10 żołnierzy stanowiącego odwód w kraju.

W II półroczu 2017r., w zakresie relacji z Iranem, Polska wspierała zabiegi WP F. Mogherini na rzecz otwarcia delegatury UE w Teheranie. Polska dyplomacja poparła działania unijne dążące do zachowania postanowień porozumienia ws. irańskiego programu atomowego (JCPOA).

Relacje z pozostałymi regionami i państwami trzecimi

USA i Kanada

Podczas prezydencji estońskiej Polska kontynuowała zaangażowanie na rzecz umacniania relacji UE-USA oraz UE-Kanada. Polska opowiadała się za możliwie szybkim zwołaniem Rady Energetycznej UE-USA w pierwszej połowie 2018 r.

Polska angażowała się także w rozwijanie dialogu politycznego UE z Kanadą, którego dynamika została nadana poprzez podpisanie Porozumienia o Partnerstwie Strategicznym (*Strategic Partnership Agreement*). W II półroczu 2017 prace w tym zakresie koncentrowały się na organizacji pierwszego spotkania Wspólnego Komitetu Ministrów UE-Kanada (*Joint Ministerial Committee*), które odbyło się w dniu 4 grudnia 2017r.

Federacja Rosyjska

Druga połowa 2017 r. nie przyniosła przełomu w relacjach UE-Rosja. Z uwagi na kontynuację agresywnych działań Rosji w Donbasie i brak postępów w realizacji porozumień mińskich, jak również w kwestii Krymu, współpraca miała ograniczony charakter. Spotkanie Mogherini-Ławrow w dniu 11 lipca 2017 r. w Brukseli przyniosło jedynie przypomnienie stanowiska UE w odniesieniu do konfliktu w Donbasie, przy braku pozytywnych sygnałów ze strony Rosji. Priorytetem Polski pozostawało utrzymanie jednolitego i spójnego stanowiska UE w odniesieniu do Rosji. Sprzeciwialiśmy się rosyjskim próbom rozbijania jedności UE; wyrażaliśmy zdecydowany sprzeciw wobec planów budowy gazociągu Nord Stream 2.

Kontynuowana była polityka sankcji UE wobec Rosji. W dniu 14 września 2017 r. UE przedłużyła do 15 marca 2018 r. zakazy wizowe i decyzje o zamrożeniu aktywów (tzw. II faza sankcji), które dotyczą aktualnie 149 osób oraz 38 przedsiębiorstw i organizacji zaangażowanych w działania skierowane przeciwko integralności terytorialnej Ukrainy, jak również firm z Krymu i Sewastopola skonfiskowanych bądź odnoszących korzyści wbrew ukraińskiemu prawu. W grudniu 2017 r. RE podjęła decyzję o przedłużeniu o kolejne pół roku sankcji sektorowych wobec Rosji. Nadal obowiązywały sankcje „krymskie” (m.in. zakaz importu dóbr bez ukraińskich certyfikatów, inwestycji, turystyki). Polska nie tylko aktywnie zabiegała o kontynuację polityki sankcyjnej UE wobec Rosji wobec niewdrażania porozumień mińskich, ale także była w gronie inicjatorów ich poszerzenia o dodatkowe nazwiska.

Azja Centralna

Głównym wydarzeniem w zakresie stosunków UE-Azja Centralna podczas prezydencji estońskiej było spotkanie ministerialne w Samarkandzie (9-10 listopada 2017 r.) z udziałem WP F. Mogherini. Spotkanie było okazją do podsumowania 10 lat funkcjonowania Strategii UE dla Azji Centralnej. Polska kontynuowała poparcie dla rozmów UE-Kazachstan ws. umowy o ułatwieniach wizowych (*Visa Facilitation Agreement, VFA*).

Kraje ASEAN

W relacjach z państwami Stowarzyszenia Narodów Azji południowo-Wschodniej (ASEAN) Rada przyjęła w grudniu 2017 r. konkluzje dot. Tajlandii, znoszące część dotychczasowych ograniczeń w związku z pozytywnymi krokami rządu w kierunku demokratyzacji. UE zobowiązała się do wspierania społeczeństwa obywatelskiego i obrońców praw człowieka, a także wyraziła gotowość do wznowienia kontaktów politycznych i pogłębienia współpracy UE-Tajlandia. Ponadto, w wobec Mjanmy w konkluzjach z października 2017 r. Rada wezwała rząd tego państwa do natychmiastowego zakończenia działań militarnych, przestrzegania praw człowieka, ochrony ludności cywilnej i zapewnienia uchodźcom bezpiecznego powrotu do miejsc zamieszkania.

W okresie prezydencji estońskiej kontynuowano również prace nad pogłębieniem relacji handlowych z państwami ASEAN.

Chiny

W II półroczu 2017 r. w relacjach UE-Chiny dominowały zagadnienia gospodarcze.

Polska pozostawała zaangażowana w dyskusje dot. platformy *connectivity* UE-Chiny, której dynamika w ostatnim okresie nieco osłabła. Aktywnie monitorowaliśmy też przeprowadzone w II półroczu 2017 r. rundy dialogów UE-ChRL dot. kontaktów międzyludzkich, spraw prawnych oraz kwestii cyfrowych.

Koreańska Republika Ludowo-Demokratyczna (KRLD)

W trakcie prezydencji estońskiej Polska brała aktywny udział w procesie przygotowywania sankcji autonomicznych UE wobec KRLD w związku z przeprowadzeniem przez ten kraj kolejnego testu nuklearnego i prób balistycznych, oraz podejmowaniem działań zagrażających stabilności i pokojowi w regionie.

Afganistan

Polska brała aktywny udział w wypracowywaniu tekstu Strategii UE w sprawie Afganistanu oraz konkluzji Rady z października 2017 r., podkreślających cztery obszary priorytetowe działań UE: wspieranie pokoju, stabilności i bezpieczeństwa w regionie; wzmacnianie demokracji; wspieranie rozwoju gospodarczo-społecznego oraz odpowiedź na wyzwania związane z migracją.

Afryka Subsaharyjska

Agenda współpracy UE z państwami Afryki Subsaharyjskiej w II połowie 2017 r. była skupiona wokół problematyki bezpieczeństwa, migracji (w tym w kontekście sytuacji w Libii), poprawy możliwości inwestycyjnych i handlowych, wsparcia dla tworzenia nowych miejsc pracy oraz priorytetów współpracy Unii Afrykańskiej (UA) i UE w horyzoncie strategicznym po 2020 r. Najważniejszym wydarzeniem w tym okresie był Szczyt UE-UA w Abidżanie (29-30 listopada 2017 r.) z udziałem premier B. Szydło. Tematem przewodnim Szczytu była kwestia inwestowania w młodzież w kontekście zrównoważonego rozwoju. Podczas Szczytu Polska poparła deklarację na rzecz przeciwdziałania źródłowym przyczynom migracji w państwach afrykańskich oraz na rzecz podjęcia wszelkich niezbędnych działań w celu zapewnienia pomocy i ułatwienia repatriacji migrantów do krajów pochodzenia i znalezienia trwałych rozwiązań na rzecz uchodźców. Potwierdzone zostało zwiększenie zaangażowania Polski w operację EUNAVFOR *Med Sophia*. Zadeklarowaliśmy również wsparcie wspólnej operacji *Frontex Tryton*. W okresie prezydencji Estonii Polska poparła propozycje dotyczące wykorzystania funkcjonujących w regionie Sahelu misji i operacji WPBiO (EUCAP *Sahel Niger* i EUCAP *Sahel Mali* oraz EUTM *Mali*) w obszarze budowy zdolności partnerów miejscowych w walce z przemytem migrantów i handlem ludźmi. Rząd RP poparł także planowane zwiększenie możliwości operacyjnych misji *EUBAM Libya* oraz wysiłki międzynarodowe, w tym UE, skierowane na tworzenie i funkcjonowanie połączonych sił państw G5 Sahel¹⁷, których celem jest poprawa bezpieczeństwa i walka z międzynarodowym terroryzmem w regionie. Uczestniczyliśmy również w wypracowywaniu stanowiska UE odnośnie do przyszłości relacji UE-Afryka po wygaśnięciu w 2020 r. umowy z Kotonu w odniesieniu do grupy państw AKP.

W ramach nadawania nowej dynamiki współpracy dwustronnej z partnerami afrykańskimi kontynuowano proces uruchamiania ambasad w Dar es-Salaam (Tanzania) oraz w Dakarze (Senegal).

Relacje UE z Ameryką Łacińską

¹⁷ Połączone Siły państw grupy G5 Sahel (Mali, Mauretania, Burkina Faso, Czad, Niger) to grupa bojowa, której mandat obejmuje m.in. zwalczanie przestępczości zorganizowanej (w tym przemytu ludzi i narkotyków), terroryzmu oraz stabilizację stref przygranicznych.

W okresie prezydencji estońskiej, dzięki wspólnym staraniom państw członkowskich UE, w tym Polski, Rada w listopadzie 2017 r. przyjęła sankcje wobec Wenezueli (aneks zawierający nazwiska osób objętych środkami ograniczającymi może zostać przyjęty na początku 2018 r.). Polska angażowała się w przygotowania do III Szczytu szefów państw i rządów UE-CELAC w San Salvador w październiku 2017 r. (szczyt ostatecznie został przełożony ze względu na sytuację w Wenezueli). Polska zaangażowana była w prace nad Umową Stowarzyszeniową UE-MERCOSUR oraz nad uaktualnieniem Umowy Globalnej z Meksykiem, a także Umowy Stowarzyszeniowej UE-Chile. Istotną częścią relacji UE-AŁIK pozostawał dialog na rzecz praw człowieka.

W okresie prezydencji estońskiej Prezydent RP podpisał ustawę o ratyfikacji Umowy ustanawiającej Międzynarodową Fundację UE-LAC (16 października 2017 r.), jak również ustawę o ratyfikacji umowy o Dialogu Politycznym i Współpracy UE-Kuba (22 listopada 2017 r.).

3.2.3.2. Polityka rozszerzenia

Prezydencja estońska w swoim programie nie wymieniała rozszerzenia wśród najważniejszych priorytetów. Jednak poparcie Estonii dla polityki rozszerzenia było widoczne podczas prezydencji (Estonia należy do tzw. Grupy Tallińskiej skupiającej państwa członkowskie „przyjaciół rozszerzenia”). Przez cały okres przewodnictwa Polska wspierała działania Estonii na rzecz postępów procesu integracji – zarówno na poziomie grup roboczych Rady, jak i na szczeblu politycznym.

Za prezydencji estońskiej doszło do istotnego zdynamizowania polityki rozszerzenia - w związku z zapowiedziami zawartymi w Orędziu o stanie Unii J.-C. Junckera, pojawieniem się 2025 r. jako orientacyjnej daty akcesji Czarnogóry i Serbii oraz ogłoszeniem przez KE, że w lutym 2018 r. opublikuje strategię akcesji dla Bałkanów Zachodnich („Strategia na rzecz pomyślnego przystąpienia do UE Serbii i Czarnogóry, głównych państw kandydujących z Bałkanów Zachodnich, ze szczególnym uwzględnieniem praworządności, praw podstawowych i walki z korupcją oraz ogólnej stabilności w regionie”). Polska od momentu ogłoszenia planów KE angażowała się na rzecz ambitnej strategii w kontaktach z Dyrekcją Generalną NEAR, współpracując w tym zakresie z prezydencją estońską i innymi państwami podzielającymi stanowisko sprzyjające polityce rozszerzenia (*like-minded*).

Starania prezydencji estońskiej były widoczne podczas całego półrocza na poziomie technicznym (otwieranie i zamykanie rozdziałów). Polska wspierała plany prezydencji w tym zakresie, co przekładało się na zaangażowanie resortów w terminowe przedstawianie na forum grupy roboczej COELA stanowiska RP wobec rozdziałów, które prezydencja planowała otworzyć w grudniu 2017 r. Podczas *Intergovernmental Conference* (IGC) 11 grudnia 2017 r. otwarto po dwa rozdziały z Czarnogórą (2 „Swobodny przepływ pracowników” i 3 „Swoboda przedsiębiorczości i swoboda świadczenia usług”) i z Serbią (6 „Prawo spółek” i 30 „Stosunki zewnętrzne”).

Za prezydencji estońskiej utrzymywał się status quo w relacjach z UE z Turcją. Wbrew początkowym założeniom nie udało się powrócić do dyskusji nad mandatem dla modernizacji unii celnej. Rozpoczęła się także dyskusja o reorientacji funduszy pomocy przedakcesyjnej IPA. Polska podtrzymywała swoje stanowisko, sprzeciwiając się przerwaniu negocjacji akcesyjnych z Turcją.

3.2.3.3. Polityka rozwojowa i pomoc humanitarna

W okresie sprawowania przewodnictwa w Radzie UE przez Estonię przedstawiciele Polski brali aktywny udział w pracach grupy roboczej Rady ds. współpracy na rzecz rozwoju (CODEV). Najważniejszymi tematami prac grupy było omawianie projektu konkluzji Rady ws. potrzeb i możliwości wpływu technologii cyfrowych i informacyjnych na rozwój w krajach partnerskich UE – Polska podkreślała potrzebę zachowania równowagi geograficznej w promowaniu technologii cyfrowych nie tylko w Afryce, ale również w krajach sąsiedzkich UE; oraz projektu konkluzji Rady

w sprawie budowania zdolności krajów rozwijających się do uczestniczenia w globalnym rynku i prowadzenia polityki handlowej.

W zakresie pomocy rozwojowej wobec krajów Afryki, Karaibów i Pacyfiku (AKP), dyskusje w grupie roboczej Rady UE ds. AKP koncentrowały się w dalszym ciągu wokół przyszłego kształtu relacji UE-AKP w związku z wygaśnięciem na początku 2020 r. Umowy o partnerstwie między członkami grupy państw Afryki, Karaibów i Pacyfiku z jednej strony, a Wspólnotą Europejską i jej Państwami Członkowskimi z drugiej strony, podpisanej w Kotonu 23 czerwca 2000 r., zwanej Umową z Kotonu (UzK). Polska brała aktywny udział w tej dyskusji i przede wszystkim podkreślała poważne wątpliwości co do rzeczywistej skuteczności UzK. W grudniu 2017 r. kolegium komisarzy przyjęło propozycję mandatu negocjacyjnego w formie rekomendacji dla decyzji Rady upoważniającej otwarcie negocjacji umowy o partnerstwie UE-AKP. Propozycja ta została już przedstawiona państwom członkowskim UE i będzie przedmiotem dalszych prac w grupie roboczej ds. AKP w pierwszej połowie 2018 r.

W obszarze realizacji polityki humanitarnej na forum Unii Europejskiej przedstawiciele Polski aktywnie uczestniczyli w pracach grupy roboczej Rady UE ds. pomocy humanitarnej i pomocy żywnościowej (COHAFA). Główne obszary priorytetowe prezydencji estońskiej to przedłużające się wymuszone przesiedlenia, reagowanie na kryzysy oraz proces sprawozdawczy z realizacji zobowiązań po Światowym Szczycie Humanitarnym.

W ramach obszaru priorytetowego dot. przedłużających się przesiedleń, w wyniku silnego poparcia inicjatywy przez Polskę, grupa COHAFA odbyła pierwszą misję terenową we Wschodniej Ukrainie odwiedzając tereny graniczące z linią kontaktową oraz Kijów, Kramatorsk, Słowiańsk i Czasiw Jar.

Podczas prezydencji estońskiej odbyło się ponadto drugie spotkanie dyrektorów generalnych państw członkowskich UE odpowiedzialnych za pomoc humanitarną w dniu 2 października 2017 r. w Brukseli. Wśród omawianych tematów znalazły się: efektywność kosztowa udzielanej pomocy, zarządzanie ryzykiem podczas sytuacji kryzysowych oraz przemoc ze względu na płeć w sytuacjach kryzysowych.

W okresie prezydencji estońskiej przedstawiciele Polski brali aktywny udział w posiedzeniach Rady Funduszu Powierniczego w odpowiedzi na Kryzys Syryjski (MADAD), Komitetu Sterującego Unijnego Instrumentu na rzecz Uchodźców w Turcji (tzw. Instrumentu Tureckiego) oraz Europejskiego Funduszu Powierniczego na rzecz Afryki (*EUTF Africa*).

3.3. Cyfrowa Europa ze swobodą przepływu danych

3.3.1. Jednolity rynek cyfrowy

Szczyt cyfrowy w Tallinnie i swoboda przepływu danych

Prezydencja Estonii zorganizowała pierwszy w historii szczyt europejski poświęcony wyłącznie zagadnieniom cyfrowym w Tallinnie, 29 września 2017 r. Poprzez swój aktywny udział Polska nadała nowy impuls dyskusji o sektorze cyfrowym w UE oraz upowszechniła potrzebę omawiania zagadnień cyfrowych na najwyższym poziomie politycznym w UE - szefów państw i rządów. Dzięki zaangażowaniu Polski wyniki szczytu znalazły odzwierciedlenie w konkluzjach październikowej RE, które określiły hierarchię ważności cyfrowych inicjatyw UE oraz wskazały pożądane terminy ich realizacji.

W następstwie wielomiesięcznych wysiłków dyplomatycznych polskiego rządu KE opublikowała wniosek legislacyjny dotyczący swobodnego przepływu danych nieosobowych w UE. Polska wzięła aktywny udział w pierwszej, bardzo intensywnej fazie prac nad projektem, podkreślając konsekwentnie potrzebę zapewnienia zasady swobodnego przepływu danych nieosobowych w UE

oraz ograniczenia do minimum wyjątków od tej reguły (a konkretnie do bezpieczeństwa publicznego). Polska zwracała szczególną uwagę na to, iż:

- rozbudowywanie katalogu wyjątków hamowałoby rozwój jednolitego rynku o konkurencyjnym charakterze;
- dalsze prace powinny się skupić na zapewnieniu w ramach samoregulacji wzajemnego uznawania schematów certyfikacji w oparciu o normy europejskie oraz na wyraźnym określeniu statusu danych mieszanych;
- niezbędne jest objęcie zakresem rozporządzenia sektora publicznego, ponieważ jest on dużym generatorem danych nieosobowych.

Podczas licznych dyskusji m.in. w trakcie posiedzenia Rady UE ds. Transportu, Telekomunikacji i Energii 4 grudnia 2017 r., Polska podkreślała, że ważne jest, aby pójść krok dalej i zmienić podejście do zarządzania danymi nieprzetworzonymi i dostępu do nich na bardziej ambitne. Polska wskazywała także na potrzebę wykorzystania efektu skali, który daje jednolity rynek cyfrowy w celu zniesienia barier, tak by poprawić warunki dla powstania gigantów cyfrowych w Europie.

Zaangażowanie Polski przybliżyło zakończenie pierwszej fazy prac nad inicjatywą - przyjęcie częściowo satysfakcjonującego mandatu dla Rady do negocjacji z PE w 2018 r. Polska poparła go, wskazując jednocześnie, że stanowi on dla Polski trudny kompromis i wyraziła nadzieję na poprawienie jakości projektu w ramach dalszego procesu legislacyjnego.

Aktywność Polski w pracy nad projektem rozporządzenia sprzyjała stworzeniu warunków do rozwoju gospodarki opartej o dane w ramach UE. W konsekwencji przyczyni się to do zwiększenia konkurencji oraz poprawy warunków rozwoju zarówno dla przedsiębiorstw, jak i administracji publicznej.

Dostarczanie treści cyfrowych oraz sprzedaż towarów przez Internet

Inicjatywa ustawodawcza w sprawie zharmonizowanych przepisów dotyczących dostarczania treści cyfrowych oraz sprzedaży towarów przez Internet, która została zapowiedziana w Strategii Jednolitego Rynku Cyfrowego, składa się z dwóch inicjatyw:

- projektu dyrektywy PE i Rady w sprawie niektórych aspektów umów o dostarczanie treści cyfrowych,
- projektu dyrektywy w sprawie niektórych aspektów umów sprzedaży towarów zawieranych przez Internet lub w inny sposób na odległość.

W dniu 8 czerwca 2017 r. Rada WSiSW przyjęła podejście ogólne do pierwszego z ww. projektów. Projekt ten uwzględnia najważniejsze postulaty, jakie Polska zgłaszała w toku negocjacji. W szczególności, zgodnie z polskimi postulatami, projekt zakłada, że konsument będzie miał prawo wyboru środka ochrony w przypadku niezgodności treści cyfrowych z umową.

W odniesieniu do drugiego projektu, podczas prezydencji estońskiej trwały prace w odniesieniu do projektu dyrektywy ws. niektórych aspektów umów sprzedaży towarów zawieranych przez Internet lub w inny sposób na odległość. W toku prac legislacyjnych w Radzie, zdecydowana większość państw członkowskich, w tym Polska, opowiedziała się za rozszerzeniem jej zakresu przedmiotowego o sprzedaż bezpośrednią. Uzasadnieniem dla takiego rozszerzenia był brak racjonalnych przesłanek za utrzymywaniem dwóch reżimów odpowiedzialności z tytułu niezgodności towaru z umową, zróżnicowanych tylko ze względu na sposób zawarcia umowy. W konsekwencji KE przedstawiła 31 października 2017 r. zmieniony wniosek w sprawie niektórych aspektów umów sprzedaży towarów. Prace na poziomie eksperckim znajdują się na początkowym etapie. Polska pozytywnie ocenia rozszerzenie zakresu przedmiotowego projektu dyrektywy o umowy sprzedaży zawierane w sposób tradycyjny, co pozwoli na zachowanie jednolitego reżimu prawnego (w tym zasad odpowiedzialności z tytułu niezgodności towaru z umową) dla wszystkich umów sprzedaży niezależnie od sposobu ich zawarcia.

Rozporządzenie ws. geoblokowania

Polska brała aktywny udział w dalszym negocjowaniu projektu rozporządzenia. W toku prac nad poprawkami komisji ds. rynku wewnętrznego i ochrony konsumenta PE (IMCO), Polska prezentowała negatywne stanowisko w szczególności odnośnie do propozycji PE ws. rozszerzenia zakresu regulacji o usługi nieaudiowizualne chronione prawem autorskim (muzyka, gry, oprogramowanie i e-booki). Polska podkreślała, że brak jest analizy skutków takiego rozszerzenia na poszczególne sektory kreatywne, jak również wskazywała na krytyczne głosy przedstawicieli tych branż w kraju. Jej stanowisko podzielały także inne państwa członkowskie.

Polska uczestniczyła w posiedzeniach grupy roboczej Rady UE ds. konkurencyjności i wzrostu, podczas których uzgadniano przedmiotowe dossier. Po intensywnych negocjacjach, podczas posiedzenia COREPER w dniu 16 listopada 2017 r. Polska poparła udzielenie prezydencji mandatu do negocjacji z Parlamentem Europejskim w oparciu o tekst rozporządzenia uzgodniony na tym posiedzeniu. Tekst uwzględniał postulaty zgłaszane przez Polskę, w szczególności w zakresie wyłączenia nieaudiowizualnych usług chronionych prawem autorskim.

20 listopada 2017 r. odbył się kolejny trilog z PE, podczas którego udało się osiągnąć wstępne porozumienie. W pełni wychodzi ono naprzeciw polskim oczekiwaniom. W dniu 29 listopada 2017 r. COREPER zaakceptował porozumienie.

Rozporządzenie ws. jednolitego portalu cyfrowego

Zgodnie ze stanowiskiem Rządu przyjętym na posiedzeniu KSE w dniu 14 czerwca 2017 r. przedstawiciele Polski, popierając cel rozporządzenia, zabiegali o jak najkorzystniejsze zapisy podczas prac na poziomie grupy roboczej ds. konkurencyjności i wzrostu.

Zarówno prezydencja, jak i KE narzuciły wyjątkowo szybkie tempo uzgodnień. Posiedzenia zwoływane były w krótkich (tygodniowych) odstępach czasu, co bardzo utrudniało rzetelną analizę dokumentów i konsultacji w ramach administracji.

Rozporządzenie nakłada na państwa członkowskie obowiązek ucyfrowienia i udostępnienia, zarówno w ramach danego państwa członkowskiego jak i transgranicznie, szeregu usług i odpowiadających im procedur administracyjnych (na szczeblu centralnym, regionalnym i lokalnym).

W wyniku dyskusji na poziomie grupy roboczej udało się uzyskać wiele ustępstw ze strony prezydencji i KE. Z listy usług/procedur wykreślono wniosek o wydanie dowodu osobistego/paszportu oraz doprecyzowano zapis w odniesieniu do rejestracji pojazdu; wykreślono uprawnienia KE do wydania aktów delegowanych (art. 21 i art. 34); doprecyzowano kwestię tłumaczeń i kosztów; dodano doprecyzowanie dot. ułatwienia korzystania z repozytorium przez zastosowanie interfejsów API (motyw 33); wydłużono okres wejścia w życie na poszczególne/kluczowe artykuły/obszary, w tym art. 5 i art. 12 (art. 37). Osiągnięty postęp na poziomie eksperckim i COREPER I pozwolił na przyjęcie podejścia ogólnego na posiedzeniu Rady ds. Konkurencyjności w dniu 30 listopada 2017 r.

Prawo autorskie

W obszarze prawa autorskiego kontynuowano prace nad pakietem propozycji przedstawionych w ramach Strategii Jednolitego Rynku Cyfrowego. W odniesieniu do projektu rozporządzenia ustanawiającego przepisy dotyczące wykonywania praw autorskich i praw pokrewnych mające zastosowanie do niektórych transmisji online prowadzonych przez organizacje radiowe i telewizyjne oraz do retransmisji programów telewizyjnych i radiowych uzgodniono stanowisko na potrzeby negocjacji z PE w ramach trilogu. Wypracowany kompromis dotyczący tzw. zasady państwa pochodzenia, stosowanej na potrzeby świadczenia przez nadawców dodatkowych usług online, jest oparty na propozycji zgłaszanej przez Polskę, aby zasada ta była ograniczona wyłącznie do produkcji własnych nadawcy. Natomiast w odniesieniu do obowiązkowego zbiorowego zarządzania przy zawieraniu umów licencyjnych na reemitowanie programów radiowych i telewizyjnych uwzględniono

sugestie Polski zmierzające do zapewnienia spójności pomiędzy projektowanym aktem prawnym a dyrektywą 93/83/EWG, którą akt ten uzupełnia.

Prezydencja prowadziła ponadto intensywne prace nad projektem dyrektywy ws. praw autorskich na jednolitym rynku cyfrowym oraz projektem rozporządzenia. Z uwagi na stopień rozbieżności pomiędzy państwami członkowskimi prace te będą kontynuowane podczas kolejnej prezydencji, przy czym ostatnia kompromisowa propozycja uwzględnia szereg uwag zgłaszanych przez Polskę do przepisów dotyczących dozwolonego użytku. Z kolei w odniesieniu do jednego z elementów projektu budzących najwięcej kontrowersji, tj. przyznania wydawcom prasy nowego prawa pokrewnego, w kompromisowej propozycji prezydencji zamieszczono dwa alternatywne rozwiązania, z których jedno jest oparte na polskiej propozycji, aby wydawcom prasy – zamiast prawa pokrewnego – przyznać domniemanie nabycia praw od autora. Wybór pomiędzy tymi alternatywami będzie wymagać decyzji politycznej na szczelbu COREPER lub Rady.

W sektorze audiowizualnym, w trakcie prezydencji estońskiej trwały dalsze prace na grupie roboczej ds. audiowizualnych nad nowelizacją dyrektywy o audiowizualnych usługach medialnych (*Audiovisual Media Services Directive*). W maju 2017 r. Rada, po dyskusji, przyjęła podejście ogólne. Podczas prezydencji estońskiej prace te wyhamowały na etapie trilogu w kontekście uwag PE.

Polska zgodnie z instrukcją podkreślała, że projekt ogólnego podejścia nadal nie jest satysfakcjonujący, niemniej nie zgłosiła swojego sprzeciwu, zaznaczając, iż nieuwzględnienie polskich postulatów na dalszych etapach prac nad projektem będzie skutkowało sprzeciwem podczas przyjmowania ostatecznego tekstu dyrektywy.

Najwięcej kontrowersji, z punktu widzenia Polski, wzbudzają przepisy związane z ochroną interesu publicznego, w tym interesów osób małoletnich i konsumentów, przed naruszeniami ze strony nadawców podlegających jurysdykcji innego państwa członkowskiego. Zdaniem Polski na podstawie obecnie obowiązujących przepisów nadawca kierujący swój program w całości na terytorium państwa docelowego jest obowiązany stosować surowsze przepisy ogólnego interesu publicznego przyjęte w tym państwie. Skuteczność tego przepisu dyrektywy jest znacząco ograniczona poprzez konieczność udowodnienia intencji naruszenia prawa państwa docelowego, co jest w praktyce niemożliwe.

E-zdrowie

Przedstawiciele Polski wzięli udział w konferencji „Zdrowie obywateli: innowacje w zakresie e-zdrowia w celu osiągnięcia celów istotnych dla pacjentów” organizowanej w formule okrągłego stołu dla przedstawicieli wysokiego szczebla z państw członkowskich. Dyskusja w ramach okrągłego stołu wykazała, że państwa członkowskie znajdują się na różnych poziomach zaawansowania, jeśli chodzi o lokalne wdrożenia narzędzi e-zdrowia. Istnieje powszechne zrozumienie dla głównych kierunków cyfryzacji ochrony zdrowia i towarzyszących im procesów (lepszego zorientowania systemów na potrzeby pacjenta, upodmiotowienia pacjenta, konieczności regulacji wymiany danych zdrowotnych i zasadności wprowadzenia standardów wymiany transgranicznej). Państwa członkowskie diagnozują jednocześnie brak przełożenia wypracowanych dotychczas wspólnych stanowisk na realną współpracę i mierzalne efekty – oczekiwane jest wykorzystanie wypracowanych postaw w celu centralizacji działań w zakresie zdrowia cyfrowego na poziomie UE.

W grudniu 2017 r. Rada przyjęła konkluzje dotyczące zdrowia w społeczeństwie cyfrowym. Konkluzje wpisują się w aktualne działania w zakresie e-zdrowia prowadzone na forum europejskim – m.in. przegląd i aktualizację Strategii Jednolitego Rynku Cyfrowego (m.in. cyfryzacja w obszarze zdrowia, cyberbezpieczeństwo, transgraniczna wymiana danych medycznych).

Zadania państw członkowskich i KE, o których mowa w konkluzjach, mieszczą się w zakresie aktualnego i proponowanego Wieloletniego Planu Pracy Sieci e-zdrowia na lata 2018-2021. KE pracuje nad przygotowaniem komunikatu ws. potrzebnych narzędzi i rozwiązań w obszarze e-

zdrowia, zgodnych z przepisami dotyczącymi ochrony danych osobowych, praw pacjenta oraz identyfikacji elektronicznej w odniesieniu do:

- prawa do bezpiecznego dostępu do danych medycznych i umożliwienia transgranicznego udostępniania tych danych,
- wspierania infrastruktury na rzecz danych w celach naukowo-badawczych (profilaktyka, opieka koordynowana oraz choroby rzadkie i zakaźne),
- poprawy komunikacji pomiędzy pacjentami a personelem medycznym w kontekście profilaktyki, *patient empowerment*, jakości opieki koordynowanej (w szczególności w przypadku chorób przewlekłych) w celu poprawy efektywności systemów opieki zdrowotnej.

Szczyt zdrowia cyfrowego (Digital Health Summit)

Przedstawiciel Polski podczas Szczytu zdrowia cyfrowego (*Digital Health Summit*) przedstawił kluczowe informacje dotyczące rozwoju e-zdrowia w Polsce. Wspomnił m.in. o działaniach podejmowanych na poziomie strategicznym, tj. przygotowaniu strategii e-zdrowia na lata 2018-2022 oraz utworzeniu programu e-zdrowia. Ponadto przedstawił informacje o działaniach podejmowanych na poziomie operacyjnym, tj. o najważniejszych projektach z obszaru e-zdrowia, w tym o Projekcie P1 „Elektroniczna platforma udostępniania danych o zdarzeniach medycznych” oraz wprowadzeniu e-recepty i e-skierowania. Zasygnalizował również planowane wdrożenie projektów: e-usługi, e-krew oraz Budowa Systemu Informatycznego Narodowego Płatnika.

E-sprawiedliwość

W dniach 19-20 października 2017 r. w Tallinnie odbyła się konferencja poświęcona przyszłości e-sprawiedliwości. Podczas konferencji eksperci – tak prawnicy, jak informatycy – debatowali o nowoczesnych rozwiązaniach cyfrowych, niezbędnych dla rozwoju e-sprawiedliwości. Prezydencja estońska przedstawiła ogólne podsumowanie podjętych przez siebie działań w tym zakresie w toku roboczego lunchu ministrów sprawiedliwości podczas posiedzenia Rady WSISW w dniu 8 grudnia 2017 r.

Usługi Pocztowe

Podczas prac prezydencji estońskiej odbywały się trilogi do projektu rozporządzenia PE i Rady w sprawie transgranicznych usług doręczania paczek. Polska uznaje za satysfakcjonujący kierunek wypracowanych zmian.

W trakcie uzgodnień Polska popierała te rozwiązania, które per saldo nie powodują zwiększenia wydatków sektora finansów publicznych. Podnosiła także, że wprowadzanie kolejnych obowiązków na operatorów wyznaczonych jest nieproporcjonalne z punktu widzenia zachowania warunków przejrzystości i niedyskryminacji.

Zaproponowane zmiany w pewnym stopniu zwiększają obciążenia administracyjne przedsiębiorców i administracji publicznej (ich skala zależy będzie od rozwiązań organizacyjnych przyjętych przez krajowe organy regulacyjne), jednak tworzą podstawy prawne do podejmowania przez państwa członkowskie działań racjonalizujących funkcjonowanie rynku doręczeń paczek. Trudno natomiast przesądzać o efektywności przyjętych rozwiązań, biorąc pod uwagę dużą swobodę krajowych organów regulacyjnych co do sposobu i zakresu stosowania rozporządzenia. Efektywność ta będzie oceniana w ramach przygotowywanych przez Komisję Europejską raportów ewaluacyjnych.

3.3.2. Telekomunikacja (w tym negocjacje Europejskiego Kodeksu Łączności Elektronicznej)

Podczas prezydencji estońskiej Polska wzięła aktywny udział w kolejnym etapie prac nad przeglądem ram regulacyjnych dla sektora łączności elektronicznej, w tym w kształtowaniu wytycznych do negocjacji Rady UE z PE ws. projektu Europejskiego Kodeksu Łączności Elektronicznej. Zaangażowanie Polski pozwoliło na uwzględnienie czołowych polskich postulatów, w szczególności dotyczących zasad

zarządzania widmem radiowym, wsparcia dla inwestycji w sektorze telekomunikacyjnym oraz przeciwdziałania nadużyciom.

Polska zwracała uwagę, m.in. na konieczność:

- zapewnienia prostoty przepisów i przewidywalności regulacyjnej,
- ograniczenia obciążeń dla najnowocześniejszych sieci,
- harmonizacji widma radiowego na poziomie UE uwzględniającą uwarunkowania poszczególnych krajów, szczególnie graniczących z krajami spoza UE,
- wzmocnienia grupy ds. polityki spektrum radiowego (RSPG), co jest korzystne w procesie koordynacji widma radiowego,
- zapewnienia równych obowiązków dla podobnych usług telekomunikacyjnych zapewnienia jasnych reguł odnośnie do pomocy publicznej harmonizacji limitów promieniowania elektromagnetycznego w krajach Unii Europejskiej, gdyż jest to ważne z punktu widzenia rozwoju technologii 5G i jednolitych warunków na całym rynku. Zróżnicowane limity wpływają niekorzystnie na możliwości inwestycyjne w poszczególnych krajach,
- złagodzenia wymogów notyfikacyjnych w zakresie regulacji rynków lokalnych.

Polska sprzeciwiała się też ograniczaniu kompetencji organów regulacyjnych ds. telekomunikacji oraz fragmentaryzacji sektora łączności elektronicznej, która jest niekorzystna dla wszystkich uczestników rynku, zarówno przedsiębiorców, jak i konsumentów.

Podczas prac nad projektem rozporządzenia zmieniającego zasady funkcjonowania Organu ds. Europejskich Regulatorów Łączności Elektronicznej (BEREC) Polska:

- sprzeciwiała się przekształceniu BEREC w pełnoprawną agencję unijną,
- postulowała niezależność opinii wydawanych przez BEREC,
- proponowała szczegółowe określenie zakresu możliwego udziału krajowych organów właściwych w pracach BEREC,
- nalegała na wprowadzenie bardziej elastycznych zasad nominowania przedstawicieli krajowych organów regulacyjnych do organów zarządczych BEREC i urzędu BEREC.

Celem Polski było zwiększenie praktycznej funkcjonalności proponowanych rozwiązań

i umożliwienie krajowym organom regulacyjnym aktywnego udziału w strukturach BEREC. Uwagi Polski w tym zakresie zostały uwzględnione w satysfakcjonującym stopniu, wobec czego poparła ona przyjęcie podejścia ogólnego podczas posiedzenia Rady UE ds. Transportu, Telekomunikacji i Energii w dniu 4 grudnia 2017 r.

Mając na względzie znaczenie nadchodzących systemów 5G dla gospodarki i społeczeństwa oraz potrzebę uczynienia UE wiodącym graczem na światowym rynku 5G, Polska poparła też przyjęcie przez Radę UE planu działania w zakresie częstotliwości 5G. Umożliwi on UE stworzenie światowej klasy sieci stacjonarnych i mobilnych o dużej prędkości w obrębie całej UE do 2025 r.

3.3.3. Cyberbezpieczeństwo

Polska aktywnie uczestniczyła w dyskusji nad pakietem UE ws. cyberbezpieczeństwa - wypracowaniu konkluzji Rady ws. zapewnienia UE wysokiego poziomu cyberbezpieczeństwa oraz planu działania Rady na rzecz ich realizacji, jak również nowelizacji mandatu dla Europejskiej Agencji ds. Bezpieczeństwa Sieci i Informacji (ENISA). Podczas prac Polska wspierała podstawowy cel pakietu, czyli budowę bardziej odpornej na cyberzagrożenia Unii Europejskiej.

W szczególności Polska podkreślała konieczność wzmocnienia ENISA, tak aby zapewnić UE silną, centralną agencję ze wszystkimi niezbędnymi kompetencjami. Zwracała też uwagę na istotność przyszłej certyfikacji produktów i usług pod kątem ich cyberbezpieczeństwa w sposób, który nie będzie ograniczał innowacyjności i rozwoju europejskich przedsiębiorców. W tym duchu Polska

postulowała - aby przy określaniu docelowego systemu certyfikacyjnego - angażować się w otwarty dialog i wspólne działania z europejskim biznesem i innymi zainteresowanymi użytkownikami.

3.3.4. Ochrona danych osobowych

W związku z potrzebą zapewnienia właściwego stosowania rozporządzenia ogólnego o ochronie danych osobowych, które wejdzie w życie w maju 2018 r., Polska brała aktywny udział w pracach nad projektem rozporządzenia dotyczącego ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych przez unijne instytucje, organy i jednostki organizacyjne oraz swobodnego przepływu takich danych. Polska podkreślała zwłaszcza, że kluczową kwestią jest wyłączenie spod zasad ogólnych wprowadzanych przez projektowane rozporządzenie kilka instytucji UE: Europejski Urząd Policji (Europol), Europejską Jednostkę Współpracy Sądowej (Eurojust), Prokuraturę Europejską oraz Europejski Zautomatyzowany System Rozpoznawania Odcisków Palców (Eurodac), z uwagi na specyfikę działalności tych organów i przetwarzanych przez nie danych osobowych. Wytyczne do negocjacji tekstu z PE przyjęte w grudniu przez Radę UE odzwierciedlają postulaty Polski.

Rozporządzenie ws. e-privacy

Polska uczestniczyła też aktywnie w dyskusji nad projektem rozporządzenia o ochronie prywatności w sieciach łączności elektronicznej, który zastąpi obowiązującą od 1995 r. dyrektywę. Rząd Polski wyraził w niej poparcie dla celów propozycji tzn.:

- a) zapewnienia w UE efektywnej ochrony prywatności i danych w komunikacji elektronicznej;
- b) ujednoczenia obowiązków dostawców usług typu *over-the-top* (OTT) z obowiązkami podmiotów świadczących tradycyjne usługi komunikacji elektronicznej.

Polska wskazała także, że projekt wymaga dopracowania ze względu na brak precyzji niektórych przepisów powodujący wątpliwości interpretacyjne, co z kolei prowadziło do braku pewności prawnej u adresatów projektowanych norm. Dlatego Polska wyraziła potrzebę dalszej, pogłębionej dyskusji nad tekstem.

Przyjęte podczas posiedzenia Rady UE ds. Transportu, Telekomunikacji i Energii w dniu 4 grudnia 2017r. sprawozdanie z postępu prac odzwierciedla polskie postulaty.

3.4. Inklusywna i zrównoważona Europa

3.4.1. Polityka społeczna, zatrudnienie i podnoszenie kwalifikacji

Europejski Filar Praw Socjalnych

Prezydencja estońska kontynuowała prace nad inicjatywą Komisji ws. ustanowienia Europejskiego Filara Praw Socjalnych (EFPS). Podczas posiedzenia Rady EPSCO w dniu 23 października 2017 r., Polska, podobnie jak pozostałe państwa członkowskie opowiedziała się za przyjęciem tekstu proklamacji międzyinstytucjonalnej ws. ustanowienia EFPS, doceniając wysiłek prezydencji estońskiej włożony w prace nad tekstem preambuły oraz zmiany odzwierciedlające wiele zgłaszanych przez Polskę uwag. Ministrowie zaakceptowali tekst międzyinstytucjonalnej proklamacji, upoważniając prezydencję do jej podpisania w imieniu Rady.

W dniu 17 listopada 2017 r. podczas Szczytu społecznego na rzecz sprawiedliwego zatrudnienia i wzrostu gospodarczego w Göteborgu uroczyste podpisano przez Premiera Estonii J. Ratasę jako przedstawiciela Rady UE, Przewodniczącego KE J.-C. Junckera oraz Przewodniczącego PE A. Tajaniego międzyinstytucjonalnej proklamacji ws. ustanowienia EFPS. Polska opowiedziała się za jej podpisaniem.

Polska była aktywnym uczestnikiem prac nad treścią proklamacji w sprawie utworzenia EFPS. Celem Polski było zapewnienie, że dokument będzie miał charakter deklaracji politycznej, stanowiącej mapę drogową dla państw członkowskich, jednakże bez narzucania zuniformalizowanych rozwiązań, niedostosowanych do uwarunkowań i praktyk krajowych. Podpisanie proklamacji było ważnym wydarzeniem, pokazującym społeczną twarz Europy. Na podkreślenie zasługuje fakt, że partnerzy społeczni w Polsce przyjęli wspólne stanowisko odnośnie do EFPS.

Wobec proklamacji EFPS dla Polski szczególne znaczenie miało zapewnienie nieprawotwórczego oraz inkluzywnego charakteru tej inicjatywy. Postulaty Polski znalazły odzwierciedlenie w tekście proklamacji, zgodnie z którym EFPS ma charakter mapy drogowej, a jego celem nie jest ujednoczenie modeli społecznych państw członkowskich. Zapewniono również udział w inicjatywie wszystkich państw członkowskich niezależnie od posługiwania się wspólną walutą z uwagi na jej wpływ na gospodarkę oraz konkurencyjność wszystkich państw członkowskich (*spill-over effects*).

Polska zgadza się z podejściem, iż w duchu EFPS potrzeba promowania konwergencji naszych gospodarek i społeczeństw powinna zostać zaspokojona przez wysiłki na wszystkich szczeblach, w tym przez partnerów społecznych. W związku z tym powinny być podjęte dalsze kroki mające na celu poprawę dostępu do rynków pracy celem zwiększenia liczby zatrudnionych mężczyzn i kobiet, zapewnienia uczciwego zatrudnienia i warunków pracy.

Godzenie życia zawodowego z prywatnym

W dniu 26 kwietnia 2017 r. KE opublikowała projekt dyrektywy w odniesieniu do zapewnienia równowagi między życiem zawodowym i prywatnym dla pracujących rodziców i opiekunów oraz uchylającej dyrektywę 2010/18/UE. Jest to pierwsza propozycja legislacyjna zaproponowana w ramach inicjatywy EFPS.

Głównymi celami projektu są: poprawa dostępu do rozwiązań w zakresie równowagi między życiem zawodowym a prywatnym (urlopy, elastyczna organizacja pracy) oraz zwiększenie udziału mężczyzn w wykorzystywaniu urlopów i elastycznych form organizacji pracy związanych z opieką i wychowywaniem dzieci.

Stanowisko RP w odniesieniu do przedmiotowego projektu zostało przyjęte przez KSE w dniu 18 maja 2017 r. Zgodnie ze stanowiskiem, Rząd RP wspiera ochronę rodzicielstwa prowadząc aktywną politykę prorodzinną, o czym świadczy szereg przyjętych rozwiązań prawnych wspomagających wychowywanie dzieci i opiekę nad nimi. Wiele regulacji obowiązujących już w polskim prawie sprzyja godzeniu życia zawodowego z życiem rodzinnym, umożliwiając także dzielenie się uprawnieniami związanymi z rodzicielstwem między rodzicami.

Niektóre z propozycji przedstawionych w projekcie dyrektywy wpisują się, co do zasady, w polskie rozwiązania prawne dotyczące urlopu rodzicielskiego i urlopu ojcowskiego. Jednakże niektóre z nich budzą wątpliwości z punktu widzenia nadmiernej ingerencji w krajowe rozwiązania prawne dotyczące uprawnień związanych z rodzicielstwem i opieką nad osobami bliskimi, szczególnie w zakresie poziomu świadczeń. Zwłaszcza przy wprowadzeniu nowych instytucji na szczeblu UE ustawodawca powinien w dostatecznym stopniu uwzględniać rozwiązania systemowe obowiązujące w państwach członkowskich.

W opinii Polski najistotniejsze zastrzeżenia dotyczą w szczególności:

- 1) wysokości świadczenia za czas urlopu rodzicielskiego (8 miesięcy z gwarancją wynagrodzenia co najmniej na poziomie zasiłku chorobowego);
- 2) 4-miesięcznej nieprzenoszalnej części urlopu odpowiadającego unijnemu urlopowi rodzicielskiemu (obecnie obowiązuje jednomiesięczny okres);
- 3) płatnej opieki nad osobami bliskimi (urlop w wymiarze 5 dni roboczych w roku z gwarancją wynagrodzenia co najmniej na poziomie zasiłku chorobowego);

4) wydłużenia wieku dziecka, do którego rodzice mogą korzystać z urlopu rodzicielskiego tj. do 12 roku życia.

Rozwiązania proponowane przez KE – jak wskazują wstępne szacunki – będą generowały bardzo wysokie koszty zarówno dla pracodawców, jak i budżetu państwa, czego bezpośrednią przyczyną jest fakt, że projekt ten w niewystarczającym stopniu uwzględnia funkcjonujące w poszczególnych państwach członkowskich rozwiązania prawne. W tym względzie należy zwrócić uwagę zwłaszcza na projektowane rozwiązania w zakresie urlopu opiekuńczego i urlopu rodzicielskiego. Polska dąży do tego, aby przyjęte na szczeblu UE regulacje w możliwie minimalnym stopniu wpływały na poziom kosztów ponoszonych obecnie ze środków publicznych. Sejm i Senat RP w dniu 22 czerwca 2017 r. uznały przedmiotowy projekt za niezgodny z zasadą pomocniczości.

Podczas prezydencji estońskiej odbyło się sześć spotkań grupy roboczej do spraw społecznych, podczas których omawiany był projekt dyrektywy. Z przebiegu dyskusji podczas ostatniego posiedzenia grupy roboczej wynika, że nadal utrzymują się (a nawet pogłębiają) zastrzeżenia i wątpliwości właściwie wszystkich państw członkowskich odnośnie do projektu. Prace będą kontynuowane przez prezydencję bułgarską, jednak nie należy oczekiwać ich szybkiego zakończenia.

Podczas posiedzenia w dniu 7 grudnia 2017 r., Rada EPSCO przyjęła raport z postępu prac w odniesieniu do projektu dyrektywy.

Projekt zmiany dyrektywy 96/71/WE dot. delegowania pracowników w ramach świadczenia usług

Prezydencja estońska kontynuowała prace nad projektem zmiany dyrektywy 96/71/WE w sprawie delegowania pracowników w ramach świadczenia usług. Na posiedzeniu Rady EPSCO w dniu 23 października 2017 r. państwa członkowskie UE przyjęły stanowisko Rady (podejście ogólne) w odniesieniu do projektu zmiany dyrektywy 96/71/WE przy sprzeciwie Polski, Węgier, Łotwy i Litwy oraz wstrzymaniu się od głosu Chorwacji, Irlandii i Wielkiej Brytanii.

Polska nie poparła wypracowanego w Radzie porozumienia ze względu na niesatysfakcjonujące rozwiązania w zakresie transportu drogowego. Oprócz kwestii transportu wpływ na wyrażenie przez Polskę negatywnego stanowiska miała również propozycja dotycząca tzw. długoterminowego delegowania.

W toku negocjacji Polska opowiadała się także za usunięciem przepisów dotyczących podwykonawstwa oraz za usunięciem odniesienia do tzw. „przewidywanego” okresu delegowania. Postulaty te zostały uwzględnione w przyjętym stanowisku Rady. Rząd RP popiera również utrzymanie zasady, zgodnie z którą koszty zakwaterowania, wyżywienia i transportu wypłacane są zgodnie z przepisami państwa wysyłającego, a nie – jak postulowały inne państwa – przyjmującego.

Obecnie trwają negocjacje w ramach tzw. trilogów.

Koordinacja systemów zabezpieczenia społecznego

Prezydencja estońska kontynuowała pracę nad projektem rozporządzenia - podjęła się zadania prowadzenia negocjacji w czterech rozdziałach projektu rozporządzenia dotyczących równego traktowania, ustawodawstwa właściwego, świadczeń rodzinnych oraz świadczeń opieki długoterminowej.

Podczas posiedzenia Rady EPSCO w dniu 23 października 2017 r. Rada przyjęła częściowe ogólne podejście w odniesieniu do projektu rozporządzenia w zakresie rozdziałów dotyczących zasady równego traktowania oraz ustawodawstwa właściwego. Polska wyraziła ogólne poparcie w odniesieniu do projektu prezydencji estońskiej w zakresie zasady równego traktowania, przewidującej m.in. rezygnację z kodyfikacji orzecznictwa TSUE ograniczającego tę zasadę. Ponadto Polska podtrzymała zastrzeżenia w odniesieniu do większości propozycji zmian w obszarze ustawodawstwa właściwego. Z uwagi na fakt, iż w obszarze ustawodawstwa właściwego utrzymano propozycje problematyczne z punktu widzenia Polski, delegacja polska wstrzymała się od głosowania nad projektem. Jednocześnie, Polska dołączyła do protokołu z posiedzenia Rady oświadczenie,

wyjaśniające swoje stanowisko w sprawie projektowanych zmian rozporządzenia 883/2004 i 987/2009 w obszarze ustawodawstwa właściwego.

Podczas posiedzenia Rady EPSCO w dniu 7 grudnia 2017 r. Rada przyjęła częściowe podejście ogólne w odniesieniu do projektu rozporządzenia w zakresie rozdziałów dotyczących świadczeń z tytułu opieki długoterminowej oraz świadczeń rodzinnych. Polska poparła przyjęcie częściowego podejścia ogólnego. Polska wyraziła uznanie dla działań prezydencji, podjętych w celu wypracowania propozycji kompromisowej. Polska podziękowała w szczególności za uwzględnienie w diskutowanym projekcie części zmian, zgłoszonych przez 5 państw członkowskich (w tym Polski) w zakresie świadczeń rodzinnych. Polska wyraziła nadzieję, że wprowadzone zmiany przyczynią się do większej jasności i pewności prawnej zarówno dla obywateli, jak i dla instytucji państw członkowskich.

Jednocześnie Polska podkreśliła, że stanowczo sprzeciwia się otwieraniu dyskusji na temat indeksacji świadczeń rodzinnych oraz włączeniu tego zagadnienia w zakres prac nad rozporządzeniem. Żadne wiarygodne dane przedstawione przez zainteresowane państwa członkowskie nie wskazują na znaczące obciążenie ich systemów zabezpieczenia społecznego w wyniku transferów świadczeń rodzinnych. Propozycja indeksacji świadczeń rodzinnych godzi w zasadę równego traktowania i stoi w jawnej sprzeczności z głoszoną przez państwa – pomysłodawców w innych obszarach tematycznych, ideą równej płacy za równą pracę. Efektem indeksacji byłoby zróżnicowanie sytuacji i uprawnień osób uzyskujących to samo wynagrodzenie, odprowadzających analogiczne składki i podatki, wyłącznie ze względu na miejsce zamieszkania ich członków rodziny. Co więcej, proponowane rozwiązanie nie przewiduje porównywania wysokości świadczeń w poszczególnych państwach członkowskich, co w przypadku Polski miałoby istotne znaczenie, ze względu na ostatnie zmiany w polityce świadczeń rodzinnych (rozszerzenie katalogu dostępnych świadczeń, w tym wprowadzenie programu Rodzina 500+).

Dyrektywa ws. dostępności produktów i usług (*European Accessibility Act – EAA*)

Po dwóch latach prac nad projektem dyrektywy o dostępności produktów i usług prezydencja estońska doprowadziła do przyjęcia przez Radę EPSCO podejścia ogólnego w dniu 7 grudnia 2017 r. W dokumencie na posiedzenie Rady EPSCO prezydencja podkreśliła, że bardzo duży postęp w negocjacjach był możliwy do osiągnięcia dzięki zaangażowaniu państw członkowskich. Również Polska była bardzo aktywna w toku całych negocjacji w Radzie. Istotny wkład merytoryczny ze strony Polski wynikał m.in. z prowadzonych regularnych, intensywnych konsultacji ze współpracującymi resortami, organizacjami społecznymi, instytucjami branżowymi (trzy osie współpracy: administracja, NGOs, biznes). Polska przedstawiała liczne uwagi ustne podczas każdego z posiedzeń grupy roboczej Rady, przekazywała także stanowiska pisemne, w tym bardzo wysoko ocenione stanowisko opisujące wyzwania i potencjalne problemy wynikające z EAA dla organów nadzoru rynku. Doceniając zaangażowanie Polski, prezydencja estońska kilkakrotnie konsultowała się bilateralnie z Polską. Za szczególnie istotne należy uznać spotkanie z Estonią zanim przejęła przewodnictwo w Radzie UE, podczas którego Polska wyjaśniła m.in. stanowisko w obszarze usług transportowych, przedstawiając problemy wynikające z niejasnych relacji EAA do aktów sektorowych regulujących aspekty dostępności w transporcie. Polska zabiegała również u prezydencji estońskiej o organizację posiedzeń sektorowych, które umożliwiłyby skoncentrowanie się na poszczególnych obszarach objętych EAA oraz zaproszenie ekspertów danej branży, a tym samym lepsze rezultaty dyskusji. Powyższe postulaty znalazły swe odzwierciedlenie w toku negocjacji: relacje EAA do aktów sektorowych zostały lepiej wyjaśnione w tekście EAA, odbyło się także kilka posiedzeń sektorowych (w tym posiedzenie nt. narzędzi nadzoru rynku i oznakowania CE, na którym Polsce szczególnie zależało oraz w którym wzięli udział przedstawiciele UOKiK oraz UKE). Inne ważne spotkanie Polski z prezydencją estońską odbyło się na marginesie jednej z grup roboczych poprzedzających przyjęcie podejścia ogólnego. Prezydencja oraz Komisja Europejska analizowała podczas spotkania przekazane na piśmie stanowisko Polski, pytając o punkty krytyczne i inne istotne elementy stanowiska. Efektem tego spotkania było m.in.

wydłużenie okresu transpozycji przepisów dyrektywy do prawa polskiego z dwóch do trzech lat (jedynie Polska spośród wszystkich delegacji zwracała uwagę na problemy, które mogą wynikać ze zbyt krótkiego okresu na wdrożenie, co zyskało zrozumienie u prezydencji i Komisji Europejskiej).

Tekst dyrektywy osiągnął w opinii Polski satysfakcjonujący kształt, a co szczególnie ważne – odzwierciedla (przywołane częściowo już wyżej) najważniejsze postulaty zgłaszane przez PL, w tym:

- zakres EAA w sposób racjonalny zawężony w stosunku do pierwotnej propozycji Komisji Europejskiej;
- doprecyzowanie relacji EAA do aktów sektorowych, które również podejmują problematykę dostępności dla osób z niepełnosprawnościami;
- wydłużenie okresu transpozycji przepisów do prawa krajowego z dwóch do trzech lat;
- doprecyzowanie pojęć oraz definicji stosowanych w tekście EAA;
- wyjaśnienie i doprecyzowanie wymogów dostępności.

Kompromisowy tekst prezydencji estońskiej uwzględnia również niektóre postulaty Polski w obszarze nadzoru rynku, jednak podstawowe obawy w tym zakresie nie zostały rozwiązane, tj. oparcie EAA na modelu tzw. Nowych Ram Prawnych (*New Legislative Framework* -NLF) oraz wykorzystanie w nadzorze EAA systemu oznakowania CE. Według Rządu RP narzędzia NLF, pierwotnie zaprojektowane dla produktów, wobec których da się zastosować ścisłe kryteria oceny zgodności z przepisami, są nieadekwatne dla specyficznej dziedziny jaką reguluje EAA. Dostępność to nie tylko ściśle mierzalne cechy produktu czy usługi, ale również sposób w jaki będą one wykorzystywane przez osoby z niepełnosprawnościami, co przy ogólnych kryteriach dostępności znacznie utrudni organom nadzoru rynku kontrolę spełniania EAA, które swą działalność opierają na ścisłych standardach NLF. Niemniej, Rząd RP liczy na pogłębienie dyskusji nt. modelu nadzoru rynku oraz właściwego oznakowania dostępności w trakcie negocjacji z PE, który w tym zakresie prezentuje bliższe Polsce stanowisko niż tekst kompromisowy prezydencji estońskiej.

Niezależnie od utrzymujących się wątpliwości (szczególnie w obszarze nadzoru rynku), tekst przyjęty na Radzie EPSCO stanowi w ocenie Polski właściwą równowagę między potrzebami osób z niepełnosprawnościami a możliwościami podmiotów gospodarczych w zakresie spełniania wymogów dostępności. Polska podkreślała w toku negocjacji, że kluczową kwestią dla Rządu RP jest pewność prawna, którą można osiągnąć poprzez konstruowanie jasnych i precyzyjnych przepisów, w tym obowiązków w zakresie dostępności. Można ocenić, że prezydencja estońska dokonała znacznych postępów w realizacji tego podstawowego celu, a zaprezentowany tekst podejścia ogólnego będzie solidną podstawą do kolejnego etapu negocjacji z udziałem PE.

Wprowadzenia w życie zasady równego traktowania osób bez względu na religię lub światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną instytucjonalny

Podczas prezydencji estońskiej odbyły się dwa posiedzenia grupy roboczej ds. społecznych w dniach: 20 września oraz 14 listopada 2017 r., podczas których kontynuowano pracę nad projektem dyrektywy. Polska podtrzymuje przyjęte w dniu 8 lipca 2016 r. przez Komitet do Spraw Europejskich stanowisko RP w odniesieniu do projektu dyrektywy. Zgodnie z przyjętym stanowiskiem Rząd RP nie popiera wniosku KE z dnia 4 lipca 2008 r. dotyczącego dyrektywy Rady w sprawie wprowadzenia w życie zasady równego traktowania osób bez względu na religię lub światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną. Stanowisko to zostało rozpatrzone przez Komisję do Spraw UE Sejmu RP oraz Komisję do Spraw Zagranicznych i UE Senatu RP, które w swoich opiniach datowanych – odpowiednio na 5 września 2016 r. oraz 20 września 2016 r. – zaakceptowały stanowisko Rządu RP.

Poprawa równowagi płci wśród dyrektorów niewykonawczych spółek, których akcje są notowane na giełdzie i odnośnych środków

Celem zasadniczym dyrektywy PE i Rady w sprawie poprawy równowagi płci wśród dyrektorów niewykonawczych spółek, których akcje są notowane na giełdzie i odnośnych środków jest promowanie równości płci w procesie podejmowania decyzji gospodarczych oraz pełne wykorzystanie potencjału ludzkiego poprzez zwiększenie liczby kobiet w organach spółek giełdowych w całej UE za pomocą ustanowienia celu minimalnego – określonej kwoty udziału płci niedostatecznie reprezentowanej wśród dyrektorów niewykonawczych (członkowie rad nadzorczych) spółek giełdowych. Wyjściowe cele projektu dyrektywy dotyczyły jedynie dyrektorów niewykonawczych; w trakcie negocjacji zostały one rozszerzone również na dyrektorów wykonawczych (członkowie zarządów). Na poziomie eksperckim projekt negocjowany jest od lutego 2012 r. na forum grupy roboczej ds. społecznych. Formacją Rady UE właściwą dla projektu jest Rada EPSCO. Dotychczasowe dyskusje nad projektem doprowadziły do jego daleko idących zmian w stosunku do wersji pierwotnej. Najistotniejsze przepisy dla obecnego brzmienia projektu dyrektywy to:

1) państwa członkowskie zobowiążą duże spółki giełdowe, by osiągnęły, do końca 2022 r., następujące cele w odniesieniu do zrównoważonego udziału płci:

- a. 40% minimalnego udziału obu płci w odniesieniu do dyrektorów niewykonawczych
- lub
- b. 33% minimalnego udziału obu płci w odniesieniu do dyrektorów niewykonawczych i wykonawczych.

Projekt nie ma zastosowania do małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP), czyli do przedsiębiorstw, które zatrudniają mniej niż 250 pracowników i których roczny obrót nie przekracza 50 mln EUR lub całkowity bilans roczny nie przekracza 43 mln EUR. Projekt nie ma również zastosowania do spółek, w których płęć niedostatecznie reprezentowana w radzie nadzorczej lub zarządzie, jest na poziomie niższym niż 10% wśród wszystkich pracowników.

2) państwa członkowskie zobowiążą duże spółki giełdowe, które nie osiągają założonych celów (opisanych w pkt. a. i b.), by prowadziły aktywną politykę rekrutacyjną zorientowaną na promowanie płci niedostatecznie reprezentowanej.

Taka polityka nie musi być prowadzona wtedy, gdy zgodnie ze stanem faktycznym, lub obowiązującym w danym państwie członkowskim prawem, poziom płci niedostatecznie reprezentowanej osiąga 30% w odniesieniu do dyrektorów niewykonawczych lub 25% w odniesieniu do dyrektorów niewykonawczych i wykonawczych (przepis został wprowadzony jako wychodzący naprzeciw opiniom, iż projekt nie jest zgodny z zasadą pomocniczości).

Prezydencja estońska nie podjęła dalszych prac nad wnioskiem dotyczącym dyrektywy PE i Rady w sprawie poprawy równowagi płci wśród dyrektorów niewykonawczych spółek, których akcje są notowane na giełdzie i odnośnych środków, natomiast planowane jest ich podjęcie podczas prezydencji bułgarskiej.

Rząd RP podtrzymuje swoje stanowisko z dnia 7 grudnia 2015 r. Zdaniem Polski projekt nie jest zgodny z zasadą pomocniczości, o której mowa w art. 5 ust. 3 Traktatu o UE. Cele, których osiągnięcie ma zapewnić omawiany projekt, mogą, i w wielu przypadkach są osiągnięte w sposób skuteczny przez poszczególne państwa członkowskie na poziomie krajowym. Projekt zdaniem Polski nie jest zgodny również z zasadą proporcjonalności, jako iż proponuje nałożenie na podmioty prawa handlowego (spółki giełdowe) regulacji wykraczającej poza niezbędne minimum.

Europass

Prezydencja estońska sfinalizowała prace nad projektem decyzji w sprawie wspólnych ram mających na celu świadczenie lepszej jakości usług w zakresie umiejętności i kwalifikacji (Europass). Przyjęcie decyzji umożliwi przekształcenie ram Europass z instrumentu opartego na dokumentach w platformę opartą na usługach, co ma pozwolić na poszerzenie jego zakresu stosowania i zapewnić, aby usługi

ramowe koncentrowały się na potrzebach użytkownika. Ze względu na złożoność tematyczną dokumentu i wymiar wprowadzanych zmian prace nad projektem decyzji były prowadzone przez trzy prezydencje, tj. słowacką, maltańską i estońską.

Ostateczny kształt propozycji odpowiada oczekiwaniom Polski i uwzględnia postulaty zgłaszane przez Polskę i inne państwa członkowskie (w szczególności Niemcy, Portugalię, Francję, Austrię, Danię, Włochy, Hiszpanię i Belgię) w trakcie negocjacji, tzn. nastąpiło wzmocnienie roli państw członkowskich w zarządzaniu Europass na poziomie europejskim (m.in. poprzez odwołanie się do uprawnień komitetu programu Erasmus+ i ustanowienie grupy doradczej ds. Europass) oraz pozostawiono do wyłącznej decyzji państw członkowskich sposób organizacji struktur krajowych odpowiedzialnych za realizację zadań związanych z funkcjonowaniem Europass.

Europejski Korpus Solidarności

W trakcie Rady UE ds. młodzieży zorganizowanej pod przewodnictwem estońskiej prezydencji w dniu 20 listopada 2017 r. Polska poparła przyjęcie ogólnego podejścia do wniosku dotyczącego rozporządzenia PE i Rady, ustanawiającego ramy prawne Europejskiego Korpusu Solidarności (EKS). Tekst wniosku został wcześniej uzgodniony w ramach unijnej grupy roboczej ds. młodzieży. Uwzględniono w nim m.in. postulat Polski w sprawie otwarcia inicjatywy na udział młodzieży z państw Partnerstwa Wschodniego. W wyniku dyskusji przeprowadzonej nad budżetem EKS wypracowany został korzystny dla Polski kompromis, który zakłada, że całkowity budżet dostępny na wdrożenie inicjatywy opierać się ma wyłącznie na przesunięciach w ramach działu 1a („Konkurencyjność na rzecz wzrostu gospodarczego i zatrudnienia, Wieloletnie ramy finansowe 2014-2020”) bez wskazywania programów, z których mają być przeniesione środki. Kwestia ta zostanie doprecyzowana w odpowiednim czasie w oparciu o wyniki dalszych negocjacji między trzema instytucjami w ramach trilogów.

3.4.2. Polityka klimatyczna

Prace legislacyjne prowadzone podczas kadencji prezydencji estońskiej w obszarze zmian klimatu dotyczyły przede wszystkim reformy systemu handlu uprawnieniami do emisji (EU ETS) oraz zarządzania emisjami ze źródeł nieobjętych EU ETS, czyli tzw. non-ETS (tj. rozporządzenia ws. podziału wysiłków redukcyjnych (ESR) i rozporządzenia ws. użytkowania gruntów, zmiany użytkowania gruntów i leśnictwa (LULUCF)). Realizując zadania z zakresu polityki klimatycznej prezydencja estońska opierała się na postępkach poczynionych przez prezydencję maltańską.

W ramach *dossier* EU ETS kontynuowane były trilogi, bowiem podejście ogólne zostało osiągnięte podczas kadencji prezydencji maltańskiej, na posiedzeniu Rady ds. Środowiska (Rada ENVI) w dniu 28 lutego 2017 r. w Brukseli. W związku z przyjęciem podejścia ogólnego Rząd RP przygotował nową strategię negocjacyjną, zmierzającą do optymalizacji przepisów projektowanej dyrektywy, ze szczególnym uwzględnieniem zapisów dotyczących sektora elektroenergetycznego. Najważniejsze postulaty PL przedstawiały się następująco:

- zachowanie neutralności technologicznej we wszystkich mechanizmach kompensacyjnych systemu EU ETS (bez wprowadzania progów emisyjnych),
- zwiększenie możliwości wykorzystania puli aukcyjnej na potrzeby derogacji zgodnie z art. 10c dyrektywy z 40% do 60%
- zwiększenie Funduszu Modernizacyjnego z 2% do 4%,
- wpisanie Krajowego Planu Inwestycyjnego, jako równorzędnego z przetargami narzędzia przydziału uprawnień do emisji w ramach art. 10c dyrektywy.

Postulaty te były podnoszone w licznych rozmowach przedstawicieli Rządu z przedstawicielami KE, PE oraz poszczególnych państw członkowskich (m.in. Niemiec, Francji, Czech, Słowacji, Hiszpanii, Węgier, Rumunii, Bułgarii, Litwy, Łotwy, Estonii, Holandii). Negocjacje Rady UE z PE zakończyły się

osiągnięciem porozumienia podczas trilogu w dniu 8 listopada 2017 r. W dużej części udało się zrealizować mandat negocjacyjny i zapewnić dodatkowe środki na modernizację energetyki w ramach Funduszu Modernizacyjnego i art. 10c dyrektywy. Najistotniejszą kwestią, której nie udało się zrealizować jest możliwość wsparcia modernizacji instalacji węglowych w ramach Funduszu Modernizacyjnego. Należy przy tym podkreślić, że postulat ten spotkał się z bardzo dużym sprzeciwem PE, jak również państw członkowskich, tj.: Francji, Niemiec, Wielkiej Brytanii, Holandii, Szwecji, Danii. Ponadto umożliwiono Bułgarii i Rumunii wykorzystanie środków z Funduszu Modernizacyjnego na finansowanie modernizacji ciepłownictwa opartego na węglu, pod warunkiem, że równowartość zainwestują w OZE i efektywność energetyczną w ramach art. 10 c. Należy zaznaczyć, że zaoferowanie powyższego przywileju Bułgarii i Rumunii osłabiło pozycję negocjacyjną Polski uniemożliwiając utworzenie ewentualnej mniejszości blokującej. Biorąc pod uwagę powyższe, wynik negocjacji należy ocenić jako umiarkowanie pozytywny i dlatego też Polska wstrzymała się od głosu podczas przyjmowania tekstu kompromisowego przez COREPER w dniu 22 listopada 2017 r.

W pakiecie klimatycznym kontynuowane były także prace legislacyjne w zakresie emisji z sektora lotniczego w ramach EU ETS, (tj. wniosek prawodawczy KE dotyczący rozporządzenia PE i Rady zmieniającego dyrektywę 2003/87/WE w celu kontynuowania obecnego ograniczenia zakresu działalności lotniczej i przygotowania do wdrożenia globalnego środka rynkowego od 2021 r.), gdzie prezydencja estońska dążyła do osiągnięcia porozumienia, koniecznego do wypracowania podejścia ogólnego. Wniosek przedstawiony przez KE miał na celu dostosowanie obecnego systemu EU ETS do międzynarodowych uzgodnień poczynionych w ramach 39. Zgromadzenia ICAO (Organizacji Międzynarodowego Lotnictwa Cywilnego) w odniesieniu do globalnego mechanizmu rynkowego, którego celem jest ograniczenie wpływu emisji dwutlenku węgla na zmiany klimatyczne. Przedstawiciele Polski aktywnie uczestniczyli w pracach podczas spotkań grup roboczych Working Party on Environment (WPE). W toku prac Polska podkreślała, iż popiera cel, jaki ma zostać zrealizowany za pomocą przedmiotowego projektu. Główne postulaty Polski w kontekście prac nad projektem rozporządzenia to:

- utrzymanie dotychczasowych proporcji rozdzielania przydziałów dla lotnictwa (tzn. 15% całkowitej puli uprawnień wydawanych będzie w drodze sprzedaży aukcyjnej);
- wykorzystanie dochodów uzyskanych ze sprzedaży uprawnień na aukcji do decyzji państw członkowskich;
- KE nie powinna uzyskiwać uprawnień do przyjmowania aktów delegowanych;
- utrzymanie dotychczasowego podziału na uprawnienia dla instalacji stacjonarnych oraz operatorów statków powietrznych uniemożliwiającego rozliczanie uprawnień przez prowadzących instalacje przy użyciu zakupionych na aukcji uprawnień lotniczych.

Od czerwca 2017 r. wniosek był przedmiotem trilogów. W dniach 18 i 20 października 2017r. podczas trilogu doszło do porozumienia między PE, Radą i KE w kwestii wyłączenia (derogacji) w latach 2017 – 2023 z systemu EU ETS operacji lotniczych wykonywanych pomiędzy lotniskami zlokalizowanymi w krajach należących do Europejskiego Obszaru Gospodarczego (EOG) a lotniskami znajdującymi się na terenie krajów trzecich (nienależących do EOG). Oznacza to w praktyce, że we wskazanym okresie zniesiony zostanie obowiązek monitorowania, raportowania i rozliczania emisji z lotów objętych derogacją. W dniu 27 października 2017 r. podczas posiedzenia COREPER przyjęto kompromisowy tekst rozporządzenia, w którym postulaty podnoszone przez stronę polską zostały uwzględnione.

W pracach dotyczących propozycji legislacyjnych dla tak zwanego non-ETS momentem kulminacyjnym podczas prezydencji estońskiej była Rada ds. Środowiska w dniu 13 października 2017 r. w Luksemburgu. Podczas Rady dokonano ustaleń, które potencjalnie ułatwią Polsce zbilansowanie emisji w obszarze non-ETS w okresie 2021-2030. Główną kwestią diskutowaną na Radzie było zwiększenie puli tzw. rezerwy asekuracyjnej, o której mowa w art. 10a projektu rozporządzenia ESR. Pulę zwiększono, na wniosek Polski, ze 100 mln do 115 mln jednostek AEA i utrzymano korzystny dla Polski sposób dystrybucji tejże puli. W odniesieniu do rozporządzenia ESR Rada przyjęła podejście ogólne, a następnie rozpoczęto trilogi. W listopadzie 2017 r. przedstawiciele Polski brali aktywny

udział w pracach grup roboczych WPE, których przedmiotem było omówienie podejścia Rady do poszczególnych poprawek PE, przed zatwierdzeniem mandatu negocjacyjnego przez COREPER na kolejne trilogi oraz przygotowali stanowisko Polski na przedmiotowe posiedzenia COREPER. Przedstawiciele Polski w celu zabezpieczenia interesu państwa dążyli do utrzymania postanowień projektu rozporządzenia ESR, w kształcie przyjętym na Radzie ds. Środowiska w dniu 13 października 2017 r. w podejściu ogólnym, w szczególności do utrzymania wielkości rezerwy asekuracyjnej na poziomie 115 Mt. Polska wnioskowała również o uniezależnienie stworzenia rezerwy od faktu wypełnienia przez UE jako całości celu -30% do 2030 r., a także o jednoznaczne potwierdzenie, że budżet rezerwy stanowi wielkość dodatkową oraz o zagwarantowanie stałego budżetu rezerwy, stanowiącego z góry znaną wielkość. Polska dążyła do minimalizacji przesunięcia (cofnięcia) punktu startowego i zapewnienia, aby ewentualne cofnięcie punktu startowego nie obowiązywało państw członkowskich o PKB *per capita* w 2013 r. poniżej średniej unijnej oraz krajów, które będą kwalifikowały się do skorzystania z rezerwy asekuracyjnej. Jednocześnie Polska wnioskowała o zagwarantowanie możliwości realnego wykorzystania elastyczności przewidzianych w projekcie rozporządzenia LULUCF (art. 7), w wysokości 280 Mt, zapisanej w projekcie rozporządzenia. Ponadto w celu zaplanowania negocjacji na poziomie UE, w dniu 3 listopada 2017 r. Ministerstwo Środowiska przekazało „Plan operacyjny dot. dalszych działań w procesie decyzyjnym i politycznym w sprawie regulacji ESR”. Dokument był przedmiotem uzgodnień KSE trybie obiegowym w dniu 7 listopada 2017 r. Ostatecznie osiągnięto kompromis ws. ESR na dodatkowo zorganizowanym trilogu w dniu 21 grudnia 2017 r. Zakłada on m.in. utworzenie rezerwy asekuracyjnej na poziomie 105 Mt.

W ramach pakietu non-ETS prezydencja estońska prowadziła także prace nad projektem rozporządzenia w sprawie włączenia emisji i pochłaniania gazów cieplarnianych pochodzących z działalności związanej z użytkowaniem gruntów, zmianą użytkowania gruntów i leśnictwem (sektor LULUCF) do ram polityki klimatyczno-energetycznej do roku 2030 i zmieniającego rozporządzenie nr 525/2013 w sprawie mechanizmu monitorowania i sprawozdawczości w zakresie emisji gazów cieplarnianych oraz zgłaszania innych informacji mających znaczenie dla zmian klimatu. Projekt rozporządzenia określa zobowiązania państw członkowskich w zakresie zasad rozliczania oraz zgodności informacji odnoszących się do sektora LULUCF, umożliwiającą realizację zobowiązania przedłożonego przez UE na forum Konwencji UNFCCC ws. zmian klimatu w zakresie redukcji emisji gazów cieplarnianych na lata 2021–2030. W trakcie prac prowadzonych na forum grupy roboczej WPE Polska zabiegała o odzwierciedlenie w projekcie rozporządzenia kluczowych postulatów Polski, które nie znalazły się w jego pierwotnej wersji, dotyczących m.in. metodyki wyliczania poziomu odniesienia dla zarządzanych gruntów leśnych oraz puli kompensacyjnej dla prowadzonej gospodarki leśnej.

Podejście ogólne do rozporządzenia LULUCF zostało przyjęte podczas posiedzenia Rady ds. Środowiska w dniu 13 października 2017 r. Podczas spotkania Rady delegacja Polska wysunęła szereg kluczowych postulatów, które nie zostały spełnione, z tego względu Polska nie poparła przyjęcia podejścia ogólnego. Delegacja Polska podkreśliła, że nie należy również tworzyć takich zasad rozliczania, które generują debety w sytuacji, gdy zasoby biomasy leśnej w przewidywalnej perspektywie do 2030 roku rosną i stanowią znaczący pochłaniacz. Po zakończeniu Rady Polska wysłała oświadczenie powtarzając swoje stanowisko. Ostatecznie podczas grudniowego posiedzenia COREPER I Polska nie poparła kompromisowego tekstu rozporządzenia LULUCF uzgodnionego między Radą a PE ze względu na brak uwzględnienia kluczowych polskich postulatów dot. m.in. roli ekosystemów leśnych jako pochłaniaczy dwutlenku węgla w Europie. M.in. za sprawą silnej determinacji prezydencji estońskiej w dn. 14 grudnia 2017 r. osiągnięto jednak ostateczne porozumienie w ramach tzw. trilogu dotyczące rozporządzenia ws. LULUCF. PL wyraziła swoje głębokie rozczarowanie osiągniętym kompromisem politycznym i oświadczyła o braku możliwości poparcia ostatecznej wersji osiągniętego kompromisu ws. LULUCF. Na posiedzeniu CRP I 20 grudnia 2017 PL jako jedyne państwo członkowskie wyraziła swój sprzeciw przy głosach wstrzymujących się IT i LV.

Istotnym elementem programu prezydencji estońskiej był globalny wymiar międzynarodowych negocjacji dotyczących zmian klimatu, w ramach procesu UNFCCC. Priorytetem prezydencji estońskiej było umocnienie międzynarodowego sojuszu w celu utrzymania wielostronności działań na rzecz klimatu. Kwestiom tym prezydencja estońska poświęciła drugi dzień nieformalnego spotkania ministrów, które odbyło się w Tallinnie, w dniach 13 – 14 lipca 2017r.

Prace w zakresie międzynarodowych negocjacji klimatycznych w okresie prezydencji estońskiej skupiały się na przygotowaniach do 23. sesji Konferencji Stron Ramowej Konwencji Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu i uczestnictwie w niej w dniach 6-17 listopada 2017 r. Biorąc udział w przygotowaniach do tego wydarzenia Polska dążyła do zapewnienia zrównoważonego postępu prac nad pakietem implementacyjnym do Porozumienia Paryskiego, który ma zostać przyjęty w trakcie 24. sesji Konferencji Stron Konwencji, planowanej w grudniu 2018 r. w Katowicach. Prace COP23 służyły w szczególności tworzeniu silnych fundamentów dla osiągnięcia ambitnych celów negocjacji klimatycznych wyznaczonych na rok 2018. Przebieg samej sesji Konferencji Stron należy ocenić pozytywnie, ponieważ udało się uzyskać postęp prac technicznych w odniesieniu do większości zagadnień, również dzięki konstruktywnej i konsekwentnej postawie Polski i pozostałych państw członkowskich UE.

W ramach przygotowań do COP23 Rada UE przyjęła stosowne konkluzje podczas posiedzenia Rady ds. Środowiska, w dniu 13 października 2017 r. w Luksemburgu. Polska poparła kompromisowy tekst konkluzji wyrażając nadzieję, że rezultaty COP23 będą solidną podstawą do dalszych postępów we wdrażaniu Porozumienia Paryskiego. Ponadto, polscy negocjatorzy wzięli udział w 23 posiedzeniach grup roboczych i eksperckich UE, oraz w szeregu spotkań nieformalnych, w szczególności angażując się w zabezpieczenie interesów Polski w kwestiach dotyczących celów długoterminowych i globalnego przeglądu, aspektów prawnych, pochłaniania gazów cieplarnianych przez biosferę, a także finansowania klimatycznego. Dzięki zaangażowaniu Polski w stanowisko UE na 23. sesję Konferencji Stron Konwencji Klimatycznej uwzględniono priorytetowe zagadnienia z punktu widzenia interesów Polski, czyli koncepcje neutralności klimatycznej, neutralności technologicznej, pochłaniania gazów cieplarnianych przez ekosystemy, powiązania celów konwencji klimatycznej z celami zrównoważonego rozwoju, a także podejmowania działań na rzecz ograniczenia wzrostu temperatury w sposób najszybszy, najtańszy i najskuteczniejszy.

Ważną decyzją polityczną podjętą na marginesie 23. sesji Konferencji Stron Konwencji Klimatycznej przez UE i jej państwa członkowskie była deklaracja o zakończeniu procedury ratyfikacji Poprawki dauhańskiej do Protokołu z Kioto do końca bieżącego roku. Polska jest ostatnim państwem członkowskim które jeszcze nie zakończyło krajowych procedur ratyfikacyjnych. UE wraz z pozostałymi państwami członkowskimi, które nie zakończyły wcześniej procedury ratyfikacji / akceptacji Porozumienia paryskiego, złożyła instrument ratyfikacyjny w dniu 21 grudnia 2017 r.

Ponadto podczas posiedzenia RE w dniu 14 grudnia 2017 r. przyjęte zostały konkluzje RE. W wyniku działań podejmowanych przez Polskę oraz Francję, konkluzje RE zawierają zapisy poświęcone zmianom klimatu. RE potwierdziła zobowiązanie UE i jej państw członkowskich do szybkiego i pełnego wdrożenia Porozumienia Paryskiego, wskazując COP24 jako miejsce przyjęcia pakietu wdrażającego Porozumienie. RE potwierdziła także zobowiązanie UE do utrzymania wiodącej roli w walce ze zmianami klimatu, w tym poprzez przyjęcie oczekujących na rozpatrzenie wniosków ustawodawczych na szczeblu UE. RE odniosła się w tym kontekście do paryskiego spotkania - *One Planet Summit* (12 grudnia 2017r.), Konferencji Stron Konwencji Klimatycznej COP23 w Bonn (6-17 listopada 2017r.) oraz przyszłorocznego szczytu klimatycznego COP24 w Katowicach.

W drugiej połowie 2017r. opracowano stanowisko Rządu do opublikowanego „Sprawozdania Komisji dla Parlamentu Europejskiego i Rady: Dwa lata po Porozumieniu Paryskim – Postęp na drodze do realizacji zobowiązań UE w dziedzinie klimatu”. Celem dokumentu przygotowanego przez KE było podsumowanie podejmowanych dotychczas działań w zakresie polityki energetyczno-klimatycznej, w szczególności w odniesieniu do ograniczania emisji gazów cieplarnianych i zwiększania ich

pochłaniania, dostosowywania się do zmian klimatu i zwiększania odporności na nie, jak również udzielania państwom rozwijającym się wsparcia na rzecz realizacji analogicznych działań na ich terytoriach. Dokument nie miał charakteru legislacyjnego i nie niósł bezpośrednich zobowiązań dla państw członkowskich.

Warto także zaznaczyć, że podczas posiedzenia Rady UE ds. środowiska w dniu 13 października 2017 r. Polska przedstawiła informację dotyczącą wyników 50. Sesji Seminarium Naukowego „Nauka dla Pokoju na Świecie”, która odbyła się w sierpniu 2017 r. Tematem seminarium były zmiany klimatyczne. Uczestnicy seminarium jednomyślnie uznali Porozumienie Paryskie doskonałym narzędziem ochrony klimatu. Podczas seminarium przedstawiono dwa obszary działań, służących zahamowaniu pustynnienia, przeciwdziałaniu zanikowi bioróżnorodności i występowaniu suszy, które powodują zwiększoną migrację. Są to redukcja emisji gazów cieplarnianych oraz regeneracja lasów i gleb, w celu zapewnienia pochłaniania emisji CO₂ przez lasy. Skuteczna realizacja polityki klimatycznej wymaga właściwej oceny gdzie najbardziej efektywne jest pochłanianie CO₂ przez lasy, a gdzie redukcja emisji. Polska zwróciła uwagę, że tylko globalny charakter działań na rzecz klimatu, przy jednoczesnym włączeniu osiągnięć naukowych oraz ograniczeniu biurokracji jest wyjściem pozwalającym na poprawę sytuacji. Jest o tym mowa w Encyklice Papieskiej *Laudato Si*, która dotyczy zrównoważonego rozwoju. Przedstawiciel Polski poinformował, że wnioski seminarium oraz Encykliki Papieża przetłumaczone zostały na 24 języki i wydane w postaci książki, którą delegacja Polski dostarczyła delegatom państw członkowskich oraz KE biorącym udział w Radzie. Polska podkreśliła, że spełnienie powyższych warunków jest szansą na realizację polityki klimatycznej, ale wymaga to ogromnej skuteczności.

Ponadto w obszarze zmian klimatu podczas kadencji prezydencji estońskiej realizowane były także prace nad umową o przyłączeniu szwajcarskiego systemu ETS do unijnego systemu handlu uprawnieniami do emisji ETS. Główną kwestią dyskusyjną był skład komitetu zarządzającego umową. Ponadto postanowiono o włączeniu do umowy warunku ustanowienia przez Szwajcarię systemu handlu dla lotnictwa przed wejściem w życie umowy połączeniowej.

3.4.3. Gospodarka o obiegu zamkniętym (w tym zarządzanie odpadami oraz rozporządzenie ws. nawozów)

Pakiet odpadowy

Jednym z kluczowych elementów przejścia na model gospodarki o obiegu zamkniętym (GOZ) jest gospodarka odpadami. Wprowadzenie zasad poprawnego gospodarowania odpadami jest priorytetem nie tylko legislacyjnym, ale także gospodarczym i środowiskowym. Na forum UE trwają prace w zakresie pakietu odpadowego, w którego skład wchodzi następujące projekty legislacyjne:

- projekt dyrektywy zmieniającej dyrektywę w sprawie pojazdów wycofanych z eksploatacji oraz dyrektywy zmieniającej dyrektywę w sprawie baterii i akumulatorów oraz zużytych baterii i akumulatorów oraz dyrektywy w sprawie zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego;
- projekt dyrektywy zmieniającej dyrektywę w sprawie składowania odpadów;
- projekt dyrektywy zmieniającej dyrektywę w sprawie odpadów;
- projekt dyrektywy zmieniającej dyrektywę w sprawie opakowań i odpadów opakowaniowych.

Z punktu widzenia interesów Polski jest istotne, aby ustanowione cele dotyczące poziomów przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych, odpadów opakowaniowych oraz redukcji składowania odpadów komunalnych były możliwe do osiągnięcia pod względem technicznym i technologicznym oraz w sposób zrównoważony.

Mandat negocjacyjny do rozmów z Parlamentem Europejskim w zakresie pakietu odpadowego wypracowany został podczas kadencji prezydencji maltańskiej. Był on kilkakrotnie zmieniany w trakcie kadencji prezydencji estońskiej, której celem było przyjęcie pakietu odpadowego podczas trwania jej przewodnictwa w Radzie UE. Trilogi odbywały się we wrześniu, w październiku, w listopadzie i w grudniu 2017 r. Ostatecznie, dzięki ambicji prezydencji estońskiej, do zawarcia wstępnego porozumienia w zakresie pakietu odpadowego doszło podczas trójstronnych negocjacji międzyinstytucjonalnych w grudniu 2017 r.

Ekoinnowacje

Z transformacją gospodarki na model obiegu zamkniętego wiąże się także ściśle zagadnienie ekoinnowacji. Prezydencja estońska wraz z partnerami z trio prezydencji – Bułgarią i Austrią postanowiły zająć się szczególnie tematem eko – innowacji, aby wzmocnić jego znaczenie na forum UE. Wspólnym celem trio prezydencji jest dostarczenie konstruktywnego wkładu, aby stworzyć podstawy włączania zasad eko - innowacji do unijnych polityk horyzontalnych, opracowywanych na okres po 2020 r. Temat ten był przedmiotem dyskusji na nieformalnej Radzie UE ds. Środowiska w Tallinnie w lipcu 2017 r.

Na forum Rady UE trwały prace w grupach roboczych, których celem było przygotowanie konkluzji Rady UE dotyczących eko – innowacji. Wskazują one na szereg działań niezbędnych w celu wzmocnienia eko - innowacji w UE ukierunkowanych na gospodarkę o obiegu zamkniętym. Tak, jak cała koncepcja, dotyczą wielu elementów cyklu życia: polityki produktowej, transparentności i narzędzi cyfrowych, zachęt i wzmocnienia innowacji, działań lokalnych oraz podnoszenia świadomości. W zapisach konkluzji uwzględniono najważniejsze priorytety polskie, w tym w szczególności w kontekście zapisów dot. śladu środowiskowego i konieczności zwrócenia uwagi na konkurencyjność przemysłu z różnych państw członkowskich. Konkluzje ws. eko - innowacji zostały zatwierdzone przez COREPER w dniu 6 grudnia 2017 r. i przyjęte w części bez dyskusji na Radzie ds. Transportu, Telekomunikacji i Energii w dniu 18 grudnia 2017 r.

Nawozy z oznakowaniem CE

Podczas prezydencji estońskiej trwały prace nt. projektu rozporządzenia PE i Rady określającego zasady udostępniania na rynku produktów nawozowych z oznakowaniem CE i zmieniającego rozporządzenia (WE) nr 1069/2009 i (WE) nr 1107/2009). Jedną z ostatnich kwestii spornych pozostawało określenie limitów zawartości substancji niepożądanych, w tym kadmu. Na początku grudnia prezydencja estońska zaproponowała kompromis polegający na ustanowieniu limitu kadmu na poziomie 60 mg Cd/kg P₂O₅ w nawozach fosforowych po 8 latach od wejścia w życie rozporządzenia oraz klauzulę przeglądową po 16 latach od wejścia w życie rozporządzenia. Dodatkowo państwa członkowskie posiadające derogację w zakresie kadmu zgodnie z art. 114 TFEU mogą ją utrzymać w mocy do momentu zrównania limitów lub wprowadzenia bardziej restrykcyjnych. W dniu 20 grudnia 2017 r. podczas spotkania COREPER, prezydencja estońska otrzymała mandat na trilog dot. rozporządzenia o nawozach.

IV. Pozostałe obszary funkcjonowania UE

4.1. Polityka Spójności i Polityka Regionalna

Polityka spójności

W okresie od lipca do grudnia 2017 r. prace prezydencji estońskiej w zakresie polityki spójności koncentrowały się na następujących kwestiach:

- finalizowaniu prac nad rozporządzeniami zmieniającym rozporządzenia dla europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych, czyli tzw. rozporządzeniem omnibus
- prowadzeniu trilogów z PE oraz nowelizacją rozporządzenia 1303/2013 dotyczącą dostosowania wysokości kwot środków przeznaczonych na cel „Inwestycje na rzecz wzrostu i zatrudnienia” oraz cel „Europejska współpraca terytorialna”,
- debacie odnośnie do przyszłych mechanizmów wdrażania polityki spójności po roku 2020.

Polska aktywnie uczestniczyła w pracach nad rozporządzeniem omnibus od samego początku. Celem nowelizacji jest m.in. uproszczenie systemu wdrażania europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych. W trakcie prezydencji estońskiej trwały trilogi z PE. Polska popierała, co do zasady, zaproponowane w projekcie rozporządzenia ułatwienia dotyczące przepisów obowiązujących beneficjentów funduszy UE. Część z nich od dłuższego czasu była wskazywana przez stronę polską jako istotna. Kompromis na poziomie Rady UE został przyjęty przez COREPER II w dniu 28 czerwca 2017 r. Kompromis ten jest korzystny dla Polski, zarówno dla beneficjentów, jak i administracji i dotyczy m.in. takich aspektów jak: możliwości stosowania kryteriów pro-rata przy rozliczaniu projektów realizowanych w różnych kategoriach regionów, większej możliwości stosowania kosztów uproszczonych przez beneficjentów projektów, także w projektach realizowanych z udziałem zamówień publicznych czy uproszczenia zasad wyboru pośredników finansowych zarządzających instrumentami finansowymi, czy ułatwień łączenia instrumentów finansowych EFSI z EFIS.

Kompromis osiągnięty przez prezydencję w trilogach również należy ocenić jako korzystny. PE wycofał się z wielu swoich poprawek (np. bardzo kontrowersyjne poprawki dotyczące wzmocnienia komunikacji i promocji europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych), wprowadzona została ponadto zmiana definicji beneficjenta, o którą zabiegała strona polska. Uzgodniony kompromis jest bardzo zbliżony do kompromisu przyjętego przez COREPER.

W odniesieniu do nowelizacji rozporządzenia nr 1303/2013 związanej z dostosowaniem wysokości środków, Polska, tak jak większość państw członkowskich, wyraziła poparcie dla propozycji KE, gdyż zmiana ta nie wprowadziła nowych rozwiązań legislacyjnych, a jedynie zmiany kwot wynikające z wcześniej przyjętych zobowiązań i decyzji.

W kontekście debaty nt. obecnej i przyszłej polityki spójności, prezydencja estońska zorganizowała posiedzenie Rady ds. Ogólnych dedykowane polityce spójności. Punktem wyjścia do dyskusji był 7 Raport Kohezyjny „My Region, My Europe, Our Future”, który został opublikowany w dniu 9 października 2017 r. W oparciu o ww. raport, prezydencja estońska przygotowała dokument ukierunkowujący dyskusję na posiedzeniu Rady i wskazała w nim następujące tematy, które nadal wymagają debaty: zakres wsparcia polityki spójności w świetle obecnych wyzwań dla UE, stabilność finansowania długofalowych inwestycji vs. elastyczność w obliczu pojawiających się nowych zjawisk, płynne przejście między perspektywami w celu zapewnienia szybszego wdrażania, jednolity zestaw zasad dla polityki spójności i innych instrumentów z takimi samymi rodzajami projektów, sposób radykalnego uproszczenia wdrażania polityki spójności czy powiązanie między polityką spójności a reformami strukturalnymi, w szczególności semestrem europejskim i zaleceniami dla państw członkowskich w celu stworzenia odpowiedniego środowiska dla inwestycji.

Posiedzenie Rady ds. Ogólnych odbyło się w dniu 15 listopada 2017 r. i miało stanowić forum dla omówienia ww. kwestii. Na posiedzeniu GAC dyskusja między ministrami dotyczyła kilku wybranych tematów: powiązania polityki spójności z Semestrem Europejskim, koncentracji na kluczowych obszarach wsparcia oraz uproszczonych mechanizmach wdrażania. W wypowiedziach ministrów powszechne było przekonanie, że polityka spójności powinna dotyczyć wszystkich regionów europejskich. W dyskusji pojawiły się dwa wrażliwe wątki – powiązanie polityki spójności z kwestią praworządności oraz podwyższenie poziomu współfinansowania krajowego.

W trakcie dyskusji przedstawiciel Polski podkreślił, że regiony europejskie mają zróżnicowane potrzeby, dlatego polityka spójności powinna być adresowana do wszystkich regionów. Wskazał, że Polska jest zwolennikiem uproszczenia polityki spójności i jej silniejszego zorientowania na rezultaty.

Przy czym zmiany powinny dokonywać się w sposób ewolucyjny, a nie rewolucyjny, w tym kontekście kierowanie się zasadą kontynuacji jest bardzo istotne. Ponadto wskazał, że w zakresie powiązania polityki spójności z Semestrem Europejskim i zaleceniami dla państw członkowskich, należy przede wszystkim oprzeć się na mechanizmie nagród, promującym wdrażanie reform strukturalnych, a nie karach, tj. penalizacji za niewdrażanie reform. W kontekście wygłaszanych przez niektóre państwa postulatów podniesienia pułapu współfinansowania krajowego, stwierdził, że jest to tylko jeden z wielu sposobów wzmacniania współodpowiedzialności, a lepsze poczucie współodpowiedzialności za realizację projektów można osiągnąć np. poprzez reformę modelu zarządzania dzielonego i oparcie go w większym zakresie na wzajemnym zaufaniu i rozliczaniu za konkretne rezultaty, a nie za poprawność przeprowadzonych procedur.

W trakcie posiedzenia zostały przyjęte konkluzje Rady UE nt. synergii i uproszczeń polityki spójności po 2020 r, których treść została ustalona na posiedzeniach grupy roboczej Rady UE ds. środków strukturalnych. Polska aktywnie uczestniczyła w wypracowaniu kompromisowego tekstu konkluzji.

W trakcie prezydencji estońskiej znowelizowane zostało również rozporządzenia delegowane 2015/2195, w sprawie Europejskiego Funduszu Społecznego w odniesieniu do definicji standardowych stawek jednostkowych i kwot ryczałtowych stosowanych w celu refundacji przez KE wydatków poniesionych przez państwa członkowskie. W ramach nowelizacji wprowadzono m.in. koszty uproszczone dla wszystkich państw UE oraz stawki jednostkowe specyficzne dla Polski. Rozporządzenie zostało podpisane przez przewodniczącego KE w dniu 29 sierpnia 2017 r.

W trakcie prezydencji estońskiej wypracowane zostały również konkluzje do raportu Europejskiego Trybunału Obrachunkowego: nr 4/2017 „Ochrona budżetu UE przed nieprawidłowymi wydatkami – w latach 2007-2013 KE w coraz większym stopniu stosowała środki zapobiegawcze i korekty finansowe w obszarze spójności”.

Polityka regionalna

Polityka miejska

Prezydencja estońska kontynuowała proces wdrażania Agendy Miejskiej UE i koordynacji prac poszczególnych 12 partnerstw. Na spotkaniu dyrektorów generalnych ds. rozwoju miast 24 października 2017 r., przedstawiciel Polski zaprezentował główne założenia tzw. *Orientation Paper* (OP) partnerstwa *Sustainable use of land and nature based solutions*, za koordynację którego odpowiedzialna jest Polska (Ministerstwo Rozwoju) wraz z miastem Bolonia. Wśród głównych założeń tego partnerstwa znajdują się m.in.: przeciwdziałanie rozlewaniu się miast, racjonalna urbanizacja, powtórne wykorzystanie terenów zdegradowanych, wykorzystanie rozwiązań opartych na naturze oraz instrumenty terytorialne. Proponowane priorytety tego partnerstwa są uwzględnione w nowej Agendzie Miejskiej ONZ i znalazły odzwierciedlenie w zamierzeniach określonych w 11 Celu Zrównoważonego Rozwoju ONZ (Zrównoważone miasta i społeczności). Dyrektorzy generalni zaakceptowali przedstawiony OP. Na spotkaniu tym przyjęto także Plany Działań (ang. Action Plans) dla 4 tzw. partnerstw amsterdamskich oraz 3 pozostałych partnerstw maltańskich.

Na spotkaniu dyskutowano także możliwości usprawnienia prac poszczególnych partnerstw i ich koordynacji oraz możliwości jak najszerzego wykorzystania wyników prac partnerstw na poziomie UE

w kontekście programowania polityk w szczególności polityki spójności. Poinformowano także o nowej inicjatywie KE i Europejskiego Banku Inwestycyjnego "*Urban Investment and Advisory Platform*".

Podczas prezydencji estońskiej w ramach programu URBACT rozstrzygnięto konkurs na tzw. *URBACT Best Practices*. Wyłoniono 186 najlepszych praktyk w 6 obszarach tematycznych. Wśród nich 4 to polskie miasta: Łódź, Poznań, Rzeszów i Gdynia.

Działania na rzecz wymiaru terytorialnego

Prezydencja estońska kontynuowała prace rozpoczęte podczas prezydencji maltańskiej na rzecz wymiaru terytorialnego polityk publicznych oraz nad przeglądem Agendy Terytorialnej 2020. W trakcie prezydencji estońskiej strona polska brała aktywny udział w pracach i spotkaniach Sieci Krajowych Punktów Kontaktowych ds. spójności terytorialnej, dyrektorów generalnych do spraw spójności terytorialnej, a także w badaniach i spotkaniach realizowanych w ramach Europejskiej Sieci Obserwacyjnej Rozwoju Terytorialnego i Spójności Terytorialnej (*European Observation Network for Territorial Development and Cohesion - ESPON*). Polska kontynuowała działania związane z promocją zintegrowanego podejścia do rozwoju i profilowania metod wsparcia dostosowanego do specyfiki danego obszaru, rozwijanych obecnie w Polsce w ramach projektu strategicznego Strategii Odpowiedzialnego Rozwoju „Zintegrowane dokumenty”.

Podczas prezydencji estońskiej prace koncentrowały się na polepszeniu współpracy i na szukaniu najlepszych rozwiązań dla pojawiających się problemów istniejących na wewnętrznych granicach UE. Szczególnie cenny był opracowany przez KE i dyskutowany podczas spotkań ds. spójności terytorialnej zestaw dobrych praktyk w ramach poszczególnych dziedzin współpracy przygranicznej „*Boosting growth and cohesion in EU border regions*”, a także zewidencjonowanie barier, które regiony przygraniczne napotykają w codziennej współpracy. Zidentyfikowane przeszkody, stanowią dowód na konieczność wzmocnienia roli programów INTERREG w polityce spójności po 2020 roku, co jest zgodne ze stanowiskiem przedstawianym przez Polskę. Budżet UE od lat wspiera finansowo regiony przygraniczne, które zyskują dzięki temu nowe możliwości współpracy i rozwoju. Strona polska z zadowoleniem przyjęła gotowość Komisji Europejskiej do dalszych działań mających na celu likwidację przeszkód dla dalszej współpracy regionów przygranicznych (np. poprzez utworzenie *Border Focal Point*). Jednym z największych wyzwań we współpracy przygranicznej regionów, z perspektywy Polski, są różnice w systemach administracyjnych i prawnych pomiędzy poszczególnymi państwami członkowskimi. Powodują one praktyczne trudności w realizacji wspólnych przedsięwzięć na obszarach przygranicznych. W związku z powyższym, Polska z zainteresowaniem przyjęła propozycję nowego instrumentu opracowanego w ramach specjalnie powołanej grupy ds. innowacyjnych rozwiązań dla ułatwienia współpracy przygranicznej w postaci "Europejskiej Konwencji Transgranicznej" (*European Cross-Border Convention*). Prace nad instrumentem będą kontynuowane podczas kolejnych prezydencji.

Polska wspierała także prace i działania realizowane w trakcie prezydencji estońskiej zmierzające do odnowienia Agendy Terytorialnej po 2020 roku, głównie realizowane w ramach prac badawczych ESPON.

Mechanizmy finansowe EOG/ EFTA

Szwajcarski Mechanizm Finansowy

Negocjacje ws. wznowienia szwajcarskiej kontrybucji finansowej prowadzone były od stycznia 2017 r. W listopadzie 2017 r. Rada Federalna Szwajcarii podjęła decyzję ws. kontynuacji programu pomocy kohezyjnej. Środki – w wysokości 1,3 mld Euro – zostaną podzielone na dwa budżety. Podstawą do ich uruchomienia będą zaakceptowane przez parlament szwajcarski dwie umowy ramowe z UE. Zdecydowana część funduszy (1,1 mld Euro) zostanie przeznaczona na realizację programów w dotychczasowych 13 państwach-beneficjentach, z położeniem szczególnego nacisku na edukację dualną i zwalczanie bezrobocia wśród młodych. Pozostałe 200 mln Euro, dostępne dla wszystkich państw UE, przeznaczone zostanie na niwelowanie skutków kryzysu migracyjnego w Europie. Projekty stosownych ustaw umożliwiających zawarcie ww. umów ramowych mają być przedstawione do końca lutego 2018 r.

Norweski Mechanizm Finansowy i Mechanizm EOG

W październiku 2017 r. zakończyły się negocjacje dotyczące uruchomienia III edycji Funduszy norweskich i EOG w Polsce. Obecnie finalizowane są bilateralne uzgodnienia z darczyńcami zmierzające do podpisania międzyrządowych umów (MoU) pozwalających na uruchomienie kolejnej edycji funduszy. Ich podpisanie nastąpi w dniu 20 grudnia 2017 r. Po podpisaniu MoU prowadzone

będą natomiast (głównie przez operatorów programów) prace prowadzące do określenia szczegółowych obszarów, które będą wspierane w ramach danego programu oraz zasad prowadzenia naboru wniosków.

łącznie na III edycję Funduszy norweskich i EOG państwa-darczyńcy, czyli Norwegia, Islandia i Liechtenstein, przeznaczyły kwotę ponad 2,8 mld euro. Wsparcie przyznano 15 państwom Europy Środkowej i Południowej oraz krajom bałtyckim.

Polska z alokacją 809,3 mln euro, podobnie jak w poprzednich latach, pozostanie największym beneficjentem tych środków.

Programy w ramach Funduszy norweskich i EOG będą wdrażane do 2024r. Wyjątek stanowi Fundusz Współpracy Dwustronnej, który wdrażany będzie do 30 kwietnia 2025r.

4.2. Wymiar sprawiedliwości

W zakresie współpracy w obszarze wymiaru sprawiedliwości i spraw wewnętrznych prezydencja estońska skupiła swoje działania na walce z terroryzmem oraz przestępczością zorganizowaną, wzmacnianiu bezpieczeństwa wewnętrznego UE oraz ochronie granic zewnętrznych, a także na kontynuowaniu prac w obszarze treści cyfrowych oraz swobodnego przepływu danych. Ponadto, kontynuowane były prace w obszarze prawa rodzinnego (Bruksela IIa).

Bruksela IIa (projekt rozporządzenia Rady w sprawie jurysdykcji, uznawania oraz wykonania orzeczeń w sprawach małżeńskich oraz w sprawach dotyczących odpowiedzialności rodzicielskiej)

Podczas posiedzenia Rady WSiSW w dniu 8 grudnia 2017 r. przeprowadzona została debata orientacyjna ws. projektu rozporządzenia Rady w sprawie jurysdykcji, uznawania oraz wykonania orzeczeń w sprawach małżeńskich oraz w sprawach dotyczących odpowiedzialności rodzicielskiej, tzw. Bruksela II. Polska, podobnie jak zdecydowana większość państw członkowskich, opowiedziała się za taką opcją zniesienia exequatur, która zakłada przyjęcie modelu jednolitego, opartego na modelu z rozporządzenia Bruksela I, tj. rozporządzenia PE i Rady (UE) nr 1215/2012 z dnia 12 grudnia 2012 r. w sprawie jurysdykcji i uznawania orzeczeń sądowych oraz ich wykonywania w sprawach cywilnych i handlowych, w odniesieniu do wszystkich decyzji z zakresu odpowiedzialności rodzicielskiej, przewidującego możliwość odmowy uznania / wykonania orzeczenia w oparciu o ograniczoną liczbę przesłanek, takich jak np. naruszenie klauzuli porządku publicznego, naruszenie prawa do wysłuchanie strony, naruszenie prawa do obrony – na etapie wykonania orzeczenia. Jednocześnie, Polska wyraziła gotowość do poszukiwania kompromisu, który będzie akceptowalny dla wszystkich państw członkowskich, wskazując, że rozwiązanie takie musi dostatecznie zabezpieczać prawo do obrony strony przeciwko której wykonuje się orzeczenie oraz zapewniać uwzględnienie dobra dziecka. Nie osiągnięto konsensusu w zakresie modelu zniesienia exequatur, przy czym z uwagi na tryb przyjmowania rozporządzenia, niezbędne jest osiągnięcie jednomyślności w Radzie.

Europejska Agencja Współpracy Sądowej (Eurojust)

Podczas prezydencji estońskiej kontynuowane były prace nad rozporządzeniem ustanawiającym Eurojust. Prezydencja koncentrowała się na uzgodnieniu przepisów dotyczących ochrony danych osobowych z rozwiązaniami dotyczącymi ochrony danych osobowych przyjętymi w UE w 2016 r. Rozpoczęte podczas prezydencji estońskiej negocjacje z PE w ramach trilogu będą kontynuowane przez prezydencję bułgarską.

Stworzenie Prokuratury Europejskiej

W dniu 12 października 2017 r. Rada przyjęła rozporządzenie wdrażające wzmocnioną współpracę w zakresie ustanowienia Prokuratury Europejskiej. Polska należała o tej grupy państw członkowskich, które nie wezmą udziału we wzmocnionej współpracy, w związku z czym nie brała udziału w

głosowaniu. Z inicjatywy Polski jeszcze na Radzie WSISW w czerwcu br. powstała wspólna deklaracja Rady i KE, że model finansowania EPPO nie stanowi precedensu dla przyszłych inicjatyw ustanawianych w procedurze wzmocnionej współpracy. Zatwierdzono również deklarację Rady wzywającą KE do przedstawienia nowego instrumentu legislacyjnego regulującego współpracę EPPO z państwami nieuczestniczącymi w tej inicjatywie.

Z uwagi na to, iż Polska nie przystąpiła do mechanizmu wzmocnionej współpracy, na mocy którego powstaje Prokuratura Europejska, rozporządzenie 2017/1939 nie wiąże Polski i jako takie nie będzie bezpośrednio stosowane przez właściwe organy polskie. Brak uczestniczenia przez Polskę we wzmocnionej współpracy oznacza, iż utrzymany zostaje dotychczasowy, krajowy reżim prawny regulujący ściganie przestępstw na szkodę interesów finansowych Unii Europejskiej (tzw. przestępstw PIF). Polska będzie też zobowiązana do wdrożenia dyrektywy w sprawie zwalczania nadużyć na szkodę interesów finansowych Unii za pośrednictwem prawa karnego (tzw. dyrektywy PIF), co zapewni harmonizację przestępstw PIF na poziomie unijnym (dyrektywa PIF została przyjęta przez Radę w dniu 25 kwietnia 2017 r.).

Europejski system przekazywania informacji z rejestrów karnych (ECRIS)

Na grudniowej Radzie WSISW przyjęte zostało, również głosem Polski, podejście ogólne do aktów prawnych (rozporządzenie i dyrektywa) ustanawiających Europejski system przekazywania informacji z rejestrów karnych (ECRIS). Celem rozporządzenia jest udoskonalenie istniejącego mechanizmu wymiany informacji o skazaniach między państwami członkowskimi UE w ramach Europejskiego Systemu Przekazywania Informacji z Rejestrów Karnych (ECRIS) poprzez utworzenie scentralizowanego systemu przetwarzania odcisków palców oraz danych alfanumerycznych obywateli państw trzecich skazanych (TCN – third country nationals) na terenie UE (systemu ECRIS-TCN). Podczas gdy przedłożony projekt rozporządzenia reguluje kwestie związane z centralną bazą danych, dyrektywa uzupełnia decyzję ramową 2009/315/WSISW w sprawach odnoszących się do funkcjonowania ECRIS. Dyrektywa uwzględni zmiany, które muszą zostać wprowadzone w obecnie wykorzystywanym systemie, aby zmaksymalizować skuteczność pozyskiwania informacji o karalności obywateli państw trzecich na terenie Unii Europejskiej. Termin na implementację przepisów dyrektywy i rozporządzenia wynosi 36 miesięcy. Planowanym terminem uruchomienia systemu jest I połowa 2021 r.

Wzajemne uznawanie nakazów zabezpieczenia i nakazów konfiskaty

Podczas prezydencji estońskiej przyjęto podejście ogólne do projektu instrumentu dot. wzajemnego uznawania nakazów zabezpieczenia i nakazów konfiskaty. Zaproponowane rozporządzenie stanowić ma podstawę dla wzajemnego uznawania i wykonywania nakazów zabezpieczenia (zamrożenia) i nakazów przepadku (konfiskaty) wydanych w innych państwach członkowskich UE. Zakres rozporządzenia obejmuje wzajemne uznawanie wszystkich typów nakazów zabezpieczenia i nakazów konfiskaty wydanych w ramach postępowania karnego, w tym nakazów konfiskaty rozszerzonej, konfiskaty w stosunku do osób trzecich i konfiskaty bez uprzedniego wyroku skazującego. Wypracowane stanowisko uwzględni wszystkie podstawowe postulaty Polski – zakres stosowania instrumentu nie ogranicza się jedynie do spraw karnych, lecz możliwe będzie wykorzystanie go również w odniesieniu do wykonania nakazów przepadku nie związanych bezpośrednio z konkretnym czynem zabronionym, gdy sprawcy poważnych przestępstw posiadają mienie niezajdujące odzwierciedlenia w ich legalnych dochodach. Polska popierała przyjęcie instrumentu w formie rozporządzenia. Mechanizm wzajemnego uznawania stanowi sprawdzone i skuteczne narzędzie współpracy między państwami członkowskimi UE. Współpraca taka stanowi natomiast konieczny warunek dla efektywności działań wymierzonych w ekonomiczne podstawy przestępczości.

4.3. Transport

Transport Drogowy

Pakiet Mobilności I (część socjalna)

Podczas prezydencji estońskiej zostało przyjęte sprawozdanie z postępu prac do następujących projektów aktów prawnych wchodzących w skład części socjalnej Pakietu Mobilności:

- dyrektywy PE i Rady zmieniającej dyrektywę 2006/22/WE w odniesieniu do wymogów w zakresie egzekwowania prawa oraz ustanawiającą szczegółowe zasady w odniesieniu do dyrektywy 96/71/WE i dyrektywy 2014/67/UE dotyczące delegowania kierowców w sektorze transportu drogowego (*lex specialis*),
- rozporządzenia PE i Rady zmieniającego rozporządzenie (WE) nr 561/2006 w odniesieniu do minimalnych wymogów dotyczących maksymalnego dziennego i tygodniowego czasu prowadzenia pojazdu, minimalnych przerw oraz dziennego i tygodniowego czasu odpoczynku oraz rozporządzenie (UE) nr 165/2014 w odniesieniu do określania położenia za pomocą tachografów.

Sprawozdanie w przeważającej mierze dobrze odzwierciedla przebieg dyskusji na forum Rady UE, ze wskazaniem kluczowych kwestii w przedmiotowym wniosku ustawodawczym oraz najważniejsze uwagi zgłaszane przez państwa członkowskie, w tym zasadnicze zastrzeżenia zgłoszone przez Polskę.

Dla dotychczasowych prac legislacyjnych kluczowe znaczenie miało posiedzenie Rady EPSCO (w dniu 23 października 2017 r.), podczas którego przyjęto podejście ogólne (przy sprzeciwie Polski) do projektu zmian dyrektywy o pracownikach delegowanych. Polska podtrzymała na nim zastrzeżenia wobec propozycji objęcia międzynarodowego transportu drogowego restrykcyjnymi zasadami delegowania pracowników, które są określone w dyrektywie 96/71/WE oraz dyrektywie 2014/67/UE. Zgodnie z podjętymi ustaleniami dalsze negocjacje w tym zakresie będą prowadzone na forum Rady ds. Transportu, Telekomunikacji i Energii (Rady TTE), co stwarza możliwości wprowadzenia zmian do restrykcyjnych przepisów zaproponowanych w *lex specialis* w gronie ministrów ds. transportu.

Polska aktywnie uczestniczyła w pracach na forum Rady UE, zgłaszając uwagi i wątpliwości do projektowanych zmian w ramach aktów prawnych, wchodzących w skład części socjalnej *Pakietu Mobilności*.

Polska wspólnie z państwami członkowskimi Grupy Wyszehradzkiej przedłożyła konstruktywną propozycję zmian w ramach Wspólnego Podejścia. Zaproponowane rozwiązania przewidują co najmniej 10 dni derogacji dla operacji transportu międzynarodowego (z wyłączeniem tranzytu) oraz 24 godziny jako właściwy okres rozliczania dnia delegowania oraz 7 dni dla wykonywania operacji kabotażu.

Odnosnie do tranzytu, ze względu na brak spełnienia warunków delegowania oraz celem zagwarantowania odpowiedniego poziomu pewności prawnej, jak również ograniczenia dowolności interpretacyjnej, powinien być wyraźnie wyłączony z zakresu tych przepisów, co powinno być zapisane w części normatywnej aktu.

Ponadto, Polska przedstawiła propozycję zamkniętego katalogu obowiązków administracyjnych oraz środków kontroli w zakresie przestrzegania przepisów dotyczących delegowania, który stanowi bardzo dobry punkt wyjściowy do dalszej dyskusji w tym przedmiocie. Propozycja ma na celu zmniejszenie obciążeń administracyjnych przedsiębiorców, poprzez m.in. uwzględnienie, że dokumenty muszą być dostępne w jednym z oficjalnych języków urzędowych UE, w tym w języku polskim.

Za zamkniętym katalogiem obowiązków administracyjnych oraz środków kontroli opowiedziała się zdecydowana większość państw członkowskich i KE.

W tym miejscu należy również odnotować fakt, że Polska przedłożyła propozycję zmian w ramach rozporządzenia (WE) nr 561/2006, która wychodzi naprzeciw artykułowanym przez branżę

transportową potrzebom zapewnienia większej elastyczności w ramach planowania kierowcom odbioru regularnych tygodniowych okresów odpoczynków, jednocześnie gwarantując dla nich prawo do właściwego odpoczynku. Przedstawiona propozycja była kierunkowo zbieżna z propozycjami zgłoszonymi przez Słowację oraz Węgry.

Polska popiera kierunek prac prezydencji estońskiej dopuszczający odbiór regularnych tygodniowych okresów odpoczynku w pojazdach pod pewnymi warunkami dot. odpowiedniego wyposażenia pojazdu i miejsca postoju pojazdu z uwagi na pilną potrzebę rozwiązania kwestii braku odpowiednio wyposażonych i bezpiecznych miejsc parkingowych, a także zapewnienia większej elastyczności po stronie przewoźników, celem podniesienia efektywności planowania pracy zatrudnianym kierowcom.

Z inicjatywy Polski w sprawozdaniu z postępu prac uwzględniono odniesienie poświęcone wątpliwościom i obawom zgłaszanym przez Polskę, a popartych przez inne państwa (m.in. Rumunia, Węgry, Irlandia, Łotwa, Malta), w przedmiocie zgodności projektowanych rozwiązań z europejskim prawem ochrony danych osobowych.

W związku z rewizją rozporządzenia (UE) nr 165/2014 podnoszony był temat retrofitingu tachografów, tj. wymiany dotychczas używanych tachografów zainstalowanych w pojazdach zarejestrowanych przed 2019 r. na tachografy inteligentne. Zdaniem Polski dopiero szczegółowa i głęboka analiza pozwoli na ustalenie, czy cel i potencjalne korzyści płynące z wcześniejszego terminu ich wprowadzenia, niż zapisano to w przedmiotowym rozporządzeniu, zrównoważą wysiłki finansowe poniesione przez sektor transportu drogowego oraz władze kontrolne.

Pakiet Mobilności I (część rynkowa)

Podczas prezydencji estońskiej zostało przyjęte sprawozdanie z postępu prac do następujących projektów aktów prawnych wchodzących w skład części rynkowej *Pakietu Mobilności*:

- rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniające rozporządzenie (WE) nr 1071/2009 i rozporządzenie (WE) nr 1072/2009 w celu dostosowania ich do zmian w sektorze,
- dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniająca dyrektywę 2006/1/WE w sprawie użytkowania pojazdów najmowanych bez kierowców w celu przewozu drogowego rzeczy.

W sprawozdaniu w przeważającej mierze rzetelnie odzwierciedlony został przebieg dyskusji na posiedzeniach grupy roboczej Rady Unii Europejskiej ds. transportu lądowego, ze wskazaniem kluczowych kwestii w przedmiotowych wnioskach ustawodawczych oraz najważniejszych uwag podnoszonych przez państwa członkowskie, w tym zasadnicze zastrzeżenia zgłoszone przez Polskę.

W zakresie zmiany zasad wykonywania przewozów kabotażowych, określonych w rozporządzeniu 1072/2009, Polska pozytywnie ocenia zniesienie limitu operacji transportowych w kabotażu (dotychczas trzy operacje). Jednakże bardzo negatywnie odnosi się do propozycji skrócenia okresu na ich wykonywanie z 7 do 5 dni. Ograniczenie to jest przykładem tworzenia nadmiernych i sztucznych barier administracyjnych w przewozach drogowych towarów. Propozycja ta jednoznacznie ogranicza rozwój rynku transportu drogowego w UE, stanowiąc zasadniczą przeszkodę w realizacji postanowień Białej Księgi transportowej z 2011 r.

Polska wyrażała powściągliwość do objęcia wybranymi przepisami rozporządzenia nr 1071/2009 lekkich pojazdów użytkowych (o dopuszczalnej masie całkowitej nieprzekraczającej 3,5 tony). Zastosowanie wobec tego segmentu rynku dodatkowych wymogów może stanowić element nadmiernej regulacji branży transportu drogowego w UE i stwarzać niepotrzebne bariery administracyjne dla tego sektora usług. Polska w pracach na forum Rady popiera rozwiązania, które nie generują negatywnych skutków gospodarczych, w szczególności dla małych i średnich przedsiębiorstw transportowych, głównych użytkowników lekkich pojazdów.

Mając na uwadze dążenie do wzmocnienia rynku wewnętrznego usług transportowych, znoszenia barier administracyjnych oraz zwiększania efektywności funkcjonowania branży, Polska popierała na posiedzeniach grupy roboczej Rady UE niektóre zapisy projektu dyrektywy w zakresie uelastycznienia warunków najmu pojazdów bez kierowców.

Obecnie obowiązująca dyrektywa 2006/1/WE umożliwia stosowanie przez państwa członkowskie ograniczeń i warunkowania zasad wolnego wynajmu pojazdów w niektórych segmentach rynku. Dodatkowe ograniczenia stosowane w poszczególnych państwach generują koszty dla przewoźników i przedsiębiorstw zajmujących się wynajmem oraz koszty wdrożenia i egzekwowania prawa dla organów publicznych związane z przestrzeganiem przepisów krajowych.

Pakiet Mobilności I (część dot. opłat za infrastrukturę)

Podczas prezydencji estońskiej odbyła się debata ministrów ws. opłat za wykorzystanie infrastruktury. Propozycje KE dotyczące tej kwestii, wchodząca w skład Pakietu Mobilności, z uwagi na dużą intensywność prac nad tematami rynkowymi i socjalnymi, nie były szczegółowo omawiane w Radzie.

W zakresie projektu dyrektywy PE i Rady zmieniającej dyrektywę 1999/62/WE w sprawie pobierania opłat za użytkowanie niektórych typów infrastruktury przez pojazdy ciężarowe (Eurowinieta) Polska za zasadne uznała ustalanie na poziomie UE podstawowych zasad poboru opłat, w tym sposobu ustalania wysokości stawek opłat, dla pojazdów wykorzystywanych do celów komercyjnych, a więc samochodów ciężarowych i autobusów, a zatem popierała zaproponowane rozszerzenie przepisów dyrektywy na autobusy.

Polska zwróciła uwagę, że istotne jest wprowadzenie do projektowanej dyrektywy stosownych przepisów przejściowych lub wyłączeń. Wprowadzanie nowych regulacji, nieuwzględniających wiążących państwa członkowskie zobowiązań umownych, narusza zasadę pewności prawnej. Stanowisko Polski w tym zakresie spotkało się ze zrozumieniem i poparciem innych państw.

Polska w trakcie prac postulowała, że szczególnie istotne jest to, aby państwa członkowskie miały swobodę decydowania o:

- rodzajach i kategoriach pojazdów oraz zakresie sieci drogowej, które będą podległy odpłatności,
- charakterze opłat, w szczególności dla samochodów osobowych,
- metodach poboru opłat.

Polska podkreślała, że państwa członkowskie powinny mieć swobodę decydowania o wyborze systemu opłat, uwzględniających ich specyfikę, efektywność poboru opłat i korzyści dla kierowców, albowiem na ich poziomie możliwa jest skuteczna i pełna realizacja zrównoważonego finansowania infrastruktury. Podczas prac Polska zwracała uwagę, że państwa członkowskie powinny posiadać swobodę decydowania o sposobie przeznaczenia środków z pobranych opłat z uwzględnieniem specyfiki poszczególnych państw. Polska wraz z Czechami, Zjednoczonym Królestwem, Francją, Słowenią, Niemcami i Holandią wskazała, że zmiana z systemu opartego o klasy EURO na system oparty o CO₂ nie powinna odbyć się poprzez akty delegowane. Wybór systemu powinien pozostać w gestii państw, które uwzględniając wewnętrzne uwarunkowania, mogą wskazać najodpowiedniejszy system.

W zakresie projektu dyrektywy PE i Rady w sprawie interoperacyjności systemów elektronicznego poboru opłat drogowych i ułatwiania transgranicznej wymiany informacji na temat przypadków nieuiszczenia opłat drogowych w Unii (EETS), Polska podnosiła, że jest zainteresowana poprawą i usprawnianiem interoperacyjności elektronicznych systemów opłat. Jednakże zauważyła, że nie może odbywać się to kosztem ograniczenia wpływów strony publicznej. Polska wskazała, że istotne jest również, aby Europejska Usługa Opłaty Elektronicznej pozostała usługą o charakterze uzupełniającym dla użytkowników systemów opłat elektronicznych wobec krajowych usług.

Szkolenie kierowców

W drugiej połowie 2017 r. prowadzone były prace mające na celu uzgodnienie tekstu projektu dyrektywy zmieniającej dyrektywę 2003/59/WE ws. wstępnej kwalifikacji i okresowego szkolenia kierowców niektórych pojazdów drogowych do przewozu rzeczy lub osób oraz dyrektywę 2006/126/WE w sprawie praw jazdy między PE i Radą.

Rozwiązania kompromisowe wypracowane w trakcie rozmów obu instytucji UE podczas prezydencji estońskiej w większości są dla Polski do zaakceptowania. Uzgodnienie tekstu zakończy proces negocjacyjny i projekt aktu będzie mógł zostać przyjęty.

W trakcie prac w Radzie Polska wskazywała, że może zgodzić się na uznawalności kwalifikacji kierowców wykonujących przewóz drogowy, jednakże powinno to następować poprzez RESPER (Europejską Sieć Praw Jazdy).

Kwestią wobec, której Polska zgłaszała zastrzeżenia była możliwość korzystania w szkoleniach okresowych z metody *e-learning*, której szerokie wykorzystanie może skutkować obniżeniem poziomu szkoleń, a w konsekwencji brakiem ich efektywności i potencjalnymi implikacjami dla bezpieczeństwa ruchu drogowego. W duchu kompromisu Polska podjęła jednak decyzję, że nie sprzeciwi się propozycji kompromisowej fakultatywnego wykorzystania metody *e-learning* również w szkoleniu okresowym.

Transport Kolejowy

Prawa pasażerów w ruchu kolejowym

Prezydencja estońska rozpoczęła prace nad projektem rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady dotyczącego praw i obowiązków pasażerów w ruchu kolejowym. Wniosek był przedmiotem prac grupy roboczej Rady UE do spraw transportu lądowego. Z punktu widzenia interesów Polski, kluczowymi kwestiami są te związane z ograniczeniem zwolnień, rozszerzeniem zakresu stosowania przepisów na osoby o ograniczonej możliwości poruszania się, z odszkodowaniami oraz z klauzulą siły wyższej. Podczas Rady UE ds. Transportu, Telekomunikacji i Energii w dniu 5 grudnia 2017 r. przyjęta została przedstawiona przez prezydencję estońską informacja o stanie prac nad dokumentem.

Europejski System Zarządzania Ruchem Kolejowym - ERTMS

Prezydencja estońska przedstawiła projekt konkluzji Rady do dokumentu *Special Report No 13/2017: "A single European rail traffic management system: will the political choice ever become reality?"*. Polska od początku prac brała bardzo aktywny udział w uzgadnianiu zapisów konkluzji. Główne uwagi Polski do dokumentu skupiały się wokół dwóch zagadnień poruszanych w konkluzjach: indywidualnego podejścia do usuwania narodowych systemów bezpiecznej kontroli jazdy pociągu (systemów klasy B) oraz dofinansowania wdrażania systemu ERTMS z funduszy UE.

Polska argumentowała, że postęp w zastępowaniu obecnie eksploatowanych systemów krajowych jest uzależniony od postępu we wdrażaniu systemu ERTMS, do czego państwom członkowskim potrzeba odpowiedniego wsparcia finansowego. Polska w swoich wypowiedziach podkreślała, że proces usuwania systemów krajowych powinien być dostosowany do indywidualnych uwarunkowań każdego z państw. W przypadku Polski proces usuwania systemów klasy B nie może być zbyt krótki, przy tak dużej sieci kolejowej i znacznej liczbie pojazdów trakcyjnych.

Odnosnie do kwestii dofinansowania Polska podnosiła, że wdrażanie systemu ERTMS jest w dużej mierze uwarunkowane dostępnością odpowiedniego dofinansowania, w szczególności ze środków unijnych. Praktycznie wszystkie postulowane dotychczas przez Polskę zapisy zostały uwzględnione w brzmieniu konkluzji po ostatnim posiedzeniu grupy w dniu 11 grudnia 2017 r. Dokument został przyjęty przez COREPER I w dniu 20 grudnia 2017r.

Transport Lotniczy

Rewizja rozporządzenia 216/2008

W drugiej połowie 2017 r. kontynuowane były intensywne prace nad uzyskaniem porozumienia między Radą UE a PE w zakresie projektu rozporządzenia PE i Rady w sprawie wspólnych zasad w zakresie lotnictwa cywilnego i utworzenia Agencji Unii Europejskiej ds. Bezpieczeństwa Lotniczego (EASA) oraz uchylającego rozporządzenie (WE) nr 216/2008 PE i Rady.

Celem spotkań trójstronnych było wypracowanie kompromisu, który umożliwi szybkie wejście w życie rozporządzenia. W zakresie załącznika I do projektu, tj. typów statków powietrznych wyłączonych z mocy prawa spod obowiązywania rozporządzenia, Polska wraz z kilkoma innymi państwami członkowskimi zgłaszała swoje propozycje zmian. Ostatecznie osiągnięto kompromis polegający na umożliwieniu wyłączenia niektórych statków powietrznych spod zakresu obowiązywania rozporządzenia w formie decyzji administracyjnej. W kwestii dotyczącej mechanizmu przejęcia nadzoru przez EASA lub inne państwo członkowskie, (art. 55 zakładał, że transfer kompetencji może być narzucony danemu państwu) po wielu modyfikacjach zakładających przede wszystkim zmianę przejęcia nadzoru na oferowanie przez Agencję pomocy technicznej, Polska zgodziła się na przyjęcie kompromisu.

W dniu 29 listopada 2017r. odbył się ostatni trilog, podczas którego wypracowano tekst, który może zostać zaakceptowany przez KE i PE. Projekt został przyjęty w głosowaniu po posiedzeniu COREPER I w dniu 22 grudnia 2017 r. Z uwagi, że uzgodniony projekt odbiega od tekstu, który byłby satysfakcjonujący dla Polski, nie poparła ona dokumentu, wstrzymując się jednocześnie od głosu.

Rozporządzenie ws. ochrony konkurencji

Prezydencja estońska rozpoczęła prace nad projektem rozporządzenia w sprawie ochrony konkurencji w transporcie lotniczym, uchylającym rozporządzenie (WE) nr 868/2004, który KE przedstawiła w czerwcu 2017 r. Pierwsze posiedzenia grup roboczych odbyły się jeszcze w lipcu 2017 r. i trwały do końca listopada. Na posiedzeniu Rady UE ds. Transportu, Telekomunikacji i Energii w dniu 5 grudnia 2017 r. prezydencja estońska przedstawiła sprawozdanie z postępu prac.

Przedmiotowy projekt według zamierzeń KE powinien zapewnić europejskim przewoźnikom lotniczym zachowanie warunków uczciwej konkurencji w relacjach z operatorami z państw trzecich. W projektowanym rozporządzeniu KE proponuje wprowadzenie mechanizmów i procedur, których celem będzie wyjaśnienie przypadków nieuczciwych praktyk stosowanych przez państwa trzecie lub przewoźników z tych państw. Podstawę postępowania wyjaśniającego stanowić będą skargi państwa członkowskiego UE, unijnego przewoźnika lotniczego lub grupy przewoźników, a także własna inicjatywa KE.

Polska w toku prac popierała potrzebę wypracowania odpowiednich mechanizmów oraz stworzenia skutecznego instrumentu umożliwiającego stosowanie zasad uczciwej konkurencji między przewoźnikami unijnymi i przewoźnikami z państw trzecich, jednak wskazywała również na zagrożenia wynikające z treści projektu w kształcie proponowanym przez KE. Zagrożenia te, w opinii Polski, dotyczą:

- stosowania umów dwustronnych państw członkowskich UE z państwami trzecimi, a w szczególności przyznanych w nich praw przewozowych;
- roli państw członkowskich UE w procesie prowadzenia postępowań wyjaśniających, czy działania przewoźników z państw trzecich oraz państw trzecich miały charakter nieuczciwych praktyk i doprowadziły do szkody;
- ewentualnych działań odwetowych ze strony państw trzecich, w tym związanych z ewentualnym ograniczeniem dostępności lotniczej w regionie Europy Środkowo – Wschodniej.

Z inicjatywy Polski na posiedzeniu COREPER w dniu 6 października 2017 r. grupa państw członkowskich (Cypr, Czechy, Finlandia, Grecja, Irlandia, Łotwa, Malta, Portugalia, Słowacja oraz Węgry) złożyła deklarację, zgodnie z którą KE w niewystarczający sposób dokonała oceny skutków przedmiotowej regulacji na regionalną dostępność połączeń lotniczych, na konkurencję wewnątrz UE,

na konsumentów, na funkcjonowanie dwustronnych umów lotniczych, zawartych przez państwa członkowskie UE z państwami trzecimi oraz ich potencjalne działania odwetowe. Przyjęcie dokumentu jednak nie spowodowało uzupełnienia oceny wpływu regulacji przygotowanej przez tę instytucję.

Ponadto w trakcie prac w Radzie podczas prezydencji estońskiej uzgodniono decyzję Rady ws. podpisania i tymczasowego stosowania nowego porozumienia o współpracy między UE a Stanami Zjednoczonymi w zakresie modernizacji systemu zarządzania ruchem lotniczym (program SESAR po stronie UE oraz NextGen po stronie USA).

Transport Morski

W obszarze transportu morskiego, w okresie od października do grudnia 2017 r. trwały prace nad dyrektywą Rady wdrażającą Umowę zawartą między Stowarzyszeniem Armatorów Wspólnoty Europejskiej (ECSA) a Europejską Federacją Pracowników Transportu (ETF) w sprawie zmiany dyrektywy Rady 2009/13/WE, zgodnie z wprowadzonymi w 2014 r. poprawkami do konwencji o pracy na morzu z 2006 r., zatwierdzonymi przez Międzynarodową Konferencję Pracy w dniu 11 czerwca 2014 r.

Przedstawiciele Polski aktywnie uczestniczyli w pracach grupy roboczej ds. społecznych, w ramach której procedowano wniosek dotyczący przedmiotowej dyrektywy. Polska wyraziła generalne poparcie dla projektu dyrektywy w kontekście inkorporacji zmian do konwencji MLC z 2014 r. do załącznika do dyrektywy 2009/13/WE wskazując jednak na problematyczną różnicę w zakresie poprawek do konwencji MLC z 2014 r. z zakresem dyrektywy 2009/13/WE. Konwencja MLC przewiduje bowiem możliwość wyłączenia statków o tonażu brutto mniejszym niż 200 ton z obowiązku stosowania niektórych przepisów, zaś dyrektywa 2009/13/WE takiej możliwości nie przewiduje. W związku z powyższym powstała wątpliwość, czy małe statki w państwach, które dokonały stosownych wyłączeń na mocy konwencji MLC, będą podlegały przepisom wprowadzanym niniejszą dyrektywą. Pozostałe państwa członkowskie, poza Chorwacją, nie dostrzegły konieczności wprowadzenia wyłączeń z obowiązku stosowania przepisów dyrektywy przez małe jednostki.

Projektowana dyrektywa została zaakceptowana przez COREPER w dniu 24 listopada 2017 r., a następnie przez Radę EPSCO w dniu 7 grudnia 2017 r. Polska, mając na uwadze brak poparcia ze strony innych państw członkowskich, nie sprzeciwiła się przyjęciu dyrektywy.

Żegluga Śródlądowa

W okresie lipiec-grudzień 2017 r. kontynuowano prace nad dyrektywą w sprawie wzajemnego uznawania kwalifikacji zawodowych w żegludze śródlądowej oraz uchylającą dyrektywę Rady 96/50/WE i dyrektywę Rady 91/672/EWG. W dniu 14 listopada 2017 r. projekt dyrektywy został przyjęty przez PE w pierwszym czytaniu. W dniu 4 grudnia 2017 r. projekt przyjęła Rada ds. Transportu, Telekomunikacji i Energii (TTE). Polska poparła przyjęcie dyrektywy.

W dniu 24 listopada 2017 r. Minister Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej podpisał dokumenty członkowskie związane z przystąpieniem MGMIŻŚ do działającej pod auspicjami KE Międzynarodowej Organizacji *Inland Navigation Europe* (INE). Członkostwo Polski w INE wesprze realizację celów strategicznych Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej związanych z rozwojem śródlądowych dróg wodnych, a także pozytywnie wpłynie na aktywność Polski w tym obszarze na poziomie europejskim, również w kontekście obecnej i przyszłej polityki transportowej w UE.

Przedstawiciele MGMIŻŚ aktywnie uczestniczą w pracach Komitetu TEN-T, którego jednym z zadań są m.in. prace nad aktualizacją rozporządzenia TEN-T oraz podjęcie starań odnośnie do włączenia w europejską sieć polskich dróg wodnych o znaczeniu transportowym.

Kwestie Intermodalności i Sieci Intermodalne

Konkluzje Rady ws. cyfryzacji transportu

W grudniu 2017 r. Rada TTE przyjęła konkluzje ws. cyfryzacji transportu. Dokument ten uwzględnia kluczowe uwagi zgłaszane przez stronę polską, która podnosiła m.in. kwestie dotyczące różnego etapu wdrażania rozwiązań cyfrowych w poszczególnych państwach członkowskich, udostępniania danych, problematyki dotyczącej dyrektywy NIS (cyberbezpieczeństwo) oraz unijnych przepisów dotyczących ochrony danych osobowych (tzw. RODO). Polska zabiegała również o właściwe odzwierciedlenie problematyki cyfryzacji w transporcie wodnym śródlądowym.

Konkluzje Rady ws. TEN-T i CEF

Podczas Rady TTE w grudniu 2017 r. przyjęte zostały konkluzje Rady w sprawie postępów we wdrażaniu transeuropejskiej sieci transportowej (TEN-T) i w sprawie instrumentu „Łącząc Europę” w odniesieniu do transportu. Konkluzje te odzwierciedlają kluczowe elementy dotyczące przyszłego rozwoju sieci TEN-T oraz funduszu CEF. W czasie negocjacji konkluzji Polska należała do najbardziej aktywnych państw członkowskich.

W ostatecznym tekście konkluzji uwzględniono zgłoszone przez stronę polską uwagi, w szczególności odnoszące się do konieczności przeprowadzenia przez KE przeglądu sieci TEN-T najpóźniej do 2023 r., przy uwzględnieniu krajowych planów rozwoju infrastruktury, a także podkreślenia roli TEN-T w zapewnieniu spójności UE. Ponadto, w konkluzjach uwzględniono odniesienia dotyczące połączenia sieci TEN-T z siecią infrastruktury transportowej państw sąsiadujących z UE, o co zabiegała Polska. Ma to szczególnie istotne znaczenie w kontekście rozszerzenia sieci TEN-T na obszar państw Partnerstwa Wschodniego.

Strona polska wynegocjowała również podkreślenie w dokumencie znaczenia innych, poza CEF, programów unijnych dla rozwoju infrastruktury transportowej (przede wszystkim Europejskich Funduszy Strukturalnych i Inwestycyjnych). Zwrócono także uwagę na – zgodnie z prośbą strony polskiej - rolę dotacji w finansowaniu infrastruktury transportowej, a także uwzględniono wśród priorytetów finansowania wszystkie sektory transportu, w tym infrastrukturę drogową. W konkluzjach uwzględniono także odniesienia dotyczące zwiększenia spójności terytorialnej, o co również zabiegali przedstawiciele Polski.

Porozumienia wysokiego szczebla w sprawie map sieci TEN-T na obszarze PW

W dniu 24 listopada 2017 r. podczas Szczytu UE –Partnerstwo Wschodnie miało miejsce podpisanie porozumień wysokiego szczebla pomiędzy UE a poszczególnymi krajami Partnerstwa Wschodniego o rozszerzeniu indykatywnych map Transeuropejskiej Sieci Transportowej TEN-T na te państwa. Strona polska od samego początku popierała tę inicjatywę.

Polska jako państwo członkowskie, zarządzające zewnętrzną granicą Unii Europejskiej, jest szczególnie zainteresowana rozwijaniem współpracy transportowej z państwami Partnerstwa Wschodniego. Rozszerzenie sieci TEN-T w kierunku tych państw pozwoli na skoordynowaną realizację priorytetów inwestycyjnych w państwach sąsiadujących, a ich realizacja przyczyni się do rozwoju spójności transportowej i zwiększy efektywność połączeń transgranicznych.

Harmonizacja Techniczna

Prace prowadzone nad rozporządzeniem PE i Rady w sprawie homologacji i nadzoru rynku pojazdów silnikowych i ich przyczep oraz układów, komponentów i oddzielnych zespołów technicznych przeznaczonych do tych pojazdów miały na celu uzgodnienie tekstu z PE. Polska popiera podejście zawarte w projekcie Komisji Europejskiej, w szczególności w zakresie zastąpienia dotychczasowego aktu prawnego określającego ramy homologacji dla pojazdów należących do kategorii M, N, O – dyrektywy 2007/46/WE poprzez ustanowienie rozporządzenia uściślającego zapisy dotyczące procedur homologacyjnych, rozbudowującego i doprecyzowującego kwestie nadzoru rynku w odniesieniu do pojazdów i części objętych procedurami homologacyjnymi, ustanowienia forum wymiany informacji o egzekwowaniu przepisów, koordynacyjną rolę Komisji Europejskiej w funkcjonowaniu rynku homologacyjnego, braku określenia terminów ważności świadectw

homologacji typu WE pojazdu, pozostanie przy dotychczasowym systemie dopuszczania do ruchu pojazdów z końcowej partii produkcji, przejście na obieg elektroniczny dokumentów w postaci świadectw zgodności pojazdu w celach jego rejestracji ze stosownie określonym okresem przejściowym na dostosowanie krajowego systemu rejestracji pojazdów do nowych wymagań.

Z punktu widzenia Polski problematyczne były zapisy w art. 9a dotyczące kompetencji KE związanych z dokonywaniem czynności kontrolnych nad krajowym organem właściwym do spraw homologacji. Biorąc jednakże pod uwagę potrzebę wprowadzenia przepisów w projektowanym rozporządzeniu oraz podniesienia jakości dokonywanych czynności w ramach procedur homologacyjnych, strona Polska, w duchu kompromisu, wyraża poparcie dla wypracowanego tekstu.

4.4. Ochrona środowiska

Nadrzędnym celem prezydencji estońskiej były wspólne dążenia do niskoemisyjnej, odpornej na zmiany klimatu gospodarki o obiegu zamkniętym. Należy także zwrócić uwagę na duże zaangażowanie prezydencji estońskiej w międzynarodowe kwestie ochrony środowiska, w szczególności w proces przygotowawczy do 3. sesji Zgromadzenia Środowiskowego NZ, która odbyła się w Nairobi w dniach 4-6 grudnia 2017 r. (UNEA-3). W ramach przygotowań do przedmiotowej sesji Rada UE przygotowała konkluzje ws. priorytetów UE na UNEA-3. Konkluzje zostały przyjęte na posiedzeniu Rady ds. Środowiska w Luksemburgu w dniu 13 października 2017 r. W konkluzjach podkreślono, że oczekiwanym wynikiem UNEA-3 jest deklaracja ministerialna, która stanowi polityczne zobowiązanie wszystkich państw członkowskich ONZ do walki z zanieczyszczeniem środowiska. Konkluzje odnoszą się także do wdrażania postanowień UNEA-3, tj. proponują ustanowienie programu działań UNEP na rzecz zapobiegania zanieczyszczeniom i ich ograniczaniu. Konkluzje wyrażają też zobowiązanie UE do przedstawienia dobrowolnych zobowiązań UE i państw członkowskich na rzecz walki z zanieczyszczeniami. Wypełniając konkluzje Polska zgłosiła trzy przedsięwzięcia dotyczące: poprawy jakości powietrza, rozwoju leśnych gospodarstw węglowych oraz wzmocnienia OZE poprzez rozwój geotermii.

Sesja UNEA-3 odbyła się pod hasłem: „W kierunku Planety wolnej od zanieczyszczeń” (*Towards a Pollution Free Planet*). Przyjęto 11 rezolucji tematycznych UNEA-3, w tym rezolucję autorstwa UE i państw członkowskich (UE+PCz) „Środowisko i zdrowie” oraz 3 decyzje¹⁸. Przekrój tematyczny przyjętych rezolucji był bardzo szeroki i obejmował kluczowe aspekty środowiska m.in. ochronę przed zanieczyszczeniami wody, powietrza i gleb, różnorodności biologicznej, innowacyjnych rozwiązań środowiskowych, wpływu zanieczyszczeń na środowisko i zdrowie, usuwania odpadów, w tym mikroplastików z mórz, usuwania i utylizacji ołowiu z farb i baterii. Polska pozytywnie ocenia organizację i przebieg prac pod kierownictwem prezydencji estońskiej. Prezydencja efektywnie koordynowała przygotowanie stanowiska UE i jej państw członkowskich w zakresie negocjowanych rezolucji. W ramach procesu przygotowawczego do sesji UNEA-3 prezydencja estońska stwarzała korzystne warunki do dialogu i zdecydowała się na wprowadzenie innowacyjnych instrumentów współpracy (niestosowanych dotychczas podczas posiedzeń grupy WPIEI Global) tj. organizacja spotkań w formie wideokonferencji z przedstawicielami Delegatury UE w Nairobi, Biura UNEA czy Biura Komitetu Stałych Przedstawicieli przy UNEP, które służyły bieżącej wymianie informacji i

¹⁸ Ogółem przyjęto 11 rezolucji: 1. Eliminacja ołowiu z farb oraz baterii; 2. Wkład UNEA dla Forum Politycznego Wysokiego Szczebla Zrównoważonego Rozwoju (HLPF); 3. Inwestycje w innowacyjne rozwiązania środowiskowe dla przyspieszenia wdrażania Celów Zrównoważonego Rozwoju; 4. Redukcja zanieczyszczeń gleb dla osiągnięcia zrównoważonego rozwoju; 5. Zapobieganie i redukcja zanieczyszczeń powietrza, poprawa jakości powietrza; 6. Usuwanie zanieczyszczeń wód w celu przywracania ekosystemów wodnych; 7. Łagodzenie zanieczyszczeń poprzez włączenie różnorodności biologicznej do kluczowych sektorów; 8. Środowisko i zdrowie; 9. Usuwanie odpadów z mórz, w tym mikroplastików; 10. Zapobieganie zanieczyszczeniom i kontrola środowiska na terenach zagrożonych konfliktami zbrojnymi i atakami terrorystycznymi; 11. Wzmocnienie i konsolidacja funkcji siedziby głównej UNEP w Nairobi oraz 3 decyzje: Decyzja dotycząca agendy, terminu i miejsca UNEA-4; Decyzja w sprawie publikacji raportu GEO 6; Decyzja w sprawie zarządzania funduszami powierniczymi.

stanowisk, czy organizacja nieformalnego posiedzenia grupy WPIEI Global „Nieformalne warsztaty nt. międzynarodowych zagadnień środowiska” w Tallinnie (21-22.09.2017 r.). Dzięki tej formule stworzono możliwość pogłębionej dyskusji nad stanem przygotowań do sesji UNEA-3 również w kontekście wyzwań organizacyjnych.

Ponadto podczas prezydencji estońskiej w obszarze ochrona środowiska realizowane były prace legislacyjne i pozalegisłacyjne w następujących kwestiach:

- decyzja Rady dotycząca konwencji Bońskiej o ochronie wędrownych gatunków dzikich zwierząt (CMS);

Decyzja ta stanowiła mandat UE na 12 spotkanie stron konwencji Bońskiej. Podczas tego spotkania zaakceptowano 54 rezolucje, w tym Deklarację Manilską o zrównoważonym rozwoju i gatunkach migrujących. Uzgodniono także włączenie do załączników CMS 34 nowych gatunków zwierząt. Polska w procesie poprzedzającym przygotowanie decyzji Rady zwracała uwagę na konieczność wyraźnego określenia zakresu kompetencji KE przy równoczesnym zwiększeniu kompetencji i znaczenia państw członkowskich. Postulat ten, poparty przez inne państwa UE, został uwzględniony w tekście decyzji. Podczas obrad 12 spotkania stron konwencji Bońskiej (CMS) usunięto rezolucję o planie działań dla kormorana czarnego jak również pozostawiono na obecnym poziomie wymagań kwestie używania kul ołowianych w myślistwie i wędkarstwie co stanowiło wykonanie postulatów krajowych. W pozostałych kwestiach: zanieczyszczenia mórz, przyłowu, zrównoważonej turystyki związanej z obserwacją gatunków migrujących (morskich i lądowych), wpływu zmian klimatu na gatunki migrujące, rozwoju energetyki jako zagrożenia dla gatunków migrujących, a także ochrony obszarów kluczowych dla gatunków migrujących, w tym obszarów transgranicznych i udziału społeczności lokalnych w ochronie gatunków migrujących UE przedstawiała prośrodowiskowe stanowisko.

- średniookresowa ocena programu LIFE oraz prace nad Wieloletnim Programem Prac 2018-2020, który został zatwierdzony przez Komitet Monitorujący program LIFE na posiedzeniu 22.11.2017 r.;

Zaakceptowany kształt Wieloletniego Programu Prac 2018 – 2020, pomimo nie przyjęcia kilku uwag o charakterze technicznym, zgłaszanych przez przedstawicieli MŚ, zasadniczo jest zgodny z postulatami zgłaszanymi na wszystkich etapach jego konsultowania przez stronę polską. Za najważniejsze zmiany w stosunku do okresu 2014 – 2017 należy uznać rezygnację z tzw. kopert narodowych, tj. indykatywnego przypisania wstępnie określonych kwot do poszczególnych państw oraz wprowadzenie, w przypadku podprogramu na rzecz środowiska, dwustopniowego systemu wyboru projektów. Zmiana ta ma ułatwić wnioskodawcom aplikowanie o środki LIFE, ma także duże znaczenie praktyczne dla NFOŚiGW, jako punktu kontaktowego LIFE. Co do zasady poziom współfinansowania projektów zostaje obniżony z 60% do 55% (poziom 60% został utrzymany dla projektów dotyczących ochrony przyrody i różnorodności biologicznej).

- prace w obszarze gospodarki wodnej;

Na forum Grupy roboczej ECOSTAT, utworzonej przez Komisję Europejską w ramach Wspólnej Strategii Wdrażania Ramowej Dyrektywy Wodnej toczyły się prace nad procesem interkalibracji metod oceny stanu ekologicznego wszystkich kategorii wód powierzchniowych. Opiniowane były raporty z przebiegu procesu interkalibracji. W październiku 2017r. KE zatwierdziła nową decyzję interkalibracyjną, ustanawiającą wartości liczbowe do celów klasyfikacji w systemach monitorowania państw członkowskich. Polskie wskaźniki interkalibracyjne zostały uwzględnione i wzajemnie dostosowane z wszystkimi wskaźnikami ujętymi w decyzji.

- prace w obszarze leśnictwa;

Prezydencja estońska przewodniczyła nieformalnemu spotkaniu dyrektorów UE ds. leśnictwa w Tallinnie dniach 11-13 września 2017 r. Głównymi tematami poruszonymi podczas spotkania dyrektorów były kwestie LULUCF oraz ponownego otwarcia negocjacji Prawnie Wiążącego

Porozumienia o Lasach w Europie (*Legally Binding Agreement - LBA*). W ramach dyskusji nad LULUCF Polska podkreślała istotność uwzględniania różnic w uwarunkowaniach krajowych państw członkowskich w lasach i w leśnictwie, a także wskazywała na potrzebę elastyczności krajowych priorytetów państw członkowskich. Podczas omawiania możliwości ponownego otwarcia negocjacji LBA Polska zaznaczyła wielofunkcyjną rolę, jaką pełni gospodarka leśna, wskazując jednocześnie jako priorytety zwiększanie potencjału mitygacyjnego i adaptacyjnego lasów, integrowanie bioróżnorodności w trwale zrównoważonej gospodarce leśnej oraz rozwój przemysłu drzewnego. Tematyka ponownego otwarcia negocjacji LBA była również podejmowana podczas prac grupy roboczej RUE ds. leśnictwa w zakresie przygotowania stanowiska na spotkanie eksperckie w ramach procesu ministerialnego *Forest Europe*. Podczas dyskusji Polska wskazywała na wartość dodaną LBA w postaci możliwości utworzenia ram prawnych dla leśnictwa w Europie.

Polska, wraz z Niemcami i Portugalią brała aktywny udział w przygotowaniu opinii Stałego Komitetu ds. Leśnictwa na temat roli leśnictwa w biogospodarce. W opinii podkreślono znaczenie zrównoważonej gospodarki leśnej dla rozwoju obszarów wiejskich oraz redukcji emisji CO₂, wskazując jednocześnie na potrzebę rozwoju sektora leśnego poprzez wzmacnianie odporności lasów na zmiany klimatu, ochronę różnorodności biologicznej, a także wprowadzanie innowacji na polu genetyki leśnej, hodowli i zdrowotności lasu.

4.5. Polityka rolna

Rynki rolne

Rynek zbóż

Na posiedzeniu Rady UE ds. Rolnictwa i Rybołówstwa w dniu 9 października 2017 r. Polska postulowała o ochronę celną unijnego rynku przed nadmiernym importem zbóż. Wobec propozycji rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/1566 z dnia 13 września 2017 r. w sprawie wprowadzenia w odniesieniu do Ukrainy tymczasowych autonomicznych środków handlowych uzupełniających koncesje handlowe dostępne na mocy układu o stowarzyszeniu Polska przedstawiła stanowisko, że boryka się ze strukturalną nadprodukcją ziarna, stąd niezbędna jest ochrona celna unijnego rynku przed nadmiernym importem zbóż.

Odnosząc się m.in. do tej wypowiedzi Komisarz Phil Hogan potwierdził, że na rynku zbóż podaż ziarna o 5 mln ton przewyższa ilość wcześniej przewidywaną.

Podobne do Polski stanowisko nt. propozycji zwiększenia preferencji w imporcie zbóż z Ukrainy przedstawiły Węgry. Na skutek działań polskiej administracji pierwotna propozycja KE w zakresie wysokości kontyngentów została zmieniona poprzez zmniejszenie ilości zbóż w ramach ww. kontyngentów. Z uwagi na nadwyżkę produkcji zbóż nad ich zużyciem w UE, w tym w Polsce, Polska przerwała procedurę ciszy w odniesieniu do rozporządzenia delegowanego Komisji z 16 listopada 2017 r. ustalającego obniżkę należności celnych przywozowych na przywóz do Hiszpanii sorgo pochodzącego z krajów trzecich. Sprzeciw wobec aktu wyraziły również Węgry.

Rynek mleka

W magazynach interwencyjnych zgromadzono około 376 tys. ton OMP (odtłuszczone mleko w proszku), z których do 15 grudnia 2017 r. udało się sprzedać jedynie 220 ton. Wobec powyższego, dla Polski kluczowym stało się wypracowanie na poziomie UE strategii eliminacji zapasów interwencyjnych OMP bez zaburzenia sytuacji na tym rynku. Kwestia ich zagospodarowania, jak również zasad prowadzenia zakupów interwencyjnych OMP w 2018 r., stała się przedmiotem dyskusji na forum Rady UE ds. Rolnictwa i Rybołówstwa w październiku 2017 r. Polska prezentowała stanowisko, że z uwagi na spadek cen zbytu OMP zachodzi konieczność kontynuowania interwencji publicznej do końca lutego 2018 r. albo uruchomienia dopłat do prywatnego przechowywania OMP. Bieżąca podaż OMP mogłaby być także zagospodarowana poprzez przywrócenie mechanizmu dopłat

do OMP na pasze. KE zgodziła się z Polską, że obecny poziom zapasów proszku mlecznego jest poważnym obciążeniem dla rynku oraz zapowiedziała rozważenie przedstawionych przez państwa członkowskie propozycji działań. Jednocześnie mając na uwadze ograniczenie potencjalnego dalszego wzrostu zapasów interwencyjnych OMP w 2018 r. KE przedłożyła wniosek legislacyjny dotyczący zmiany rozporządzenia Rady (UE) nr 1370/2013 w kierunku ograniczenia możliwości skupu interwencyjnego OMP tylko do procedury przetargowej. Wobec tego, że propozycja KE skutkuje zmniejszeniem poziomu wsparcia rynku mleka oraz nie rozwiązuje problemu zapasów już nagromadzonych, Polska przerwała procedurę ciszy w odniesieniu do tego rozporządzenia. Sprzeciw wyraziła również Litwa.

Rynek cukru

Na posiedzeniu Rady UE ds. Rolnictwa i Rybołówstwa w dniu 9 października 2017 r. Polska zaznaczyła, że na rynku cukru w obliczu zniesienia kwot produkcyjnych, pojawia się konieczność wzmocnienia w prawodawstwie unijnym pozycji plantatorów w łańcuchu dostaw. Zdaniem Polski należy podjąć działania zapewniające stabilizację funkcjonowania plantatorów w nowej rzeczywistości prawnej.

Odnosząc się, m.in. do wypowiedzi Polski, Komisarz Phil Hogan przyznał, że na rynku cukru po odejściu od systemu kwot mamy do czynienia z nową sytuacją rynkową. Unia Europejska przygotowywała się na tą sytuację począwszy od 2006 r., kiedy to zapadły decyzje o likwidacji tego systemu. Nowe zbiory już się zaczęły. Oczekuje się, że wyniosą one 20 mln ton w porównaniu do 17 mln ton w roku poprzednim (+20%). Rezerwy cukru są niskie. W nowej rzeczywistości post-kwotowej nie można uniknąć procesu dostosowywania się cen unijnych do poziomu cen światowych oraz zwiększenia odpowiedzialności za podejmowane działania po stronie producentów cukru i plantatorów buraków cukrowych.

Uproszczenie WPR – zakończenie prac nad rolną częścią rozporządzenia omnibus

Przyjęte w kwietniu 2017 r. stanowisko Rady UE w zakresie rolnej części omnibusu nie uwzględniało istotnych dla Polski poprawek dotyczących płatności powiązanych oraz wdrażania *cappingu* płatności bezpośrednich. Dlatego Polska wstrzymała się wtedy od głosu, a do SG Rady przekazano oświadczenie prezentujące uzasadnienie polskiego stanowiska.

Od lipca 2017 r. rozpoczęły się trilogi dotyczące rolnej części omnibusu. W czasie prowadzonych na Specjalnym Komitecie Rolnym (SCA) prac przygotowujących do kolejnych etapów tych negocjacji Polska popierała te elementy stanowiska PE, które mogły zmienić ostateczne rozporządzenie w sposób korzystny z polskiego punktu widzenia.

Na czwartym, ostatnim trilogu (12 października 2017 r.) reprezentowana przez prezydencję estońską Rada i PE wypracowały kompromis w zakresie omnibusu. Na SCA w dniu 16 października 2017 r. delegacje państw członkowskich wyraziły poparcie dla osiągniętego kompromisu. Kompromis poparła także Polska, ponieważ w efekcie negocjacji wprowadzono w rolnej części omnibusu szereg korzystnych zmian, m.in. możliwość późniejszego (o jeden rok, w 2019 r.) wprowadzenia nowej delimitacji obszarów o ograniczeniach naturalnych, uelastycznienie części przepisów dotyczących instrumentów zarządzania ryzykiem, a także dotyczących zazielenienia, wspierania młodych rolników, płatności powiązanych z produkcją. Negocjacje dotyczące rolnej części omnibusu przebiegły znacznie sprawniej niż negocjacje dotyczące pozostałych części tego projektu. Połączenie obu części omnibusu stanowiło jednak poważnie utrudnienie dla jak najszybszego (od 1 stycznia 2018 r.) wejścia w życie części rolnej, a wejście w życie w tym terminie miało kluczowe znaczenie dla części korzystnych dla Polski rozstrzygnięć (w tym odsunięcie w czasie wdrożenia nowej delimitacji obszarów o utrudnieniach naturalnych). Aby umożliwić jak najszybsze wejście w życie uzgodnionego kompromisu, prezydencja estońska przedstawiła propozycję wydzielenia części rolnej omnibusu, która stanowić będzie niezależne rozporządzenie. Polska poparła takie podejście. Rozporządzenie ostatecznie zostało przyjęte podczas grudniowej Rady UE ds. Rolnictwa i Rybołówstwa.

Prezentacja deklaracji Grupy Wyszehradzkiej nt. przyszłości WPR

Z inicjatywy Polski na posiedzeniu Rady UE ds. Rolnictwa i Rybołówstwa w dniach 17 – 18 lipca 2017 r., omawiano Wspólną deklarację ministrów rolnictwa państw Grupy Wyszehradzkiej oraz Bułgarii, Rumunii i Słowenii w sprawie Wspólnej Polityki Rolnej (WPR) po 2020 r. (podpisaną w dniu 2 czerwca 2017 r. w Nadarzynie koło Warszawy). Dokument podsumowuje dyskusję na temat WPR po 2020 roku w ramach przewodnictwa Polski w Grupie Wyszehradzkiej i zawiera wspólne oczekiwania i postulaty państw naszego regionu dotyczące najistotniejszych elementów i kierunku zmian WPR.

W deklaracji zawarty jest postulat utrzymania WPR jako polityki silnej, opartej na dwóch filarach, skoncentrowanej na konkurencyjności i dochodowości rolnictwa. Deklaracja podkreśla, że budżet WPR powinien odzwierciedlać jej dużą europejską wartość dodaną. W zakresie płatności bezpośrednich sygnatariusze deklaracji postulują by po 2020 roku zapewniały one wsparcie i stabilizację dochodów rolniczych, promując jednocześnie zrównoważoną produkcję rolną oraz wkład w żywotność obszarów wiejskich. Wskazują, że należy utrzymać możliwość stosowania płatności powiązanych z produkcją w sektorach o szczególnym znaczeniu społecznym, gospodarczym i środowiskowym oraz zapewnić większą elastyczność w stosowaniu tego instrumentu. Silny finansowo II filar WPR powinien koncentrować się na niwelowaniu różnic w poziomie rozwoju sektora rolnego, wzmacnianiu pozycji producentów i przetwórców na rynku globalnym oraz tworzeniu warunków do pobudzania rozwoju działalności gospodarczej, społecznej i środowiskowej na obszarach wiejskich, zapewniających jednocześnie zrównoważone wykorzystanie zasobów naturalnych. W deklaracji podkreślono też, że niezbędna jest stabilizacja rynków rolnych i zwiększenie skuteczności istniejących instrumentów zarządzania kryzysowego. Ponadto, gospodarstwa, potrzebują efektywniejszych instrumentów zarządzania ryzykiem produkcyjnym i cenowym. Instrumenty te muszą jednak uwzględniać specyfikę struktury sektora rolnego w różnych regionach UE oraz interakcje z pozostałymi działaniami WPR.

Dyskusja o przyszłości zarządzania ryzykiem w rolnictwie na nieformalnej Radzie w Tallinnie

Na nieformalnym spotkaniu ministrów UE ds. rolnictwa w dniach 3-5 września 2017 r. w Tallinnie, Polska postulowała, aby w przepisach UE precyzyjnie zdefiniować „sytuację kryzysową”, także w aspekcie kryzysu występującego regionalnie. Lepsze zdefiniowanie sytuacji kryzysowej powinno umożliwić szybkie i efektywne uruchamianie instrumentów łagodzących skutki kryzysu. Możliwość uruchamiania instrumentów łagodzących powinna wynikać wprost z przepisów prawa, a nie z uznaniowych decyzji unijnej administracji. Polska poparła tezę prezydencji, że płatności bezpośrednie są elementem zarządzania ryzykiem i stabilizacji dochodów. Biorąc pod uwagę obecne cele płatności, związane z zarządzaniem ryzykiem oraz wsparciem dochodów rolników, ich zróżnicowanie, wynikające z historycznych poziomów wsparcia produkcji, nie ma uzasadnienia. Dlatego Polska opowiada się za dalszym, pełnym wyrównaniem płatności bezpośrednich.

Ponadto, Polska oceniła krytycznie obecny instrument rezerwy kryzysowej, a dotychczasowe doświadczenie pokazały, że mechanizm ten nie działa, nie był nigdy wykorzystany i nie ma uzasadnienia dla jego kontynuacji w obecnej formie. W ostatnich latach wzrosła częstotliwość i natężenie kryzysów (chorób zwierząt, susz i powodzi związanych ze zmianą klimatu, a także ryzyka politycznego, takiego jak np. rosyjskie embargo). Nie są już skuteczne tradycyjne metody ograniczania ryzyka, takie jak dywersyfikacja produkcji. Zdaniem Polski fundusz kryzysowy powinien być utworzony na poziomie unijnym z możliwością kumulacji środków. Konstrukcja przyszłej rezerwy kryzysowej na pewno wymaga dalszych prac.

Cele zrównoważonego rozwoju ONZ (Agenda 2030) a WPR i rolnictwo

Prezydencja estońska przeprowadziła na Radzie ds. Rolnictwa i Rybołówstwa w dniu 9 listopada 2017 r. dyskusję polityczną dotyczącą wpływu agendy ONZ na rzecz zrównoważonego rozwoju przyjętej w 2015 r. (tzw. Agenda 2030) na WPR i rolnictwo UE.

Polska zaznaczyła, że obecna WPR w dużym stopniu uwzględnia już realizację celów zrównoważonego rozwoju. Utrzymanie w przyszłości jej wkładu w realizację celów, takich jak

produkcja bezpiecznej dla ludzi i środowiska żywności, wkład w wyżywienie globalnej populacji, zapewnienie miejsc pracy w konkurencyjnym sektorze rolno-żywnościowym, przeciwdziałanie zmianom klimatu, wymagają, aby polityka ta pozostała równie ambitna jak obecnie i dysponowała odpowiednim budżetem. Zwróciła też uwagę, że w toczącej się dyskusji o przyszłości finansów UE jest wiele głosów krytyki wobec polityki wsparcia rolnictwa w UE, przy jednoczesnym zobowiązaniu do realizacji celów Agendy 2030. Ponadto podkreśliła, że na forum globalnym UE powinna aktywniej promować europejski model rolnictwa oraz wkład sektora rolnego w realizację celów Agendy 2030. Na poziomie europejskim ważna jest też koordynacja WPR i innych unijnych polityk: m.in. handlowej, środowiskowej czy klimatycznej, które coraz silniej wpływają na rolnictwo i sektor żywnościowy. Polska podkreśliła, że globalnie ambitnych celów środowiskowych i klimatycznych nie można osiągnąć bez udziału innych regionów świata, a jest to szczególnie ważne w warunkach liberalizacji wymiany handlowej.

Pierwsza dyskusja nt. komunikatu WPR po 2020

Na posiedzeniu Rady UE ds. Rolnictwa i Rybołówstwa w dniu 11 grudnia 2017 r. odbyła się pierwsza dyskusja ministrów nt. komunikatu KE w sprawie wspólnej polityki rolnej (WPR) po 2020 roku: „Przyszłość żywności i rolnictwa UE”.

W czasie dyskusji Polska podkreśliła, że WPR powinna pozostać ważną polityką UE, zarówno ze względu na nowe potrzeby, wyzwania i zobowiązania międzynarodowe, ale także aktualność zadań związanych z celami WPR określonymi w Traktacie. Przyszła WPR, funkcjonująca w warunkach coraz bardziej otwartego rynku UE i realizująca nowe funkcje publiczne wymaga silnego finansowania z budżetu UE – osiągnięcie wielu ambitnych celów wskazanych w komunikacie w pełni zależy od rozstrzygnięć budżetowych. Odpowiedni budżet WPR i wyrównanie płatności bezpośrednich są niezbędne dla zapewnienia sprawnego funkcjonowania jednolitego rynku produktów rolnych w UE. Rolnicy unijni wypełniają te same wymagania w zakresie dostarczania dóbr publicznych. Zakładane wzmocnienie wymiaru środowiskowego i klimatycznego WPR wymaga w pierwszej kolejności definitywnego odejścia od różnic w poziomie wsparcia odzwierciedlających intensywność produkcji sprzed kilkunastu już lat. Wyrównanie płatności bezpośrednich nie może być odraczone w czasie. Polska odrzuciła ideę współfinansowania płatności bezpośrednich, wskazując, że takie rozwiązanie byłoby zagrożeniem dla funkcjonowania jednolitego rynku produktów rolnych, zasad równej konkurencji i wspólnotowości WPR.

Polska wyraziła zaniepokojenie pominięciem w komunikacie instrumentów siatki bezpieczeństwa dla rynków rolnych. Zaznaczyła, że zarówno płatności bezpośrednie, jak i instrumenty wspólnej organizacji rynków rolnych powinny mieć nadal podstawowe znaczenie dla stabilizacji dochodów europejskich rolników. Oceniała, że proponowane wzmocnienie zarządzania ryzykiem jest potrzebne, jednakże powinno być uzupełnieniem stosowanych do tej pory podstawowych instrumentów stabilizujących rynki rolne.

Podkreśliła też, że najwięcej pytań i wątpliwości wzbudza zaproponowany przez KE nowy model wdrażania WPR, polegający m.in. na przekazaniu znacznie większej odpowiedzialności państwom członkowskim.

Rolne aspekty polityki handlowej UE

W okresie prezydencji estońskiej, Rada UE ds. Rolnictwa i Rybołówstwa kilkakrotnie dyskutowała nt. rolnych aspektów polityki handlowej UE. Komisja przedstawiała informacje nt. rolnego obszaru prowadzonych negocjacji umów o wolnym handlu (FTA), a także negocjacji wielostronnych WTO. W czasie tych dyskusji Polska zwracała uwagę na następujące kwestie:

- konieczność ograniczenia (za pomocą takich instrumentów, jak kontyngenty taryfowe, okresy przejściowe) liberalizacji ochrony celnej UE we wrażliwych sektorach rolnictwa, zwłaszcza w relacjach z partnerami, będącymi poważnymi eksporterami rolnymi, jak np. w umowie MERCOSUR-em;

- potrzebę zapewnienia możliwości zastosowania środków ochronnych w przypadku zakłóceń rynkowych spowodowanych zliberalizowanym importem (poprzez zapisy w FTA, dotyczące bezterminowej, bilateralnej klauzuli ochronnej dla towarów rolnych oraz utrzymanie możliwości stosowania specjalnych środków ochronnych WTO) - z inicjatywy Polski została przygotowana wspólna nota ws. zapisów dotyczących środków ochronnych w FTA z MERCOSUR-em (oprócz Polski dokument został podpisany przez Francję, Grecję, Węgry, Rumunię oraz przekazany w ramach Komitetu Polityki Handlowej);
- konieczność zapewnienia neutralności umów z punktu widzenia wspólnej polityki rolnej UE i krajowej;
- potrzebę uwzględnienia przy wymianie koncesji taryfowych w obrotach towarami rolnymi wpływu różnic w wymogach dotyczących produkcji rolnej, obowiązujących w UE i w krajach trzecich na koszty i konkurencyjność produkcji rolnej;
- konieczność utrzymania unijnego poziomu bezpieczeństwa i jakości żywności;
- potrzebę uzyskania w negocjacjach zobowiązań partnerów dot. eliminacji lub ograniczenia barier (zwłaszcza weterynaryjnych i fitosanitarnych) w dostępie do ich rynków dla eksportu z UE, w tym z Polski.

Szczególnie dużo uwagi ministrowie poświęcili negocjacjom umowy handlowej z Mercosur – ze względu na bardzo duży potencjał Brazylii i Argentyny w zakresie produkcji i eksportu rolnego. Polska, wraz z innymi krajami UE o podobnym stanowisku, prezentowała sprzeciw wobec propozycji rozszerzenia unijnej oferty taryfowej na wrażliwe produkty rolne. Postulowała też, aby KE określiła, we współpracy z państwami członkowskimi, maksymalny poziom kwot taryfowych na poszczególne produkty, jakie UE może zaoferować łącznie Mercosurowi oraz pozostałym partnerom, z którymi równolegle są lub będą negocjowane, umowy handlowe. Polska uważa, że należy w tych pracach uwzględnić wnioski z przygotowanej na zlecenie KE analizy skumulowanego wpływu umów handlowych na rolnictwo UE, a także potencjalne konsekwencje brexitu na sytuację na rynkach rolnych UE. Oferta taryfowa UE powinna być uwarunkowana realizacją przez Mercosur unijnych oczekiwań w obszarach barier SPS, standardów środowiskowych, dobrostanu zwierząt.

Rolnictwo ekologiczne

Podczas prezydencji estońskiej prowadzone były prace nad projektem rozporządzenia w sprawie produkcji ekologicznej i znakowania produktów ekologicznych. Podczas konsultacji Polska konsekwentnie dążyła do utrzymania rozwiązań wypracowanych podczas prac grupy roboczej Rady ds. jakości żywności, zawartych w podejściu ogólnym Rady przyjętym w dniu 16 czerwca 2015 r., jak również wprowadzenia rozwiązań, które pozwoliłyby na pełną realizację celów przeglądu legislacji, jakimi są uproszczenia i ułatwienia.

Ponadto Polska konsekwentnie wspierała rozwiązania mające na celu oparcie systemu kontroli produkcji ekologicznej na analizie ryzyka, zakończenie funkcjonowania systemu importu na zasadzie równoważności, utrzymanie możliwości stosowania odstępstw od zasad produkcji ekologicznej oraz wprowadzenie ułatwień i uproszczeń w legislacji. Postulaty te w ocenie Polski nie zostały w pełni osiągnięte, jednakże projekt nowych przepisów zaprezentowany na posiedzeniu SCA 20.11.2017 r. zawiera rozwiązania, które zbliżyły go do postulatów prezentowanych przez Polskę. Dlatego Polska zdecydowała się poprzeć nową propozycję, która zapewni równowagę między zasadami produkcji i kontroli w celu umożliwienia zrównoważonego rozwoju rolnictwa ekologicznego, a także zabezpieczy interesy konsumentów i producentów ekologicznych.

Kwestie weterynaryjne

Podczas prezydencji estońskiej kontynuowane były prace dotyczące projektów dwóch rozporządzeń w sprawie pasz leczniczych i weterynaryjnych produktów leczniczych.

Pierwszy z wniosków w sprawie rozporządzenia PE i Rady dotyczącego wytwarzania, wprowadzania na rynek i stosowania paszy leczniczej oraz uchylającego dyrektywę Rady 90/167/ EWG ma na celu zapewnienie wysokiego poziomu ochrony zdrowia ludzi i zwierząt oraz poprawę skuteczności funkcjonowania rynku wewnętrznego w zakresie wytwarzania, wprowadzania na rynek i stosowania paszy leczniczej.

W projekcie wniosku uaktualniono dotychczasowe przepisy dotyczące paszy leczniczej poprzez uchylenie dyrektywy 90/167/EWG określającej warunki, na jakich można produkować, wprowadzać na rynek i stosować paszę leczniczą w UE. Dyrektywa ta weszła w życie przed utworzeniem rynku wewnętrznego, a jej treść nigdy nie była w znacznym stopniu zmieniana.

Polska dostrzega potrzebę poprawy skuteczności funkcjonowania rynku wewnętrznego i wspólnotowego w tym zakresie.

W dniu 29 stycznia 2016 r. w Brukseli odbyło się spotkanie ekspertów ds. pasz leczniczych, na którym podjęto decyzję, że prace nad rozporządzeniem PE i Rady w sprawie produktów leczniczych weterynaryjnych oraz rozporządzeniem PE i Rady dotyczącym wytwarzania, wprowadzania na rynek i stosowania paszy leczniczej oraz uchylającym dyrektywę Rady 90/167/EWG, powinny toczyć się równoległe. Wniosek ten poparła także Polska.

W związku z powyższym kolejne spotkanie ekspertów dotyczące pasz leczniczych miało miejsce dopiero w dniu 17 października 2017 r. Największe wątpliwość Polski nadal budziły kwestie zawarte w art. 7 dotyczącym limitów zanieczyszczeń krzyżowych - czyli przedostania się śladowych ilości substancji czynnej do paszy niedocelowej oraz zaproponowane przez prezydencję wartości przeniesienia dla substancji czynnych wskazane w nowym załączniku IIA. Polska zgłosiła uwagi i przedstawiła swoje propozycje ustalenia wartości limitu zanieczyszczenia krzyżowego w oparciu o dawkowanie z podziałem na docelowe gatunki zwierząt do czasu przeprowadzenia przez EFSA lub EMA naukowej oceny ryzyka w celu ustalenia jednolitych limitów na jedną substancję czynną. Ponadto zwrócono uwagę na brak jednolitej metodyki badawczej według, której laboratoria mogłyby określać poziomy zanieczyszczeń.

7 listopada 2017 r. rozpoczęły się prace nad projektem na poziomie attaché, a w dniu 6 grudnia odbyło się czwarte posiedzenie attaché ds. rolnych (passe lecznicze). Polska z zadowoleniem przyjęła, że maksymalne limity zanieczyszczeń krzyżowych dla substancji czynnych w paszach niedocelowych zostaną określone na podstawie oceny ryzyka przeprowadzanych przez Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności.

Ponadto Polska wyraziła swoje poparcie dla propozycji, aby mobilne wytwórnie pasz mogły wytwarzać i wprowadzać na rynek pasze lecznicze tylko na terytorium państwa, w którym zostały zatwierdzone zgodnie z danym prawem krajowym. Od samego początku trwania prac nad przedmiotowym projektem wątpliwość strony polskiej budziła możliwość sprawowania właściwego nadzoru nad mobilnymi wytwórniami pasz.

Natomiast drugi wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie weterynaryjnych produktów leczniczych zastąpi dotychczasową dyrektywę 2001/82/WE PE i Rady z dnia 6 listopada 2001 r. w sprawie wspólnotowego kodeksu odnoszącego się do weterynaryjnych produktów leczniczych, transponowaną do ustawy z dnia 6 września 2001 r. – Prawo farmaceutyczne (Dz. U. z 2008 r. Nr 45, poz. 271, z późn. zm.).

Zmiana formy prawnej regulacji dotyczącej weterynaryjnych produktów leczniczych powoduje konieczność rewizji i uregulowania w rozporządzeniu całego zakresu zagadnień objętych aktualnie ww. dyrektywą. Szczególnym celem projektu rozporządzenia, zgodnie z wyjaśnieniem KE jest rewizja dotychczasowych przepisów zapewniająca zwiększenie dostępności weterynaryjnych produktów leczniczych, redukcję obciążeń administracyjnych, stymulację innowacyjności i konkurencyjności, poprawę funkcjonowania rynku wewnętrznego i podjęcie kwestii ryzyka dla zdrowia publicznego, wynikającego z antybiotykooporności.

Polska na bieżąco dokonuje analizy proponowanego aktu prawnego kierując się przy tym nadrzędnym celem zapewnienia wysokiego poziomu bezpieczeństwa stosowania leczniczych produktów weterynaryjnych, koniecznością zapewnienia skutecznej ochrony zdrowia zwierząt oraz ochrony zdrowia publicznego i stoi na stanowisku, że propozycja nowych przepisów Unii Europejskiej w tej materii powinna uwzględnić podwyższenie dotychczasowego poziomu bezpieczeństwa.

Polska do tej pory podnosiła przede wszystkim zastrzeżenia odnośnie do kwestii braku definicji produktu referencyjnego; bezterminowego dopuszczania do obrotu nowych produktów leczniczych weterynaryjnych; zwolnienia z obowiązku sporządzania okresowych raportów bezpieczeństwa, przeniesienia obowiązku monitorowania bezpieczeństwa produktów leczniczych weterynaryjnych na agencje narodowe; zniesienia obowiązku składania wniosków o dopuszczenie do obrotu produktów leczniczych weterynaryjnych we wszystkich państwach członkowskich w zakresie procedury MRP, DCP; wydłużania ochrony danych dokumentacji produktów leczniczych weterynaryjnych; obowiązku harmonizacji charakterystyk produktów leczniczych weterynaryjnych.

Ponadto Polska wyraziła wątpliwości co do treści i precyzji przepisów dotyczących sprzedaży hurtowej oraz detalicznej produktów leczniczych weterynaryjnych, zwłaszcza w kontekście sprzedaży wysyłkowej; prowadzenia dokumentacji produktów leczniczych weterynaryjnych, recepty weterynaryjnej oraz reklamy produktów leczniczych weterynaryjnych. Polska zwróciła również uwagę na brak przepisów dotyczących ograniczeń i kar w zakresie obrotu produktów leczniczych weterynaryjnych.

Podczas posiedzenia COREPER I w dniu 20 grudnia 2017 r. prezydencja uzyskała mandat na trilogi dot. rozporządzenia 726/2004, weterynaryjnych produktów medycznych i pasz leczniczych.

4.6. Polityka rybołówstwa

W okresie prezydencji estońskiej prowadzone były prace nad rozporządzeniem Rady ustalającym uprawnienia do połowów na 2018 rok w odniesieniu do niektórych stad ryb i grup stad ryb w Morzu Bałtyckim.

Podczas posiedzenia Rady UE ds. Rolnictwa i Rybołówstwa w dniu 9 października 2017 r. Rada, przy sprzeciwie Polski, osiągnęła porozumienie polityczne w sprawie ustalenia możliwości połowowych na 2018 rok w Morzu Bałtyckim.

Polska nie mogła zaakceptować porozumienia ze względu na ustalenie większych niż proponowane przez doradztwo naukowe ICES kwot połowowych dla dorsza, a także zwiększanie kwot gatunków pelagicznych, co jest działaniem zaburzającym łańcuch pokarmowy dorsza bałtyckiego oraz przyczynia się do zwiększania połowów paszowych.

Ponadto, Rada odrzuciła zakaz połowu węgorza w Morzu Bałtyckim, uzasadniając to potrzebą podejścia holistycznego, obejmującego wszystkie akweny UE. Rada i Komisja wydały oświadczenie wskazujące na potrzebę wprowadzenia środków zaradczych dla węgorza i zobowiązały się rozpatrzyć wnioski w tej kwestii na grudniowej Radzie.

Ustalenia Rady nie uwzględniły zatem głównego postulatu Polski jakim są okresy ochronne dla dorsza na całym obszarze Morza Bałtyckiego, czyli czasowe wyłączenie połowów na obszarach naturalnych tarlisk i reprodukcji dorsza. Jest to podejście naruszające możliwość odbudowy zasobów dorsza na Morzu Bałtyckim. Również zwiększenie kwoty połowowej śledzia stada centralnego nie mogło być poparte przez Polskę ze względu na brak zgody na zwiększenie możliwości połowów przemysłowych w Morzu Bałtyckim, które uważane są za jeden z powodów złego stanu zasobów dorsza stada wschodniego (brak pokarmu dla dorsza w postaci ryb pelagicznych, na co wskazuje ICES).

W zakresie realizacji polityki rybołówstwa poza obszarem M. Bałtyckiego najistotniejsze były, prowadzone w okresie listopad – grudzień 2017 r., prace nad rozporządzeniem Rady ustalającym

uprawnienia do połowów na 2018 rok dla pewnych stad ryb i grup stad ryb, stosowane w wodach UE oraz – w odniesieniu do statków UE – w niektórych wodach nienależących do UE.

Rozporządzenie to ma na celu ustalenie na 2018 rok maksymalnych ilości połowów gatunków ryb na poszczególnych obszarach wód Unii oraz na wodach międzynarodowych. Podstawą prawną wniosku jest art. 43 ust. 3 Traktatu o funkcjonowaniu UE, w związku z czym w procedurze nie jest wymagany udział Parlamentu Europejskiego.

Udział Polski w kwotach połowowych konkretnych gatunków wynika z tzw. kluczy relatywnej stabilności, ustalających podział wewnątrz Unii, uzgodniony w Traktacie Akcesyjnym. Dla Polski kluczowe są kwoty dorsza na obszarze Svalbard (obszar I i IIB), ostroboka chilijskiego na Pacyfiku oraz makreli i śledzia na północnym Atlantyku – wykorzystywane przez flotę dalekomorską.

Kompromisowa wersja ww. rozporządzenia, w ramach którego KE zaproponowała uregulowanie połowów węgorza na Morzu Bałtyckim, została przygotowana podczas posiedzenia Rady UE ds. Rolnictwa i Rybołówstwa w dniach 11-12 grudnia 2017 r. W dokumencie tym niepokój Polski budził przede wszystkim proponowany zakaz połowu węgorza w Morzu Bałtyckim. Po burzliwych negocjacjach, przy wstrzymaniu się od głosu Łotwy, ostatecznie Rada przyjęła porozumienie polityczne w sprawie całkowitych dopuszczalnych połowów (*Total Allowable Catches* - TACs) na 2018 rok. Zgodnie z wynikiem negocjacji 53 gatunki będą poławiane na poziomie maksymalnego zrównoważonego odłowu (*maximum sustainable yield* – MSY). Odnośnie do węgorza przyjęto 3 miesięczny okres ochronny, który państwa członkowskie mają wprowadzić w czasie od 1 września 2018 r. do 31 stycznia 2019 r.

4.7. Zdrowie

Produkty biobójcze

Zakończyły się wieloletnie prace nad projektem rozporządzenia delegowanego KE dotyczącego ustalenia naukowych kryteriów określania właściwości substancji zaburzających funkcjonowanie układu hormonalnego zgodnie z rozporządzeniem nr 528/2012. Projekt rozporządzenia został wysłany do PE i Rady i poddany głosowaniu. W pierwszym czytaniu 4 października 2017 r. PE odrzucił projekt rozporządzenia i zobowiązał KE do modyfikacji niektórych zapisów rozporządzenia. W listopadzie 2017 r. tekst rozporządzenia został zatwierdzony znaczącą większością głosów przy sprzeciwie trzech państw Szwecji, Danii i Luksemburga. Rozporządzenie zostało opublikowane 17 listopada i w przyszłości wpłynie pozytywnie na zdrowie społeczeństwa i środowisko. Rozporządzenie delegowane KE (UE) 2017/2100 z dnia 4 września 2017 r. ustanawiające naukowe kryteria określania właściwości zaburzających funkcjonowanie układu hormonalnego zgodnie z rozporządzeniem PE i Rady (UE) nr 528/2012 będzie stosowane w państwach członkowskich od dnia 7 czerwca 2018 r.

Aktualnie trwają prace nad przewodnikiem i wytycznymi, które mają ułatwić wprowadzenie wspomnianego rozporządzenia na poziomie krajowym. Również od 7 grudnia 2017 r. trwają publiczne konsultacje nad poradnikiem dotyczącym identyfikacji substancji zaburzających gospodarkę hormonalną. Polska bierze udział w powyższych pracach, które są niezbędne do zapewnienia prawidłowego wprowadzenia tego rozporządzenia na terenie RP.

Nowe Substancje Psychoaktywne

Podczas prezydencji estońskiej zakończono pracę nad pakietem dotyczącym Nowych Substancji Psychoaktywnych, który negocjowany był od 2013 r. przy aktywnym udziale Polski i z jej inicjatywy.

W dniu 21 listopada 2017 r. w Dzienniku Urzędowym UE opublikowane zostały dwa dokumenty wchodzące w skład pakietu:

1. rozporządzenie zmieniające rozporządzenie (WE) nr 1920/2006 w zakresie wymiany informacji, systemu wczesnego ostrzegania oraz procedury oceny zagrożeń w odniesieniu do nowych substancji psychoaktywnych,
2. dyrektywa zmieniająca decyzję ramową Rady 2004/757/WSiSW w celu włączenia nowych substancji psychoaktywnych do definicji narkotyku i uchylająca decyzję Rady 2005/387/WSiSW.

Nowe rozwiązania legislacyjne wzmacniają System Wczesnego Ostrzegania (*Early Warning System*) i usprawniają proces przeprowadzania analizy ryzyka. Pozostawiono trzyetapowy model, w którego skład wchodzi system EWS, ocena ryzyka i objęcie kontrolą danej substancji. Dzięki nowym rozwiązaniom możliwe będzie usprawnienie i przyśpieszenie gromadzenia niezbędnych danych i efektywniejsze przeciwdziałanie problemowi NSP w UE.

Europejskie Centrum Monitorowania Narkotyków i Narkomanii (EMCDDA) utrzyma kluczową rolę instytucji monitorującej NSP zgłaszane przez państwa członkowskie (poprzez EWS) i będzie mogła zainicjować proces analizy podejrzanych substancji. Po wstępnym raporcie EMCDDA Komisja będzie mogła wnioskować o przeprowadzenie szczegółowej analizy ryzyka (która powinna zostać przeprowadzona w przeciągu sześciu tygodni).

Na podstawie przeprowadzonej analizy ryzyka Komisja może zaproponować objęcie kontrolą danej substancji. W dalszej kolejności Rada UE i PE w przeciągu dwóch miesięcy muszą ustosunkować się do tej propozycji. Państwa członkowskie mają obecnie sześć (a nie jak miało to miejsce wcześniej dwanaście) miesięcy na objęcie kontrolą danych substancji na swoim terytorium.

4.8. Edukacja, młodzież, kultura i sport

Edukacja

Priorytetami prezydencji estońskiej w obszarze kształcenia i szkolenia było modernizowanie edukacji szkolnej i szkolnictwa wyższego oraz umiejętności – kontynuowano prace nad nowym europejskim programem na rzecz umiejętności, w tym w szczególności w zakresie Europass oraz monitorowania losów absolwentów.

W trakcie Rady UE ds. edukacji 20 listopada 2017 r. przyjęto konkluzje w sprawie rozwoju szkół i doskonałego poziomu nauczania, które identyfikują wyzwania i możliwe obszary działania na poziomie europejskim dla rozwoju edukacji szkolnej w celu zapewnienia edukacji włączającej wysokiej jakości, wzmocnienia pozycji nauczycieli i liderów edukacyjnych oraz przedstawienia się na bardziej skuteczne, sprawiedliwe i efektywne zarządzanie. Uwagi Polski zgłoszone w trakcie prac nad dokumentem znalazły odzwierciedlenie w finalnym projekcie dokumentu; co szczególnie ważne, na podniesioną przez Polskę kwestię, że wspieranie rozwoju kompetencji kluczowych wśród młodych osób, to kompetencja państw członkowskich, doprecyzowano w konkluzjach, jakie działania w zakresie tego obszaru planuje podejmować KE.

Natomiast w obszarze szkolnictwa wyższego Rada UE ds. edukacji przyjęła dwa dokumenty – konkluzje w sprawie odnowionego programu UE dla szkolnictwa wyższego oraz zalecenie w sprawie monitorowania losów absolwentów. Pierwszy z ww. dokumentów odnosi się bezpośrednio do wyzwań zidentyfikowanych w Komunikacie Komisji dotyczącym odnowionego programu UE dla szkolnictwa wyższego opublikowanym 30 maja 2017 r. oraz obszarów, które wymagają szczególnego wsparcia ze strony państw członkowskich, tj.: promowania doskonałości i rozwijania umiejętności, wyjścia naprzeciw potrzebom zróżnicowanej społeczności studentów i wspieranie personelu akademickiego, przyczynianie się do innowacyjności w szerzej rozumianej gospodarce, promowania efektywności i dalszego udoskonalania zapewnienia jakości w systemie szkolnictwa wyższego. Kierunkowe podejście proponowane przez Polskę zostało ujęte w ostatecznej wersji dokumentu.

Celem zalecenia ws. monitorowania losów absolwentów jest zwiększenie dostępności jakościowych i ilościowych informacji na temat tego, co absolwenci szkół wyższych oraz placówek kształcenia i szkolenia zawodowego w Europie robią po ukończeniu kształcenia i szkolenia. Uwagi zgłaszane w trakcie prac przez Polskę zostały uwzględnione w ostatecznej wersji dokumentu, a w szczególności: opcjonalność metody badania losów absolwentów (jakościowe lub ilościowe), wzmocnienie roli Państw członkowskich w procesie decyzyjnym dotyczącym przyszłości europejskiego badania dotyczącego absolwentów szkolnictwa wyższego, zobowiązania mają charakter dobrowolny.

Podczas Rady UE ds. edukacji odbyła się debata ministrów na temat kształcenia i szkolenia zawodowego. W trakcie debaty przedstawiciel Polski odniósł się do wdrażanej w Polsce reformy systemu kształcenia zawodowego, prezentując w szczególności rozwiązania związane z włączeniem pracodawców w kształtowanie szkolnictwa zawodowego dostosowanego do potrzeb rynku pracy.

Młodzież

Priorytetami estońskiej prezydencji w obszarze były: przyszłość młodzieży oraz polityk na rzecz młodych ludzi ze szczególnym uwzględnieniem prac nad nową unijną strategią na rzecz młodzieży; inteligentna praca z młodzieżą – nowoczesne podejście do cyfrowych innowacji w obszarze młodzieży oraz wolontariat młodych ludzi w kontekście proponowanych rozwiązań związanych z Europejskim Korpusem Solidarności.

W trakcie Rady UE ds. młodzieży w dniu 20 listopada 2017 r. przyjęto dwa dokumenty. Pierwszy dotyczył podejścia ogólnego w sprawie rozporządzenia ustanawiającego Europejski Korpus Solidarności (opis dokumentu – pkt 3.4.1.). Drugi z przyjętych dokumentów to konkluzje w sprawie inteligentnej pracy z młodzieżą. W trakcie prac nad dokumentami kwestią szczególnie istotną dla Polski było zachowanie w dokumencie odniesień do zasad dobrowolności i pomocniczości w odniesieniu do działań proponowanych państwom członkowskim.

Kultura

W ramach komitetu ds. kultury (CAC) wypracowano konkluzje w sprawie promowania dostępu do kultury za pomocą środków cyfrowych ze szczególnym uwzględnieniem rozwoju odbiorców, w których Rada wezwała państwa członkowskie i Komisję Europejską m.in. do stworzenia korzystnych ram politycznych i warunków służących rozwojowi widowni i upowszechnianiu kultury; współpracy i wymiany wiedzy; opracowania ogólnounijnych wytycznych dla organizacji kulturalnych, w zakresie gromadzenia danych dotyczących odbiorców treści cyfrowych i zarządzania tymi danymi; stosowania wszechstronnie dostępnych formatów w zakresie treści i technologii (interoperacyjność).

Ponadto podczas prezydencji estońskiej prowadzono prace nad nowelizacją rozporządzenia ustanawiającego program Kreatywna Europa (2014-2020) w zakresie przepisów dotyczących finansowania Młodzieżowej Orkiestry Unii Europejskiej (EUYO). W opublikowanym przez KE wniosku proponuje się zapis skutkujący przekazaniem corocznego finansowania dla Młodzieżowej Orkiestry Unii Europejskiej z budżetu programu Kreatywna Europa – komponent Kultura, z pominięciem procedury konkursowej. Stanowisko RP w odniesieniu do wniosku podnosiło szereg zastrzeżeń dotyczących proponowanego przez KE środka regulacyjnego, zwracając przede wszystkim uwagę na fakt, iż wyłączenie jednego podmiotu z konieczności udziału w otwartej procedurze konkursowej budzi obawy w środowisku organizacji i instytucji kulturalnych. Ponadto Rząd RP argumentował, iż proponowana zmiana spowoduje zmniejszenie budżetu programu Kreatywna Europa na potencjalną realizację innych projektów oraz zmniejszy budżet programu przeznaczony na dziedziny inne niż sektor muzyczny, który reprezentuje EUYO. W toku prac nad projektem w ramach Komitetu ds. kultury Polska kilkakrotnie zgłaszała swoje zastrzeżenia dotyczące zakresu środka regulacyjnego, nie kwestionując jednocześnie szczególnego statusu, strategicznych celów i działań samej EUYO. W toku prac jednakże główne założenie, mające na celu zapewnienie stałego finansowania EUYO z programu Kreatywna Europa, pozostało niezmienione. W dniu 8 grudnia 2017 r. COREPER udzielił prezydencji mandatu w celu rozpoczęcia negocjacji międzyinstytucjonalnych z PE i KE. Polska, zgodnie ze stanowiskiem rządu, nie udzieliła poparcia proponowanemu rozwiązaniu.

W drugiej połowie 2017 r., pod przewodnictwem prezydencji estońskiej, kontynuowane były prace w ramach grupy przyjaciół prezydencji ds. międzynarodowych stosunków kulturalnych (FoP). Grupa, której zadaniem jest stworzenie zarysu strategii w obszarze międzynarodowych stosunków kulturalnych, powinna zakończyć swoją działalność w połowie 2018 r. Ostatecznym efektem prac grupy będzie najprawdopodobniej projekt konkluzji.

W dniu 7 grudnia 2017 r., w ramach Europejskiego Forum Kultury w Mediolanie, nastąpiła inauguracja obchodów Europejskiego Roku Dziedzictwa Kulturowego 2018 ogłoszonego decyzją Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/864 z dnia 17 maja 2017 r. w sprawie Europejskiego Roku Dziedzictwa Kulturowego (2018). Organizacja obchodów Polskiej edycji ERDK została powierzona Międzynarodowemu Centrum Kultury w Krakowie.

Sport

W trakcie prezydencji estońskiej dwoma najważniejszymi dokumentami przyjętymi przez Radę były konkluzje ws. roli trenerów w społeczeństwie, a także rezolucja w sprawie dalszego rozwoju uporządkowanego dialogu w UE.

Polska aktywnie uczestniczyła w procesie negocjacji tych dokumentów. W przypadku konkluzji Polska akceptowała główny przekaz zawarty w dokumencie, akcentujący kluczowy wkład trenerów nie tylko w szkolenie zawodników, ale także w budowanie pozytywnych cech podopiecznych oraz ich socjalizacji. Polska zwracała jednak uwagę na konieczność dokonania zmian we wstępnej części dokumentu, w której zawarto uwagi o charakterze horyzontalnym. Uwagi w szczególności dotyczyły paragrafu dotyczącego imigracji (ostateczny zapis jest wynikiem kompromisu), a także trendów dotyczących bezrobocia w UE (trend w Polsce jest pozytywny, a zapis wskazywał na negatywną tendencję).

Jeśli chodzi o negocjacje rezolucji, Polska popierała konieczność korekty sposobu współpracy z ruchem sportowym, w tym zmiany podejścia do organizacji spotkań z ruchem sportowym przed posiedzeniami Rady – m.in. konieczne jest zapewnienie większej spójności w doborze tematów w ramach trio i lepszy dobór tematów pod kątem potrzeb ruchu sportowego. Polska popierała też prowadzenie dialogu na poziomie eksperckim w ramach spotkań dyrektorów ds. sportu. Nie zgadzała się natomiast na tworzenie struktur oraz wydarzeń, które proponowała prezydencja, a które nie wniosłyby wartości dodanej.

W trakcie prezydencji estońskiej KE wniosła pod obrady grupy roboczej projekt decyzji Rady w sprawie zawarcia przez UE konwencji Rady Europy ws. manipulowania wynikami zawodów sportowych. W związku ze sprzeciwem Malty projekt ten nie został skierowany na poziom COREPER co utrwaliło pat w kwestii podpisania przez UE wspomnianej konwencji.

Na posiedzeniu Rady ds. Edukacji, Młodzieży, Kultury i Sportu w listopadzie 2017r., Polskę reprezentował Minister Witold Bańka, który podczas debaty wskazał, że do najbardziej ambitnych wyzwań stojących przed współczesnym sportem zalicza zwalczanie dopingu i korupcji, dobre zarządzanie oraz organizowanie zrównoważonych ekonomicznie i bezpiecznych dużych imprez sportowych. Niestabnym problemem jest także kwestia skuteczniejszego zachęcania społeczeństwa do podejmowania aktywności fizycznej. Ponadto Minister w punkcie AOB zaprosił obecnych ministrów na Światową Konferencję Antydopingową, która odbędzie się w 2019 r. w Katowicach. Na uwagę zasługuje również fakt, że p. Thomas Bach, Przewodniczący MKOl, podczas swojego wystąpienia podziękował Polsce za zaangażowanie i aktywność w zakresie zwalczania dopingu w sporcie.

Turystyka

Polska z zadowoleniem przyjęła działania podjęte przez prezydencję estońską na rzecz rozwoju turystyki europejskiej. Polska jest szczególnie zadowolona z debaty przeprowadzonej w trakcie Europejskiego Forum Turystyki (18-19 października 2017 r. w Tallinnie) dotyczącej m.in. innowacyjności i cyfryzacji, efektywności energetycznej oraz bezpieczeństwa podróżowania.

4.9. Kwestie instytucjonalne UE

Podczas prezydencji estońskiej kontynuowano prace nad wdrożeniem Międzyinstytucjonalnego Porozumienia o lepszym stanowieniu prawa (*Interinstitutional Agreement on Better Law Making - IABM*) z 13 kwietnia 2016 r.

Polska aktywnie uczestniczyła w wypracowaniu stanowiska Rady co do praktycznych ustaleń dotyczących współpracy i wymiany informacji pomiędzy Radą, KE, PE w odniesieniu do umów międzynarodowych. Rada przyjęła wiodącą rolę w tworzeniu projektu wspólnego tekstu. W wielu punktach rysuje się porozumienie, a najtrudniejsze obszary to kwestie poziomu szczegółowości w zakresie informowania PE co do przebiegu negocjacji umów międzynarodowych oraz ujawniania dyrektyw negocjacyjnych. Polska w trakcie prac popierała ogólne stanowisko wypracowane przez Radę dotyczące zachowania pewnej rezerwy w zakresie szczegółowości przekazywanych do PE informacji.

Odbyły się cztery spotkania grupy roboczej Przyjaciół Prezydencji (17.07, 05.10, 07.11 oraz 01.12.2017 r.) celem kontynuowania prac nad projektem rozporządzenia PE i Rady dostosowującego niektóre akty prawne przewidujące stosowanie procedury regulacyjnej połączonej z kontrolą do art. 290 i 291 Traktatu o funkcjonowaniu UE. Podczas spotkań omówiono rozdziały tzw. Omnibusa nr XI (Mobilność i transport), XII (Zdrowie i bezpieczeństwo żywności) oraz VII (statystyka Eurostat), a tym samym wyczerpano zakres przedmiotowy ww. projektu rozporządzenia. Prezentowane stanowisko Polski było zgodne z wytycznymi przekazywanymi odnośnie do poszczególnych aktów przez resorty właściwie merytoryczne w poszczególnych rozdziałach, tj. w szczególności resorty zdrowia, rolnictwa, transportu i gospodarki morskiej oraz GUS.

Polska aktywnie włączyła się w wypracowywanie w ramach Rady (grupa Przyjaciół Prezydencji) mandatu (przyjęty na posiedzeniu COREPER II w dniu 6 grudnia 2017 r.) na negocjacje międzyinstytucjonalne w sprawie kryteriów zastosowania aktów delegowanych i wykonawczych (art. 290 i art. 291 TFUE).

Utworzono również wspólny rejestr aktów delegowanych oraz opublikowano w dniu 1 września 2017 r. zaproszenie do składania ofert w celu zapewnienia Radzie począwszy od 2018 r. zdolności przeprowadzania oceny skutków proponowanych przez Radę istotnych zmian we wnioskach KE. Nadal toczą się prace w zakresie wspólnej bazy danych dotyczących stanu prac nad dossier ustawodawczymi.

Ponadto, Polska, w ramach grupy roboczej ds. ogólnych – Comitology Revision, negatywnie odniosła się do zaproponowanej przez KE nowelizacji rozporządzenia UE nr 182/2011 (tzw. rozporządzenie komitologiczne), która miałaby zasadniczo zmienić działania komitologicznego komitetu odwoławczego. Oczekiwana jest opinia Służb Prawnych Rady w tej sprawie.

Zakończyły się prace w ramach Rady dotyczące ustanowienia mandatu na negocjacje międzyinstytucjonalne w zakresie obowiązkowego Rejestru Transparencji (*Transparency Register*). Polska dążyła do zneutralizowania zapisów dotyczących objęcia przez Rejestr Przejrzystości Stałych Przedstawicielstw oraz obecnej i nadchodzącej prezydencji. Ostatecznie w tekście mandatu znalazł się zapis, że państwa członkowskie są jedynie zachęcane do udziału w rejestrze.

Grupa robocza ds. ogólnych rozpoczęła dyskusję nt. wniosku KE dotyczącego nowelizacji rozporządzenia o Europejskiej inicjatywie obywatelskiej. Dla Polski najbardziej kłopotliwa jest propozycja obniżenia wieku sygnatariuszy do 16 lat oraz identyfikacji poszczególnych sygnatariuszy poprzez podanie jedynie czterech ostatnich cyfr PESEL-u.

W czasie prezydencji estońskiej w ramach GAG rozpoczęła się również dyskusja dotycząca zmiany daty wyborów do PE w 2019 r. ze względu na fakt, że proponowana pierwotnie data kolidowałaby ze świętami religijnymi w niektórych państwach członkowskich.

We wrześniu 2017 r. KE wystąpiła z propozycją nowelizacji rozporządzenia PE i Rady ws. statutu i finansowania europejskich partii politycznych (epp) i europejskich fundacji politycznych (efp). Celem jest jego wdrożenie przed wyborami do PE w 2019 r. Szczególny nacisk KE położyła na kwestie poziomu współfinansowania epp i efp oraz możliwości bycia członkiem wielu partii (*multi-party membership*) odnoszącej się do członków PE. Polska, z uwagi na wewnętrzny spór kompetencyjny, miała ograniczone możliwości udziału w pracach prezydencji estońskiej w ramach GAG (spór zostanie w najbliższym czasie rozstrzygnięty przez Prezesa Rady Ministrów).

Podczas dyskusji na GAG odnośnie do reformy prawa wyborczego UE Polska stanowczo przeciwstawiała się utworzeniu listy transnarodowej oraz wprowadzeniu zapisów dotyczących tzw. *Spitzenkandidaten*, czyli czołowych kandydatów Europejskich partii politycznych na stanowisko Przewodniczącego Komisji. Na posiedzeniu COREPER II w dniu 6 grudnia 2017 r. został przedstawiony *non-paper*, który w skrócie omawia zakres dotychczasowych dyskusji oraz najważniejsze problemy (obowiązkowy próg wyborczy w wyborach do PE, głosowanie obywateli w państwach trzecich oraz ustanowienie jednolitego okręgu wyborczego).

W ramach komisji PE ds. konstytucyjnych (AFCO) kontynuowana była dyskusja dotycząca ustalenia podziału miejsc w PE, które pozostaną po posłach ze Zjednoczonego Królestwa (73). Zgodnie z aktualnymi propozycjami część miejsc miałaby zostać rozdzielona między państwa członkowskie w celu zniwelowania obecnych nierówności, zaś pozostałe miejsca zostałyby przeznaczone na potrzeby utworzenia wspólnego europejskiego okręgu wyborczego tzw. listy transnarodowej. Informacje nt. postępów dyskusji były także prezentowane na forum grupy GAG.

Lista załączników

1. Rozliczenia finansowe pomiędzy RP a UE;
2. Informacja o wykorzystaniu środków z funduszy strukturalnych, Funduszu Spójności oraz funduszy pozaunijnych;
3. Plan prac nad projektami ustaw wykonujących prawo Unii Europejskiej (przygotowany na podstawie ust. 1a art. 125a Regulaminu Sejmu);
4. Wykaz stanowisk do aktów prawnych UE, przygotowanych przez Rząd zgodnie z ustawą z 8 października 2010 r. o współpracy Rady Ministrów z Sejmem i Senatem w sprawach związanych z członkostwem RP w UE, przekazanych do Sejmu i Senatu RP w II poł. 2017 r.;
5. Wykaz stanowisk do dokumentów pozalegisłacyjnych UE, przygotowanych przez Rząd zgodnie z ustawą z 8 października 2010 r. o współpracy Rady Ministrów z Sejmem i Senatem w sprawach związanych z członkostwem RP w UE, przekazanych do Sejmu i Senatu RP w II poł. 2017 r.

Rozliczenia finansowe pomiędzy Polską a Unią Europejską w okresie lipiec – listopad 2017 r.

1. Saldo

W ciągu 5 miesięcy prezydencji estońskiej odnotowano pozytywne saldo rozliczeń pomiędzy Unią Europejską a Rzeczpospolitą Polską, która osiągnęła pozycję beneficjenta netto w wysokości **+ 1,4 mld EUR**.

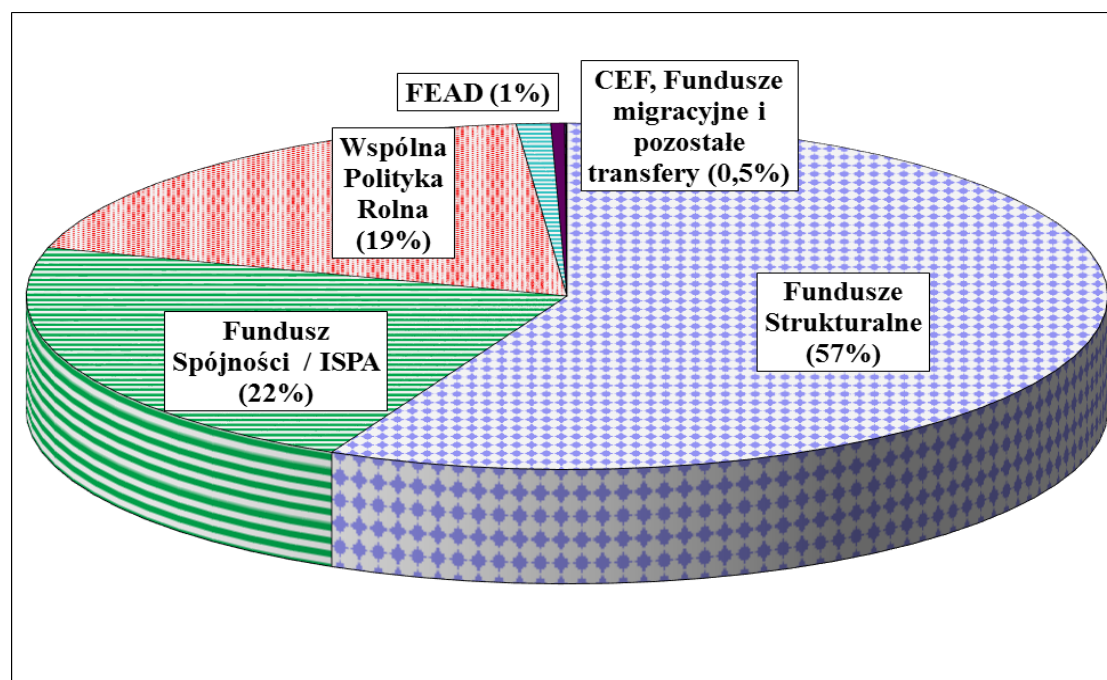
Tabela 1. Struktura transferów finansowych Rzeczpospolita Polska – budżet Unii Europejskiej w okresie 1 VII – 30 XI 2017 (w EUR).

Fundusze Strukturalne	1 857 276 860
Fundusz Spójności / Instrument Przedakcesyjnej Polityki Strukturalnej (ISPA)	726 628 504
Wspólna Polityka Rolna (WPR)	616 644 630
Europejski Fundusz Pomocy Najbardziej Potrzebującym (FEAD)	33 338 736
Instrument Łącząc Europę (CEF)	13 315 678
Pozostałe transfery	1 228 621
Fundusze Migracyjne	1 111 794
Transfery razem	3 249 544 823
Składka członkowska	1 837 288 244
Zwrot środków do budżetu UE	95 801
Saldo	1 412 160 778

* W pozycji „Pozostałe transfery” dane na koniec września 2017 r.

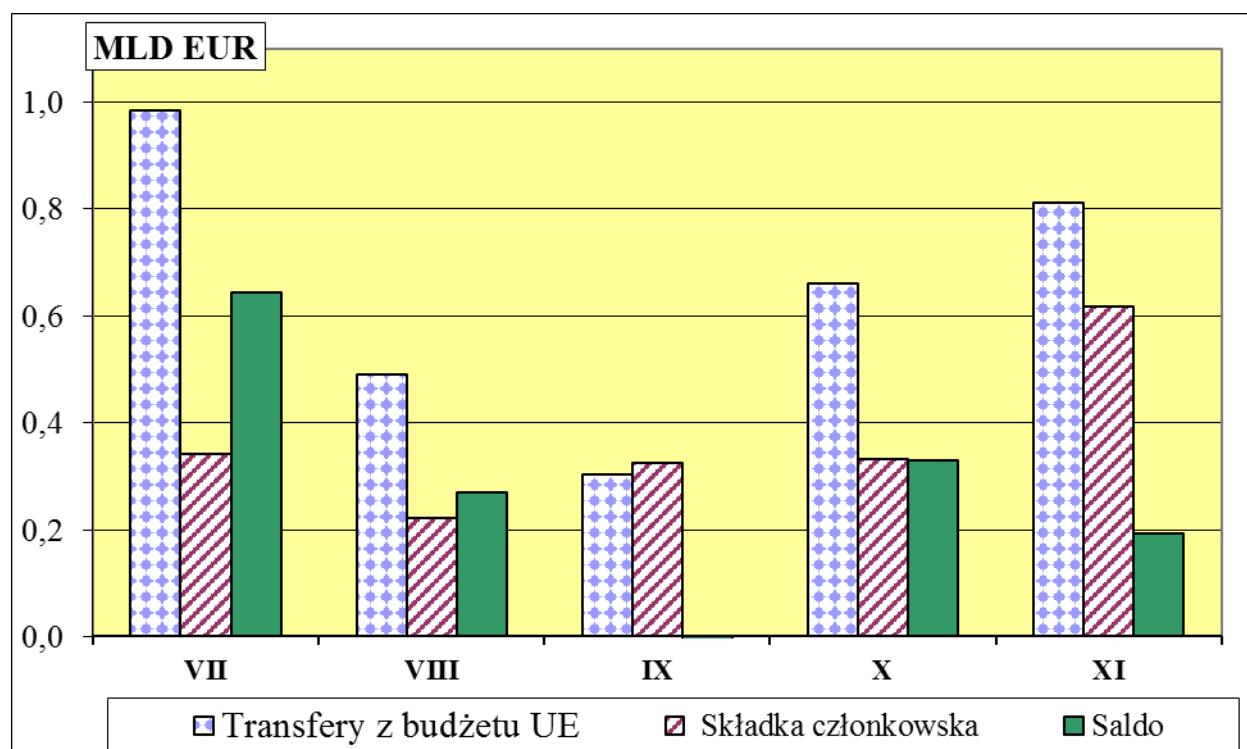
2. Transfery do Polski

Wykres 1. Transfery z budżetu Unii Europejskiej do Polski w okresie 1 VII – 30 XI 2017

W okresie 1 lipca – 30 listopada 2017 r. Rzeczpospolita Polska otrzymała z budżetu ogólnego Unii Europejskiej **3,25 mld EUR**. Najważniejsze pozycje wśród przepływów finansowych stanowiły transfery przeznaczone na finansowanie projektów realizowanych w ramach funduszy strukturalnych (**1,86 mld EUR**), na Fundusz Spójności/ISPA (**727 mln EUR**), na Wspólną Politykę Rolną (**617 mln EUR**), na Europejski Fundusz Pomocy Najbardziej Potrzebującym (**33 mln EUR**) oraz środki instrumentu „Łącząc Europę” (**13 mln EUR**). Do Rzeczypospolitej Polskiej wpływają także środki z Funduszy Migracyjnych oraz środki klasyfikowane jako „Pozostałe transfery”. W omawianym okresie łączna kwota tych środków osiągnęła **2,3 mln EUR**.

Wykres 2. *Transfery, składka członkowska oraz saldo rozliczeń finansowych Polska – budżet Unii Europejskiej w okresie 1 VII – 30 XI 2017 (w mln EUR).*

3. Składka do budżetu UE

W okresie 1 lipca – 30 listopada 2017 r. Rzeczpospolita Polska wpłaciła do budżetu ogólnego UE składkę w wysokości **1,83 mld EUR**, w tym:

- z tytułu zasobu własnego opartego o DNB: 1,14 mld EUR,
- z tytułu zasobu własnego opartego o VAT: 283 mln EUR,
- z tytułu tradycyjnych zasobów własnych: 268 mln EUR,
- z tytułu mechanizmów korekcyjnych (rabatu brytyjskiego oraz korekt przyznanych Szwecji i Królestwu Niderlandów): 144 mln EUR.

INFORMACJA O WYKORZYSTANIU ŚRODKÓW Z FUNDUSZY STRUKTURALNYCH, FUNDUSZU SPÓJNOŚCI ORAZ FUNDUSZY POZAUNIJNYCH

Programy operacyjne 2014-2020 – Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, Fundusz Spójności – stan na 31 grudnia 2017

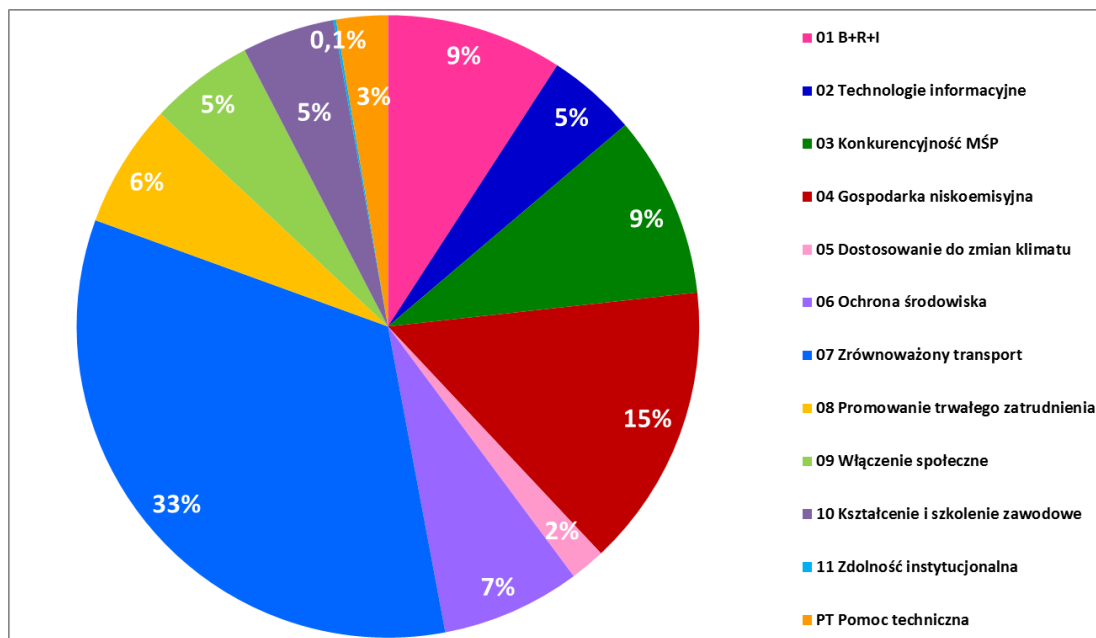
PERSPEKTYWA FINANSOWA 2014-2020

Według danych wygenerowanych z systemu informatycznego SL2014, do 31 grudnia 2017 r. złożono 72 010 wniosków o dofinansowanie projektów na całkowitą kwotę 459,6 mld zł. Wartość dofinansowania UE we wnioskach o dofinansowanie wyniosła 284,6 mld zł, co stanowi 88% alokacji. W ramach krajowych programów operacyjnych beneficjenci złożyli wnioski o dofinansowanie 23 369 projektów o wartości wkładu UE 179,8 mld zł (94% alokacji), natomiast dla regionalnych programów operacyjnych złożono 48 641 wniosków o dofinansowanie o wartości wkładu UE 104,7 mld zł (80% alokacji).

Od uruchomienia programów do 31 grudnia 2017 r. podpisano z beneficjentami 30 616 umów o dofinansowanie na całkowitą kwotę 278,2 mld zł. Kwota dofinansowania UE, na jaką opiewają podpisane umowy, wynosi blisko 172,0 mld zł, co stanowi ponad 53% alokacji. W ramach programów krajowych podpisano łącznie 8 911 umów o dofinansowanie, angażujących środki UE o wartości 110,2 mld zł (58% alokacji), natomiast w ramach programów regionalnych wsparciem objęto 21 705 projektów o wartości dofinansowania UE 61,8 mld zł (tj. 47% alokacji).

Najwięcej środków UE (57,6 mld zł, czyli 33% wartości podpisanych umów) przeznaczono na wsparcie zrównoważonego transportu. Znacząca pula środków zaangażowana została również w projekty z zakresu promowania gospodarki niskoemisyjnej (25,4 mld zł, czyli 15% wartości podpisanych umów) wsparcia działalności MŚP (16,3 mld zł, czyli 9% wartości podpisanych umów), oraz wsparcia w zakresie B+R+I (15,7 mld zł, tj. 9% wartości podpisanych umów).

Wykres - wartość dofinansowania UE w umowach o dofinansowanie w rozbiciu na cele tematyczne

Wartość środków UE rozliczonych na poziomie beneficjentów wyniosła 54,4 mld zł, w tym dofinansowanie UE – 39,2 mld zł (co stanowi ponad 12% alokacji). W ramach krajowych programów operacyjnych rozliczono wydatki w części wkładu UE o wartości 28,3 mld zł (tj. 15% alokacji), natomiast w regionalnych programach operacyjnych – blisko 11,0 mld zł (tj. 8% alokacji).

Tabela 1. Stan wdrażania programów operacyjnych 2014-2020, dane w mln PLN, stan na 31 grudnia 2017 r. (źródło: SL2014)

PROGRAM OPERACYJNY	wnioski o dofinansowanie			umowy o dofinansowanie			Środki rozliczone z beneficjentami	
	liczba	wartość dofinansowania UE (mln PLN)	% wykorzystania alokacji	liczba	wartość dofinansowania UE (mln PLN)	% wykorzystania alokacji	wartość dofinansowania UE (mln PLN)	% wykorzystania alokacji
PO Inteligentny Rozwój	11 294	62 120	172%	3 111	19 978	55%	2 925	8%
PO Infrastruktura i Środowisko	2 479	82 832	72%	1 413	69 458	60%	19 760	17%
PO Polska Cyfrowa	667	11 186	123%	252	5 355	59%	436	5%
PO Pomoc Techniczna	183	1 521	52%	178	1 423	48%	673	23%
PO Polska Wschodnia	1 145	8 462	101%	564	5 639	67%	924	11%
PO Wiedza Edukacja Rozwój	7 601	13 720	70%	3 393	8 336	42%	3 539	18%
Krajowe programy operacyjne	23 369	179 841	94%	8 911	110 189	58%	28 257	15%
RPO Woj. Dolnośląskiego	4 314	7 930	84%	2 103	4 747	50%	1 022	11%
RPO Woj. Kujawsko-Pomorskiego	1 358	4 031	50%	816	3 467	43%	484	6%
RPO Woj. Lubuskiego	996	2 961	78%	535	1 855	49%	351	9%
RPO Woj. Łódzkiego	2 625	6 399	68%	1 489	4 454	47%	705	7%
RPO Woj. Lubelskiego	3 412	6 842	73%	1 789	4 572	49%	653	7%
RPO Woj. Mazowieckiego	4 532	7 576	86%	1 779	3 997	46%	793	9%
RPO Woj. Małopolskiego	3 535	9 742	81%	1 818	4 955	41%	973	8%
RPO Woj. Opolskiego	1 259	3 389	85%	647	2 188	55%	587	15%
RPO Woj. Podlaskiego	2 519	4 167	82%	604	2 044	40%	254	5%
RPO Woj. Podkarpackiego	3 868	8 237	93%	1 757	4 509	51%	750	8%
RPO Woj. Pomorskiego	2 491	7 629	97%	1 366	5 740	73%	786	10%
RPO Woj. Śląskiego	5 474	11 919	82%	1 969	6 256	43%	1 193	8%
RPO Woj. Świętokrzyskiego	3 250	5 295	92%	929	1 824	32%	405	7%
RPO Woj. Warmińsko-Mazurskiego	3 185	4 803	66%	1 423	2 737	38%	442	6%
RPO Woj. Wielkopolskiego	4 089	9 548	93%	1 735	5 714	56%	1 025	10%
RPO Woj. Zachodniopomorskiego	1 734	4 271	64%	946	2 783	41%	564	8%
Regionalne programy operacyjne	48 641	104 741	80%	21 705	61 840	47%	10 986	8%
RAZEM	72 010	284 582	88%	30 616	172 028	53%	39 243	12%
Programy EWT (w EUR)	316	395 357 842	128%	134	180 707 402	59%	20 355 241	7%

Programy Europejskiego Instrumentu Sąsiedztwa (European Neighborhood Instrument) – stan na 17 grudnia 2017**PERSPEKTYWA FINANSOWA 2007-2013**

Postęp finansowy w ramach programów EISP 2007-2013 zarządzanych przez Polskę

Wnioski o dofinansowanie

Według danych wygenerowanych z Krajowego Systemu Informatycznego KSI SIMIK 07-13 od początku uruchomienia programów do 17 grudnia 2017 r. złożono 706 wniosków poprawnych pod względem formalnym na całkowitą kwotę dofinansowania 994 mln EUR.

Kontrakcja środków

Do 17 grudnia 2017 r. podpisano z beneficjentami 216 umów o dofinansowanie na kwotę dofinansowania 340,6 mln EUR. Wartość wydatków kwalifikowalnych wykazana w umowach o dofinansowanie projektów wyniosła natomiast 403,1 mln EUR.

Wydatki beneficjentów zatwierdzone przez Wspólną Instytucję Zarządzającą (na podstawie wniosków o płatność oraz wniosków rozliczających zaliczki)

Wydatki poniesione przez beneficjentów i uznane za kwalifikowalne wyniosły 343,6 mln EUR, w tym wartość dofinansowania to ok. 288,4 mln EUR. Tym samym wykorzystanie alokacji na lata 2007-2013 wyniosło 92,9%.

Szczegółowe dane na temat stanu wdrażania programów operacyjnych realizowanych w ramach EISP 2007-2013 przedstawiono w tabeli 2.

Tabela 2. Liczba i wartość złożonych wniosków, podpisanych umów/wydzanych decyzji oraz wniosków o płatność w ramach EISP 2007-2013, wg stanu na 17 grudnia 2017 r. (dane w EUR)

Program operacyjny	Alokacja		Wnioski o dofinansowanie po ocenie formalnej				Umowy o dofinansowanie				Wnioski o płatność		
	Liczba	Wartość wydatków kwalifikowalnych	Wartość – dofinansowanie unijne i krajowe	Liczba	Wartość wydatków kwalifikowalnych	Dofinansowanie UE	Poziom wykorzystania alokacji na lata 2007-2013	Wartość wydatków uznanych za kwalifikowalne	Dofinansowanie UE	Poziom wykorzystania alokacji na lata 2007-2013			
Litwa-Polska-Rosja	124 212 271,66	323 966 992,04	267 226 120,44	78	187 540 944,04	145 809 074,09	117,39	165 779 777,42	128 586 200,92	88,16% ¹			
Polska-Białoruś-Ukraina	186 201 367,00	826 006 046,25	726 231 107,76	138	215 591 751,40	194 808 316,00	104,62	177 819 730,81	159 765 260,31	85,80%			
Europejski Instrument Sąsiedztwa i Partnerstwa	310 413 638,66	1 149 973 038,29	993 457 228,20	216	403 132 695,44	340 617 390,09	109,73%	343 599 508,23	288 351 461,2 3	86,84%			

Źródło: KSI SIMIK 07-13.

¹ Procent wykorzystania dostępnej alokacji w programie LPR uwzględnia środki przekazane przez Federację Rosyjską.

PERSPEKTYWA FINANSOWA 2014-2020

Programy Europejskiego Instrumentu Sąsiedztwa

W latach 2014-2020 Polska uczestniczy w programach współpracy transgranicznej Polska-Białoruś-Ukraina, Polska-Rosja.

Tabela 3. Wielkość środków finansowych przeznaczonych na realizację programów Europejskiego Instrumentu Sąsiedztwa, gdzie rolę IZ pełni strona Polska

Program	Alokacja (mln EUR)
PWT Polska-Białoruś-Ukraina	183
PWT Polska-Rosja	61,9

Polska-Białoruś-Ukraina

W programie Polska-Białoruś-Ukraina rozdysponowane zostało już **ponad 83% alokacji dostępnej na projekty** (ponad 141 mln euro). Na tę kwotę składają się:

- projekty konkursowe** wybrane w następujących dziedzinach:
 - Dziedzictwo – 17 projektów, 33 mln euro dofinansowania;
 - Dostępność – 18 projektów, 35,5 mln euro dofinansowania;
 - Granice – 13 projektów, 20,3 mln euro dofinansowania.

Wśród 48 projektów konkursowych rekomendowanych do dofinansowania jest 25 polsko-ukraińskich, 19 polsko-białoruskich i 4 trójstronne.

- 10 projektów pozakonkursowych**, które otrzymają łącznie 52 mln euro dofinansowania.

Projekty pozakonkursowe do końca grudnia zostaną przekazane do Komisji Europejskiej² do zatwierdzenia. Po jego uzyskaniu możliwe będzie podpisanie z ich beneficjentami umów o dofinansowanie.

W marcu 2018 r. zostaną wybrane do dofinansowania projekty konkursowe z dziedziny Bezpieczeństwa (m.in. ochrona zdrowia, projekty strażackie, policyjne), które mogą otrzymać łącznie ok. 23,2 mln euro.

We wrześniu 2018 rozpocznie się otwarty nabór na mikroprojekty w dziedzinie Dziedzictwo, wartość dostępnych środków: 5,2 mln euro.

Polska-Rosja

W dniu 28 grudnia 2017 r. program Polska-Rosja został zatwierdzony przez Radę Ministrów. Następnego dnia Pan Minister Jerzy Kwieciński podpisał w imieniu rządu RP trójstronne Porozumienie Finansowe dot. realizacji Programu, które zostało uprzednio zaakceptowane przez Federację Rosyjską oraz Komisję Europejską. Ministerstwo Rozwoju (Instytucja Zarządzająca Programem) przekazało do Komisji Europejskiej pięć Dużych Projektów Infrastrukturalnych, wybieranych w trybie pozakonkursowym. W najbliższym czasie zostanie podjęta decyzja w sprawie terminu naboru wniosków o dofinansowanie projektów regularnych.

² Aktualnie przekazanych 9.

Mechanizm Finansowy Europejskiego Obszaru Gospodarczego (MF EOG) i Norweski Mechanizm Finansowy (NMF) - 2009-2014; stan na 19 grudnia 2017

Celem Mechanizmu Finansowego jest **przyczynianie się do zmniejszania różnic społecznych i ekonomicznych w obrębie Europejskiego Obszaru Gospodarczego. Cel ten jest tożsamy z założeniami polityki regionalnej i polityki spójności Unii Europejskiej.**

Łączna kwota drugiej edycji funduszy norweskich i EOG to 1,788 mld euro. Alokacja dla Polski wynosi **578,1 mln euro³**, włączając w to koszty zarządzania funduszami ponoszone przez stronę darczyńców oraz przez stronę polską. Środki są dostępne w ramach 14 programów, *Pomocy Technicznej* oraz *Funduszu Współpracy Dwustronnej (FWD)* na poziomie krajowym. Ponadto, w ramach Mechanizmów wdrażane są fundusze realizowane jedynie przez stronę darczyńców: *Globalny fundusz na rzecz godnej pracy i dialogu trójstronnego* (ok. 3 mln euro), *Fundusz dla Organizacji Pozarządowych* (37 mln euro) oraz *Green Industry Innovation* (20 mln euro).

W ramach funduszy norweskich i EOG wydzielono kilkanaście programów (obszarów wsparcia). Wśród programów znalazło się wiele obszarów z pierwszej edycji funduszy norweskich i EOG. Przede wszystkim należy wymienić: **ochronę środowiska (w tym energię odnawialną), dziedzictwo kulturowe, zdrowie, badania naukowe i stypendia**. Wyodrębniono też programy dotyczące strefy Schengen i spraw wewnętrznych, w tym **więziennictwa i przeciwdziałania przemocy**. Podobnie jak w pierwszej edycji, duży nacisk położono na **wzmacnianie społeczeństwa obywatelskiego**. Pojawiły się też zupełnie nowe tematy, jak **godna praca i dialog trójstronny**, a także współpraca samorządów w zakresie **rozwoju regionów**.

Za realizację każdego z programów odpowiadają instytucje/organizacje, które specjalizują się w danej dziedzinie. Instytucje te pełnią funkcję tzw. Operatora programu. W niektórych programach Operatorzy współpracują z podmiotami z państw-darczyńców.

Z końcem kwietnia 2017 r. zakończyła się realizacja dwóch programów *Promowanie różnorodności kulturowej i artystycznej w ramach europejskiego dziedzictwa kulturowego (PL09)* oraz *Funduszu Stypendialnego i Szkoleniowego (PL10)*.

³ Kwota uwzględnia koszty zarządzania państw-darczyńców. Kwota netto alokacji, tj. przyznana Polsce jako beneficjentowi wynosi ok. 535 mln euro.

Tabela 4 przedstawia podział alokacji oraz certyfikacji zgodnie ze stanem na 19 grudnia 2017 r. w podziale na poszczególne programy (środki mogą być wydatkowane w zależności od terminu kwalifikowalności poszczególnych programów – najdłużej w ramach Funduszu Pomocy Technicznej oraz Funduszu Współpracy Dwustronnej na poziomie krajowym - do kwietnia 2018 r.).

Nazwa programu w ramach Mechanizmów Finansowych 2009-2014	Alokacja	Kwota wydatków kwalifikowalnych poniesionych przez Operatora (narastająco)	Kwota zaliczek na program Darczyńców (narastająco)	Wartość wypłaconych zaliczek przez Darczyńców na program (narastająco)	Procentowa wartość zaliczek certyfikowanych do Darczyńców w stosunku do alokacji
	euro	euro	euro	euro	
	1	2	3	4	5=3/1
Ochrona różnorodności biologicznej i ekosystemów (PLO2)	21 084 000	17 722 270	20 965 606	20 976 582	99,4%
Wzmocnienie monitoringu środowiska oraz działań kontrolnych (PLO3)	15 000 000	13 211 313	14 892 842	14 892 842	99,3%
Oszczędzanie energii i promowanie odnawialnych źródeł energii (PLO4)	144 150 000	101 022 556	134 526 093	138 619 710	93,3%

Rozwój miast poprzez wzmocnienie kompetencji jednostek samorządu terytorialnego, dialog społeczny oraz współpracę z przedstawicielami społeczeństwa obywatelskiego (PL06)	9 835 000	9 446 478	9 583 694	9 583 694	9 583 694	97,4%
Poprawa i lepsze dostosowanie ochrony zdrowia do trendów demograficzno-epidemiologicznych (PL07)	58 000 000	51 728 057	57 401 575	57 401 575	57 401 575	99,0%
Konserwacja i rewitalizacja dziedzictwa kulturowego (PL08)	70 200 000	78 227 187	69 889 887	69 889 886	69 889 886	99,6%
Promowanie różnorodności kulturowej i artystycznej w ramach europejskiego dziedzictwa kulturowego (PL09)	11 000 000	11 859 850	10 673 866	10 673 866	10 906 385	99,1%
Fundusz Stypendialny i Szkoleniowy (PL10)	15 000 000	15 874 246	14 286 821	14 286 821	14 934 002	97,0%

Norwesko-Polska Współpraca Badawcza (PL12)	63 180 500	69 757 840	63 012 363	63 012 362	99,7%
Ograniczanie społecznych nierówności w zdrowiu (PL13)	18 000 000	17 173 497	17 216 327	17 216 327	95,6%
Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie i przemocy ze względu na płeć (PL14)	3 625 000	3 422 126	3 588 677	3 588 663	99,0%
Współpraca w obszarze Schengen oraz walka z przestępczością transgraniczną i zorganizowaną, w tym przeciwdziałanie handlowi ludźmi oraz migracjom grup przestępczych (PL15)	10 000 000	8 093 418	8 599 719	8 599 720	86,0%
Budowanie potencjału instytucjonalnego i współpraca w obszarze wymiaru sprawiedliwości/Poprawa skuteczności wymiaru sprawiedliwości (PL16)	14 000 000	13 381 228	12 227 521	12 227 524	87,3%

Wsparcie służby więziennej, w tym sankcji pozawięziennych (PL17)	13 000 000	12 784 265	12 581 915	12 581 915	96,8%
Fundusz Pomocy Technicznej oraz Fundusz Współpracy Dwustronnej na poziomie krajowym	8 556 000	5 892 161	8 556 000	8 556 000	100%
Razem	474 630 500⁴	429 596 492	458 002 906	462 987 187	96,5%

⁴ Zestawienie nie uwzględnia kosztów zarządzania Programem ponoszonych przez stronę darczyńców oraz programów realizowanych bezpośrednio przez darczyńców.

Szwajcarsko - Polski Program Współpracy (SPPW); stan na 19 grudnia 2017

W ramach SPPW na lata 2007 – 2017 przyznano Polsce środki w wysokości do 489 mln CHF, włączając w to koszty zarządzania funduszami ponoszone przez stronę darczyńców oraz Fundusz Stypendialny.

Fundusze szwajcarskie miały na celu zmniejszanie różnic społeczno-gospodarczych istniejących pomiędzy Polską a wyżej rozwiniętymi państwami UE oraz różnic na terytorium Polski – pomiędzy ośrodkami miejskimi a regionami słabo rozwiniętymi pod względem strukturalnym.

Fundusz Szwajcarski określił, iż co najmniej 40 proc. środków zostanie rozdysponowanych w czterech województwach Polski południowo-wschodniej: lubelskim, małopolskim, podkarpackim i świętokrzyskim.

Program zakładał 5-letni okres zaciągania zobowiązań i 10-letni okres wydatkowania, który rozpoczął się 14 czerwca 2007 r., tj. w dniu przyznania pomocy finansowej Polsce przez Parlament Szwajcarski.

14 czerwca 2012 r. podpisano łącznie 58 umów (50 dla projektów indywidualnych oraz 8 dla tzw. alokacji specjalnych) na całą przyznaną Polsce kwotę wsparcia, wynoszącą 464,57⁵ mln CHF. W dniu 14 czerwca 2017 r. upłynął termin kwalifikowalności wydatków w ramach Programu i w związku z tym do końca 2017 roku prowadzone są rozliczenia końcowe poszczególnych projektów oraz Programu.

Zgodnie ze stanem na 19 grudnia 2017 r. podział środków kształtuje się w sposób następujący:

⁵ Kwota uwzględnia program bezpośrednio wdrażany przez stronę szwajcarską bez kosztów zarządzania darczyńcy.

Tabela 5

Priorytety w ramach SPPW	Alokacja	Kwota wydatków certyfikowanych do Darczyńców (narastająco)	Kwota wydatków zrefundowanych przez Darczyńcę (narastająco)	Procentowy udział wydatków certyfikowanych do Darczyńcy w alokacji
	CHF	CHF	CHF	
	1	2	3	
Priorytet 1 Bezpieczeństwo, stabilność, wsparcie reform	79 699 602	77 150 819	76 129 695	96,8%
Priorytet 2. Środowisko i infrastruktura	198 726 913	188 905 817	188 854 753	95,06%
Priorytet 3 Sektor prywatny	67 866 117	67 273 807	60 100 012	99,13%
Priorytet 4 Rozwój społeczny i zasobów ludzkich	69 179 938	66 952 074	66 952 074	96,78%

Grant Blokowy dla Organizacji Pozarządowych i Polsko – Szwajcarskich Projektów Regionalnych	28 101 153	28 012 374	28 012 374	99,68%
Projekt wskazany przez stronę szwajcarską <i>Poprawa jakości życia osób niepełnosprawnych poprzez modernizację zespołu szkół specjalnych oraz budowę centrum integracji kulturalnej w Łodygowicach (KIK/77)</i>	500 000	500 000	500 000	100,00%
Fundusz Pomocy Technicznej oraz Fundusz na Przygotowanie Projektów	8 496 277	8 196 093	8 196 093	96,47%
Razem	452 570 000⁶	436 990 984	428 745 000	96,6%

⁶ Zestawienie nie uwzględnia kosztów zarządzania Programem ponoszonych przez stronę darczyńcy oraz programów realizowanych bezpośrednio przez darczyńcę.

PLAN PRAC NAD PROJEKTAMI USTAW WYKONUJĄCYCH PRAWO UNII EUROPEJSKIEJ (PRZYGOTOWANY NA PODSTAWIE UST. 1A ART. 125A REGULAMINU SEJMU).**PROJEKTY USTAW PRZYJĘTE PRZEZ RADĘ MINISTRÓW W OKRESIE CZERWIEC – GRUDZIEŃ 2017 R.**

W okresie czerwiec - grudzień 2017 r. Rada Ministrów przyjęła 16 projektów ustaw, które mają na celu wykonanie prawa Unii Europejskiej, tj.:

- projekt ustawy o zmianie ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej oraz niektórych innych ustaw;
- projekt ustawy o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług;
- projekt ustawy o zmianie ustawy - Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw;
- projekt ustawy o zmianie ustawy o pracy na morzu oraz niektórych innych ustaw;
- projekt ustawy o zmianie ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym oraz ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej;
- projekt ustawy o zmianie ustawy o dozorcze technicznym;
- projekt ustawy o zmianie ustawy o Inspekcji Ochrony Środowiska oraz ustawy – Prawo ochrony środowiska;
- projekt ustawy o zmianie ustawy o cudzoziemcach oraz niektórych innych ustaw;
- projekt ustawy o zmianie ustawy o substancjach zubożających warstwę ozonową oraz o niektórych fluorowanych gazach cieplarnianych oraz niektórych innych ustaw;
- projekt ustawy o imprezach turystycznych i powiązanych usługach turystycznych;
- projekt ustawy o zmianie ustawy o mikroorganizmach i organizmach genetycznie zmodyfikowanych oraz niektórych innych ustaw;
- projekt ustawy o zmianie ustawy o odpadach;
- projekt ustawy o zmianie ustawy - Prawo ochrony środowiska oraz niektórych innych ustaw;
- projekt ustawy o zmianie ustawy o biokomponentach i biopaliwach ciekłych oraz niektórych innych ustaw;
- projekt ustawy o zmianie ustawy o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi oraz niektórych innych ustaw;
- projekt ustawy o dystrybucji ubezpieczeń
- projekt ustawy o elektromobilności i paliwach alternatywnych.

WYKAZ PROJEKTÓW USTAW WYKONUJĄCYCH PRAWO UNII EUROPEJSKIEJ, KTÓRE POWINNY ZOSTAĆ SKIEROWANE PRZEZ RADĘ MINISTRÓW DO SEJMU RP DO KOŃCA I POŁOWY 2018 R.

	Zmieniający/nowy akt prawny	Zakres zmian	Termin implementacji
1.	projekt ustawy o zbiorowym zarządzaniu prawami autorskimi i prawami pokrewnymi	transpozycja dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/26/ w sprawie zbiorowego zarządzania prawami autorskimi i prawami pokrewnymi oraz udzielania licencji wieloterytorialnych dotyczących praw do utworów muzycznych do korzystania online na rynku wewnętrznym	10.04.2016
2.	projekt ustawy o tachografach	wykonanie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 165/2014 w sprawie tachografów stosowanych w transporcie drogowym	01.03.2014 02.03.2015 02.03.2016
3.	projekt ustawy o zmianie ustawy o wykonywaniu działalności gospodarczej w zakresie wytwarzania i obrotu materiałami wybuchowymi, bronią, amunicją oraz wyrobami i technologią o przeznaczeniu wojskowym lub policyjnym	<ul style="list-style-type: none"> • wykonanie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 258/2012 wdrażającego art. 10 Protokołu Narodów Zjednoczonych przeciwko nielegalnemu wytwarzaniu i obrotowi bronią palną, jej częściami i komponentami oraz amunicją, uzupełniającego Konwencję Narodów Zjednoczonych przeciwko międzynarodowej przestępczości zorganizowanej (protokół NZ w sprawie broni palnej), oraz ustanawiającego zezwolenia na wywóz i środki dotyczące przywozu i tranzytu dla broni palnej, jej części i komponentów oraz amunicji • transpozycja dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/853 zmieniającej dyrektywę 91/477/EWG w sprawie kontroli nabywania i posiadania broni • uzupełnienie transpozycji dyrektywy Rady 91/477/EWG z w sprawie kontroli nabywania i posiadania broni 	19.04.2012 30.09.2013 14.09.2018 01.05.2014
4.	projekt ustawy o zmianie ustawy – Prawo lotnicze oraz niektórych innych ustaw	uzupełnienie transpozycji/ wykonania: <ul style="list-style-type: none"> • dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/11/ UE w sprawie alternatywnych metod rozstrzygania sporów konsumenckich oraz zmiany rozporządzenia (WE) nr 2006/2004 i dyrektywy 2009/22/WE • rozporządzenia Rady (EWG) 95/93 w sprawie wspólnych zasad przydzielania czasu na start lub lądowanie w portach lotniczych Wspólnoty • dyrektywy Rady 2000/79/ dotyczącej Europejskiego porozumienia w sprawie organizacji czasu pracy personelu pokładowego w lotnictwie cywilnym, zawartego przez Stowarzyszenie Europejskich Linii Lotniczych (AEA), Europejską Federację Pracowników Transportu (ETF), Europejskie Stowarzyszenie Cockpit (ECA), Stowarzyszenie Linii Lotniczych Regionów Europy (ERA) i Międzynarodowe 	09.07.2015 30.07.2005 01.12.2003

	<p>Stowarzyszenie Przewoźników Lotniczych (IACA)</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozporządzenia (WE) nr 261/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającego wspólne zasady odszkodowania i pomocy dla pasażerów w przypadku odmowy przyjęcia na pokład albo odwołania lub dużego opóźnienia lotów, uchylającego rozporządzenie (EWG) nr 295/91 • rozporządzenia (WE) 847/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie negocjacji i wykonania umów dotyczących usług lotniczych między państwami członkowskimi a państwami trzecimi • rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) 216/2008 w sprawie wspólnych zasad w zakresie lotnictwa cywilnego i utworzenia Europejskiej Agencji Bezpieczeństwa Lotniczego • rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) 300/2008 w sprawie wspólnych zasad w dziedzinie ochrony lotnictwa cywilnego • rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) 1008/2008 w sprawie wspólnych zasad wykonywania przewozów lotniczych na terenie Wspólnoty • rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) 80/2009 w sprawie kodeksu postępowania dla komputerowych systemów rezerwacji • rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) 2015/1998 ustanawiającego szczegółowe środki w celu wprowadzenia w życie wspólnych podstawowych norm ochrony lotnictwa cywilnego • rozporządzenia Komisji (UE) 1178/2011 ustanawiającego wymagania techniczne i procedury administracyjne odnoszące się do załóg w lotnictwie • rozporządzenia Komisji (UE) 748/2012 ustanawiającego przepisy wykonawcze dotyczące certyfikacji statków powietrznych i związanych z nimi wyrobów, części i akcesoriów w zakresie zdatności do lotu i ochrony środowiska oraz dotyczące certyfikacji organizacji projektujących i produkujących • rozporządzenia Komisji (UE) nr 1321/2014 w sprawie ciągłej zdatności do lotu statków powietrznych oraz wyrobów lotniczych, części i wyposażenia, a także sprawie zatwierdzeń udzielanych organizacjom i personelowi zaangażowanym w takie zadania • rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) 923/2012 ustanawiającego wspólne zasady w odniesieniu do przepisów lotniczych i operacyjnych dotyczących służb i procedur żeglugi powietrznej • rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) nr 1034/2011 w sprawie nadzoru nad 	<p>17.02.2005</p> <p>30.05.2004</p> <p>08.04.2008 08.04.2012</p> <p>29.04.2008 29.04.2010</p> <p>01.11.2008</p> <p>29.03.2009</p> <p>01.02.2016</p> <p>10.09.2012</p> <p>02.11.2012 04.12.2012</p> <p>06.01.2015</p> <p>29.05.2013 01.01.2015</p> <p>08.11.2011</p>
--	--	---

		<p>bezpieczeństwem w zarządzaniu ruchem lotniczym i służbach żeglugi powietrznej oraz zmieniającego rozporządzenie (UE) nr 691/2010</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozporządzenia Komisji (UE) 965/2012 ustanawiającego wymagania techniczne i procedury administracyjne odnoszące się do operacji lotniczych • rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) 390/2013 ustanawiającego system skuteczności działania dla służb żeglugi powietrznej i funkcji sieciowych • rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) 391/2013 ustanawiającego wspólny system opłat za korzystanie ze służb żeglugi powietrznej • rozporządzenia Komisji (UE) nr 139/2014 ustanawiającego wymagania oraz procedury administracyjne dotyczące lotnisk zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 216/2008 • rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 376/2014 w sprawie zgłaszania i analizy zdarzeń w lotnictwie cywilnym oraz podejmowanych w związku z nimi działań następczych, zmiany rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 996/2010 oraz uchylenia dyrektywy 2003/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady i rozporządzeń Komisji (WE) nr 1321/2007 i (WE) nr 1330/2007 • rozporządzenia Komisji (UE) nr 452/2014 ustanawiającego wymagania techniczne i procedury administracyjne dotyczące operacji lotniczych wykonywanych przez operatorów z państw trzecich zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 216/2008 • rozporządzenia Komisji (UE) 2015/340 ustanawiającego wymagania techniczne i procedury administracyjne dotyczące licencji i certyfikatów kontrolerów ruchu lotniczego zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 216/2008, zmieniającego rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) nr 923/2012 i uchylającego rozporządzenie Komisji (UE) nr 805/2011 	<p>29.05.2013 01.01.2015</p> <p>06.03.2014 31.12.2017</p> <p>09.07.2015</p> <p>06.03.2014</p> <p>15.11.2015</p> <p>26.05.2014</p> <p>31.12.2016</p>
5.	projekt ustawy o zmianie ustawy – Prawo energetyczne oraz ustawy o zasadach pokrywania kosztów powstałych u wytwórców w związku z przedterminowym rozwiązaniem umów długoterminowych sprzedaży mocy i energii elektrycznej	<p>uzupełnienie transpozycji:</p> <ul style="list-style-type: none"> • dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/72/WE dotyczącej wspólnych zasad rynku wewnętrznego energii elektrycznej • dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2012/27/UE w sprawie efektywności energetycznej 	<p>02.03.2011</p> <p>05.06.2014</p>
6.	projekt ustawy o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu	transpozycja dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/849 w sprawie zapobiegania wykorzystywaniu systemu finansowego do prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu	26.06.2017

7.	projekt ustawy o produktach kosmetycznych	wykonanie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) 1223/2009 dotyczącego produktów kosmetycznych	11.07.2013
8.	projekt ustawy o zmianie ustawy - Prawo o ruchu drogowym oraz niektórych innych ustaw	transpozycja dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/45/UE w sprawie okresowych badań zdatności do ruchu drogowego pojazdów silnikowych i ich przyczep	20.05.2017
9.	projekt ustawy o zmianie ustawy – Prawo atomowe oraz ustawy o ochronie przeciwpożarowej	transpozycja dyrektywy Rady 2013/59/Euratom ustanawiającej podstawowe normy bezpieczeństwa w celu ochrony przed zagrożeniami wynikającymi z narażenia na działanie promieniowania oraz dyrektywy Rady 2014/87/Euratom zmieniającej dyrektywę 2009/71/Euratom ustanawiającą wspólnotowe ramy bezpieczeństwa jądrowego obiektów	06.02.2018 15.08.2017
10.	projekt ustawy o Funduszu Żeglugi Śródlądowej i Funduszu Rezerwowym	wykonanie rozporządzenia Rady (WE) 718/1999 w sprawie polityki w zakresie zdolności przewozowych floty wspólnotowej w celu wspierania żeglugi śródlądowej	29.04.1999
11.	projekt ustawy o zmianie ustawy o obrocie instrumentami finansowymi oraz niektórych innych ustaw	transpozycja dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/65/UE w sprawie rynków instrumentów finansowych oraz dyrektywy 2016/1034 zmieniającej dyrektywę 2014/65/UE w sprawie rynków instrumentów finansowych	03.07.2017
12.	projekt ustawy o zmianie ustawy o usługach płatniczych oraz niektórych innych ustaw	transpozycja dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/2366 w sprawie usług płatniczych w ramach rynku wewnętrznego	13.01.2018
13.	projekt ustawy o Krajowym Rejestrze Zadłużonych oraz o zmianie niektórych innych ustaw	wykonanie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/848 w sprawie postępowania upadłościowego	25.06.2015
14.	projekt ustawy o zmianie ustawy o systemie oceny zgodności oraz ustawy o systemach oceny zgodności i nadzoru rynku	wykonanie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/425 w sprawie środków ochrony indywidualnej oraz rozporządzenia 2016/426 w sprawie urządzeń spalających paliwa gazowe	20.04.2016 21.03.2018 21.04.2018
15.	projekt ustawy o systemach homologacji typu i nadzoru rynku silników spalinowych wewnętrznego spalania przeznaczonych do maszyn mobilnych nieporuszających się po drogach	wykonanie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/1628 w sprawie wymogów dotyczących wartości granicznych emisji zanieczyszczeń gazowych i pyłowych oraz homologacji typu w odniesieniu do silników spalinowych wewnętrznego spalania przeznaczonych do maszyn mobilnych nieporuszających się po drogach	06.10.2016 01.01.2017 31.12.2021 31.12.2022
16.	projekt ustawy o europejskiej partii politycznej i europejskiej fundacji politycznej	wykonanie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, EURATOM) 1141/2014 w sprawie statusu i finansowania europejskich partii politycznych i europejskich fundacji politycznych	24.11.2014 01.01.2017
17.	projekt ustawy o zmianie ustawy o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz niektórych innych ustaw	uzupełnienie transpozycji dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/32/UE w sprawie wspólnych procedur udzielania i cofania ochrony międzynarodowej	20.07.2015 20.07.2018
18.	projekt ustawy o zmianie ustawy o transporcie drogowym oraz niektórych innych ustaw	wykonanie rozporządzenia Komisji (UE) 2016/403 uzupełniającego rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE)	08.04.2016 01.01.2017

		1071/2009 w odniesieniu do klasyfikacji poważnych naruszeń przepisów unijnych, które mogą prowadzić do utraty dobrej reputacji przez przewoźnika drogowego	
19.	projekt ustawy o żegludze śródlądowej	transpozycja dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/1629 ustanawiającej wymagania techniczne dla statków żeglugi śródlądowej	07.10.2018
20.	projekt ustawy o gatunkach obcych	wykonanie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1143/2014 w sprawie działań zapobiegawczych i zaradczych w odniesieniu do wprowadzania i rozprzestrzeniania inwazyjnych gatunków obcych	01.01.2015 01.06.2019
21.	projekt ustawy o organizacji hodowli i rozrodzie zwierząt gospodarskich	wykonanie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/1012 w sprawie zootechnicznych i genealogicznych warunków dotyczących hodowli zwierząt hodowlanych czystorasowych i mieszańców świni, handlu nimi i wprowadzania ich na terytorium Unii oraz handlu ich materiałem biologicznym wykorzystywanym do rozrodu i jego wprowadzania na terytorium Unii	01.11.2018
22.	projekt ustawy o zmianie ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji oraz niektórych innych ustaw	transpozycja dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/943 w sprawie ochrony niejawnego know-how i niejawnych informacji handlowych (tajemnic przedsiębiorstwa) przed ich bezprawnym pozyskaniem, wykorzystaniem i ujawnianiem	09.06.2018
23.	projekt ustawy o przetwarzaniu danych dotyczących przelotu pasażera	transpozycja dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/681 w sprawie wykorzystywania danych dotyczących przelotu pasażera (danych PNR) w celu zapobiegania przestępstwom terrorystycznym i poważnej przestępczości, ich wykrywania, prowadzenia postępowań przygotowawczych w ich sprawie i ich ścigania	25.05.2018
24.	projekt ustawy o ochronie danych osobowych	wykonanie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych	25.05.2018 25.05.2020
25.	projekt ustawy – Przepisy wprowadzające ustawę o ochronie danych osobowych	wykonanie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych	25.05.2018 25.05.2020
26.	projekt ustawy o zmianie ustawy o publicznym transporcie zbiorowym oraz niektórych innych ustaw	wykonanie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/2338 zmieniającego rozporządzenie (WE) nr 1370/2007 w odniesieniu do otwarcia rynku krajowych usług kolejowego transportu pasażerskiego	24.12.2017
27.	projekt ustawy o krajowym systemie cyberbezpieczeństwa	transpozycja dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/1148 w sprawie środków na rzecz wysokiego wspólnego	09.05.2018

		poziomu bezpieczeństwa sieci i systemów informatycznych na terytorium Unii	
28.	projekt ustawy o zmianie ustawy o pracowniczych programach emerytalnych	transpozycja Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/50/UE w sprawie minimalnych wymogów służących zwiększeniu mobilności pracowników między państwami członkowskimi dzięki łatwiejszemu nabywaniu i zachowywaniu uprawnień do dodatkowych emerytur	21.05.2018

WYKAZ STANOWISK DO AKTÓW PRAWNYCH UE, PRZYGOTOWANYCH PRZEZ RZĄD ZGODNIE Z USTAWĄ Z 8 PAŹDZIERNIKA 2010 R. O WSPÓŁPRACY RADY MINISTRÓW Z SEJMEM I SENATEM W SPRAWACH ZWIĄZANYCH Z CZŁONKOSTWEM RP W UE, PRZEKAZANYCH DO SEJMU I SENATU RP W II POŁ. 2017 R.

Lp.	Sygnatura COM	Tytuł dokumentu	Data przekazania Polsce dokumentu przez instytucje UE	Instytucja wiodąca	Data przyjęcia stanowiska przez KSE	Data przyjęcia przez KSE stanowiska przygotowanego na wniosek Sejmu lub Senatu RP
1	COM(2017) 249	Wniosek Zalecenie Rady dotyczące monitorowania losów absolwentów	2017-06-20	MNISW	-	2017-07-04
2	COM(2017) 256	Wniosek Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie utworzenia jednolitego portalu cyfrowego zapewniającego dostęp do informacji, procedur, usług wsparcia i rozwiązywania problemów oraz w sprawie zmiany rozporządzenia (UE) nr 1024/2012	2017-06-01	MR	2017-06-14	-
3	COM(2017) 271	Wniosek Decyzja Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie uruchomienia instrumentu elastyczności na sfinansowanie natychmiastowych środków budżetowych służących do rozwiązywania bieżących problemów wynikających z migracji, napływu uchodźców i zagrożeń bezpieczeństwa	2017-07-26	MF	-	2017-08-07
4	COM(2017) 275	Wniosek Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniająca dyrektywę 1999/62/WE w sprawie pobierania opłat za użytkowanie niektórych typów infrastruktury przez pojazdy ciężarowe	2017-06-06	MIB	2017-06-30	-
5	COM(2017) 278	Wniosek Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniająca dyrektywę 2006/22/WE w odniesieniu do wymogów w zakresie egzekwowania prawa oraz ustanawiająca szczegółowe zasady w odniesieniu do dyrektywy 96/71/WE i dyrektywy 2014/67/UE dotyczące delegowania kierowców w sektorze transportu drogowego	2017-06-07	MIB	2017-07-13	-

Lp.	Sygnatura COM	Tytuł dokumentu	Data przekazania Polsce dokumentu przez instytucje UE	Instytucja wiodąca	Data przyjęcia stanowiska przez KSE	Data przyjęcia przez KSE stanowiska przygotowanego na wniosek Sejmu lub Senatu RP
6	COM(2017) 279	Wniosek Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie monitorowania i raportowania emisji CO2 i zużycia paliwa przez nowe pojazdy ciężkie	2017-06-07	MŚ	2017-09-12	-
7	COM(2017) 281	Wniosek Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniające rozporządzenie (WE) nr 1071/2009 i rozporządzenie (WE) nr 1072/2009 w celu dostosowania ich do zmian w sektorze	2017-06-09	MIB	2017-07-17	-
8	COM(2017) 282	Wniosek Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniająca dyrektywę 2006/1/WE w sprawie użytkowania pojazdów najmowanych bez kierowców w celu przewozu drogowego rzeczy	2017-06-06	MIB	2017-07-17	-
9	COM(2017) 294	Wniosek Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiające europejski program rozwoju przemysłu obronnego mający na celu wspieranie konkurencyjności i innowacyjności przemysłu obronnego UE	2017-06-12	MON	2017-07-10	-
10	COM(2017) 329	Wniosek Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie harmonizacji dochodu narodowego brutto w cenach rynkowych (rozporządzenie DNB), uchylające dyrektywę Rady 89/130/EWG, Euratom i rozporządzenie Rady (WE, Euratom) nr 1287/2003	2017-06-20	GUS	2017-07-04	-
11	COM(2017) 331	Wniosek Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniające rozporządzenie (UE) nr 1095/2010 w sprawie ustanowienia Europejskiego Urzędu Nadzoru (Europejskiego Urzędu Nadzoru Giełd i Papierów Wartościowych) oraz zmieniające rozporządzenie (UE) nr 648/2012 w odniesieniu do procedur i organów związanych z udzielaniem zezwoleń CCP oraz wymogów dotyczących uznawania CCP z państw trzecich	2017-07-14	MF	2017-07-28	-

Lp.	Sygnatura COM	Tytuł dokumentu	Data przekazania Polsce dokumentu przez instytucje UE	Instytucja wiodąca	Data przyjęcia stanowiska przez KSE	Data przyjęcia przez KSE stanowiska przygotowanego na wniosek Sejmu lub Senatu RP
12	COM(2017) 335	Wniosek Dyrektywa Rady zmieniająca dyrektywę 2011/16/UE w zakresie obowiązkowej automatycznej wymiany informacji w dziedzinie opodatkowania w odniesieniu do raportowanych uzgodnień transgranicznych	2017-06-27	MF	2017-07-11	-
13	COM(2017) 343	Wniosek Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie ogólnoeuropejskiego indywidualnego produktu emerytalnego (OIPE)	2017-08-01	MF	2017-08-16	-
14	COM(2017) 344	Wniosek Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiające scentralizowany system identyfikacji państw członkowskich posiadających informacje o wyrokach skazujących wydanych wobec obywateli państw trzecich i bezpieczeństwa na potrzeby uzupełnienia i wsparcia europejskiego systemu przekazywania informacji z rejestrów karnych (systemu ECRIS-TCN) i zmieniające rozporządzenie (UE) nr 1077/2011	2017-07-25	MS	2017-08-08	-
15	COM(2017) 352	Wniosek Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie Europejskiej Agencji ds. Zarządzania Operacyjnego Wielkoskalowymi Systemami Informatycznymi w Przestrzeni Wolności, Bezpieczeństwa i Sprawiedliwości oraz zmieniające rozporządzenie (WE) 1987/2006 i decyzję Rady 2007/533/WSiSW oraz uchylające rozporządzenie (UE) 1077/2011	2017-07-25	MSW/A	2017-08-08	-
16	COM(2017) 353	Wniosek Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie statystyki transportu kolejowego (wersja przekształcona)	2017-06-30	GUS	2017-07-14	-
17	COM(2017) 361	Zmieniony wniosek Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie dodatkowych cel przywozowych na niektóre produkty pochodzące ze Stanów Zjednoczonych Ameryki	2017-07-04	MF	2017-07-25	-

Lp.	Sygnatura COM	Tytuł dokumentu	Data przekazania Polsce dokumentu przez instytucje UE	Instytucja wiodąca	Data przyjęcia stanowiska przez KSE	Data przyjęcia przez KSE stanowiska przygotowanego na wniosek Sejmu lub Senatu RP
		(wersja przekształcona)				
18	COM(2017) 375	Wniosek Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie przywozu dóbr kultury	2017-07-25	MF	2017-08-08	-
19	COM(2017) 385	Wniosek Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniające rozporządzenie (UE) nr 1295/2013 ustanawiające program Kreatywna Europa (2014-2020)	2017-07-28	MKIDN	2017-08-11	-
20	COM(2017) 386	Wniosek Decyzja Rady w sprawie zawarcia w imieniu Unii Europejskiej konwencji Rady Europy w sprawie zwalczania manipulacji rozgrywkami sportowymi w odniesieniu do kwestii związanych z prawem karnym materialnym i ze współpracą wymiarów sprawiedliwości w sprawach karnych	2017-07-27	MSiT	-	2017-09-22
21	COM(2017) 387	Wniosek Decyzja Rady w sprawie zawarcia w imieniu Unii Europejskiej konwencji Rady Europy w sprawie zwalczania manipulacji rozgrywkami sportowymi w odniesieniu do kwestii niezwiązanych z prawem karnym materialnym i ze współpracą wymiarów sprawiedliwości w sprawach karnych	2017-09-08	MSiT	-	2017-09-22
22	COM(2017) 400	Projekt budżetu ogólnego Unii Europejskiej na rok budżetowy 2018	2017-06-30	MF	2017-07-07	-
23	COM(2017) 422	Wniosek Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady zastępujące załącznik A do rozporządzenia (UE) 2015/848 w sprawie postępowania upadłościowego	2017-08-09	MS	2017-08-23	-
24	COM(2017) 424	Wniosek Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniające rozporządzenie (UE) nr 1380/2013 w sprawie wspólnej polityki rybołówstwa	2017-08-11	MGM	2017-08-25	-
25	COM(2017) 452	Wniosek Decyzja Rady zmieniająca decyzję 2003/76/WE ustanawiającą środki niezbędne do wykonania Protokołu	2017-08-25	MNISW	2017-10-12	-

Lp.	Sygnatura COM	Tytuł dokumentu	Data przekazania Polsce dokumentu przez instytucje UE	Instytucja wiodąca	Data przyjęcia stanowiska przez KSE	Data przyjęcia przez KSE stanowiska przygotowanego na wniosek Sejmu lub Senatu RP
		załączonego do Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską w sprawie skutków finansowych wygaśnięcia Traktatu EWWiS i w sprawie Funduszu Badawczego Węgla i Stali				
26	COM(2017) 461	Wniosek Rozporządzenie Rady ustalające uprawnienia do połowów na 2018 rok w odniesieniu do niektórych stad ryb i grup stad ryb w Morzu Bałtyckim	2017-08-29	MGM	-	2017-09-28
27	COM(2017) 469	Zalecenie Decyzja Rady upoważniająca do rozpoczęcia rokowań w sprawie umowy o wolnym handlu z Nową Zelandią	2017-10-18	MR	-	2017-10-30
28	COM(2017) 472	Zalecenie Decyzja Rady upoważniająca do rozpoczęcia rokowań w sprawie umowy o wolnym handlu z Australią	2017-10-18	MR	-	2017-10-30
29	COM(2017) 477	Wniosek Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie „Agencji UE ds. Bezpieczeństwa Cybernetycznego” oraz ENISA, uchylenia rozporządzenia (UE) nr 526/2013 oraz certyfikacji bezpieczeństwa cybernetycznego w zakresie technologii informacyjno-komunikacyjnych („akt ws. bezpieczeństwa cybernetycznego”)	2017-10-11	MC	2017-10-25	-
30	COM(2017) 482	Wniosek Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie europejskiej inicjatywy obywatelskiej	2017-09-18	MC	2017-10-25	-
31	COM(2017) 487	Wniosek Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiające ramy monitorowania bezpośrednich inwestycji zagranicznych w Unii Europejskiej	2017-10-17	MR	2017-11-10	-
32	COM(2017) 489	Wniosek Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie zwalczania fałszowania i oszustw związanych z przygotowawczymi środkami płatniczymi oraz zastępująca decyzję ramową Rady 2001/413/WSiSW	2017-09-25	MS	2017-10-13	-

Lp.	Sygnatura COM	Tytuł dokumentu	Data przekazania Polsce dokumentu przez instytucje UE	Instytucja wiodąca	Data przyjęcia stanowiska przez KSE	Data przyjęcia przez KSE stanowiska przygotowanego na wniosek Sejmu lub Senatu RP
33	COM(2017) 493	Zalecenie Rady upoważniająca do rozpoczęcia negocjacji w sprawie Konwencji ustanawiającej wielostronny trybunał rozstrzygania sporów inwestycyjnych	2017-10-18	MR	-	2017-10-30
34	COM(2017) 495	Wniosek Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie ram swobodnego przepływu danych nieosobowych w Unii Europejskiej	2017-10-10	MC	2017-11-20	-
35	COM(2017) 536	Wniosek Rozpatrzenie Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniające rozporządzenie (UE) nr 1093/2010 w sprawie ustanowienia Europejskiego Urzędu Nadzoru (Europejskiego Urzędu Nadzoru Bankowego); rozporządzenie (UE) nr 1094/2010 w sprawie ustanowienia Europejskiego Urzędu Nadzoru (Europejskiego Urzędu Nadzoru Ubezpieczeń i Pracowniczych Programów Emerytalnych); rozporządzenie (UE) nr 1095/2010 w sprawie ustanowienia Europejskiego Urzędu Nadzoru (Europejskiego Urzędu Nadzoru Giełd i Papierów Wartościowych); rozporządzenie (UE) nr 345/2013 w sprawie europejskich funduszy venture capital; rozporządzenie (UE) nr 346/2013 w sprawie europejskich funduszy na rzecz przedsiębiorczości społecznej; rozporządzenie (UE) nr 600/2014 w sprawie rynków instrumentów finansowych; rozporządzenie (UE) 2015/760 w sprawie europejskich długoterminowych funduszy inwestycyjnych; rozporządzenie (UE) 2016/1011 w sprawie indeksów stosowanych jako wskaźniki referencyjne w instrumentach finansowych i umowach finansowych lub do pomiaru wyników funduszy inwestycyjnych oraz rozporządzenie (UE) 2017/1129 w sprawie prospektu, który ma być publikowany w związku z ofertą publiczną papierów wartościowych lub dopuszczeniem ich do obrotu na rynku regulowanym	2017-11-15	MF	2017-11-29	-

Lp.	Sygnatura COM	Tytuł dokumentu	Data przekazania Polsce dokumentu przez instytucje UE	Instytucja wiodąca	Data przyjęcia stanowiska przez KSE	Data przyjęcia przez KSE stanowiska przygotowanego na wniosek Sejmu lub Senatu RP
36	COM(2017) 537	Wniosek Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniająca dyrektywę 2014/65/UE w sprawie rynków instrumentów finansowych oraz dyrektywę 2009/138/WE w sprawie podejmowania i prowadzenia działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (Wyplacalność II)	2017-11-10	MF	2017-11-24	-
37	COM(2017) 538	Wniosek Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniające rozporządzenie (UE) nr 1092/2010 w sprawie unijnego nadzoru makroostrożnościowego nad systemem finansowym i ustanowienia Europejskiej Rady ds. Ryzyka Systemowego	2017-10-17	MF	2017-10-31	-
38	COM(2017) 545	Wniosek Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie statystyk dotyczących transportu towarów wodami śródlądowymi	2017-09-26	GUS	2017-10-09	-
39	COM(2017) 548	Wniosek Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady dotyczące praw i obowiązków pasażerów w ruchu kolejowym	2017-09-27	MIB	2017-10-13	-
40	COM(2017) 559	Wniosek Decyzja Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie udzielenia dalszej pomocy makrofinansowej Gruzji	2017-09-29	MF	2017-10-13	-
41	COM(2017) 563	Wniosek Zalecenie Rady w sprawie europejskich ram jakości i skuteczności programów przygotowania zawodowego	2017-10-27	MEN	-	2017-11-13
42	COM(2017) 565	Wniosek Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniające rozporządzenie (UE) nr 1303/2013 w odniesieniu do zmian zasobów na rzecz spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej oraz zasobów na cel „Inwestycje na rzecz wzrostu i zatrudnienia” i na cel „Europejska współpraca terytorialna”	2017-10-10	MR	2017-10-23	-
43	COM(2017) 567	Wniosek Rozporządzenie Rady zmieniające rozporządzenie (UE) nr 904/2010 w odniesieniu do podatnika certyfikowanego	2017-10-16	MF	2017-10-30	-

Lp.	Sygnatura COM	Tytuł dokumentu	Data przekazania Polsce dokumentu przez instytucje UE	Instytucja wiadująca	Data przyjęcia stanowiska przez KSE	Data przyjęcia przez KSE stanowiska przygotowanego na wniosek Sejmu lub Senatu RP
44	COM(2017) 569	Wniosek Dyrektywa Rady zmieniająca dyrektywę 2006/112/WE w odniesieniu do harmonizacji i uproszczenia niektórych przepisów w systemie podatku od wartości dodanej oraz wprowadzenia docelowego systemu opodatkowania handlu między państwami członkowskimi	2017-10-16	MF	2017-10-30	-
45	COM(2017) 571	Wniosek Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniające rozporządzenie (UE) 2016/399 w zakresie zasad mających zastosowanie do tymczasowego przywrócenia kontroli granicznej na granicach wewnętrznych	2017-10-24	MSWiA	2017-11-07	-
46	COM(2017) 595	Wniosek Decyzja Rady w sprawie zawarcia Porozumienia w formie wymiany listów między Unią Europejską a Królestwem Norwegii w sprawie dodatkowych preferencji w handlu produktami rolnymi	2017-11-08	MR	-	2017-11-24
47	COM(2017) 596	Wniosek Decyzja Rady w sprawie podpisania w imieniu Unii Europejskiej Porozumienia w formie wymiany listów między Unią Europejską a Królestwem Norwegii w sprawie dodatkowych preferencji w handlu produktami rolnymi	2017-11-08	MR	-	2017-11-24
48	COM(2017) 606	Wniosek Decyzja Rady w sprawie zawarcia, w imieniu Unii Europejskiej, Konwencji Rady Europy o zapobieganiu terroryzmowi (CETS No. 196)	2017-11-10	MSWiA	-	2017-11-24
49	COM(2017) 607	Wniosek Decyzja Rady w sprawie zawarcia, w imieniu Unii Europejskiej, Protokołu dodatkowego uzupełniającego Konwencję Rady Europy o zapobieganiu terroryzmowi (CETS nr 217)	2017-11-10	MSWiA	-	2017-11-24
50	COM(2017) 637	Zmieniony wniosek Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie niektórych aspektów umów sprzedaży towarów, zmieniająca rozporządzenie (WE) nr 2006/2004 Parlamentu	2017-10-31	MS	2017-11-15	-

Lp.	Sygnatura COM	Tytuł dokumentu	Data przekazania Polsce dokumentu przez instytucje UE	Instytucja wiodąca	Data przyjęcia stanowiska przez KSE	Data przyjęcia przez KSE stanowiska przygotowanego na wniosek Sejmu lub Senatu RP
		Europejskiego i Rady oraz dyrektywę 2009/22/WE Parlamentu Europejskiego i Rady i uchylająca dyrektywę 1999/44/WE Parlamentu Europejskiego i Rady				
51	COM(2017) 643	Wniosek Decyzja Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniająca decyzję Rady 2003/17/WE w odniesieniu do równoważności inspekcji polowych stosowanych w Brazylii do upraw nasiennych pastewnych roślin uprawnych i upraw nasiennych zbożowych roślin uprawnych oraz w odniesieniu do równoważności materiału siewnego roślin pastewnych i materiału siewnego roślin zbożowych produkowanego w Brazylii, a także w odniesieniu do równoważności inspekcji polowych stosowanych w Mołdawii do upraw nasiennych zbożowych roślin uprawnych, upraw nasiennych warzyw oraz upraw nasiennych roślin oleistych i włóknistych oraz w odniesieniu do równoważności materiału siewnego roślin zbożowych, materiału siewnego warzyw oraz materiału siewnego roślin oleistych i włóknistych produkowanego w Mołdawii	2017-11-14	MRIRW	2017-11-24	-
52	COM(2017) 645	Wniosek Rozporządzenie Rady ustalające uprawnienia do połowów na 2018 rok dla pewnych stad ryb i grup stad ryb, stosowane w wodach Unii oraz dla unijnych statków rybackich w niektórych wodach nienależących do Unii	2017-12-13	MGM	-	2017-12-22
53	COM(2017) 647	Wniosek Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniające rozporządzenie (WE) nr 1073/2009 w sprawie wspólnych zasad dostępu do międzynarodowego rynku usług autokarowych i autobusowych	2017-11-15	MIB	2017-12-28	-
54	COM(2017) 653	Wniosek Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniająca dyrektywę 2009/33/WE w sprawie promowania ekologicznie czystych i energooszczędnych pojazdów transportu	2017-11-23	MIB	2017-12-07	-

Lp.	Sygnatura COM	Tytuł dokumentu	Data przekazania Polsce dokumentu przez instytucje UE	Instytucja wiodąca	Data przyjęcia stanowiska przez KSE	Data przyjęcia przez KSE stanowiska przygotowanego na wniosek Sejmu lub Senatu RP
		drogowego				
55	COM(2017) 660	Wniosek Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniająca dyrektywę 2009/73/WE dotyczącą wspólnych zasad rynku wewnętrznego gazu ziemnego	2017-11-15	ME	2017-12-12	-
56	COM(2017) 692	Wniosek Rozporządzenie Rady zmieniające rozporządzenie (UE) nr 1370/2013 określające środki dotyczące ustalania niektórych dopłat i refundacji związanych ze wspólną organizacją rynków produktów rolnych w odniesieniu do obowiązującego ograniczenia ilościowego na zakup odtłuszczonego mleka w proszku	2017-12-15	MRIRW	-	2017-12-29
57	COM(2017) 706	Zmieniony wniosek Rozporządzenie Rady zmieniające rozporządzenie (UE) nr 904/2010 w odniesieniu do środków wzmacniania współpracy administracyjnej w dziedzinie podatku od wartości dodanej	2017-12-04	MF	2017-12-18	-
58	COM(2017) 734	Wniosek Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniające rozporządzenie (UE) nr 1093/2010 w odniesieniu do siedziby Europejskiego Urzędu Nadzoru Bankowego	2017-12-04	MSZ	2017-12-15	-
59	COM(2017) 735	Wniosek Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady i Rady zmieniające rozporządzenie (WE) nr 726/2004 w odniesieniu do siedziby Europejskiej Agencji Leków	2017-12-01	MSZ	2017-12-15	-
60	COM(2017) 742	Wniosek Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniająca dyrektywę Rady 92/66/EWG wprowadzającą wspólnotowe środki zwalczania rzekomego pomoru drobiu	2017-12-06	MRIRW	2017-12-20	-
61	COM(2017) 772	Wniosek Decyzja Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniająca decyzję nr 1313/2013/UE w sprawie Unijnego Mechanizmu Ochrony Ludności	2017-12-11	MSW/A	2017-12-27	-

Lp.	Sygnatura COM	Tytuł dokumentu	Data przekazania Polsce dokumentu przez instytucje UE	Instytucja wiadująca	Data przyjęcia stanowiska przez KSE	Data przyjęcia przez KSE stanowiska przygotowanego na wniosek Sejmu lub Senatu RP
62	COM(2017) 774	Wniosek Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniające rozporządzenie (UE) 2016/1139 w odniesieniu do przedziałów śmiertelności połowowej i poziomów ochrony w odniesieniu do niektórych stad śledzia atlantyckiego w Morzu Bałtyckim	2017-12-18	MGM	2017-12-29	-
63	COM(2017) 824	Wniosek Dyrektywa Rady ustanawiająca przepisy służące wzmocnieniu odpowiedzialności budżetowej i średniookresowej orientacji polityki budżetowej w państwach członkowskich	2017-12-07	MF	2017-12-28	-
64	COM(2017) 825	Wniosek Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniające rozporządzenie (UE) 2017/825 w celu zwiększenia puli środków finansowych Programu wspierania reform strukturalnych i dostosowania jego celu ogólnego	2017-12-07	MR	2017-12-21	-
65	COM(2017) 826	Wniosek Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006 w odniesieniu do wsparcia reform strukturalnych w państwach członkowskich	2017-12-07	MR	2017-12-21	-
66	COM(2017) 827	Wniosek Rozporządzenie Rady w sprawie utworzenia Europejskiego Funduszu Walutowego	2017-12-07	MF	2017-12-28	-

WYKAZ STANOWISK DO DOKUMENTÓW POZALEGISLACYJNYCH UE, PRZYGOTOWANYCH PRZEZ RZĄD ZGODNIE Z USTAWĄ Z 8 PAŹDZIERNIKA 2010 R. O WSPÓŁPRACY RADY MINISTRÓW Z SEJMEM I SENATEM W SPRAWACH ZWIĄZANYCH Z CZŁONKOSTWEM RP W UE, PRZEKAZANYCH DO SEJMU I SENATU RP W II POŁ. 2017 R.

Lp.	Sygnatura COM	Tytuł dokumentu	Data wystąpienia Parlamentu z wnioskiem o przekazanie stanowiska	Instytucja wiodąca	Data przyjęcia stanowiska przez KSE
1	COM(2017) 134	Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów: Europejskie ramy interoperacyjności – strategia wdrażania	2017-04-14	MC	2017-10-12
2	COM(2017) 247	Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno – Społecznego i Komitetu Regionów dotyczący odnowionego programu UE dla szkolnictwa wyższego	2017-06-20	MNISW	2017-07-25
3	COM(2017) 248	Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno – Społecznego i Komitetu Regionów Rozwoju szkół i doskonały poziom nauczania warunkiem dobrego startu życiowego	2017-06-20	MEN	2017-07-20
4	COM(2017) 283	Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów EUROPA W RUCHU. Program działań na rzecz sprawliwego społecznie przejścia do czystej, konkurencyjnej i opartej na sieci mobilności dla wszystkich	2017-06-21	MIB	2017-07-24
5	COM(2017) 295	Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno - Społecznego i Komitetu Regionów. Utworzenie Europejskiego Funduszu Obronnego	2017-06-30	MON	2017-08-03
6	COM(2017) 315	Dokument otwierający debatę na temat przyszłości europejskiej obronności.	2017-06-28	MSZ	2017-08-31
7	COM(2017) 327	Sprawozdanie Komisji dla Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno – Społecznego i Komitetu Regionów Sprawozdanie z postępu prac we wdrażaniu sieci TEN-T w latach 2014–2015	2017-07-07	MIB	2017-08-11

Lp.	Sygnatura COM	Tytuł dokumentu	Data wystąpienia Parlamentu z wnioskiem o przekazanie stanowiska	Instytucja wiodąca	Data przyjęcia stanowiska przez KSE
8	COM(2017) 358	Dokument otwierający debatę na temat przyszłości finansów UE	2017-07-21	MSZ	2017-10-02
9	COM(2017) 370	Sprawozdanie Komisji. Kontrola stosowania prawa Unii Europejskiej - sprawozdanie roczne za 2016 r.	2017-09-08	MSZ	2017-10-09
10	COM(2017) 492	Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno - Społecznego i Komitetu Regionów. Zrównoważona i postępująca polityka handlowa w celu wykorzystania możliwości płynących z globalizacji	2017-10-18	MR	2017-11-21
11	COM(2017) 558	Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno - Społecznego i Komitetu Regionów w sprawie realizacji Europejskiego programu w zakresie migracji	2017-10-23	MSWiA	2017-11-28
12	COM(2017) 573	Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów Wspieranie inwestycji poprzez dobrowolny mechanizm oceny ex ante aspektów dotyczących procedury udzielania zamówień publicznych w przypadku dużych projektów infrastrukturalnych	2017-10-27	UZP	2017-11-30
13	COM(2017) 592	Komunikat do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Banku Centralnego, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów w sprawie dokończenia budowy unii bankowej	2017-11-03	MF	2017-12-07
14	COM(2017) 600	Sprawozdanie Komisji. Sprawozdanie roczne za rok 2016 w sprawie pomocniczości i proporcjonalności	2017-07-21	MSZ	2017-09-01
15	COM(2017) 601	Sprawozdanie Komisji. Sprawozdanie roczne za rok 2016 na temat stosunków między Komisją Europejską a parlamentami narodowymi	2017-07-21	MSZ	2017-09-01
16	COM(2017) 650	Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów: Program prac Komisji Europejskiej na rok 2018	2017-11-06	MSZ	2017-11-16
17	JOIN(2017) 18	Wspólne Sprawozdanie dla Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno - Społecznego i Komitetu	2017-06-09	MSZ	2017-07-14

Lp.	Sygnatura COM	Tytuł dokumentu	Data wystąpienia Parlamentu z wnioskiem o przekazanie stanowiska	Instytucja wiodąca	Data przyjęcia stanowiska przez KSE
		Regionów. Sprawozdanie z wdrażania przeglądu Europejskiej Polityki Sąsiedztwa			
18	SWD(2017) 258	Commission Staff Working Document: Taking stock of the 2013 Recommendation on Investing in Children – breaking the cycle of disadvantage SWD (2017) 258	2017-05-19	MRPIPS	2017-08-03

Tłoczono z polecenia Marszałka Senatu
